Kommunstyrelsen

kallas härmed till sammanträde **onsdagen den 23 september 2026 kl. 08:00 i Stora Le, Kommunhuset** för att behandla följande ärenden:

	Ärende	Föredragande/Besök
1.	Synpunkter på uppdaterad regional vattenförsörjningsplan för Västra Götalands län Dnr KS-2026-000124 340	08.00-08.10, Jonas Olsson, Kommundirektör Ärende 1–2
2.	Budgetuppföljning 2026 - Dals-Eds kommun tertial 2 Dnr KS-2026-000123 042	08.10-08.30, Jonas Magnusson, Controller KS Ärende 2
3.	Erbjudande om ungdomskort för kollektivtrafik Dnr KS-2024-000117 530	08.30-08.50, Jessica Olsson, Kanslichef Ärende 3–5
4.	Framställan om anslag till Dalslands kanal för år 2027 Dnr KS-2026-000225 840	
5.	Remiss - Trafikverkets förslag om bärighetsföreskrifter enligt förordningen (2024:183) BK4 Dnr KS-2026-000233 000	
6.	Revidering av översiktsplan och tematiska tillägg - vindbruksplan och LIS Dnr KS-2025-000363 212	08.50-09.10, Emma Johansson, Plan- och byggnadshandläggare Ärende 6
7.	Taxor för Dalslands miljö- och energinämnd år 2027 Dnr KS-2026-000211 043	
8.	Dals-Ed & Co Dnr KS-2025-000080 000	09.15-09.30, Melissa Lazarides, Destinationsutvecklare Ärende 8

	Ärende	Föredragande/Besök
9.	Håbols reningsverk Dnr KS-2026-000158 344 ***Handlingar kommer till mötet***	10.00-10.30, Carlos Garcia, VA-Chef Ärende 9
10.	Obesvarade motioner och medborgarförslag - 2026 Dnr KS-2026-000095 000	
11.	Information till Kommunstyrelsen 2026 Dnr KS-2026-000009 101	
12.	Rapport från Kommunalförbunden 2026 Dnr KS-2026-000010 101	
13.	Anmälan av delegationsbeslut Kommunstyrelsen 2026 Dnr KS-2026-000011 101	
14.	Meddelande Kommunstyrelsen 2026 Dnr KS-2026-000004 101	

Andreas Nilsson
Ordförande

Rebecca Lager
Nämndsekreterare

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 87 Dnr KS-2026-000124340

Synpunkter på uppdaterad regional vattenförsörjningsplan för Västra Götalands län

Sammanfattning av ärendet

Remiss har inkommit till kommunen avseende Regional vattenförsörjningsplan, som bland annat beretts av Dalslands miljökontor; av missiv framgår att Länsstyrelsen önskar inhämta svar från bland annat kommunernas miljö- och hälsoskydd.

Planen är ett underlag som kan användas av alla som arbetar med en robust och långsiktigt hållbar vattenförsörjning i länet. Planen ska uppdateras vart femte år. Arbetet med att uppdatera planen påbörjades under våren 2025 och den reviderade versionen planeras att publiceras i slutet av 2026. Planens syfte är att säkerställa långsiktig tillgång till råvatten för att täcka dricksvattenbehovet till och med år 2100. Fram till år 2100 är en lång planeringshorisont och mycket kan förändras under denna tid, både tekniska lösningar och beteenden kring vattenanvändning. Klimatförändringar påverkar både vattenresurserna och behovet av vatten. I planen identifierar Länsstyrelsen de vattenresurser som är och kan komma att bli viktiga för länets, och landets, framtida dricksvattenförsörjning. Både befintliga allmänna vattentäkter och andra vattenresurser med god potential för vattenförsörjning är viktiga att skydda för en trygg och säker vattenförsörjning på lång sikt. I Västra Götalands län finns strax under 190 vattenskyddsområden. Några vattenförekomster i regionen pekas ut som regionalt och nationellt viktiga i denna plan, inga av dessa befinner sig inom Dals-Eds kommun men samtliga tre avrinningsområden inom kommunen förser flera av de utpekade vattenförekomsterna. Bland annat berörs frågan om reservvattenförsörjning som en viktig beredskapshöjande åtgärd.

Dalslands miljökontor har granskat förslaget och inkommit med reflektioner och synpunkter som ska hanteras i miljönämnden den 24 september 2026 och som ger förslag till yttrande.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2026-08-31 med förslag till remissvar Dalslands miljökontor

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att ställa sig bakom förslag till remissvar från Dalslands miljökontor gällande remiss om regional vattenförsörjningsplan för Västra Götalands län.

forts. § 87

Expedieras till

KS

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Regional vattenförsörjningsplan för dricksvatten i Västra Götaland

Rapport 2026:xxxx

UTKAST

Rapportnr: 2026:xxxx

ISSN: 1403-168X

Författare: Linnea Ruderfelt, Sara Svedlindh, Ronja Gidlund och Jessica Lovell

Publikationsår: 2021

Revisionsår: 2026

Omslagsfoto: Kennerth Kullman, Mostphotos.com

Övriga foton: Roger Skoog, Mostphotos.com (sid x), Jan Kansanen, Mostphotos.com (sid x), Martin Fransson (sid x), Peter Ekvall, Mostphotos.com (sid x).

Förord

Förordet kommer att uppdateras.

UTKAST

Sammanfattning

Sammanfattningen kommer att uppdateras.

UTKAST

Läsanvisning

- Kapitel 1 beskriver planens syfte, dricksvattenförsörjningens ansvarsfördelning, planens arbetsgång och hur den är tänkt att användas av kommuner och Länsstyrelsen.
- Kapitel 2 beskriver länets vattentillgångar och vattenanvändning idag.
- Kapitel 3 beskriver vattenbehov och vattentillgång i framtiden. Här beskrivs kortfattat hur klimatförändringar förväntas påverka vattenresurserna.
- Kapitel 4 presenterar länets viktiga dricksvattenresurser.
- Kapitel 5 beskriver åtgärder som behöver vidtas för att dricksvattenförsörjningen i Västra Götalands län ska vara robust även i framtiden.

UTKAST

Innehåll

1. Inledning ... 8
Regional vattenförsörjningsplanering för robust dricksvattenförsörjning ... 10
Vem ansvarar för dricksvattenförsörjningen? ... 11
Dricksvattenförsörjning under kris och krig ... 12
Vatten och sanitet är en mänsklig rättighet ... 14
Andra planeringsunderlag rörande dricksvattenförsörjning ... 14
Arbetsprocessen ... 15
Uppdatering och uppföljning av planen ... 15
Fyra delregioner ... 16
Hur ska vattenförsörjningsplanen användas? ... 18
2. Vattenresurser och behov idag ... 19
Vattenresurser i Västra Götaland ... 19
Vattenkvalitet ... 21
Vattenskyddsområden ... 21
Vattenanvändning ... 24
Erfarenheter av torka från 2018–2025 ... 32
3. Tillgång och behov år 2100 ... 33
Länets vattenresurser i ett förändrat klimat ... 34
Klimatrisker för vattenförsörjningen ... 41
Länets framtida vattenbehov ... 47
4. Länets dricksvattenresurser ... 51
Nationellt viktiga dricksvattenresurser ... 52
Regionalt viktiga dricksvattenresurser ... 52
Vattenresurser av betydelse för andra län ... 54
5. Åtgärder för robust dricksvattenförsörjning ... 55
Säkerställa tillgång till råvatten av god kvalitet och tillräcklig mängd ... 56
Tillse tillräckliga kunskapsunderlag ... 58
Utnyttja möjligheter till samordning och samverkan ... 59
Skapa robusta tekniska system ... 59
Beakta sekretess och säkerhetsskydd ... 60
Föreslagna åtgärder ... 60
6. Referenser ... 66
Copyrightförteckning av kartor ... 69

UTKAST

Bilagor

1. Nationellt och regionalt viktiga dricksvattenresurser
2. Översikt av regionalt viktiga vattenresurser samt vattenskyddsområden i Västra Götaland per delregion
3. Metodbeskrivning urval av regionalt viktiga dricksvattenresurser
4. Metodbeskrivning vattenbehov
5. Sammanfattning från kommundialoger

UTKAST

1. Inledning

Den här vattenförsörjningsplanen är ett led i Länsstyrelsens arbete för robust dricksvattenförsörjning i ett flergenerationsperspektiv. En viktig del i det arbetet är att skapa nödvändigt skydd för regionalt viktiga dricksvattenresurser (sjöar, vattendrag och grundvatten).

I vattenförsörjningsplanen identifierar Länsstyrelsen de vattenresurser som är och kan komma att bli viktiga för länets, och landets, framtida dricksvattenförsörjning. Både befintliga allmänna vattentäkter och andra vattenresurser med god potential för vattenförsörjning är viktiga att skydda för en trygg och säker vattenförsörjning på lång sikt. Planen belyser vilka vattenresurser som behöver förvaltas och skyddas.

Den första versionen av den regionala vattenförsörjningsplanen publicerades 2021 och en uppdaterad version publicerades 2026. I den senaste versionen har delar av innehållet i planen uppdaterats utifrån aktuellt kunskapsläge och ett antal nya avsnitt har lagts till, bland annat om beredskapsarbete och risk för vattenbrist. Inga förändringar har gjorts av urvalskriterierna för viktiga vattenresurser, och inte heller urvalet av vilka vattenresurser som ingår i planen. Detta beror på att

de flesta underlag som ligger till grund för urvalet endast har förändrats i liten utsträckning eller att uppdaterade underlag på regional nivå saknas. Gällande klimatförändringar har klimateffekter, med avseende på kvalitet och kvantitet, varit en faktor vid urvalet. Ingen översyn av dessa klimateffekter har gjorts i samband med uppdateringen. Bedömning av påverkan har gjorts utifrån en rapport från Sweco[1] på uppdrag av Länsstyrelsen 2018. För att bättre kunna väga in påverkan av klimatförändringar vid urvalet behöver en ny analys göras av klimatförändringars påverkan på länets yt- och grundvatten.

Det mellankommunala perspektivet är centralt i vattenförsörjningsplanen. Kommunernas ansvar för dricksvattenförsörjning regleras i Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Kommunen ordnar allmän dricksvattenförsörjning där behov finns och planerar den inom sin kommun. Länsstyrelsen verkar på regional nivå och ser istället till de vattenresurser med stor kapacitet och god potential för dricksvattenförsörjning, varav en del inte nyttjas idag. Förvaltningen av dessa dricksvattenresurser behöver lyftas på regional nivå i och med att de inte alltid ligger inom den kommun som är beroende av att nyttja dem i framtiden.

Vattenförsörjningsplanens syfte är att identifiera och säkra tillräckliga vattenresurser för att dricksvattenbehovet i länet ska kunna tillgodoses år 2100. Fram till år 2100 är en lång planeringshorisont och mycket kan förändras under denna tid, både tekniska lösningar och beteenden kring vattenanvändning. Klimatförändringar påverkar både vattenresurserna och behovet av vatten. I urvalet av regionalt viktiga dricksvattenresurser antas att konventionell dricksvattenförsörjning, med sötvatten som råvattenkälla, nyttjas i samtliga länets kommuner även år 2100. Det är inte säkert att så kommer att vara fallet. Avsaltningsanläggningar finns i drift vid Sveriges östkust idag och pilotförsök för cirkulär vattenförsörjning där avloppsvatten renas till dricksvattenkvalitet pågår. Sett till förvaltning av vattenresurser är det dock en säkerhetsåtgärd att ta höjd för att sötvatten nyttjas till hundra procent även i framtiden.

Både förutsättningarna för och behovet av vattenförsörjning skiljer sig åt mellan stad och landsbygd såväl som mellan kust och inland. Utmaningarna för framtida dricksvattenförsörjning skiljer sig inom länet och så även lösningarna på dem. Samtidigt är det tydligt att samarbete krävs för en fortsatt hög dricksvattensäkerhet, både mellan kommuner och olika typer av verksamheter. Vattenförsörjningsplanen lägger grunden för länsövergripande vattenförsörjningsplanering och ska ses som ett första steg i det gemensamma arbetet för god dricksvattensäkerhet i hela länet.

Våra viktigaste dricksvattenresurser är de som nyttjas idag. Det är av största vikt att dessa dricksvattenresurser får erforderligt skydd för att säkerställa att de kan nyttjas långsiktigt. Ansvaret för skydd och förvaltning av dem delas av Länsstyrelse, kommun och samtliga aktörer som använder vattnet i sin försörjning, som recipient eller bedriver verksamhet i deras närhet. Viktiga åtgärder för en god förvaltning av dessa och andra prioriterade dricksvattenresurser i länet redovisas i kapitel 5.

I denna plan identifierar Länsstyrelsen vattenresurser som är eller kommer att vara viktiga för länets dricksvattenförsörjning i framtiden. Vissa är givna, som exempelvis Vänern, Göta Älv och Vättern, medan andra vattenresursers roll bestäms av framtida vägval. De dricksvattenresurser som pekas ut ska tillsammans fram till och med år 2100 på ett säkert, klimatrobust och hållbart sätt försörja Västra Götalands läns invånare med dricksvatten. I bilaga 3 beskrivs metoden för urval av dessa dricksvattenresurser och i kapitel 4 presenteras resultatet.

[1] Sweco. Klimatförändringar och extremväders påverkan på länets yt- och grundvattenresurser ur ett dricksvattenperspektiv, 2018.

Regional vattenförsörjningsplanering för robust dricksvattenförsörjning

EU:s ramdirektiv för vatten har införlivats i svensk lag genom vattenförvaltningsförordningen (2004:660) och miljöbalken (1998:808). Syftet med direktivet är att vi ska förvalta våra vattenresurser så att kommande generationer har tillgång till vatten av bra kvalitet i tillräcklig mängd. Den svenska vattenförvaltningen utgår från fem vattendistrikt som förvaltas av varsin vattenmyndighet. Västra Götalands län ingår i Västerhavets och Södra Östersjöns vattendistrikt.

Varje vattenmyndighet har ett åtgärdsprogram som riktar sig till Sveriges myndigheter och talar om vad som krävs för att nå miljökvalitetsnormerna. Åtgärdsprogrammen beslutas var sjätte år och sträcker sig över en sexårscykel. Programmet innehåller åtgärder som Länsstyrelsen och kommunerna ska utföra gällande vattenplanering, dricksvattenskydd och långsiktigt skydd av vattentäkter. Enligt vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för 2022 – 2027 ska Länsstyrelsen ta fram en regional vattenförsörjningsplan i samverkan med kommunerna (länsstyrelsens åtgärd nr 5). Den regionala vattenförsörjningsplanens åtgärder redovisas i kapitel 5 och vissa av dem hänvisar till åtgärdsprogrammen för vatten. Vi avser att vattenförsörjningsplanen ska ha samma ambitionsnivå som åtgärdsprogrammen även om de slutgiltiga formuleringarna i de beslutade dokumenten kan komma att skilja sig åt.

EU:s dricksvattendirektiv (EU) 2020/2184, som trädde i kraft den 1 januari 2021 och tillämpas fullt ut från den 31 december 2026, kompletterar EU:s ramdirektiv för vatten. Målen med dricksvattendirektivet är att skydda människors hälsa från skadliga effekter av alla slags föroreningar av dricksvatten. Direktivet ställer krav på en riskbaserad metod för hela dricksvattenkedjan från källa till dricksvattenkran och omfattar bland annat dricksvattenkvalitet, vattenläckage och tillgång till rent dricksvatten. Den första delen i kedjan med riskbedömning av tillrinningsområdet till uttagspunkter för dricksvatten utförs av Vattenmyndigheterna vart sjätte år. I samband med det tas ett åtgärdsprogram vid behov som kompletterar/integreras i vattenförvaltningens åtgärdsprogram. Första gången detta ska göras är senast den 12 juli 2027. Nästa uppdatering av den regionala vattenförsörjningsplanen kommer beskriva detta närmare.

Vattenförsörjningsplaneringen är sammanlänkad med Länsstyrelsens klimatanpassningsarbete. Osäker tillgång till vatten av tillräcklig mängd och god kvalitet är en av de klimatrelaterade utmaningar som behöver hanteras enligt den nationella strategin för klimatanpassning (skrivelse 2023/24/97). De åtgärder som presenteras i kapitel 5 utgör underlag för Länsstyrelsens reviderade handlingsplan för klimatanpassning som ska gälla 2027–2023. De bidrar speciellt till målet att länets vattenresurser används på ett hållbart sätt för att säkerställa en robust vattenförsörjning för dricksvatten, jordbruk och industri i ett förändrat klimat.

Vattenförsörjning är central för ett fungerande samhälle och en långsiktig vattenförsörjningsplanering ingår i arbetet med att nå de globala målen för hållbar utveckling. Flera mål berörs men tydligast är kopplingen till mål nr 6 – Rent vatten och sanitet. Målet är att säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.

Figur 1. Globala målen för hållbar utveckling.

Vem ansvarar för dricksvattenförsörjningen?

Kommunerna ansvarar för dricksvattenförsörjningen till de fastigheter som har allmän dricksvattenförsörjning. Det kan handla om fastigheter inom verksamhetsområde för dricksvatten eller fastigheter som har skrivit avtal med kommunen om att försörjas. Ofta, men inte alltid, tillhandahåller kommunen också avlopps- och dagvattenhantering till samma fastigheter. Fastigheterna är då anslutna till en så kallad allmän vatten- och avloppsanläggning. Ägaren av vatten- och avloppsanläggningen, kommunen, kallas VA-huvudman.

Kommunerna har skyldighet att ordna vattentjänster (vatten eller avlopp) om det behövs för att skydda människors hälsa eller miljön, enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). Detta gäller för befintlig eller blivande bebyggelse ”i ett större sammanhang” och så länge behovet kvarstår. Enligt praxis är ett större sammanhang cirka 20–30 fastigheter (Havs- och vattenmyndigheten, 2015). Det kan handla om ett lägre antal om behoven är stora. Lagen om allmänna vattentjänster omfattar bara vatten för hushållsändamål men i praktiken försörjs även privata och offentliga verksamheter genom allmän vattenförsörjning.

Fastigheter som kommunen inte försörjer har enskild vattenförsörjning. Vattnet kan komma från en brunn på den egna fastigheten eller från en gemensam brunn för flera fastigheter. Fastighetsägaren ansvarar då själv för sin vattenförsörjning. Detta inkluderar att kontrollera dricksvattenkvaliteten genom provtagning.[2] För vattenförsörjning till jordbruk och industrier ligger ansvaret hos verksamhetsutövaren.

Kommunerna ansvarar för planering av mark och vatten inom sina geografiska gränser. Detta görs genom översikts- och detaljplanering. Dricksvatten är ett allmänt intresse som kommunen ska inkludera i översiktsplaneringen. Kommunen har också ansvar att inte lämna bygglov om inte dricksvattenförsörjningen kan lösas.

Kommunernas miljönämnder har ansvar för viss tillsyn som rör dricksvatten. Vattentäkter som försörjer fler än 50 personer, kommersiell eller offentlig verksamhet, oavsett storlek, eller där uttaget överstiger 10 m^3/dygn omfattas av kommunens livsmedelstillsyn. Det innebär krav på bland annat dricksvattenkvaliteten. Tillsynen omfattar både enskilda och allmänna vattentäkter. Mindre vattentäkter omfattas inte av samma lagkrav. I många fall har kommunen också tillsyn över vattenskyddsområden.

Uttag av vatten vid en vattentäkt kräver tillstånd eller anmälan om vattenverksamhet enligt 11 kap. 9 § miljöbalken. Undantag gäller vattentäkt för en- eller tvåfamiljsfastighet eller jordbruksfastighets husbehovsförbrukning eller värmeförsörjning (11 kap. 11 § miljöbalken). Undantagen gäller endast så länge allmänna eller enskilda intressen inte påverkas negativt. Tillstånd

[2] Råd och stöd finns hos Livsmedelsverket och Sveriges geologiska undersökning.

ges av mark- och miljödomstolen. Anmälan om vattenuttag görs till Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har tillsyn för både tillstånds- och anmälningspliktiga vattenuttag.

Länsstyrelsen har tillsyn över att kommunen uppfyller sin skyldighet att ordna vattentjänster enligt lagen om allmänna vattentjänster. Länsstyrelsen kan också besluta om att inrätta vattenskyddsområden och har då tillsynsansvar för området. Tillsynen kan dock överlåtas till kommunen. Utöver detta ansvarar Länsstyrelsen för prövning och tillsyn av miljöfarliga verksamheter. Länsstyrelsen är i och med tillsynsansvaret skyldiga att arbeta med att ge stöd och rådgivning till kommunerna (Havs- och vattenmyndigheten, 2015).

Dricksvattenförsörjning under kris och krig

Det säkerhetspolitiska läget i Sveriges omgivning har försämrats. Tillgången till dricksvatten är avgörande för att totalförsvaret ska fungera och därför är det viktigt att kommunerna har en robust dricksvattenförsörjning. Målet med Sveriges livsmedelsberedskap är att alla i Sverige ska ha tillgång till mat och dricksvatten även i kris och krig.

Det är viktigt att kommunen arbetar med kontinuitetsplanering för att skapa en robust dricksvattenförsörjning, och att de störningar som kan uppkomma både vid fredstida kriser och höjd beredskap beaktas i arbetet. I arbetet behöver även klimatförändringarnas effekter beaktas.

Utveckling av totalförsvaret 2025 – 2030

Dricksvattenförsörjning är en mycket viktig del av totalförsvaret. Totalförsvaret rustas för att kunna möta ett väpnat angrepp mot Sverige eller våra allierade. I dokumentet Utgångspunkter för totalförsvaret 2025 – 2030 har Myndigheten för civilt försvar och Försvarsmakten identifierat sju typsituationer som vi behöver förbereda oss för (Försvarsmakten, MSB, 2025).

Vid ett angrepp ska civila verksamheter kunna upprätthålla de viktiga samhällsfunktionerna med främst egna resurser i minst två veckor, trots bristande information och svåra förhållanden.

De dimensionerande typsituationerna beskriver tänkbara delar av en militär konflikt, och vilka konsekvenser det kan bli för samhället. Skador och störningar på dricksvattenproduktionen måste hanteras för att upprätthålla en godtagbar samhällsservice. Av de sju dimensionerande typsituationer bedöms hybrida hot, värdlandsstöd och fjärrangrepp vara mest relevanta så länge den fullskaliga invasionen av Ukraina pågår.

Civilt försvar

Civilt försvar är en del av totalförsvaret. Civilt försvar är den verksamhet som upprätthåller samhällets grundläggande funktioner. Verksamheten kan utföras av både offentliga och privata aktörer. Enligt den så kallade ansvarsprincipen ska den aktör som ansvarar för en verksamhet under normala förhållanden också göra det vid höjd beredskap. Samhällets ordinarie förmågor utgör därmed grunden för det civila försvaret. En robust vattenförsörjning bidrar till ett starkt civilt försvar, nu och i framtiden.

Geografiskt områdesansvar

Den svenska krisberedskapen utgår från ett geografiskt områdesansvar på olika nivåer: lokalt (kommuner), regionalt (länsstyrelser) och nationellt (regeringen). Det geografiska områdesansvaret omfattar det förebyggande, förberedande och hanterande arbete som sker i kommunen, länet eller på nationell nivå. I praktiken handlar det geografiska områdesansvaret om att samordna arbetet och få alla inblandade aktörer inom det geografiska området att dra åt samma håll i frågor om krisberedskap och civilt försvar. Från den 1 oktober 2022 finns även civilområdesansvariga

länsstyrelser som har ett geografiskt områdesansvar för sitt område när det gäller civilt försvar. Ansvaret avser uppgifter inför och vid höjd beredskap.

Höjd beredskap

Vid krig eller fara för krig kan regeringen besluta om höjd beredskap i hela eller delar av Sverige. Höjd beredskap kan vara antingen skärpt eller högsta beredskap. En beredskapshöjning syftar till att stärka landets försvarsförmåga.

Vid skärpt beredskap ska kommuner och regioner vidta de särskilda åtgärder som är nödvändiga för att de under rådande förhållanden ska kunna fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret. Det gäller bland annat åtgärder kring planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser.

Vid högsta beredskap är totalförsvar all samhällsverksamhet som ska bedrivas. Kommuner och regioner övergår då till krigsorganisation. Om Sverige är i krig råder automatiskt högsta beredskap. För att tillkännage högsta beredskap i hela landet kan regeringen använda beredskapslarm

Nöd- och reservvattenförsörjning

VA-huvudmannen har ansvaret för dricksvattenförsörjningen, även om en krissituation uppstår. Kommunen behöver därför planera för både nöd- och reservvattenförsörjning, och för hur produktion och distribution ska fortsätta bedrivas vid olika typer av störningar. Nödvattenförsörjning innebär distribution av vatten i tankar och används om ordinarie vattenförsörjningssystem inte kan nyttjas.

Reservvattenförsörjning innebär att ordinarie vattenförsörjningssystem används men att vattnet tas från en annan råvattenkälla. Det finns inte några lagkrav på reservvattenförsörjning, men en reservvattenförsörjning som testkörs och provtas regelbundet är en viktig beredskapshöjande åtgärd som stärker förmågan att leverera dricksvatten.

Kommuner som inte redan har en reservvattentäkt, bör inventera vattenresurser och skydda de vattenresurser som har potential att användas som reservvattentäkt. Om det inte finns förutsättningar för reservvatten inom den egna kommunen, kan det vara nödvändigt att vidta andra åtgärder för att säkerställa vattenförsörjningen, till exempel samarbeten och eventuella sammankopplingar med grannkommun. I detta arbete behöver klimatförändringarnas effekter och påverkan på vattentillgång och vattenbehov beaktas, i syfte att säkerställa att även framtida viktiga reservvattentäkter skyddas.

I vissa av länets delregioner finns beroenden mellan råvattenresurser som används av olika kommuner. I dessa delregioner kan behovet av att samverka kring uttag av vatten bli större i samband med att klimatförändringarnas effekter blir tydligare.

Nationellt och regionalt stöd

Vid en allvarlig störning i dricksvattenförsörjningen kan den nationella vattenkatastrofgruppen, VAKA, ge stöd och råd till kommuner och regionala och nationellt myndigheter.

Länsstyrelsen ska vara sammanhållande för krisberedskapen inom sitt geografiska område. Både före, under och efter en kris ska länsstyrelsen verka för samordning och stöttning till kommuner och andra aktörer, och verka för att kommuner och andra berörda samverkar med varandra.

Länsstyrelsen har tagit fram en Planeringsinriktning för civilt försvar och höjd beredskap för Västra Götalands län (Länsstyrelsen Västra Götaland, 2025). En del av planeringsinriktningen (bilagan Livsmedel och dricksvatten) är framtagen för att vara ett stöd i arbetet med att skapa en robust

produktion och distribution av dricksvatten. I bilagan finns en beskrivning av olika aktörers ansvar och hänvisningar till det stöd som finns för fortsatt arbete, till exempel Livsmedelsverkets Handbok i krisberedskap och civilt försvar för dricksvatten (Livsmedelsverket, 2024) och Guide för planering av nödvattenförsörjning (Livsmedelsverket, 2017).

Vatten och sanitet är en mänsklig rättighet

Rätten till rent dricksvatten och sanitet är en mänsklig rättighet. Stater är skyldiga att säkerställa att tillgången till vatten bland annat är tillräcklig, säker, tillgänglig för alla utan diskriminering samt ekonomiskt överkomlig. I den långsiktiga planeringen handlar det om att säkerställa en robust och likvärdig tillgång till dricksvatten, medan det vid störningar är särskilt viktigt att synliggöra hur olika gruppers behov påverkas samt hur prioriteringar ska göras.

Sårbara grupper och verksamheter

Det finns grupper av människor och verksamheter som är särskilt sårbara för avbrott i eller störningar av vattenförsörjningen, både vad gäller direkta risker för liv och hälsa och indirekta effekter kopplade till hygien, livsmedelshantering och samhällsviktiga funktioner. Personer med störst hälsorisk är små barn, äldre samt personer med kroniska sjukdomar eller nedsatt immunförsvar, då dessa grupper är särskilt känsliga för uttorkning, infektioner och bristande hygien.

Särskilt sårbara verksamheter omfattar bland annat hälso- och sjukvård, omsorgsverksamheter, livsmedelsproduktion och livsmedelshantering samt förskolor och skolor, där tillgång till vatten är en grundförutsättning för säker vård, omsorg, hygien och livsmedelssäkerhet. Avbrott i vattenförsörjningen kan snabbt leda till allvarliga konsekvenser för både verksamheternas funktion, människors hälsa och personalens arbetsmiljö.

Stöd till alla invånare vid avbrott i dricksvattenförsörjningen

Det är viktigt att kommunen har en plan för hur avbrott eller kvalitetsförsämringar i dricksvattenförsörjningen ska hanteras, som beaktar särskilt sårbara grupper och särskilt sårbara verksamheter. Detta är viktigt att beakta vid framtagande av olika beredskapsplaner.

Andra planeringsunderlag rörande dricksvattenförsörjning

Regionala vattenförsörjningsplaner tas fram av alla länsstyrelser. Angränsande län till Västra Götaland är Halland, Jönköping, Örebro och Värmland. Hallands, Jönköping och Örebro län har i sina vattenförsörjningsplaner pekat ut viktiga vattenresurser som är delvis belägna i Västra Götaland. Värmlands län har i skrivande stund (december 2025) ingen färdig vattenförsörjningsplan.

Vattenförsörjningsplaner kan också göras på kommunal eller mellankommunal nivå. Dessa planer är ofta mer detaljerade och har ett större fokus på tekniska lösningar och lokal vattenförsörjning. Kommunala vattenförsörjningsplaner har alltså ett annorlunda perspektiv än regionala och båda är betydelsefulla för långsiktig samhällsplanering. För Göteborgsregionens kommuner finns en mellankommunal vattenförsörjningsplan (Göteborgsregionens kommunalförbund, 2020). Då det finns skillnader i det regionala och det mellankommunala perspektivet finns också skillnader mellan länets och Göteborgsregionens planer. Båda behöver användas som planeringsunderlag parallellt, precis som fallet är med kommunala vattenförsörjningsplaner.

Enligt ändringar i vattentjänstlagen, som beslutades av riksdagen under 2022, ska varje kommun ha en beslutad vattentjänstplan sedan den 31 december 2023. Vattentjänstplanen ska innehålla

kommunens långsiktiga planering för att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster. Den ska även ange vilka åtgärder som ska vidtas för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid skyfall.

Havs- och vattenmyndigheten har pekat ut tekniska anläggningar som utgör riksintresse för dricksvattenförsörjning. Dessa anläggningar är av nationellt intresse och behöver särskilt beaktas i samhällsplaneringen.

Utöver de planeringsunderlag som nämnts ovan finns även andra underlag som på olika sätt påverkar planeringen av framtida dricksvattenförsörjning. Naturgivna förutsättningar och ekonomiska möjligheter för vattenförsörjning och avloppshantering behöver vara underlag vid planering av exploatering och planläggning. Samtidigt kan samhällsutveckling och samhällsplanering påverka hur vattenförsörjningen utformas. Vikten av vattenförsörjning i fysisk planering lyfts i åtgärder i kapitel 5. Planeringsunderlag kan se olika ut i olika kommuner och de förutsättningar som föreligger skiljer sig än mer. Åtgärderna är därför allmänt hållna. I Boverkets kunskapsbank finns mer vägledning om dricksvatten i fysisk planering (Boverket, 2020a & 2020b).

Arbetsprocessen

Arbetet med Västra Götalands vattenförsörjningsplan startade under 2016. Under 2017 samlade arbetsgruppen på Länsstyrelsen ihop underlagsmaterial, bland annat genom enkäter riktade till länets kommuner. Dessa följdes upp under våren 2018 genom dialogmöten. Sammanfattande dokumentation från dessa finns i bilaga 5. Under 2021 var planen på remiss hos samtliga kommuner, kommunalförbund och dricksvattenproducenter i länet, nationella myndigheter samt till länsstyrelser för angränsande län. Den första versionen av vattenförsörjningsplanen beslutades i september 2021 av länsledningen. Planen uppdaterades under 2025 och 2026. Vattenförsörjningsplanen beslutades på nytt i månad xxx 2026 av länsledningen.

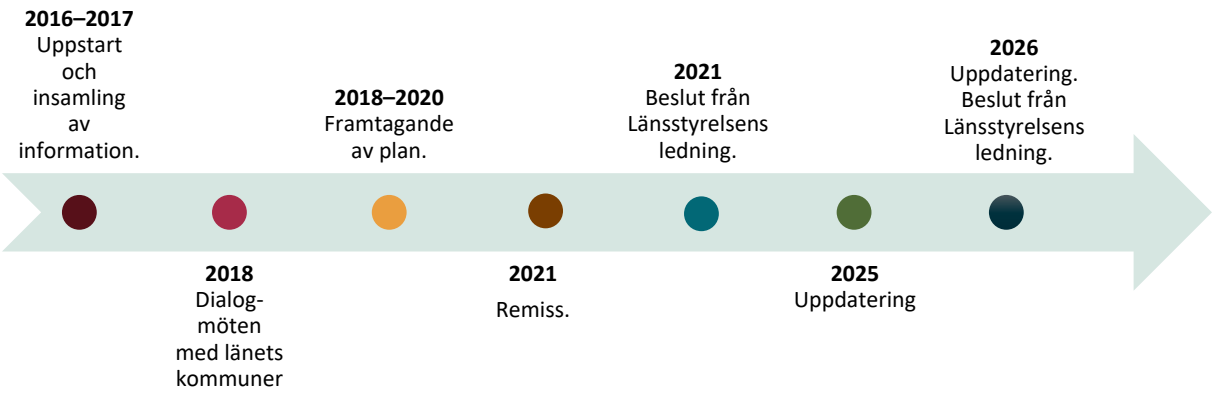

Uppdatering och uppföljning av planen

För att vattenförsörjningsplanen ska vara ett användbart verktyg i regional och kommunal planering behöver den uppdateras om förutsättningar, underlag eller prognoser väsentligt förändras. Därför kommer Länsstyrelsen att följa upp planen vart femte år eller oftare vid behov. I samband med uppföljningen kommer de delar av planen som bedöms inaktuella att revideras.

I den versionen av planen som uppdaterades 2025 – 2026 har delar av det ursprungliga innehållet uppdaterats till aktuellt kunskapsläge och ett antal nya avsnitt lagts till. Inga förändringar har gjorts av urvalskriterierna för viktiga vattenresurser, och inte heller urvalet av vilka vattenresurser som

ingår i planen. Detta beror på att de flesta underlag som ligger till grund för urvalet endast har förändrats i liten utsträckning eller att uppdaterade underlag på regional nivå saknas. Gällande klimatförändringar har klimateffekter, med avseende på kvalitet och kvantitet, varit en faktor vid urvalet. Ingen översyn av dessa klimateffekter har gjorts i samband med uppdateringen. Bedömning av påverkan har gjorts utifrån en rapport från Sweco[3] på uppdrag av Länsstyrelsen 2018. För att bättre kunna väga in påverkan av klimatförändringar vid urvalet behöver en ny analys göras av klimatförändringars påverkan på länets yt- och grundvatten.

Åtgärderna har setts över och reviderats på ett antal interna workshops med medarbetare från olika enheter på länsstyrelsen.

Planen var ute på remiss hos kommuner, myndigheter, kommunalförbund och dricksvattenproducenter under april – maj 2026.

Åtgärderna i planen behöver genomföras i länet för att nå en långsiktigt robust vattenförsörjning. De är dock inte juridiskt bindande. Länsstyrelsen kommer ändå att följa upp såväl de egna som kommunernas föreslagna åtgärder. Detta ger en indikation på hur dricksvattenarbetet i länet framskrider. De flesta åtgärderna kommer att följas upp årligen. Länsstyrelsen bedömer att många av åtgärderna kan följas upp genom redan befintlig rapportering. Endast för ett fåtal åtgärder kan ytterligare uppgifter komma att efterfrågas från kommunerna. Detta förväntas inte behöva ske varje år utan endast vid behov.

Fyra delregioner

I vattenförsörjningsplanen beskrivs länets vattenresurser utifrån fyra delregioner som följer gränserna för länets fyra kommunalförbund. Uppdelningen tydliggör de delregionala skillnaderna (läs vidare i kapitel 2). Under arbetets gång har analyser gjorts både för länet i sin helhet samt för varje delregion. Vilken delregion respektive kommun tillhör visas i Figur 2.

[3] Sweco. Klimatförändringar och extremväders påverkan på länets yt- och grundvattenresurser ur ett dricksvattenperspektiv, 2018.

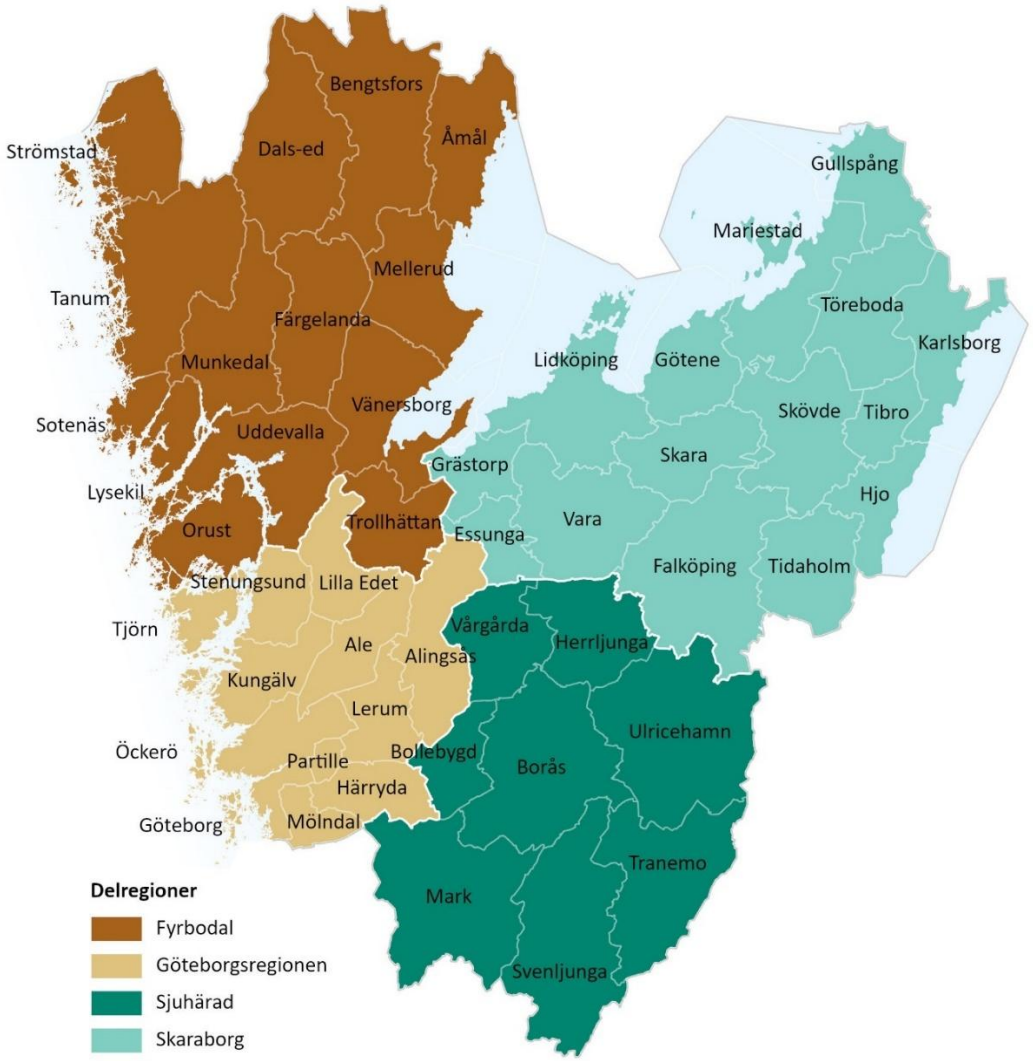

Figur 2. Karta över de fyra delregionerna i Västra Götalands län.

Hur ska vattenförsörjningsplanen användas?

Vattenförsörjningsplanen ger inriktning i verksamhetsarbetet. Den är också ett underlag vid exempelvis planeringsarbete, rådgivning och miljöprövningar. Nedan anges exempel på hur vattenförsörjningsplanen kan användas av olika intressenter.

Kommuner / vattenproducenter

- Inriktning för arbete med skydd av värdefulla vattenresurser
- Planeringsunderlag för vattentjänst- och vattenförsörjningsplan samt andra planer som berör VA
- Planeringsunderlag för klimatanpassning
- Planeringsunderlag för översiktsplan och detaljplaner
- Inriktning vid arbetsinsatser för en tryggad tillgång till dricksvatten i kommunen
- Underlag vid tillsyn av verksamheter

Länsstyrelsen Västra Götaland

- Inriktning för arbete med skydd av värdefulla vattenresurser
- Underlag vid granskning av planer, så som exempelvis vattentjänstplaner, VA-planer, översiktsplaner och detaljplaner
- Underlag i regional planering
- Planeringsunderlag för klimatanpassning
- Inriktning vid arbetsinsatser för en tryggad tillgång till dricksvatten i länet (till exempel tillsynsinsatser eller bidrag till kommunala insatser)
- Inriktning för miljöövervakning
- Underlag vid prövning och tillsyn av vattenverksamhet och miljöfarlig verksamhet
- Underlag vid remissyttranden

Övriga myndigheter. Till exempel Havs- och vattenmyndigheten, Sveriges geologiska undersökning, SMHI samt länsstyrelser i angränsande län.

- Inriktning vid planeringsarbete inom hållbar vattenförsörjning i regionen
- Underlag vid remissyttranden

2. Vattenresurser och behov idag

Vattenresurser i Västra Götaland

Landskapet i Västra Götalands län är varierat och så även de naturgivna förutsättningarna för vattenförsörjning. Ur ett länsperspektiv är vattentillgången god med både Vänern, Vättern och Göta Älv, som på grund av sin stora kapacitet är centrala för vattenförsörjningen i Fyrbodal, Göteborgs- samt Skaraborgsregionen och även för andra län. Avstånden till de stora vattenresurserna är dock stor i vissa delar av länet. Det finns även områden med begränsade möjligheter till storskalig vattenförsörjning.

Små grundvattenmagasin i till exempel morän eller urberg förekommer i hela länet. Dessa har oftast begränsad kapacitet och används främst till enskild vattenförsörjning. Allmänna grundvattentäkter kräver större uttagsmöjligheter och lokaliseras ofta till grundvattenmagasin i sand- och grusavlagringar eller sedimentär berggrund som sand- eller kalksten.

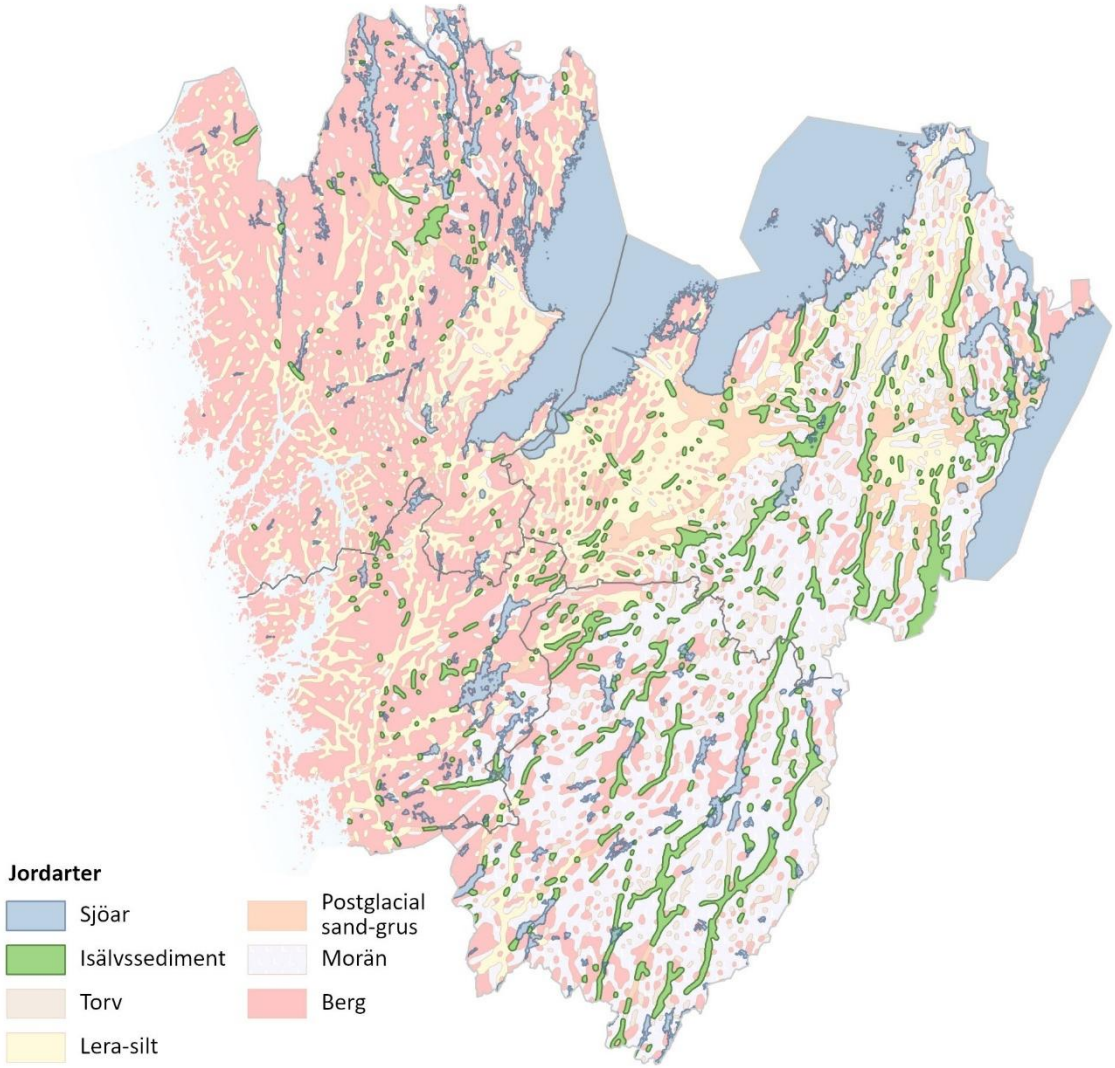

Figur 3. Jordartskarta över länet (©SGU). Det är främst sjöar och områden med isälvssediment som är av intresse för allmän vattenförsörjning.

I kustområdena, som präglas av tunna jordlager och berg i dagen, är möjligheten att ta ut större mängder grundvatten begränsad. I Fyrbodals inland, Sjuhärad och Skaraborg är jordlagren mäktigare och där förekommer större grundvattenmagasin i avlagringar av sand och grus. Mellan Vänern och Vättern finns även stora partier av skiffer, sand- och kalksten i anslutning till Västergötlands platåberg. Bergen består av flera lager med olika sedimentära bergarter. Uttagsmöjligheterna är ställvis goda i sand- och kalkstenslagren men vattenkvaliteten påverkas av förekomsten av alunskiffer i lagerföljden[4].

Fyrbodals kustlandskap är sjöfattigt medan landskapet i inlandet är rikt på vattendrag och sprickdalssjöar. I Skaraborgs jordbrukslandskap finns ett mindre antal grunda slättsjöar och åar som mynnar ut i Vänern. I Sjuhärad finns gott om ytvatten och landskapet präglas av Viskans och Ätrans vattensystem med sjöar och vattendrag. I åarnas dalgångar finns också större sammanhängande stråk av isälvsavlagringar som ger goda möjligheter till vattenuttag. Även i Göteborgsregionen finns flera sjösystem som används för vattenförsörjning, även om det större vattenbehovet här innebär andra krav på vattenresurserna än i övriga delar av länet.

[4] Tungmetaller och uran som kan lösas i grundvattnet förkommer naturligt i bergarten (SGU, 2013).

Inom den allmänna vattenförsörjningen används både grund- och ytvattenresurser som råvattenkällor. Fördelningen skiljer sig åt inom länet, se Figur 9. Skillnaderna beror både på vilka vattenresurser som finns att tillgå och hur stort vattenbehovet är.

Vattenkvalitet

Nedanstående avsnitt beskriver översiktligt vattenkvalitet i länets vattenresurser ur ett dricksvattenperspektiv, för både grund- och ytvattenförekomster. Avsnitten fokuserar på vattenkvalitetsparametrar som kan innebära en risk för människors hälsa och kan göra en vattenförekomst olämplig att ta dricksvatten ifrån.

Grundvatten

Grundvattnets kvalitet i länet är endast med ett fåtal undantag av tillräckligt god kvalitet för att användas som dricksvattenresurs. Förekomst av miljögifter är dock utbredd och i enstaka fall begränsas användningen av vattnet av kvalitetsproblem.

Inom den regionala miljöövervakningen har länsstyrelsen kontinuerligt genomfört provtagning i kommunala grundvattentäkter under de senaste 10 åren. Drygt 90 grundvattentäkter har undersökts och resultaten visar fynd av högfluorerande ämnen (PFAS) i över 50 procent av vattentäkterna och bekämpningsmedel i minst lika många. Vid statusklassning av grundvattenförekomster har de uppmätta halterna av PFAS resulterat i en otillfredsställande status i fem grundvattenförekomster. I enstaka fall har även uppmätta halter av klorid och fosfat lett till en klassning av förekomster till otillfredsställande status.

PFAS påträffas i grundvattentäkter i hela länet och påverkanskällor är ibland svåra att identifiera med det underlag som finns tillgängligt i till exempel EBH-databasen. Förekomsten av bekämpningsmedel går att relatera till de delar av länet med mer antropogen verksamhet. Halterna är i de flesta fall mycket låga och för de bekämpningsmedel som genom lagstiftning begränsats har positiva resultat visats. Dock upptäcks fortlöpande nya kemikalier i miljön vilket leder till nya behov av miljöövervakning. Exempel på sådana ämnen de närmsta åren har varit bekämpningsmedlet DMS och kortkedjiga PFAS där utbredningen och den generella kunskapen om ämnenas farlighet är relativt okänd.

Ytvatten

Det saknas tillräckligt med underlag för att göra en bedömning av ytvatten med avseende på dricksvattenkvalitet. Inom vattenförvaltningen statusklassas ytvattenförekomster efter Havs- och vattenmyndighetens (HaV) föreskrifter med avseende på kemisk status. För polybromerade difenyletrar (PBDE), kvicksilver och kvicksilverföroreningar har det bedömts nationellt att god status ej uppnås i ytvattenförekomster på grund av att halterna bedöms överskrida respektive gränsvärde i fisk. Andra ämnen som orsakar att gränsvärden överskrids är främst TBT (tributyltenn), PAH (polyaromatiska kolväten) och metaller (kadmium, bly och nickel) samt PFOS. HaV:s gränsvärden för kemisk ytvattenstatus skiljer sig från Livsmedelsverkets gränsvärden för dricksvatten och är oftast strängare. För PFAS (per- och polyfluorerade alkylsubstanser) har analyser av råvatten inom miljöövervakningen visat på fynd av PFAS4 i sju av sju vattentäkter, men halterna var endast över Livsmedelsverkets gränsvärde i en vattentäkt.

Vattenskyddsområden

Ett vattenskyddsområde är ett formellt områdesskydd som fastställs med stöd av Miljöbalken. Inom området gäller särskilda vattenskyddsföreskrifter till skydd för råvattnet, alltså det vatten som efter

beredning är avsett att användas som dricksvatten. Inrättande av vattenskyddsområden lyfts som ett viktigt verktyg för att långsiktigt skydda vattenresurser i såväl vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för vatten, samt i preciseringar för de av Sveriges miljömål som berör yt- och grundvatten.

På Sveriges miljömåls webbplats finns konkreta förslag på vad kommuner kan göra i sitt miljöarbete för att bidra till miljömålen Grundvatten av god kvalitet samt Levande sjöar och vattendrag. Bland annat anges att samtliga kommunala vattentäkter bör ha vattenskyddsområden som är relevant avgränsade och som har aktuella vattenskyddsföreskrifter. Andra grundvattentillgångar som utgör ett värdefullt naturkapital för kommunen, och som kan komma att användas för dricksvatten eller annan användning i framtiden, bör också skyddas. Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har publicerat rapporten Vägledning för inrättande och förvaltning av vattenskyddsområden. Generell information om vattenskyddsområden och vattenskyddsföreskrifter i detta avsnitt är hämtad från HaV:s vägledning.

Vattenskyddsföreskrifter kan användas för att komplettera och skärpa de regleringar och krav som redan gäller enligt den grundläggande miljölagstiftningen. Syftet med vattenskyddsföreskrifterna är att hantera identifierade risker för vattenresursen eller att förebygga att problem uppstår. HaV anser att behov av att inrätta ett vattenskyddsområde ska utredas för alla vattenresurser som används eller kan komma att användas som vattentäkt för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt Lagen om allmänna vattentjänster där uttaget i snitt överstiger 10 m3 per dygn eller om vattentäkten försörjer fler än 50 personer. Även för vattentäkter med lägre kapacitet än 10 m3 per dygn eller som försörjer färre än 50 personer kan vattenskyddsområde inrättas om det bedöms som ett effektivt sätt att skydda den aktuella vattenresursen. HaV anser att dricksvattenproducenten är den aktör som har bäst förutsättningar för att göra utredningen. Om utredningen visar att det finns ett behov och en nytta med att inrätta ett vattenskyddsområde bör dricksvattenproducenten verka för att ett vattenskyddsområde inrättas.

I Västra Götalands län finns strax under 190 vattenskyddsområden. I Figur 4 är vattenskyddsområdena inritade i blårandigt. De blå och rosa områdena är de vattenförekomster som pekas ut som regionalt och nationellt viktiga i denna plan. Figuren är en ögonblicksbild av vattenskyddsområden i länets delregioner i februari 2026. Vattenskyddsområden kan ha inrättats och upphävts sedan figurerna togs fram. För aktuell information om länets vattenskyddsområden, se Naturvårdsverkets verktyg Skyddad Natur.

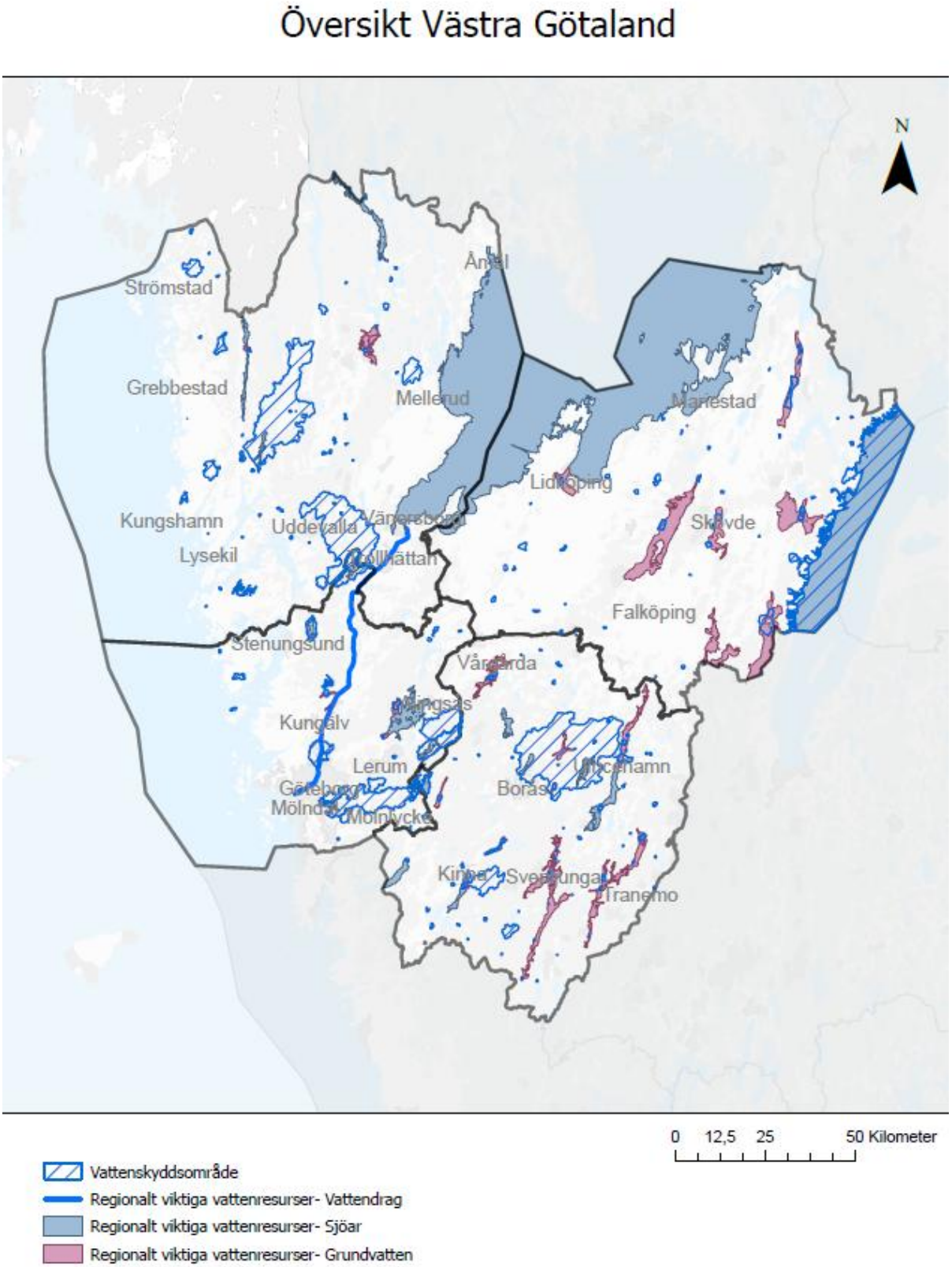

Figur 4. Översikt av regionalt viktiga vattenresurser samt vattenskyddsområden i Västra Götaland. Ögonblicksbild från februari 2026. Vattenskyddsområden kan ha inrättats och upphävts sedan figurerna togs fram. För aktuell information om länets vattenskyddsområden, se Naturvårdsverkets verktyg Skyddad Natur.

En viktig del i vattenskyddsarbetet är att utöva tillsyn för att säkerställa efterlevnaden av vattenskyddsföreskrifterna. Tillsynen kan ligga på kommunerna eller på länsstyrelsen. I Västra Götalands län har kommunerna tillsynen i de flesta vattenskyddsområdena. Det är då kommunens miljönämnd eller motsvarande som har tillsynen. Länsstyrelsen har tillsyn i runt 25 av länets vattenskyddsområden. Länsstyrelsen verkar dock för att kommunerna tar över tillsynen i vattenskyddsområdena, då det ofta är lämpligt att kombinera den tillsynen med den övriga tillsynen enligt miljöbalken som kommunerna utför.

I Västra Götalands finns runt 210 allmänna vattentäkter, både ordinarie och reservvattentäkter inräknat. Allmän vattentäkt innebär att det är kommunen som ansvarar för den. Drygt 80% av dem har ett vattenskyddsområde. Det innebär att runt 40 allmänna vattentäkter i länet saknar vattenskyddsområde. Siffrorna är ungefärliga och arbete pågår för att säkerställa dem. En större andel av grundvattentäkterna har vattenskyddsområde jämfört med ytvattentäkterna.

Många av vattenskyddsområdena i Västra Götalands län är gamla. Figur 5 visar när länets gällande vattenskyddsområden inrättades. Staplarna visar antalet vattenskyddsområden som inrättats under respektive tidsperiod. Runt en tredjedel är äldre än när miljöbalken infördes 1999. Nästan en fjärdedel är bortåt 50 år gamla.

Gamla vattenskyddsområden ger kanske inte längre tillräckligt skydd för vattentäkten, eftersom kunskap och förutsättningar på platsen kan ha ändrats sedan vattenskyddsområdet inrättades. Vattenskyddsområdenas aktualitet och relevans bör därför regelbundet ses över.

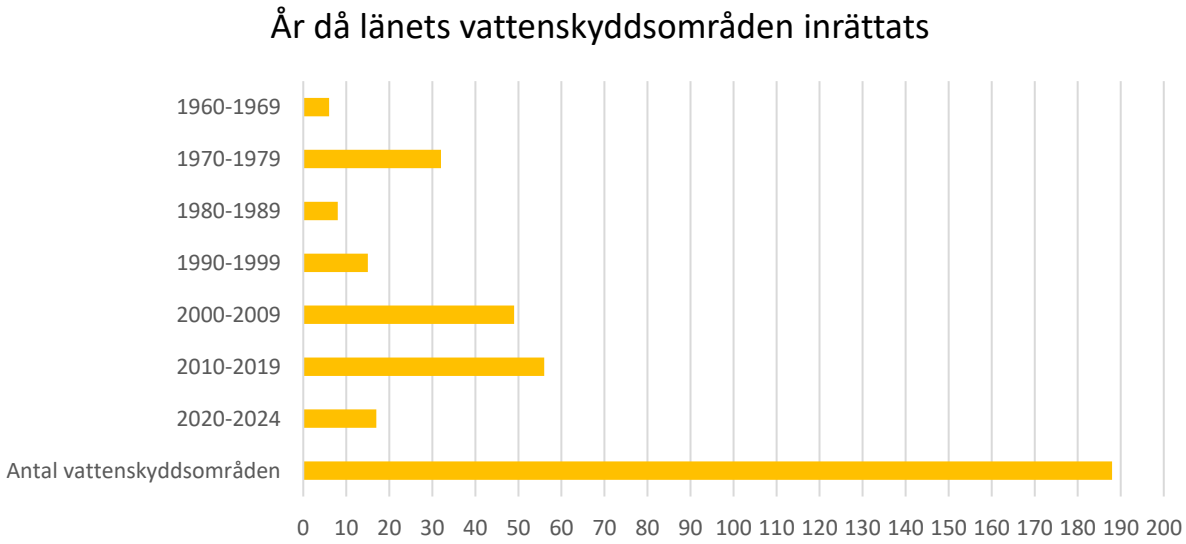

Figur 5. Översikt av period och hur många av länets vattenskyddsområden som inrättades under perioden. Stapeln längst ner visar det totala antalet vattenskyddsområden i länet.

Vattenanvändning

Enligt Statistiska centralbyråns siffror från 2025 var den totala användningen av sötvatten i länet cirka 244 miljoner m^3/år (SCB, 2025a). Allmän vattenförsörjning utgör 64 procent (156 miljoner m^3/år) av detta, resterande är enskild. Allmän vattenförsörjning innebär att kommunen ansvarar för att producera och distribuera vattnet. Enskild vattenförsörjning innebär att den som är i

behov av vatten, till exempel en fastighetsägare eller verksamhetsutövare, själv ansvarar för att lösa sin vattenförsörjning.

Statistiska centralbyrån (SCB) redovisar data i fyra kategorier. Vattenanvändningens fördelning mellan dessa visas i Figur 6.

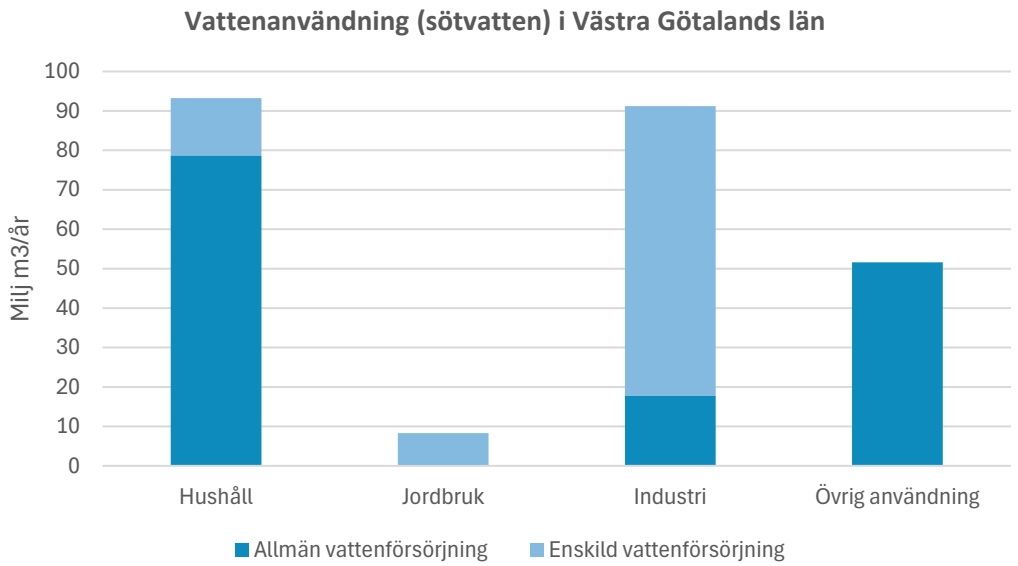

Figur 6. Vattenanvändning i miljoner m³/år för länet per användargrupp 2020. Industrins användning av kylvatten inkluderas (SCB, 2025b).

Industrin och hushållens vattenanvändning stod år 2020 för 37 respektive 38 procent av vattenanvändningen i länet. Jordbruket stod för endast cirka 3 procent. I SCB:s statistik redovisas även ”övrig vattenanvändning” vilket omfattar den del av den allmänna vattenförsörjningen som förser andra abonnenter än hushåll med vatten Det kan till exempel vara offentliga verksamheter och företag inom servicesektorn samt odebiterat vatten.

Endast 7 procent av industrins vattenanvändning tillgodoses genom allmän vattenförsörjning. För hushållen råder omvänt förhållande, där cirka 84 procent försörjs via den allmänna vattenförsörjningen. Andelen av Sveriges befolkning med allmän vattenförsörjning har ökat sedan 1960-talet genom VA-utbyggnad och exploateringar som i hög grad ansluts till den allmänna vattenförsörjningen (SCB, 2025c).

Siffrorna från SCB uppdateras vart femte år. Den totala vattenanvändningen ligger kvar på samma nivå som 2015. Industrins vattenanvändning har minskat under det senaste decenniet. Sedan 1990 har vattenanvändningen minskat för jordbruk, men har börjat öka igen sedan 2015. Befolkningstäthet och exploateringsgrad varierar mellan länets olika delar vilket gör att även vattenbehovet varierar kraftigt inom länet.

Hushåll

År 2020 använde hushållen i Västra Götaland 93 miljoner m³ vatten (SCB, 2025a). Tack vare att förbrukningen inom den allmänna vattenförsörjningen mäts kan den genomsnittliga vattenförbrukningen uppskattas. Nationellt är den genomsnittliga förbrukningen för hushåll idag cirka 130 liter per person och dygn (l/p/d) (Svenskt Vatten, 2024). Tidigare var schablonsiffran 140 l/p/d. Minskningen beror bland annat på minskad förbrukning i hushållen.

Som framgår av Figur 6 är det inte bara hushåll som försörjs i den allmänna vattenförsörjningen. Den totala genomsnittliga dricksvattenförbrukningen är därför något högre, cirka 180 L/p/d (Svenskt Vatten, 2024). I den totala genomsnittliga vattenförbrukningen inkluderas också offentliga och privata verksamheter (industrier, handel, service, allmän förbrukning med mera) och fördelas per person och dygn. Siffrorna beräknas efter den mängd vatten som debiteras de olika abonnenterna. Utöver detta finns också vattenanvändning som inte debiteras, till exempel uttag från brandposter, spolning av ledningsnät och vattenförluster mellan vattenverk och tappkran. Hushållens vattenanvändning uppdelat på kommunalt vatten samt enskilt vatten till fritidsboende och enskilt vatten till permanentboende visas i Figur 7.

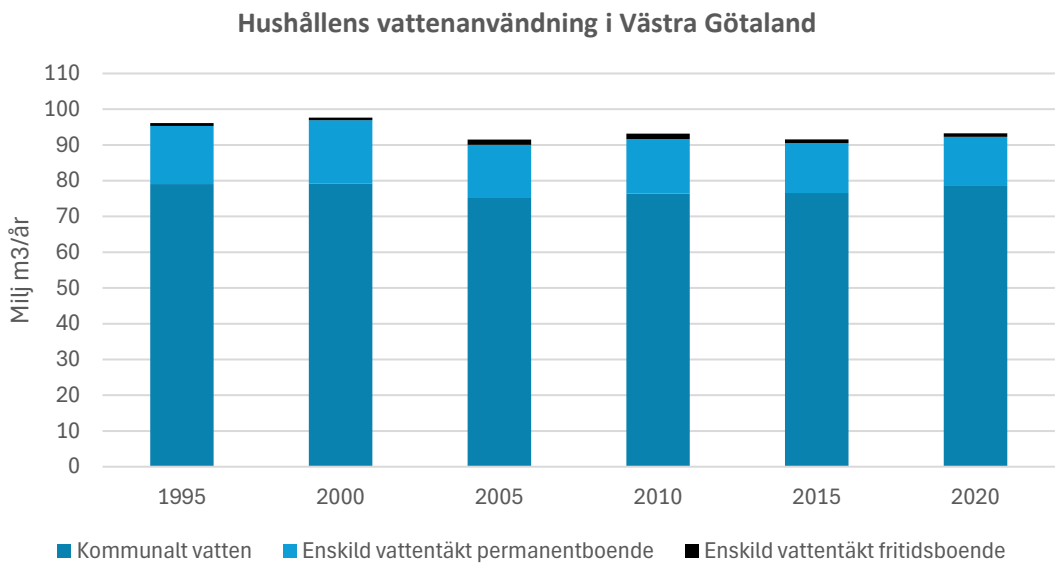

Figur 7. Hushållens vattenanvändning uppdelat på kommunalt vatten samt enskilt vatten till fritidsboende och enskilt vatten till permanentboende, angivet i miljoner m3/år (SCB, 2025b).

SCB har statistik över hur många i länets kommuner som har enskild vattenförsörjning. Statistiken omfattar antalet personer som är folkbokförda på en småhusfastighet med enskilt vatten. Ungefär en femtedel av befolkningen i Sjuhärad, Skaraborg och Fyrbodal har enskild försörjning medan motsvarande siffra för Göteborgsregionen är ungefär en tiondel. Antalet personer med enskild vattenförsörjning skiljer sig också åt mellan olika kommuner, se Figur 8.

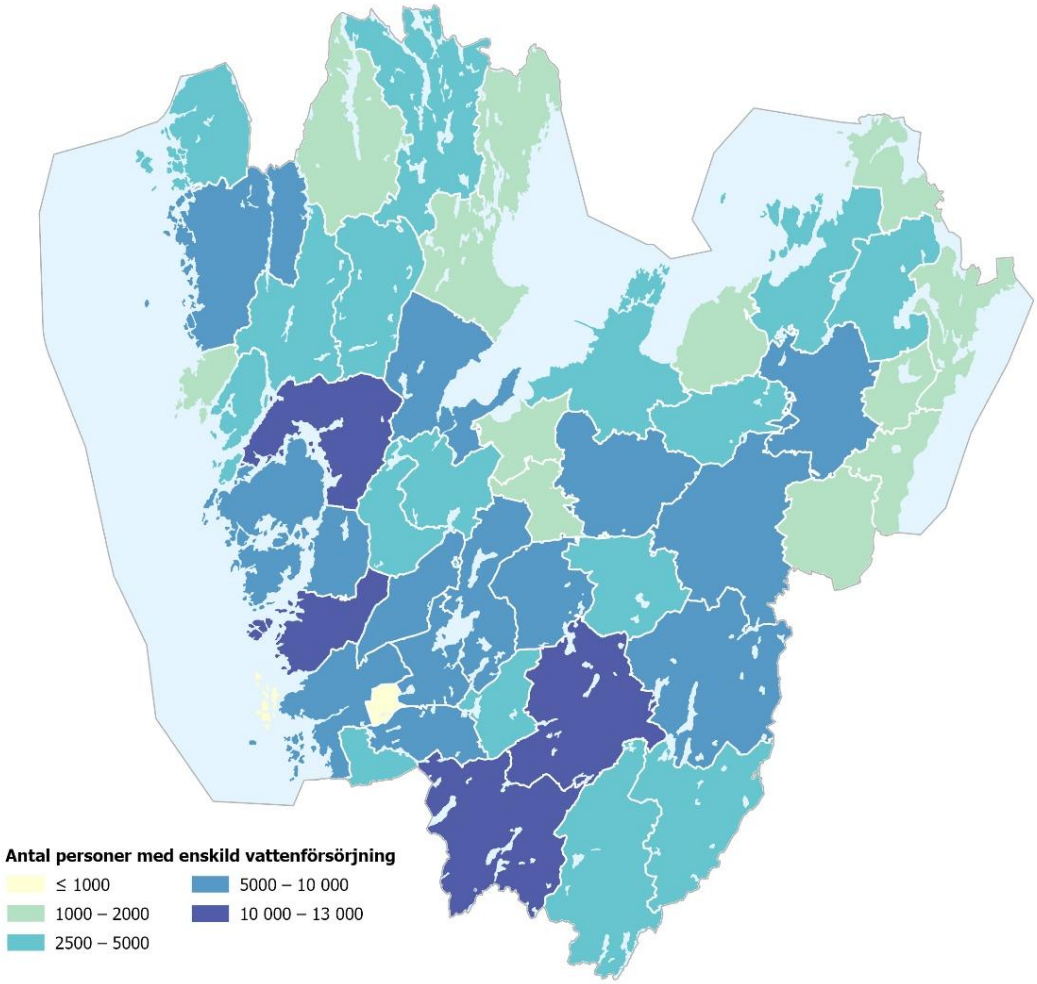

Figur 8. Antal personer med enskild vattenförsörjning per kommun i länet. Data baseras på antalet folkbokförda på småhusfastighet som har enskilt vatten året om (SCB, 2025d).

Inom den enskilda vattenförsörjningen nyttjas främst små grundvattenmagasin. Eftersom ansvaret för den enskilda vattenförsörjningen ligger på fastighetsägaren eller verksamhetsutövaren saknas sammanställd kunskap på länsnivå om vattentillgång och vattenkvalitet i de vattenresurser som används inom enskild försörjning.

Den största volymen vatten inom allmän vattenförsörjning kommer från ytvatten. Sett till antalet finns det dock fler grundvattentäkter i länet än ytvattentäkter. Kapaciteten i ytvattentäkterna i länet är generellt högre än i grundvattentäkterna. Vilken typ av vattenresurs som nyttjas varierar mellan de fyra delregionerna. I Göteborgsregionen och Fyrbodal är ytvatten den dominerande råvattenkällan sett till uttagsmängd, se Figur 9. I Skaraborg och Sjuhärad är fördelningen mellan yt- och grundvatten jämnare även om något större mängd ytvatten används även i dessa två delregioner.

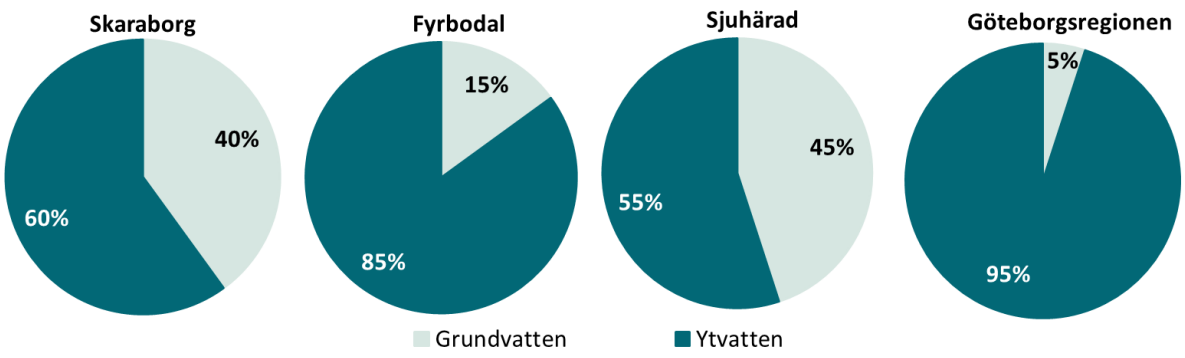

Figur 9. Fördelning av yt- respektive grundvatten inom den allmänna vattenförsörjningen, baserat på uppgifter från kommunerna under 2017. Grundvatten innefattar även grundvattentäkter med konstgjord infiltration.

Lantbruk

Lantbrukets vattenanvändning står endast för ungefär tre procent av den totala vattenvändningen av sötvatten i länet, vilket motsvarar cirka 8 miljoner m^3/år. Det saknas uppmätta vattenmängder för uttag inom lantbruket och siffrorna bygger på beräkningar med regionalt anpassade schabloner över djurhållning och växtodling (SCB, 2022).

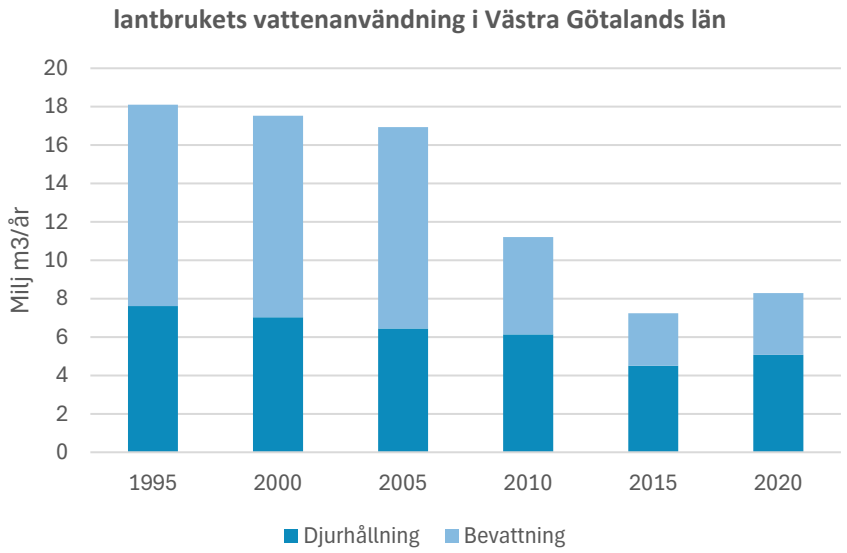

Figur 10. Lantbrukets vattenanvändning i Västra Götalands län år 2015 uppdelat på vatten till djurhållning och till bevattning, angivet i m3/år (SCB, 2025, e)

Det saknas information om hur mycket vatten som tas från respektive typ av vattenresurs inom lantbruket, både på nationell och regional nivå. Äldre undersökningar från 1970- och 1980-talet visade att cirka 85 procent av bevattningsvattnet kom från enskilda ytvattentäkter. Resterande del kom i huvudsak från enskilda grundvattentäkter. År 2015 utförde Jordbruksverket en studie av antalet vattentäkter som tyder på att fördelningen är liknande även idag. Det går dock inte att bedöma hur stor volym som kommer från grund- respektive ytvatten (SCB, 2022).

Det ställs olika krav på vattenkvaliteten beroende på vad vattnet ska användas till inom lantbruket. Enligt rekommendationer från Jordbruksverket bör dricksvatten till djur hålla samma hygieniska nivå som krävs för dricksvatten till människor (Jordbruksverket, 2018). Kvalitetskraven för

bevattningsvatten varierar beroende på vilken gröda som ska bevattnas. Exempelvis kräver de grödor som konsumeras utan att först processas, bland annat bär och vissa grönsaker, att kvalitetskraven för dricksvatten uppnås medan till exempel potatis eller vall kan bevattnas med vatten som inte håller dricksvattenkvalitet. Kommunalt vatten har god hygienisk kvalitet och detsamma gäller oftast även för grundvatten tack vare att viss rening sker när vattnet infiltrerar i marken. I ytvatten är den hygieniska kvaliteten varierande och den påverkas i högre grad av mikrobiologiska föroreningskällor såsom avlopp eller läckage av gödsel.

Bevattning

Bevattningsbehovet är säsongsbetonat och bevattning sker framför allt under perioden maj till augusti. Mängden vatten som krävs för bevattning varierar från år till år i förhållande till nederbördsmängden under växtodlingssäsongen, evapotranspiration, vilken typ av gröda som ska bevattnas, jordart, bevattningsteknik och odlingsmetod.

Enligt Jordbruksverket[5] hade 357 jordbruk utrustning för att bevattna 2020. Det är en minskning från 2016 som delvis kan bero på metodskillnader i undersökningen. För produktionsområdet Götalands norra slättbygder (dalboslätten och slättlandskapet i Skaraborg samt Östgötaslätten) finns bevattningsutrustning för att kunna bevattna ca 4% av arealen. Mindre än hälften bevattnades och det var 60% med bevattningsutrustning som nyttjade den. De grödor som ytmässigt bevattnades mest var spannmål (50%) och potatis (20%). Hur bevattningen fördelar sig i Västra Götaland går inte att läsa ut ur statistiken

Det största bevattningsbehovet bedöms finnas i Skaraborg. I övriga länet är behovet relativt jämnt fördelat. Huruvida bevattning faktiskt sker i dessa områden beror på om det finns bevattningsutrustning och ekonomi för att bevattna. Innebörden av begreppet behov kan variera. Det kan röra det behov som uppstår som en följd av att evapotranspirationen vida överstiger nederbördstillskottet på sommaren, eller så kan det handla om det ekonomiska behovet av att kunna bevattna.

Djurhållning

Djurhållningens vattenbehov är jämnt fördelat över året. Behovet ökar endast marginellt under sommarmånaderna och anses vara relativt väderoberoende. Vattenbehovet varierar kraftigt mellan olika djurslag och även beroende på djurens ålder och produktion. En mjölkko kräver exempelvis betydligt mer vatten än en kviga. Utöver det vatten som djuren dricker används också vatten för rengöring av stallar och utrustning som exempelvis mjölkutrustning.

Vattenbehovet för djurhållningen i länet, baserat på schablonsiffror från Jordbruksverket visar att nötsektorn står för 80% av behovet, grisnäringen ca 14%, fjäderfä 4% och får 2% (Jordbruksverket, 2018). Det största vattenbehovet finns i Skaraborg. I övriga länet är behovet relativt jämnt fördelat även om koncentrationer av företag innebär ett större lokalt behov. Mjölkproduktionen står för drygt 40% av det schablonmässiga behovet.

Delstudier

Länsstyrelsen i Västra Götaland har publicerat ett antal rapporter med fokus på vattenbehov för mjölkkor, kor för uppfödning av kalvar, gris samt hästar. Rapporterna ska ses som ögonblicksbilder av läget med generella slutsatser. Rapporterna kan hittas bland länsstyrelsen publikationer[6]

[5] Baserad på Jordbruksverkets strukturundersökning 2020 och efter muntlig kommunikation med SJV. Då undersökningen ej är heltäckande och bygger på enkäter är uppskattningen behäftad med osäkerhet.

[6] https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/om-oss/vara-tjanster/publikationer.html

Industri

Vattenbehovet varierar stort mellan olika typer av industrier. Vatten används för kylning, som råvatten i processer, för sköljning med mera. Kylvatten är oftast det användningsområde som kräver störst vattenvolymer. Industrier vid kusten använder vanligen havsvatten för kylning. Ytvatten från enskild täkt är den vanligaste sötvattenkällan för industrin, se Figur 11.

Under 2015 försågs industrierna i Västra Götaland med cirka 18 miljoner m^3 sötvatten från den allmänna vattenförsörjningen. Grundvatten används endast i mindre volymer för vattenförsörjning till industrin. Industriverksamheter i länet som har stort vattenbehov är bland annat pappers- och massaindustrin, livsmedelsindustrin, raffinaderier och kemiindustrier. Industrins ungefärliga vattenanvändning i länet presenteras i Figur 11 och den ungefärliga lokaliseringen av användningen kan ses i Figur 12.

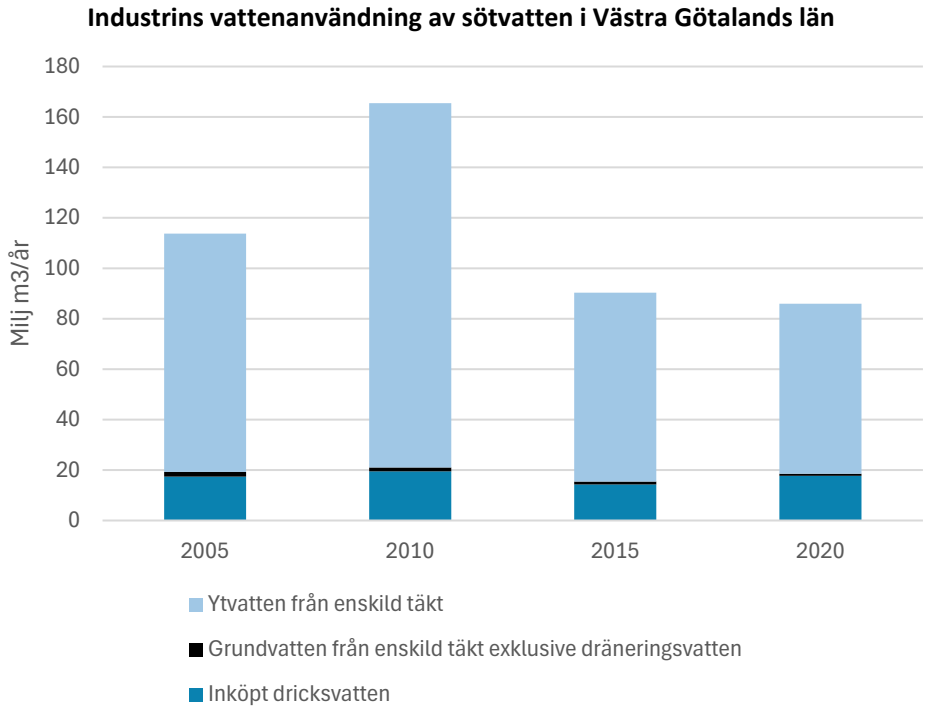

Figur 11. Industrins användning av sötvatten i Västra Götalands län från 2005 till 2020, samt fördelningen mellan ytvatten, grundvatten och inköpt dricksvatten, angivet i miljoner m3/år. Kylvattenanvändning inkluderas. (SCB, 2025f).

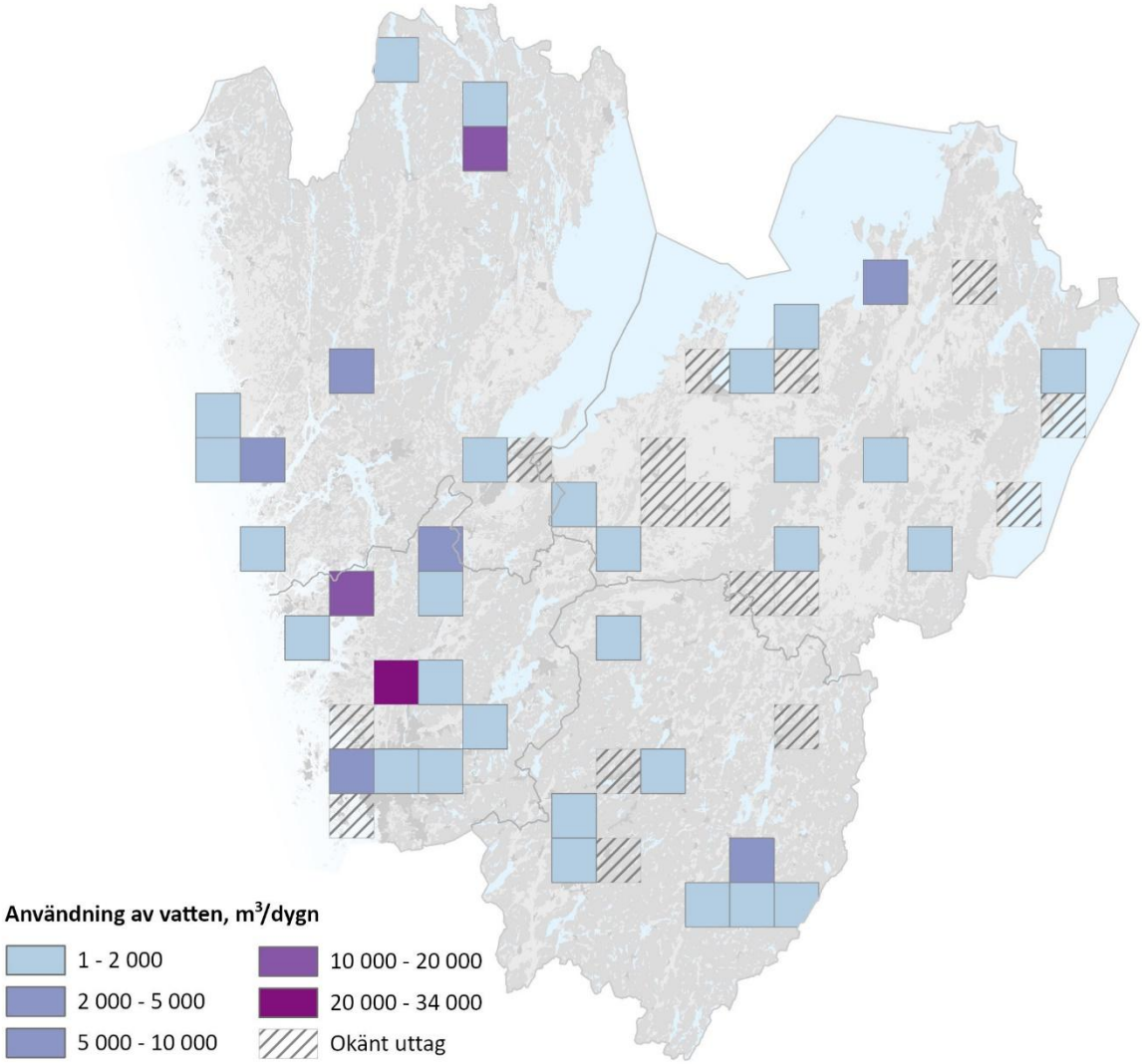

Figur 12. Sötvattenanvändning i stora industrier i Västra Götalands län år 2019.[7]

Övrig vattenanvändning

Inom samhället finns även vattenbehov för verksamheter som skolor, sjukhus, hotell, restauranger, kontor med flera. Andra verksamhetstyper som generellt sett kan vara vattenkrävande är till exempel kraftverksanläggningar, golfbanor, fotbollsplaner, kyrkogårdar och campingplatser.

Det finns även samfälligheter, både för åretruntboende och sommarboende, som tar ut vatten för dricksvatten. Fullständiga register över detta saknas.

[7] Baseras på miljörapporter 2018–2019 från länets anläggningar.

Erfarenheter av torka från 2018–2025

Under sommaren 2018 drabbades stora delar av Sverige av vattenbrist inom olika sektorer. Sommaren 2018 var varm och nederbörden under året var lägre än normalt, speciellt under sommaren. Värmen 2018 gjorde att vattenförbrukningen var hög samtidigt som vattentillgången i både yt- och grundvatten var lägre än normalt.

Sommaren 2018 skapade Länsstyrelsen i Västra Götaland krissamverkan för att stötta kommuner, samla in information om situationen i kommunerna och rapportera om läget till regeringen.

Vattenflödena blev låga i både stora och små vattendrag vilket ledde till att Länsstyrelsen meddelade att vattenuttag, för exempelvis bevattning av grödor, inte kunde göras utan risk för skada på enskilda och allmänna intressen och därmed inte var tillåtna. Restriktionerna gällde samtliga små och medelstora vattendrag i länet. Många kommuner i länet införde även bevattningsförbud för kommunalt vatten.

Även sjöarna i länet hade generellt låga vattennivåer. I några kommunala ytvattentäkter hade dricksvattenproducenterna svårt att hålla produktionen uppe och samtidigt hålla tillåtna vattennivåer enligt tillståndet. Vattennivåerna påverkades även i Vänern och Vättern. Vattentemperaturen i Vättern var högre än normalt vilket påverkade reningsprocesserna i vattenverken. Strax under hälften av länets kommuner angav att läget i den allmänna dricksvattenproduktionen var ansträngt under sommaren 2018. Samtliga kustkommuner i länet hade en ansträngd vattenförsörjning men problem förekom även i inlandet, både för grundvatten- och ytvattenbaserad vattenförsörjning.

Även den enskilda vattenförsörjningen påverkades under sommaren 2018. Ansvaret för enskild försörjning ligger på fastighetsägaren och en heltäckande bild av påverkan saknas. Ett 15-tal kommuner som tillfrågats uppgav att de fått samtal från oroliga fastighetsägare angående låga vattennivåer. Utöver bevattningsförbud vidtog flera kommuner åtgärder som informationskampanjer för att spara vatten, öppna vattenkiosker och mycket mer.

De största effekterna av torkan 2018 drabbade lantbruket och naturmiljön eftersom mindre ytvatten torkade ut och möjligheterna till bevattning var små. I endast ett fall i länet konstaterades direkt konkurrens mellan dricksvattenuttag och vattenuttag för annat ändamål. Den konkurrens som i övrigt upptäckts mellan dricksvatten och andra intressen involverar vatten till naturmiljön eller till kraftproduktion.

Nederbörden var relativt normal i Västra Götaland 2019 – 2022, samt 2024, jämfört med normalperioden 1991 – 2020. Våren och sommaren 2023 var dock ovanligt torr, men torkan övergick till regn och översvämningar på flera platser i länet senare under samma sommar. Tio av länets kommuner införde bevattningsförbud i början av sommaren 2023. Utifrån enkätsvar till dessa kommuner framkom att bristen till största del gällde kommunalt dricksvatten på grund av låga grundvattennivåer i hela eller delar av kommunen. I en kommun drabbades enstaka företag som behövde vatten för sin verksamhet. Övriga kommuner svarade att de inte sett någon påverkan på industri eller samhällsviktig verksamhet.

Under 2025 upplevde Västra Götaland perioder med låga vattennivåer och låga flöden, särskilt under vår, sommar och tidig höst. Trots viss nederbörd var grundvattennivåerna låga, vilket ledde till ansträngt läge för dricksvatten och uppmaningar om sparsamhet.

3. Tillgång och behov år 2100

Klimat-och samhällsförändringar kommer att påverka vattenbehovet och tillgången till vatten. I detta kapitel redovisas klimatförändringens effekter och befolkningsframskrivningar till år 2100. Dessa långsiktiga prognoser innebär stora osäkerheter. De förutsägelser om framtiden som presenteras i detta kapitel kommer därför att behöva uppdateras efter hand som prognoserna förbättras eller förändras. En långsiktig samhällsplanering är ett kontinuerligt arbete.

Syftet med detta kapitel är att presentera en översiktlig bild av vilka utmaningar som behöver beaktas i vattenförsörjningsplaneringen och hur dessa förväntas skilja sig åt mellan länets

delregioner. Här presenteras scenarion att beakta i långsiktig planering men siffror ska inte tas som absoluta.

Länets vattenresurser i ett förändrat klimat

Genomsnittstemperaturen i länet förväntas vara 2,5 – 5 grader högre i slutet av seklet beroende på klimatscenario[8] (SMHI, 2025). Antalet varma och torra dagar förväntas bli fler under sommarhalvåret och vegetationsperioden bli längre. Detta gör att växtligheten tar upp mer vatten och då blir tillrinningen till yt- och grundvatten lägre. Högre temperaturer innebär också att mer vatten avdunstar. Sammantaget förväntas detta innebära längre perioder med låga flöden. Samtidigt ökar årsmedelnederbörden, den maximala dygnsnederbörden, den kraftiga korttidsnederbörden och tillrinningen på årsbasis. Detta ger ökad risk för skyfall med höga flöden som följd. Havsnivån stiger, både i form av kontinuerlig höjning och i form av kortvariga extrema höjningar vid specifika vädersituationer.

Grundvatten

Grundvattentillgången är beroende av hur mycket nederbörd som bildar grundvatten och av markens förmåga att magasinera det vattnet. Klimatförändringarna medför en förändring av grundvattenbildningen i länet. Förändringarna förväntas inte bli jämnt fördelade över länet eller över tiden, vilket påverkar både grundvattenbildning och grundvattentorka men även grundvattenkvalitet på olika sätt för olika årstider (SGU, 2025d).

Sveriges geologiska undersökning (SGU) fick i regleringsbrevet för 2024 i uppdrag av regeringen att analysera de svenska grundvattenmagasinens robusthet och utsatthet för klimatförändringar. Resultatet redovisades bland annat i en rapport ”Grundvatten i ett framtida klimat – effekter för vattenförsörjningen” (SGU, 2025e). I ett översiktligt, nationellt perspektiv visade de beräknade klimatindikatorerna för perioden 2011–2100 jämfört med referensperioden 1971–2000 bland annat att

- Förändringarna är större för kraftigare klimatscenarier och senare tidsperioder.
- Förändringarna för årstider är generellt mer betydande än den totala förändringen sett över ett helt år.
- Den potentiella grundvattenbildningen ökar under vintern medan den minskar under våren.
- Fyllnadsgraden[9], och därmed grundvattennivån, minskar mest under sommaren och hösten.
- Längden på grundvattentorkan under sommarhalvåret ökar.

Rapporten redovisar inga specifika resultat för Västra Götaland. Däremot visar resultat som omfattar Götaland på en minskad grundvattentillgång i ett framtida klimat. Dessa resultat visar på att:

- Perioderna med grundvattentorka förväntas bli längre samtidigt som årsmedelvärden för potentiell grundvattenbildning och fyllnadsgrad minskar eller förblir oförändrad.

[8] RCP4,5 är ett klimatscenario framtaget av FN:s klimatpanel IPCC och baseras på antaganden om begränsade utsläpp och en kraftfull klimatpolitik resulterande i minskade utsläpp av växthusgaser efter år 2040. Detta scenario medför en temperaturökning om 2,5 – 3 grader mot slutet av seklet. RCP8,5 är ett klimatscenario som baseras på antaganden om fortsatt accelererande klimatutsläpp. Detta scenario medför en temperaturökning med 4 – 5 grader mot slutet av seklet.

[9] Fyllnadsgrad kan ses som ett mått på hur fullt det är i ett grundvattenmagasin jämfört med hur det varit tidigare, oavsett tid på året (SGU, 2025f)

- Förändringen blir större för de torrare åren och de perioder då det är en låg fyllnadsgrad. Det innebär att det förväntas bli större skillnad mellan torra år/årstider och blöta år/årstider i framtiden för detta område.

Stora och små grundvattenmagasin reagerar olika

Stora och små grundvattenmagasin påverkas i olika grad av klimateffekterna. Störst påverkan på vattentillgång förväntas i små magasin.

Längre och allvarligare perioder av torka under sommarhalvåret kan medföra betydande konsekvenser för de med enskild vattenförsörjning. För den allmänna vattenförsörjningen är inte resultaten lika tydliga, även om resultaten pekar på att effekterna av ett förändrat klimat kommer att bli som mest påtagliga i södra Sverige.

Flera av kommunerna i Västra Götaland är beroende av grundvatten för den allmänna vattenförsörjningen, men beroendet varierar stort. Vissa kommuner är helt beroende av grundvatten medan andra har inget eller mycket litet beroende av grundvatten. Försämringarna i grundvattentillgång väntas bli störst för kustkommunerna, där både permanentboende och fritidsboende med enskild dricksvattenförsörjning kan påverkas

Små grundvattenmagasin har begränsad lagringsförmåga och är beroende av regelbunden nederbörd. De reagerar snabbt på förändringar i nederbörd och vattennivån kan ändras inom några dagar vid regn eller torka. Därför är de särskilt känsliga för förändringar i nederbördens variation över året och förväntas få minskad vattentillgång, främst under sommar och tidig höst då nederbörden är som lägst och vegetationsperioden fortfarande pågår (SGU, 2017).

SGU har beräknat den procentuella förändringen av potentiell grundvattenbildning i små grundvattenmagasin för ett torrt år, ett medelår och ett blött år. För det torra året visar resultaten en minskning på -15–0 %, medan medelåret och det blöta året visar -10–0 %, med störst andel oförändrad grundvattenbildning under det blöta året. Säsongsmässigt ses en tydlig ökning för länet under vintern och en minskning under våren, vilket kan förklaras av mer regn istället för snö, tidigare snösmältning och tidigare start av evapotranspiration. Under sommaren syns ingen tydlig förändring i länet och hösten följer i stort sett samma mönster som medelåret (SGU, 2025e).

För stora grundvattenmagasin visar SGU:s beräkningar med klimatscenario RCP4,5 en minskning av grundvattenbildningen med -3–15 % beroende på del av länet, där större delen ligger mellan -3 och -6 % (SGU, 2025e). Stora magasin är mindre känsliga än små eftersom de kan lagra större vattenvolymer och reagerar långsammare på förändringar i nederbörd. Enstaka torrår har därför oftast liten påverkan, men flera torra år i följd kan leda till minskad grundvattentillgång, och återhämtningen tar då längre tid (SGU, 2017).

Påverkan på grundvattenkvalitet

När grundvattennivåerna förändras påverkas också vattenkvaliteten. Vattenkvaliteten påverkas av kemiska processer i marken när det infiltrerar från markytan till grundvattenmagasinet. När uppehållstiden i marken blir kortare vid perioder med riklig nederbörd kan grundvattenkvaliteten försämras. En högre vattentemperatur kan också påverka vattenkvaliteten negativt, eftersom de kemiska processerna är temperaturberoende. Nivåförändringar kan medföra förändrade flöden och en ökad spridning av föroreningar.

Vissa grundvattenmagasin står i kontakt med ytvatten. Dessa kan påverkas av flödesförändringar i ytvattnet och vice versa. Till exempel kan strömriktningen lokalt förändras vid en sänkt grundvattennivå. Detta kan innebära att områden där grundvatten tidigare trängde ut och blev

ytvatten i stället får ett omvänt strömningsmönster och ytvatten i stället infiltrerar marken och tillförs grundvattenmagasinet. Översvämningar kan också förändra kvaliteten på grundvattnet.

Ytvatten

Medelvattenföringen på årsbasis väntas inte förändras särskilt mycket i länet för klimatscenario RCP8,5[10] för perioden 2071 – 2100, jämför med referensperioden 1971 – 2000. Resultatet av klimatmodelleringar utförda av SMHI visar på en förändring mellan -5 – 5 % för hela länet (SMHI, 2025a). En förändring i medelvattenföring framträder dock för säsongerna. Under höst och vinter ökar mängden vatten som tillförs sjöar och vattendrag. Vintertid lagras en del av nederbörden som snö och ger en vårflod när snön smälter. I framtiden kommer nederbörden under vinterhalvåret i större utsträckning falla som regn. Detta ger snabbare avrinning. Tillrinningen till ytvatten blir större på vintern och vårfloden minskar eller uteblir. Sommartid blir perioderna med låga flöden längre till följd av större avdunstning och längre växtsäsong. Konsekvensen blir att risken för översvämningar och höga flöden ökar i vattendrag under höst och vinter. Dessutom ökar risken för vattenbrist under sommaren, främst i mindre sjöar och vattendrag (SMHI, 2015). Regleringar och tappningsstrategier kan behöva förändras för att kompensera de förändrade flödesmönstren.

Påverkan på ytvattenkvalitet

Att förutsäga hur och i vilken grad vattenkvaliteten förändras till följd av förändrat klimat är komplicerat, vilket beror på att det finns många samberoende faktorer i ett ekosystem. Generellt kan sägas att fler kraftiga nederbördstillfällen medför en ökad risk för försämrad vattenkvalitet genom exempelvis spridning av föroreningar från översvämmad mark, bräddning av avloppsreningsverk och enskilda avlopp.

Varmare lufttemperaturer kan öka humusutlakning i mark och försämra vattenkvalitén. Sådana trender ses redan idag (Livsmedelsverket, 2019).

Högre vattentemperaturer påverkar råvattenkvalitén negativt. Längre period med vattentemperaturer över 20 grader ökar risken för tillväxt av ogynnsamma mikroorganismer och bakterier, både i råvattnet och i ledningsnätet, vilket i sin tur ökar risken för vattenburna sjukdomsutbrott. För att minska denna risk är det därför generellt önskvärt att råvattentemperaturen hålls under 20 grader [11]. För att ha god marginal till denna temperatur rekommenderas att uttaget sker på ett djup där temperaturen är betydligt lägre och under språngskiktet, även under de varmaste sommarmånaderna. Temperaturer vid olika djup varierar mycket mellan sjö till sjö, beroende på omsättningstid och sjöns areal-, volym-, och djupförhållanden. Temperaturerna kan dessutom variera kraftigt från år till år. Förändrade temperaturförhållanden och förändrad skiktning kan medföra behov av att flytta råvattenintag till nya och djupare lägen.

Vättern

Vättern har en god vattenkvalitet och används som dricksvattentäkt av ca 250 000 personer runt sjön (Miljösamverkan Östra Skaraborg, 2025). I ett förändrat klimat förväntas det bli vanligare med låga nivåer i Vättern (SMHI, 2024). De högsta vattennivåerna blir oförändrade på grund av att sjön är reglerad. Vätterns kallvattenekosystem kan förändras när vattentemperaturen stiger. Ett förändrat ekosystem kan medföra förändrad vattenkvalitet. Sjön har en lång omsättningstid som gör att föroreningar kan stanna kvar i sjön under lång tid.

[10] RCP8,5 är ett klimatscenario som baseras på antaganden om fortsatt accelererande klimatutsläpp. Detta scenario medför en temperaturökning med 4 – 5 grader mot slutet av seklet.
[11] I Livsmedelsverkets tidigare dricksvattenföreskrifter (SLVFS 2001:30), som ersatts av LIVSFS 2022:12, angavs gränsvärde för tjänligt vatten med anmärkning 20 grader.

Vänern och Göta Älv

Göta älv förser cirka 700 000 människor med dricksvatten (Göta Älvs vattenvårdsförbund, 2018). I framtiden beräknas den naturliga vattennivån i Vänern att variera mer (SMHI, 2024). Det blir vanligare med höga nivåer, främst under vintern, med större översvämningsrisk som följd. Under sommarhalvåret blir det i stället vanligare med låga nivåer eftersom avdunstningen ökar med temperaturen. Vattennivån i Vänern är reglerad och tappningen justeras för att hålla nivåerna inom dämnings- och sänkningsgränserna. I framtiden förväntas det bli vanligare med höga och låga tappningar i Göta älv. Tappningsstrategin för Vänern kommer att påverka hur de faktiska nivå- och flödesförhållanden i vattensystemet blir.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) publicerade en rapport 2025 med en analys av konsekvenser vid höga och låga flöden i Vänern, inklusive konsekvenser för dricksvattenförsörjning. (MSB, 2025). Rapportens resultat visar att både höga och låga nivåer i Vänern riskerar att ge allvarliga konsekvenser för dricksvattenförsörjningen, beroende på Vänerns nivå och kommun. Upp till cirka 180 000 personer kan komma påverkas vid de högsta utvärderade nivåerna då de är anslutna till dricksvattenanläggningar där störningar kan uppstå.

Även i Vänern kan ekosystemet påverkas av att vattentemperaturen stiger. Vänerns vattenvårdsförbund bedömer att högre vattentemperatur gynnar algblomning, etablering av invasiva arter och tillväxt av bakterier och parasiter som kan påverka råvattenkvaliteten negativt (SMHI, 2025b).

I Göta älvs dalgång är skredrisken stor (SGI, 2012). Enligt en kartläggning från Statens Geotekniska institut (SGI) kommer en fjärdedel av älvens sträckning få ökad risk för skred som följd av klimatförändringarna. Detta eftersom både ökade nederbördsmängder och extremväder men också torrperioder påverkar markstabiliteten negativt. Då kan markens jämnviktsläge hamna ur balans vilket är en bidragande faktor till skred (SGI, 2018). Hur stora effekter ett skred får för dricksvattenproduktionen är helt beroende av var det sker och hur stort skredet är (SGI, 2012). Det är störst risk att vattenresursen påverkas om ett skred uppstår inom något av de förorenade områdena utmed älven.

Stigande havsnivå kan ge ökande problem med saltvattenuppträngning i Göta älv vilket påverkar råvattentäkten. På grund av älvens begränsade djup är också risken stor för höga vattentemperaturer.

Klimatförändringens påverkan på dricksvattenförsörjningen i olika landskapstyper

Länsstyrelsen har tagit fram en kartberättelse ”Västra Götaland i ett förändrat klimat” (Länsstyrelsen Västra Götaland, 2023). Kartberättelsen beskriver på vilket sätt klimatförändringarna påverkar olika delar av Västra Götalands län och vilka de största utmaningarna är. I kartberättelsens finns bland annat information om klimatförändringen utifrån samhällsteman och tolv olika landskapstyper. För varje landskapstyp finns en beskrivning av hur dricksvattenförsörjningen väntas påverkas med ett förändrat klimat. En figur över landskapstyperna visas i Figur 13 och en kort sammanfattning av påverkan av klimatförändringarna på dricksvattenförsörjningen i dessa redovisas i nedanstående avsnitt. Indelningen är främst baserad på geologisk information.

För samtliga landskapstyper gäller att det är viktigt att planera med hänsyn till förändrad vattentillgång i sjöar, vattendrag och grundvattenförekomster, samt sommartida vattenbrist för en långsiktigt hållbar vattenförsörjning.

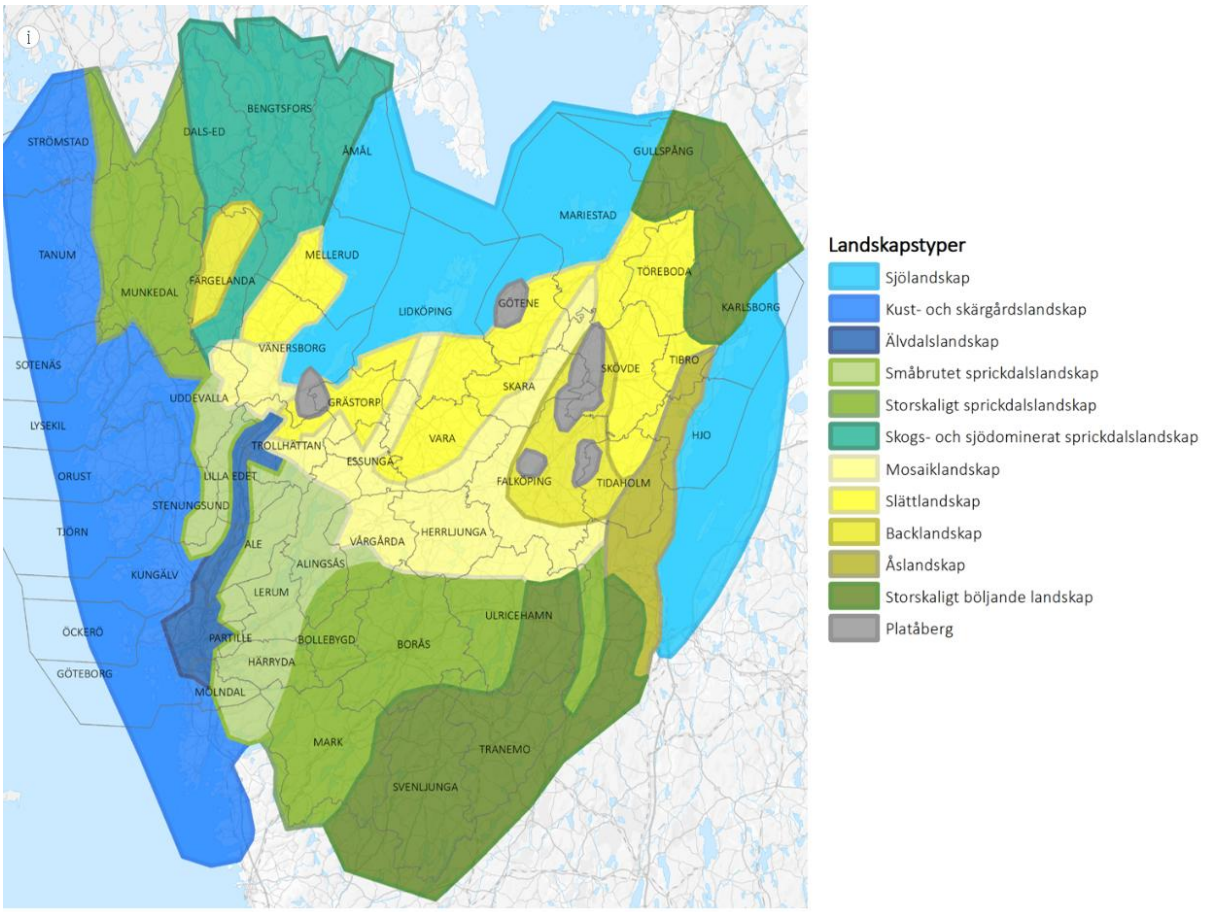

Figur 13. Landskapstyper i Västra Götaland

Kust och skärgård

Kustområdena har begränsade sötvattenresurser med små yt- och grundvattenmagasin, vilket gör vattenförsörjningen särskilt sårbar. Risken för vattenbrist är störst sommartid då vattenbehovet ökar samtidigt som tillgången minskar. Klimatförändringar och ökat permanentboende förstärker både kvantitets- och kvalitetsrisker, inklusive risk för saltvatteninträngning i sötvattenresurser. Vattenbrist utvecklas ofta gradvis och behöver förebyggas genom långsiktig planering och övervakning.

Göta älvdalen

Göta älv är den huvudsakliga dricksvattenkällan för kommunerna i Göta älvdalen och försörjer över 700 000 personer. Vattenförsörjningen från älven är sårbar och påverkas av risker som föroreningar vid olyckor, skred, översvämningar och bräddning av avloppsvatten. Vid försämrad vattenkvalitet kan vattenintag behöva stängas, bland annat på grund av höga bakteriehalter, grumlighet eller saltvatteninträngning vid låga flöden.

Klimatförändringarna gör att det blir vanligare med både höga och låga flöden i älven, vilket förstärker riskerna för översvämning, ras, skred och försämrad vattenkvalitet.

Utöver den kommunala vattenförsörjningen finns även enskilda brunnar i Göta älvdalen, vilka är särskilt känsliga för förändrade nederbördsmönster och riskerar vattenbrist under torra perioder.

Sjölandskap

Vänern och Vättern är centrala dricksvattenresurser och försörjer tillsammans, direkt eller indirekt, omkring en miljon människor. Intresset för att använda sjöarna för dricksvattenförsörjning är stort och förväntas öka. Klimatförändringar bedöms innebära viss försämring av vattenkvaliteten, men i

mindre omfattning än för många andra vattentäkter. För att minska sårbarheten är tillgång till reservvatten viktig.

Klimatförändringarna innebär ökade variationer i vattennivåer, högre temperaturer och ökad risk för tillförsel av föroreningar, näringsämnen, bakterier och parasiter. Detta kan leda till högre krav på framtida vattenrening. Vättern, som är ett kallvattenekosystem med lång omsättningstid, är särskilt känslig för miljöstörningar och temperaturförändringar, även om vattenkvaliteten fortsatt bedöms vara god.

Hela Vättern är vattenskyddsområde, vilket bidrar till att ge ett långsiktigt skydd för dricksvattenkvaliteten. För Vänern finns i dag inget gemensamt vattenskyddsområde, men flera kommuner har inrättat skydd för sina vattenuttag.

Slättlandskap

Vänern och Vättern är de viktigaste dricksvattenresurserna för kommunerna i slättlandskapet. Utöver dessa är tillgången till större ytvattenresurser begränsad. Grundvattentillgångarna är goda i vissa områden, bland annat kring Skara, Skövde och Töreboda samt i sedimentär berggrund, men vattenkvalitetsproblem förekommer, särskilt i anslutning till alunskiffer.

Jordbruket präglar slättlandskapet och vattenbehovet kan öka i framtiden, särskilt under sommarhalvåret då vattentillgången är som lägst. Klimatförändringarna innebär förändrade nederbördsmönster, ökad avdunstning och högre temperaturer, vilket ökar risken för vattenbrist och försämrad vattenkvalitet, särskilt i små grundvattenmagasin och för enskild vattenförsörjning. Ökad nederbörd vintertid kan samtidigt leda till översvämningar och spridning av föroreningar till yt- och grundvatten.

Mosaiklandskap

Vänern och Vättern är de viktigaste dricksvattenresurserna i mosaiklandskapet då tillgången till andra större ytvattenresurser är begränsad. Grundvattentillgången är generellt liten och domineras av små, snabbreagerande magasin, med undantag för större tillgångar kring Skara och Falköping. Enskild vattenförsörjning är vanlig och särskilt sårbar.

Klimatförändringarna innebär minskad vattentillgång under sommarhalvåret, ökad avdunstning och risk för försämrad vattenkvalitet. I kombination med ett potentiellt ökat vattenbehov, bland annat från jordbruket, ökar risken för vattenbrist.

Småbrutet sprickdalslandskap

Göta älvdalen omgärdas av småbrutet sprickdalslandskap. Älvdalen har relativt god tillgång till sjöar och vattendrag som används för vattenförsörjning, samt grundvattenresurser. Närheten till Göteborg innebär dock hög exploateringsgrad, växande befolkning och stort vattenbehov.

Klimatförändringarna medför ökade risker för både höga flöden och sommartida vattenbrist. Ökad nederbörd vintertid kan leda till översvämningar och spridning av föroreningar till yt- och grundvattentäkter, medan högre temperaturer och ökad avdunstning kan försämra vattentillgång och vattenkvalitet under sommaren. Enskild vattenförsörjning, som är beroende av små grundvattenmagasin, är särskilt sårbar. För att möta framtida behov krävs långsiktig planering som tar hänsyn till både klimatförändringar, ökad exploatering och förändrade vattenflöden.

Storskaligt sprickdalslandskap

Det storskaliga sprickdalslandskapet är generellt vattenrikt och rymmer flera viktiga ytvattenresurser för kommunal dricksvattenförsörjning. Samtidigt är grundvattentillgången begränsad och de få medelstora grundvattenmagasinen är särskilt skyddsvärda. I de västra delarna av denna landskapstyp

kan vattenresurserna Norra och Södra Bullaresjön, Kärnsjön samt Örekilsälven kan på sikt få en strategisk betydelse för dricksvattenförsörjning till kustkommunerna.

I trakterna kring Borås–Ulricehamn rinner både Viskan och Ätran. Flera sjöar i åarnas vattensystem som Åsunden, Lygnern, Öresjö, Säven och Tolken är viktiga dricksvattenresurser för kommunerna i området. I åarnas dalgångar finns också grundvattenmagasin avsatta som också de nyttjas för kommunal vattenförsörjning.

Klimatförändringarna förväntas medföra ökade flöden och översvämningsrisker, med risk för spridning av föroreningar till yt- och grundvatten, samtidigt som minskad vattentillgång under sommarhalvåret kan leda till vattenbrist. Enskild vattenförsörjning, som är beroende av små grundvattenmagasin, är särskilt sårbar.

Skogs- och sjödominerat sprickdalslandskap

Dalslands skogs- och sjödominerade sprickdalslandskap är vattenrikt med många sjöar och vattendrag, varav flera används för kommunal dricksvattenförsörjning. Grundvattentillgången är generellt liten, med undantag för större postglaciala sand- och grusformationer. Enskild vattenförsörjning är vanligt förekommande och särskilt sårbar då små grundvattenmagasin är beroende av regelbunden nederbörd.

Klimatförändringar medför ökade flöden och risk för översvämningar samt spridning av föroreningar till yt- och grundvatten, samtidigt som högre temperaturer och sommartorka kan leda till vattenbrist och försämrad vattenkvalitet.

Backlandskap

Backlandskapen i länet har olika vattenförutsättningar: Skaraborgsområdet är relativt rikt på grundvatten i stora postglaciala sand- och grusformationer, medan Färgelanda har små grundvattentäkter och begränsad ytvattenanvändning. Enskilda brunnar i små grundvattenmagasin är känsliga för nederbördsmönster. Kommunal vattenförsörjning i Skövde och Falköpingsområdet baseras ofta på större vattenresurser som Vättern och är mindre känslig.

I Skaraborgs backlandskap beräknas inte nederbörd och tillrinning öka särskilt mycket. Sommartid beräknas tillgången på vatten att minska jämfört med dagens läge. Detta gör att problem med vattenbrist kan uppkomma i framtiden.

Färgelandas backlandskap beräknas få mer nederbörd i ett framtida klimat. Därmed kommer tillrinningen till sjöar och vattendrag öka, vilket innebär ökad risk för översvämningar. Översvämningar kan sprida föroreningar från omgivande mark till både yt- och grundvattentäkter. Grundvattentäkter är extra känsliga då en förorening kan bli kvar upp till hundratals år i vattnet.

Klimatförändringar ökar risken för både vattenbrist och försämrad vattenkvalitet. Sommartid kan tillgången minska på grund av hög avdunstning och låga flöden, medan ökade nederbördsmängder kan ge översvämningar som sprider föroreningar. Långsiktig planering behöver ta hänsyn till förändrade flöden, sommartorka och sårbarheten hos små grundvattenmagasin.

Böljande landskap

Det böljande landskapet är vattenrikt med stora ytvattenresurser (t.ex. Skagern, Viken, Unden, Ätran) och betydande grundvattenmagasin som Lokaåsen. Området kan idag tillgodose lokala behov och har potential som reservvattentäkt för Vänern och Vättern.

Klimatförändringar ökar risken för både höga flöden/översvämningar och minskad sommartillgång. Översvämningar kan sprida föroreningar till yt- och grundvatten, och högre temperaturer ökar bakterietillväxt och avdunstning. Små grundvattenmagasin och enskilda brunnar är särskilt känsliga.

Åslandskap

Den största vattenresursen inom området är en stor grundvattenförekomst i åslandskapets östra delar vid namn Hökensås. Hökensås har en stor sand- och grusförekomst som utgör områdets viktigaste grundvattenmagasin med goda uttagsmöjligheter. Området saknar större sjöar och domineras av enskild vattenförsörjning via små, snabbreagerande grundvattenmagasin som är beroende av regelbunden nederbörd.

Klimatförändringar ökar risken för både höga flöden och sommarvattenbrist. Högre temperaturer och förändrade nederbördsmönster kan minska vattentillgången och försämra vattenkvaliteten, särskilt i små grundvattenmagasin.

Platåberg

Platåbergen har sedimentära berggrunder med sandsten, kalksten och lerskiffer. Grundvattnet finns i naturliga källor och magasin av god kvalitet, men vissa områden nära alunskiffer kan ha problem. Både allmänna och enskilda vattentäkter nyttjar dessa grundvattenresurser.

Klimatförändringar kan leda till lägre grundvattennivåer under sommaren och påverka vattenkvaliteten. Små och stora grundvattenmagasin riskerar minskad tillgång under torra somrar, vilket gör långsiktig planering viktig.

Klimatrisker för vattenförsörjningen

På nästa sida redogörs kort för vilka förändringar som kan påverka länets vattenresurser. Den data som finns att tillgå idag är framtagen på nationell nivå och går inte att direkt översätta till en kvantifierad påverkan i en specifik vattenresurs. De nationella klimatanalyserna ger en fingervisning om problemområden men grunden i bedömning av lokala förhållanden måste vara mätningar (flöde, vattennivå, kvalitet) och trendanalyser från den aktuella vattenresursen. Livsmedelsverket har tagit fram en handbok för klimatanpassning av dricksvattenförsörjningen (Livsmedelsverket, 2019). Att följa den är en viktig åtgärd i arbetet med att rusta vattenförsörjningen mot klimatförändringar, se Åtgärder riktade till kommunerna i deras arbete med vattenförsörjning (kapitel 5).

Saltvatteninträngning	• Främst kustnära, bergborrade brunnar och ytvatten som mynnar i havet (Göteborgsregionen och Fyrbodal).
Höga flöden och kraftig nederbörd (översvämningsrisk)	• Flöden i vattendrag väntas öka som mest under vintertid. Risk för översvämning föreligger dock under alla årstider. Under våren kan snösmältning leda till höga flöden och risk för översvämning, medan kraftig nederbörd kan medföra en risk under sommaren. Blöta höstar och vintrar med mycket nederbörd kan leda till risk för översvämning under dessa årstider.
Minskad grundvattentillgång	• Låga grundvattennivåer och risk för kapacitetsbrist förväntas främst i små grundvattenmagasin sommartid i hela länet. • Risk för kapacitetsbrist finns även i stora grundvattenmagasin.
Torka (Ökat antal dagar med låg markfuktighet)	• Antalet dygn med låg markfuktighet ökar i hela länet, med störst ökning i de norra delarna av länet. Risk för vattenbrist är dock högst i den nordvästra delen av länet på grund av markens låga magasinerande förmåga.
Minskad ytvattentillgång	• Låga flöden i sjöar och vattendrag förväntas inträffa oftare i hela länet (främst sommartid). • Reglering av sjöar har stor betydelse för möjligheten att magasinera vatten över lågflödesperioder och lokala skillnader kan vara stora.
Erosion, ras och skred	• Till följd av låga eller höga flöden och översvämningar i skredkänsliga områden i Fyrbodal, Göteborgsregionen och Sjuhärad.
Vattenkvalitet	• Vattenkvaliteten beror av vattentemperatur, flödes- och nivåförändringar i vattenresurserna, markkemiska processer, översvämningar och markanvändningen. Exakta förändringar är svåra att förutse.

Risk för översvämning från nederbörd

Kraftigt regn under en kort tidsperiod kan orsaka översvämningar när vattnet inte hinner rinna undan tillräckligt snabbt. Även långvarigt men mindre intensivt regn kan ge upphov till översvämningar genom att vattennivåerna i sjöar och vattendrag tillfälligt stiger. De högsta flödena i vattendrag uppstår ofta i samband med snösmältning. I takt med klimatförändringarna förväntas risken för översvämningsskador öka, eftersom kraftiga regn blir allt vanligare i framtiden.

Översvämning kan leda till fysisk påverkan av dricksvattenverk och annan infrastruktur för dricksvatten så som ledningar, lågreservoarer, pumpstationer, ledningar och elförsörjning. Översvämning kan även påverka vattenkvalitén i vattentäkterna negativt på olika sätt, exempelvis genom ökad avrinning från förorenade områden och ökad grumlighet. Översvämning ökar även risken för ras och skred, vilket kan påverka infrastrukturen för dricksvatten och vattenkvalitén på liknande sätt. Sedan 2023 är varje kommun skyldig att ha en aktuell vattentjänstplan, där påverkan av översvämningsrisker på dricksvattensystemet identifieras och relevanta åtgärder beskrivas för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid skyfall (6a–6b §§ vattentjänstlagen).

EU:s översvämningsdirektiv 2007/60/EC syftar till att medlemsländerna i EU ska arbeta för att minska konsekvenserna av översvämningar och på så sätt värna om människors hälsa, miljön, kulturarvet och ekonomisk verksamhet. I Sverige genomförs översvämningsdirektivet genom förordning om översvämningsrisker (SFS 2009:956) och MSBFS 2013:1 föreskrifter om riskhanteringsplaner. Förordningen om översvämning innebär att områden med betydande översvämningsrisker behöver identifieras. Detta görs av myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Därefter ansvarar länsstyrelsen i det aktuella länet för att ta fram kartor över översvämningsrisker inom de hotade områdena. I nästa steg tar länsstyrelserna fram riskhanteringsplaner.

Arbetet med översvämningsdirektivet sker i olika cykler. I cykel 2 togs risk- och hotkartor fram, samt riskhanteringsplaner som sträcker sig fram till 2027, för orterna Göteborg, Uddevalla, Stenungsund, Alingsås och Borås. Orterna väljs ut utifrån ett antal kriterier, så som hur många riskobjekt man har i kategorin miljö, hälsa, samhällsviktig verksamhet och kulturmiljö samt hur stor andel av befolkningen som bor eller arbetar i de översvämningsdrabbade områdena. I förvaltningscykel 3 har dock enbart Göteborg och Uddevalla pekats ut av MSB som riskområden, och länsstyrelsen håller på att uppdatera riskkartorna för dessa orter.

De riskkartor som redan tagits fram ligger på MSB:s översvämningsportal[12]. I kartorna finns bland annat information om vattentäkter, förorenade områden, miljöfarlig verksamhet som riskerar att översvämmas och avloppsreningsverk. Någon djupare analys för respektive vattentäkt eller riskobjekt har dock inte genomförts, och dricksvattenverk omfattas inte heller av analysen. Kommunerna kan dock använda kartläggningen som stöd i sina egna bedömningar av risker för sina vattenverk och tillhörande infrastruktur.

Risk för vattenbrist

De pågående klimatförändringarna väntas leda till bland annat längre perioder med låg nederbörd och liten tillrinning. Detta kan leda till längre perioder då grundvattennivåer och vattentillgång i sjöar och vattendrag är lägre än behovet.

Fyra kartor har tagits fram av länsstyrelsen i Västra Götaland som skulle kunna användas för att bedöma var i länet det kan förekomma förhöjd risk för vattenbrist, med utgångspunkt i dagens

[12] https://gisapp.msb.se/apps/oversvamningsportal/avancerade-kartor/hot-och-riskkartor.html

klimat. Med risk avses en möjlighet att vattnet inte räcker till för mänskliga behov, inklusive lantbruk. Ingen bedömning har gjorts av sannolikheten för brist eller vilken konsekvens bristen skulle kunna få.

Kartorna är översiktliga och kan enbart användas för översiktlig planering, ej detaljplanering. Syftet med kartorna är att snabbt få en överblick av helhetsbilden av vattentillgången i länet.

Karta över uttagskapacitet i små och stora grundvattenmagasin

I Figur 14 ses uttagskapaciteten av grundvatten i små och stora grundvattenmagasin. Länsstyrelsen har bearbetat öppna data från SGU för att ta fram det GIS-skikt som visar uttagskapacitet i stora magasin som punkter[13] (SGU, 2025a). Det GIS-skikt som visar uttagskapacitet i små magasin har inte bearbetats av länsstyrelsen utan utgörs av SGU:s öppna data (SGU, 2025b).

Prickarna visar genomsnittlig uttagskapacitet i grundvattenmagasin i större sand- och grusförekomster, vilka är av relevans för kommunal dricksvattenförsörjning. Prickarna löper längs med de stråk av isälvssediment som löper i nordostlig till sydvästlig riktning i framför allt den sydöstra delen av länet.

Grundvattentillgång i små magasin, som visas av färgskalan i bakgrunden, är främst av relevans för de med enskild brunn. Tillgången till grundvatten hänger tätt samman med geologiska förhållanden, typ av jordart och den senaste tidens nederbördsförhållanden. Underlaget kan användas för översiktlig riskbedömning och planering med avseende på enskild vattenförsörjning, men är inte tillräckligt precis för att kunna bedöma vattentillgång och risk för vattenbrist vid en specifik fastighet.

I figuren ses att grundvattentillgång i små magasin är lägst i Fyrbodal och Göteborgsregionen, med lägst tillgång längs med västkusten. Grundvattentillgången är som högst i Sjuhärad, och medelhög i Skaraborg. Även uttagskapaciteten i stora grundvattenmagasin är som högst i Sjuhärad och Skaraborg.

I områden med låg tillgång till grundvatten och höga behov för mänsklig aktivitet eller lantbruk är risken för vattenbrist som högst. Exempelvis är tätheten av lantbruk hög i delar av Skaraborg, där en långvarig torka kan medföra en risk för vattenbrist.

[13] Baserat på SGU:s data grundvattentillgång i grundvattenmagasin: Magasindelområden J1, J2 och J3

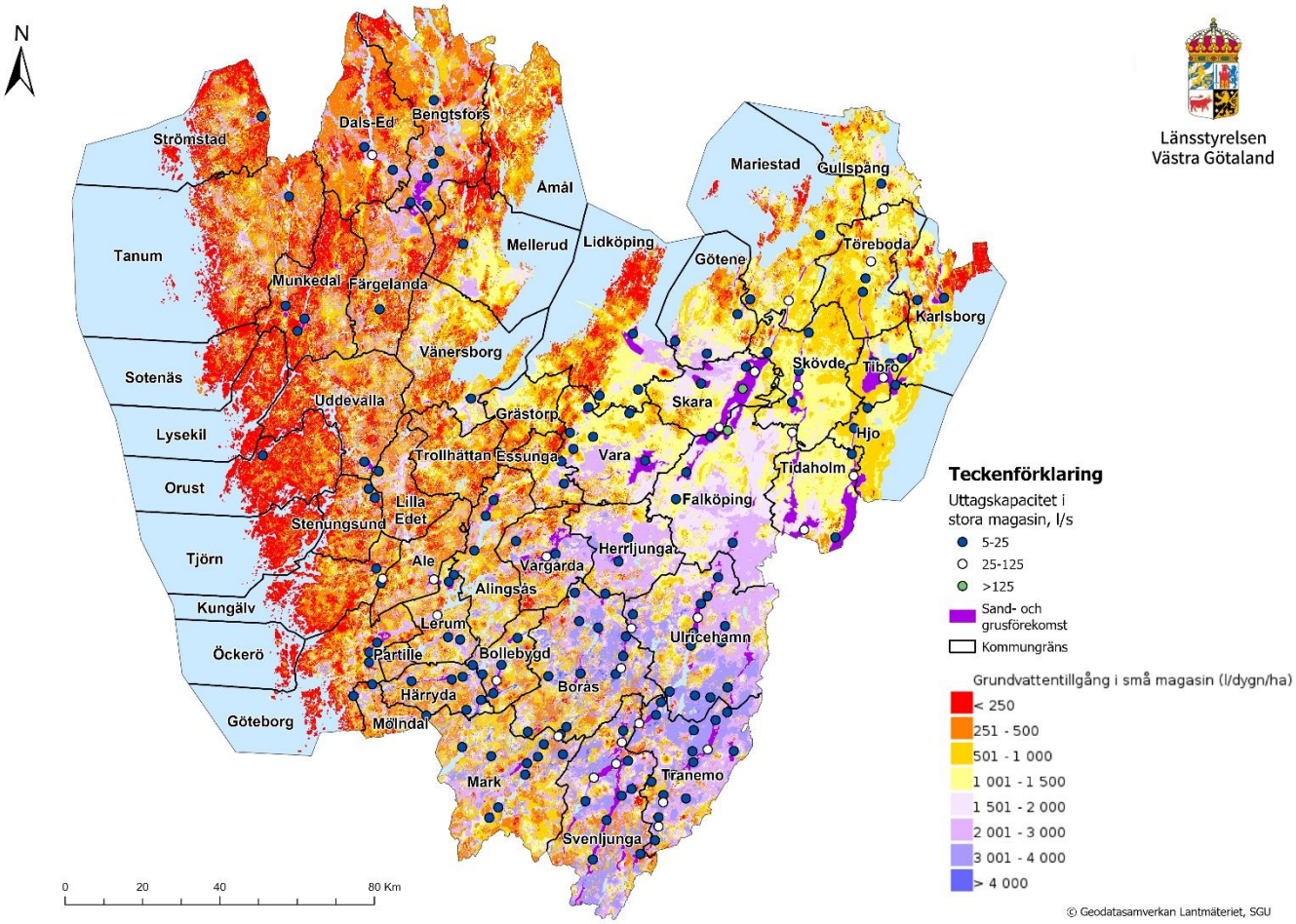

Figur 14. Uttagskapacitet i små och stora magasin (SGU, 2025a, SGU, 2025b).

Risk för vattenbrist i enskilda brunnar

Figur 15 visar grundvattentillgång i små grundvattenmagasin samt brunnstäthet (SGU, 2025b, SGU, 2025c). Genom att studera figuren och ta hjälp av matrisen i Tabell 1 kan en bedömning göras av var i länet det kan föreligga risk för vattenbrist i enskilda brunnar på en skala från 1 – 3, där 3 är högst risk. Om exempelvis grundvattentillgången är hög och brunnstätheten låg är risken för brist lägre än om brunnstätheten är hög och grundvattentillgången låg.

Exempel på områden där brunnstätheten är hög och tillgången i små grundvattenmagasin låg är Orust, Tjörn och Kungälv. Exempel på områden där brunnstätheten är låg och grundvattentillgången hög är Svenljunga, Tranemo och Ulricehamn.

Tabell 1. Bedömningsmatris för risk för vattenbrist i enskilda brunnar.

	Låg brunnstäthet	Medelhög brunnstäthet	Hög brunnstäthet
Hög grundvattentillgång	1	1	2
Medelhög grundvattentillgång	1	2	3
Låg grundvattentillgång	2	3	3

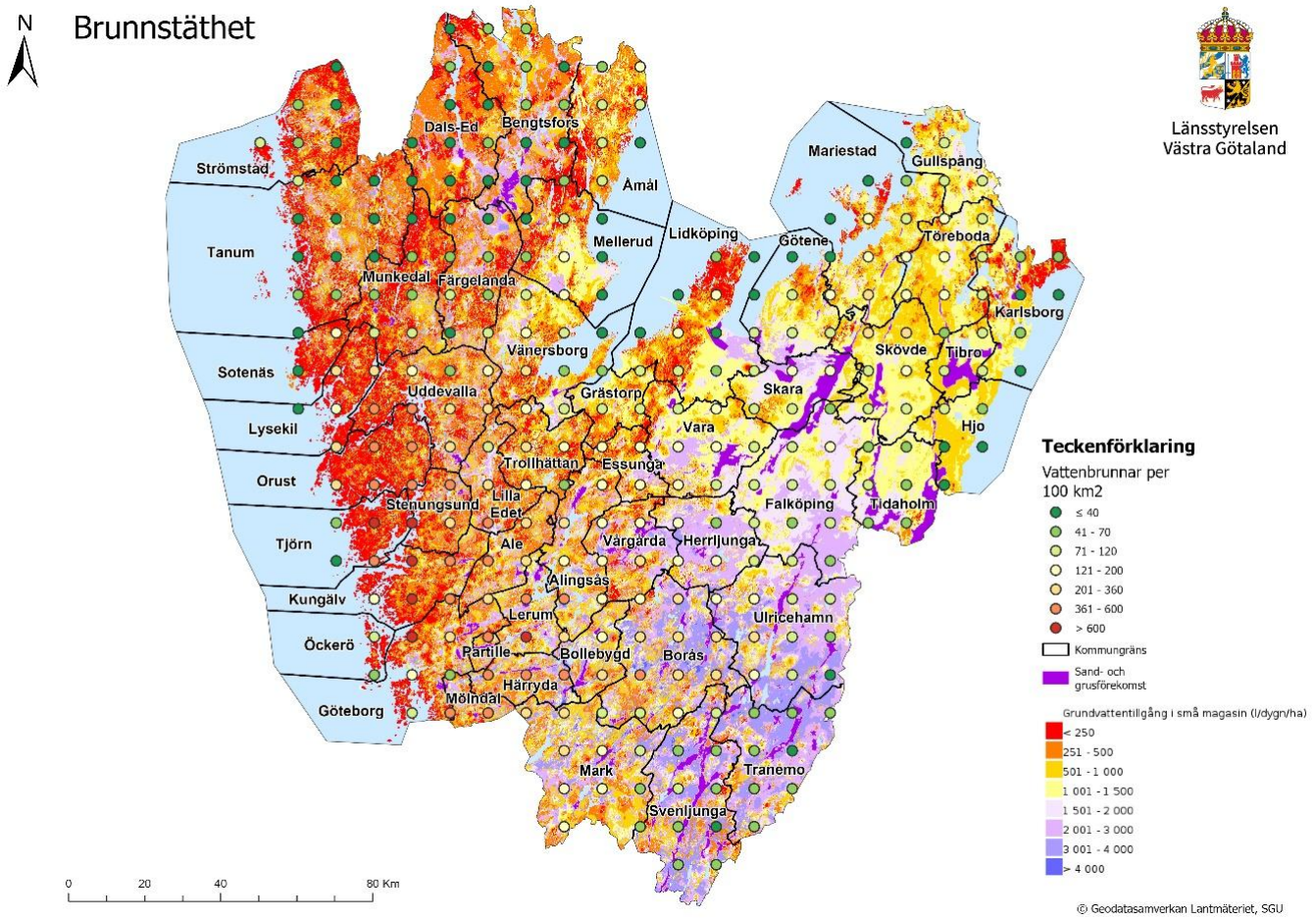

Figur 15. Översikt av grundvattentillgång i små grundvattenmagasin (l/d/ha) samt täthet av vattenbrunnar per 10 km2 (SGU, 2025b, SGU, 2025c.

Hur länge finns ytvattnet kvar vid torka?

I Figur 16 visas en figur som visar hur länge ytvatten finns kvar i sjöar och vattendrag vid en långvarig torka, i ett scenario där ingen nederbörd kommer från 1 maj 2018, och där tröskelvärdet för flöde är 5 l/s. Ett tröskelvärde för flöde innebär att när vattenflödet i ett vattendrag understiger tröskelvärdet så anses det vara slut. Tröskelvärdet är valt baserat på osäkerheter i modellen. Data kommer från en rapport som SMHI tog fram 2022 ”Hur länge räcker vattnet? Beräkning vid uthållig torka” (SMHI, 2022).

Scenariot kan användas för att bilda en uppfattning om relativa skillnader i uthållighet i olika vattendrag, och därmed risken för vattenbrist. Vattendrag med uthålliga flöden löper mindre risk att drabbas av torka jämfört med vattendrag som torkar ut snabbt. I Figuren ses att vattendrag närmare kusten och i den nordvästra delen av länet riskerar att torka ut fortast, medan vattendrag i den södra och östra delen av länet generellt har en längre uthållighet.

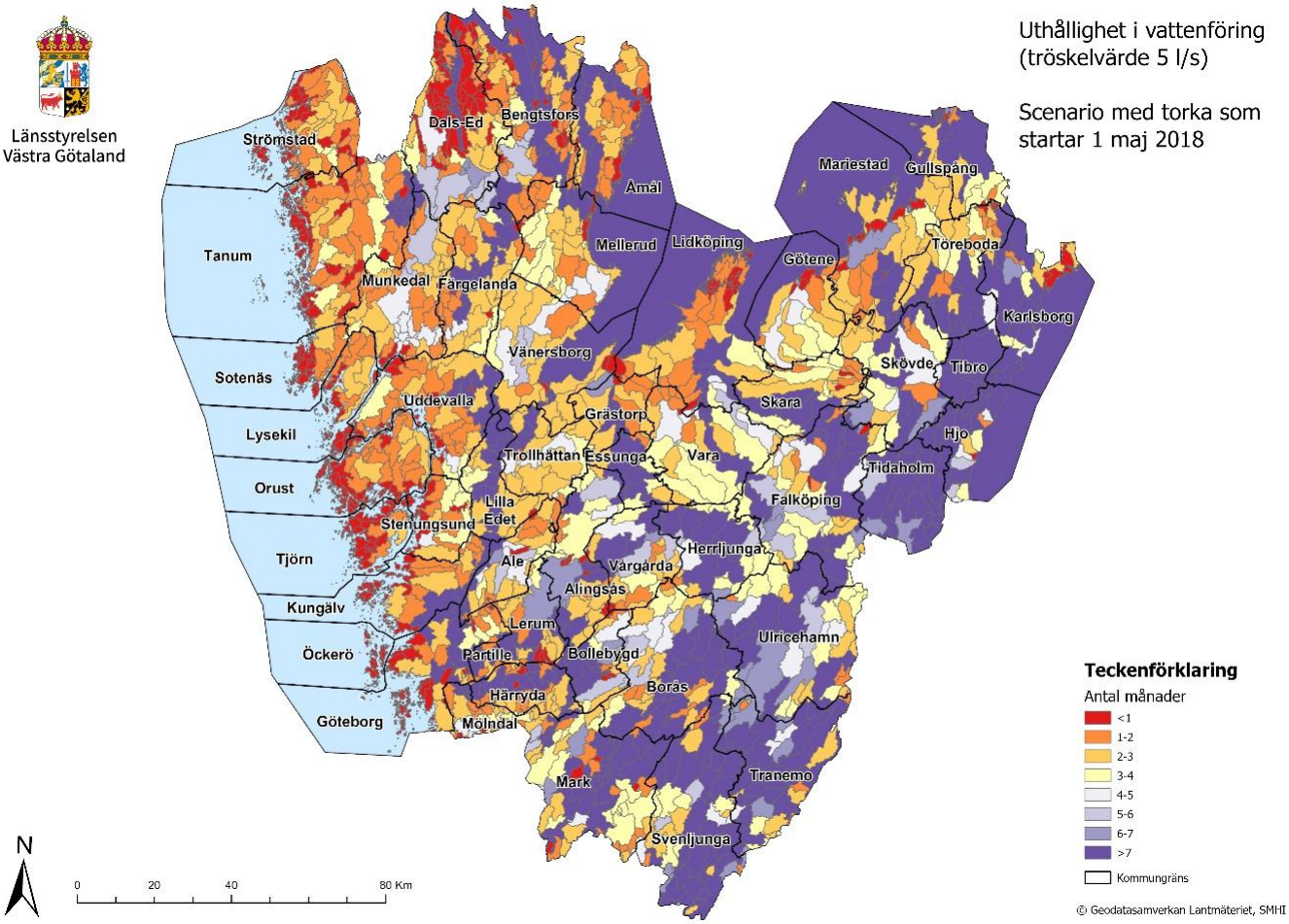

Figur 16. Uthållighet i vattenföring vid torka som startar 1 maj 2018.

Beräkningen av uthållighet har gjorts genom att anpassa de väderdata som driver SMHI:s hydrologiska modell S-HYPE, det vill säga tidsserier av nederbörd och lufttemperatur med dygnspupplösning. I scenariot har modellen startats med historisk nederbörd och lufttemperatur, men efter den 1 maj 2018 nollställdes nederbörden. Därefter har flödet beräknats i vattendragen och en karta tagits fram.

Länets framtida vattenbehov

Idag saknas prognoser för framtida vattenanvändning på nationell nivå. Enskilda verksamheter och dricksvattenproducenter gör prognoser, men oftast med ett relativt kort tidsperspektiv. Det är svårt att förutsäga det framtida behovet av vatten eftersom det styrs av flera olika faktorer:

- Befolkningsutvecklingen och den geografiska spridningen i befolkning, industri och lantbruk påverkar vattenbehovet och dess fördelning i länet.
- Klimateffekter kan påverka hur vi anpassar verksamheter efter exempelvis säsongsvariationer i vattentillgång.
- Ålder och status på tekniska anläggningar påverkar vattenförluster till exempel i ledningsnät.
- Tekniska innovationer kan effektivisera vattenanvändningen eller introducera nya vattenbehov. Tekniska lösningar kan också möjliggöra en mer differentierad

vattenanvändning än vi har idag. Där vatten av dricksvattenkvalitet idag används för till exempel bevattning eller toalettspolning hade en sämre vattenkvalitet kunnat nyttjas.

- Informationskampanjer har under de senaste åren använts med gott resultat för att påverka dricksvattenanvändares beteenden och minska vattenbrist. Beteendeförändringar kan även uppstå av andra anledningar och då ha en mer långsiktig påverkan på hur vi använder vatten.

De fem punkterna kan i sin tur påverkas av ekonomisk, juridisk och politisk styrning. Osäkerheten i prognoser för framtidens vattenbehov är stor. Samtidigt är tillgången till tillräcklig mängd råvatten samhällsviktig. Det behöver finnas marginaler i vattenförsörjningsplaneringen för att ta höjd för osäkerheterna.

Befolkningsutveckling

Befolkningsutveckling påverkas av många olika aspekter, både inom Sverige och i vår omvärld. Målåret för vattenförsörjningsplanen är 2100. I nuläget finns ingen befolkningsprognos för länet som sträcker sig så långt. För att få en bild av befolkningsmängden 2100 har befintliga prognoser förlängts. Att förlänga befolkningsprognoser innebär stora osäkerheter och folkmängden ökar oftast inte linjärt. I Figur 17 illustreras befolkningsutvecklingen i länet till år 2100 utifrån två prognoser:

- Västra Götalandsregionens prognos för länet 2025–2040, (VGR, 2025) (grön)
- Statistiska centralbyråns befolkningsprognos för länet 2020–2070, (SCB, 2025), (orange)

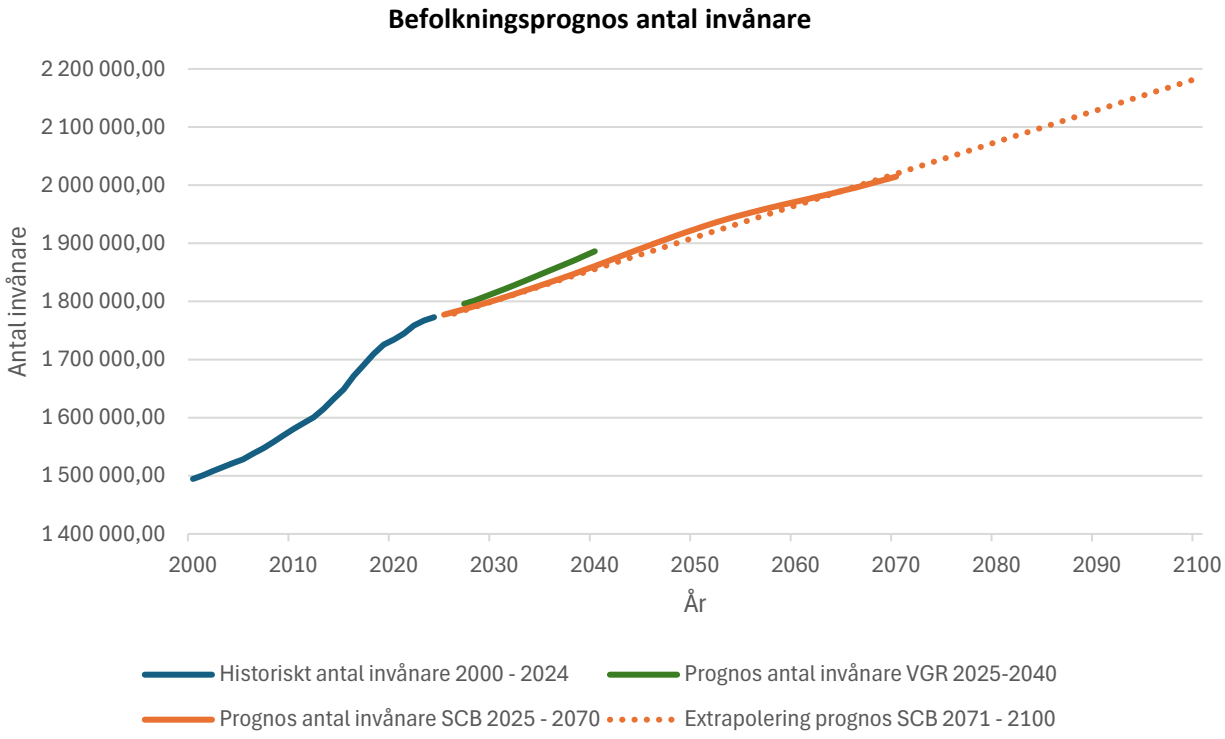

Figur 17. Befolkningsprognoser för Västra Götalands län från Västra Götalandsregionen (VGR) och Statistiska centralbyrån (SCB).

SCB:s prognos har längst tidsspann och är mest aktuell. Den visar på en lägre befolkningsökning än Västra Götalandsregionens prognos. Vid jämförelse av prognoserna, som visas i Figur 17, blir det tydligt att de skiljer sig åt, även om båda visar en befolkningsökning. SCB:s prognos är från 2025 och

beräkningarna baseras på data om fruktsamhet, dödlighet, inflyttning och invandring från de senaste nio åren samt ett antagande om att denna utveckling fortsätter (SCB, 2025). En framskrivning till år 2100 är osäker eftersom både stora och små strukturförändringar påverkar befolkningsutvecklingen. I vattenförsörjningsplanen har SCB:s data använts vid uppskattning av det framtida vattenbehovet.

SCB:s kommunvisa prognos 2020–2070 visar att befolkningen ökar i 26 av länets 49 kommuner fram till år 2030. Från 2030 – 2100 väntas befolkningen öka i 41 av 49 kommuner. Urbaniseringen fortsätter och den procentuellt sett största befolkningsökningen sker i och i anslutning till regionens större tätorter.

Hushållens vattenbehov och allmän vattenförsörjning år 2100

Vattenbehovet för länet har beräknats utifrån SCB:s befolkningsprognos och presenteras i Tabell 2. Vattenbehov är beräknat utifrån två värden för genomsnittlig vattenförbrukning per person, vad som inkluderas i dessa värden förklaras i avsnittet *Hushåll*. Beräkningarna är gjorda för två scenarier, ett med normal förbrukning och ett för högsäsong. I scenariot för högsäsong har ett antagande gjorts om att länets fritidshus är fullt belagda med fyra personer i varje hus, att besökande kommer ifrån andra län samt att fritidshusen är anslutna till kommunalt vatten. Detta är sannolikt en överskattning. Det finns ingen exakt siffra på hur många som besöker fritidshus i Västra Götaland från andra län, men det är en stor andel av fritidshusen i en kommun som ägs av personer från andra kommuner, och ca 6 % av Sveriges fritidshus är utlandsägda.

Tabell 2. Länets totala vattenbehov 2100 (baserat på SCB:s befolkningsprognos 2024–2070) samt vattenbehov vid högsäsong baserad på fritidshusbebyggelse. Hushållens vattenbehov speglar det totala behovet i länet, oavsett allmän eller enskild försörjning. Det totala vattenbehovet är något överskattat eftersom 100 procent anslutning till allmän vattenförsörjning antas i beräkningarna. Antal kubikmeter vatten är avrundat till närmaste tusental.

	Västra Götalands läns vattenbehov år 2100 (m3/dygn)	Västra Götalands läns vattenbehov år 2100 vid högsäsong (m3/dygn)
Hushållens vattenbehov (130 L/p/d)	284 000	325 000
Totalt dricksvattenbehov i allmän vattenförsörjning (180 L/p/d)	393 000	451 000

Även vattenförbrukningen per person kommer att förändras på sikt men prognoser för detta saknas. I Danmark är till exempel vattenförbrukningen lägre jämfört med Sverige, bland annat på grund av begränsad vattentillgång och ett högre pris på vatten. Detta visar på potential till minskad vattenförbrukning även i Sverige i framtiden (Havs- och vattenmyndigheten, 2020).

Enligt EU:s nya dricksvattendirektiv ska medlemsländerna bedöma sina vattenläckagenivåer för de dricksvattenproducenter som tillhandahåller minst 10 000 m³ per dag eller försörjer minst 50 000 personer. EU-kommissionen kommer därefter att fastställa ett tröskelvärde för vattenläckage som Sverige inte får överskrida. Direktivets tillämpning, tillsammans med att det utvecklas ny teknik och nya försörjningslösningar till följd av vattenbrist i framför allt sydöstra Sverige, är några av faktorerna som kan komma att påverka vår framtida vattenförbrukning. Sannolikt kommer den totala vattenförbrukningen per person att sjunka men det är inte möjligt att prognosticera

Lantbrukets framtida vattenbehov

Klimatförändringarna förväntas leda till att tillgången på vatten tidvis och regionalt minskar. De förväntas också leda till att jordbrukets vattenbehov ökar på lång sikt (Jordbruksverket, 2018). Det faktiska behovet av vatten i lantbruket beror också på hur livsmedelsproduktionen utvecklas. Med Sveriges livsmedelsstrategi som riktar tydligt in sig på ökad livsmedelsproduktion, samt pågående klimatförändringar, kommer sannolikt efterfrågan på bevattningsvatten öka. De regionala skillnaderna i Sverige bedöms också bli tydligare i områden med hög tillgång till vatten. I ett scenario där 10% av åkerarealen i länet bevattnas motsvarar det en vattenmängd som är ungefär hälften av dagens vattenanvändning i hushållen. I dagsläget bevattnas en mycket liten del av arealen men exemplet visar på att en kraftigt ökad bevattning leder till stora volymer som behöver säkerställas på ett säkert och hållbart sätt.

Den nuvarande trenden med storleksrationaliseringar inom lantbruket pågår med färre men större företag. Detta innebär att vattenbehovet koncentreras även om det inte ökar som genomsnitt. Sveriges livsmedelsstrategi 2.0, vilken är en uppdatering av tidigare strategi, har fokus på robusthet, konkurrenskraft, ökad produktion, regelförenklingar och att vi har livsmedelsproduktion i hela Sverige, och därmed hela länet. Jordbruksverket har på uppdrag av regeringen tagit fram mål och uppföljningsmetoder för svensk livsmedelsproduktion. I redovisningen pekar de på att både arealer och antalet djur behöver öka. De gör inga kopplingar till vattenbehov eller att en ökad bevattning i sig kan ge högre skörd per yta. Det är dock tydligt att den politiska inriktningen är ökad produktion och att den behöver ske i hela landet.

Det framtida bevattningsbehovet beror av många faktorer, såsom jordtyp, växt, odlingsmetod, klimat och väder, bevattningsteknik och ekonomi (Jordbruksverket, 2018). Detta gör det komplext att uppskatta hur stort vattenbehovet förväntas bli i framtiden. Det finns också stora osäkerheter i uppmätt data eftersom bevattningsbehovet skiljer sig stort från år till år då det är starkt väderberoende.

Vattenbehovet för djurhållning är mer stabilt över året och är därför främst beroende av antalet djur per produktionsenhet (Jordbruksverket, 2018). Lantbrukets samlade vattenbehov varierar mest beroende på förutsättningarna inom växtodlingen.

Trots osäkerheter i bedömningen av länets framtida vattenbehov behöver lantbrukare diskutera, planera för och samverka kring hållbar vattenförsörjning redan nu. Robust vattenförsörjning är en grundförutsättning för lantbruket och därmed för samhället i stort

Industrins framtida vattenbehov

Även inom industrin är god vattenförsörjning en viktig faktor för produktionen. Vattenbehovet varierar kraftigt mellan olika typer av verksamheter. Den aktuella vattenförbrukningen är ofta starkt relaterad till produktionens omfattning. Samtidigt varierar möjligheterna att recirkulera vatten eller minska vattenanvändningen beroende på typ av verksamhet och processens utformning. Generella bedömningar är inte möjliga att göra.

Det finns ingen prognos för hur industrin i Västra Götalands län kommer att utvecklas eftersom detta beror av konjunktur, förutsättningar på en global marknad, teknisk utveckling och många andra faktorer. Fler industrier är dock intresserade av att använda renat avloppsvatten för att minska sin förbrukning av kommunalt eller enskilt dricksvatten. En av de stora förbrukarna i länet har redan gjort detta och flera är på gång. Detta innebär att mer av det producerade dricksvattnet kan användas för human konsumtion.

4. Länets dricksvattenresurser

För att en vattenresurs ska anses som en robust dricksvattenresurs för flera generationer framåt behöver flera kriterier vara uppfyllda. Vattentillgången behöver kunna täcka det behov som finns under alla tider på året, vattenresursen måste vara gynnsamt belägen i förhållande till vattenbehovet, vattenkvaliteten behöver vara god nog för att kunna producera dricksvatten till en rimlig kostnad och risk för föroreningspåverkan eller kapacitetspåverkan ska vara låg. Utöver detta behöver vattenresursens gynnsamma egenskaper bestå i ett förändrat klimat och den behöver kunna uppfylla även de framtida kraven på kapacitet och kvalitet.

De viktigaste dricksvattenresurserna i länet är de som redan nyttjas idag och flera av dessa uppfyller samtliga krav ovan. Det finns dock dricksvattenresurser som nyttjas idag men som inte är långsiktigt hållbara och det finns delar av länet som idag inte har ordnat reservvattenförsörjning. De dricksvattenresurser som nyttjas för allmän vattenförsörjning behöver därför kompletteras för en fortsatt robust vattenförsörjning i länet.

För att identifiera vilka vattenresurser som kan vara aktuella som komplement ur ett regionalt perspektiv har Länsstyrelsen gjort en analys av samtliga vattenförekomster i länet. Analysen har mynnat ut i tre kategorier, se Figur 18.

Nationellt viktig dricksvattenresurs

- Vattenresurs med mycket stor kapacitet som redan idag nyttjas av andra regioner. Förvaltningen av dessa kräver samarbete över länsgränser.

Regionalt viktig dricksvattenresurs

- Vattenresurs med stor kapacitet som nyttjas eller kan nyttjas över kommungränser. Förvaltningen av dessa kräver samarbete över kommungränser.

Kommunalt viktig dricksvattenresurs

- Mindre vattenresurs som är viktig för allmän eller enskild dricksvattenförsörjning idag.

Figur 18. Länets viktiga dricksvattenresurser delas in i tre kategorier; nationellt, regionalt och kommunalt viktig. Förutsättningarna för och behovet av förvaltning och skydd skiljer sig mellan de tre kategorierna.

Analysen omfattar uttagsmöjlighet, flöde, vattenkvalitet, läge, klimataspekter, föroreningsrisker och möjlighet till konstgjord infiltration. Yt- och grundvattenresursernas uttagsmöjlighet har även jämförts med ett uppskattat värde för medianvattenbehovet år 2100 i delregionen de är belägna i för att bedöma på vilken skala (nationell, regional, kommunal) de bedöms kunna nyttjas. Urvalsmetod och tillvägagångsätt vid prioritering framgår av bilaga 4.

Regionalt och nationellt viktiga dricksvattenresurser presenteras i detta kapitel. Kommunalt viktiga dricksvattenresurser utgörs av vattentäkter som nyttjas idag och presenteras inte i planen. Då det ändå är centralt för länets dricksvattenförsörjning att dessa får erforderligt skydd presenteras åtgärder för dem i kapitel 5.

Nationellt viktiga dricksvattenresurser

Vättern och vattensystemet Vänern och Göta älv är viktiga för vattenförsörjningen i flera län. För att skydd och förvaltning av dessa ska vara enhetlig krävs samarbeten över länsgränserna. Riskhanteringen för de nationellt viktiga dricksvattenresurserna kräver också ett något annorlunda perspektiv än för övriga dricksvattenresurser. I dessa vattensystem finns vattenrelaterade intressen, exempelvis sjöfart, av en annan betydelse än i de flesta andra sjöar och vattendrag.

Regionalt viktiga dricksvattenresurser

De regionalt viktiga dricksvattenresurserna är sådana som kan vara av mellankommunalt intresse. De kräver därför samordnad förvaltning över kommungränser.

Ytvattenresurser och grundvattenresurser har olika sårbarhet och skyddsbehovet skiljer sig därför emellan dem. Grundvattenmagasin har ett naturligt skydd i och med att föroreningar kan brytas ner eller fastläggas i den ovanliggande marken, innan de når grundvattnet. Ytvatten har inte samma naturliga skydd och där har vattnet oftast kortare omsättningstid. I grundvattenmagasin stannar en förorening som väl når grundvattnet länge, dels på grund av att vattenomsättningen ofta är långsam dels för att temperaturen är lägre, den biologiska aktiviteten är låg och miljön ofta är syrefattig. Detta gör att föroreningar inte bryts ner på samma sätt som i ett ytvatten.

I grundvattenmagasin finns också en risk för förändring av själva magasinet genom utbrytning av naturgrus och andra material. Täktverksamhet ökar magasinets sårbarhet när naturligt skydd tas bort och innebär en föroreningsrisk genom att verksamheten sker där magasinet är sårbart. Större täktverksamheter kan även påverka grundvattenströmning och vattentillgång i magasinet.

Skillnaderna i sårbarhet och risk mellan yt- och grundvatten gör att det kan krävas olika åtgärder för att säkerställa skyddet av dem. Mer information om de nationellt och regionalt viktiga dricksvattenresurserna finns i bilaga 1.

Tabell 3. Nationellt och regionalt viktiga dricksvattenresurser i länet med ID-nummer enligt karta i Figur 19.

Nationellt viktiga dricksvattenresurser			
1. Göta Älv	2. Vänern	3. Vättern	
Regionalt viktiga dricksvattenresurser – grundvatten			
4. Algutstorp-Horla	13. Fänneslunda-Rångedala	22. Magasinsgrupp Rösjön Hornborga Valle Timmersdala	31. Ödskölts moar
5. Backen	14. Gråbodeltat	23. Rådaåsen	32. Örbydeltat
6. Blidsberg-Ulricehamn	15. Göjeholm	24. Sandhem-Hömb norr	33. Östadsdeltat
7. Nolåns dalgång	16. Hagelberg	25. Sandhem-Hömb söder	34. Östra Frölunda
8. Bullarebygden	17. Hökensås	26. Svenljunga	
9. Dalsjöfors	18. Kinnarumma-Fritsla	27. Tibro	
10. Nittorp	19. Kolarp	28. Tranemo	
11. Diseröd Norra	20. Töreboda	29. Ambjörnarp	
12. Diseröd Södra	21. Hova	30. Sjötofta	
Regionalt viktiga dricksvattenresurser – ytvatten			
35. Kärnsjön	40. Rådasjön	45. Västra Nedsjön	50. Öresjö Viskan
36. Lelång	41. Stora Hällungen	46. Åsunden	51. Östra Nedsjön
37. Lygnern	42. Säven	47. Yttre Åsunden	52. Östra Öresjön
38. Mjörn	43. Södra Bullaresjön	48. Ömmern	
39. Norra Bullaresjön	44. Tolken (Ulricehamn)	49. Öresjö Bäveån	

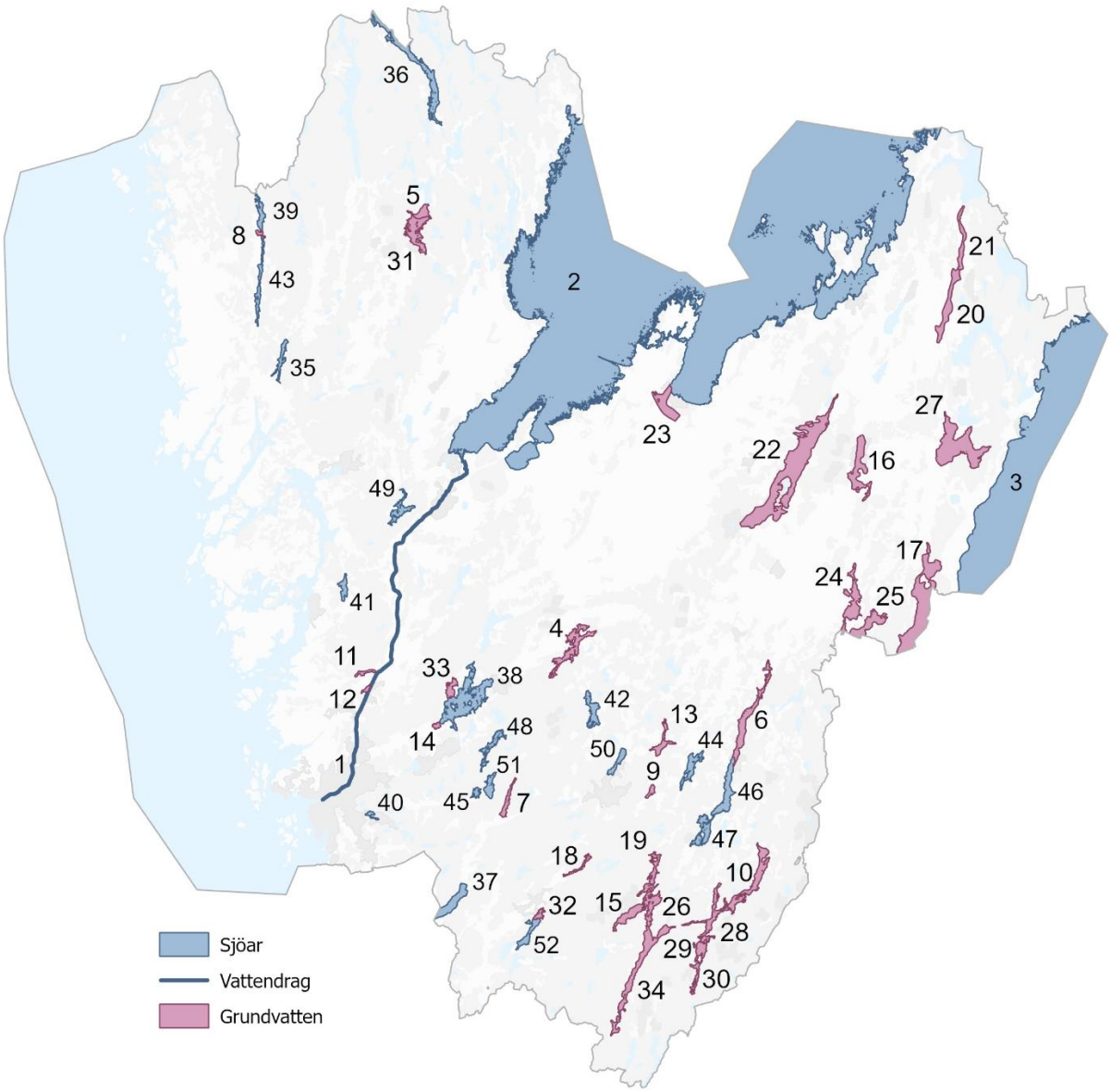

Figur 19 Karta med nationellt och regionalt viktiga dricksvattenresurser. Siffrorna motsvarar ID-nummer i tabell 4.

Vattenresurser av betydelse för andra län

I flera kommuner finns vattenresurser som korsar länsgränsen och som är viktiga för vattenförsörjning i angränsande län. Hallands, Jönköpings och Örebro län lyfter sådana vattenresurser i sina regionala vattenförsörjningsplaner. Örebro län pekar ut Skagern, Unden och Vättern som prioriterade. Jönköping pekar ut sjön Fegen, grundvattenförekomsterna Gislaved-Alabo, Sandhem-Hömb söder och Hökensås, samt ett antal vattendrag. Hallands län har valt att inte offentliggöra vilka vattenresurser de prioriterar av informationssäkerhetsskäl. Mer om dessa resurser och hur de behöver förvaltas framgår av respektive läns vattenförsörjningsplan.

5. Åtgärder för robust dricksvattenförsörjning

Dricksvattensäkerhet innebär att tillgodose behovet av vatten i tillräcklig mängd och av god kvalitet utan väsentliga avbrott. Grunden till en robust dricksvattenförsörjning är att ha kännedom om vilka hot, risker och sårbarheter som finns idag, hur dessa kan komma att förändras och ha en plan för att hantera detta. Risker för vattenförsörjningen kan röra sig om klimatrisker, sabotagerisker, olycksrisker och risker i ordinarie markanvändning och exploatering. De fem övergripande åtgärder som identifierats som viktiga för dricksvattensäkerheten i länet presenteras i Figur 20.

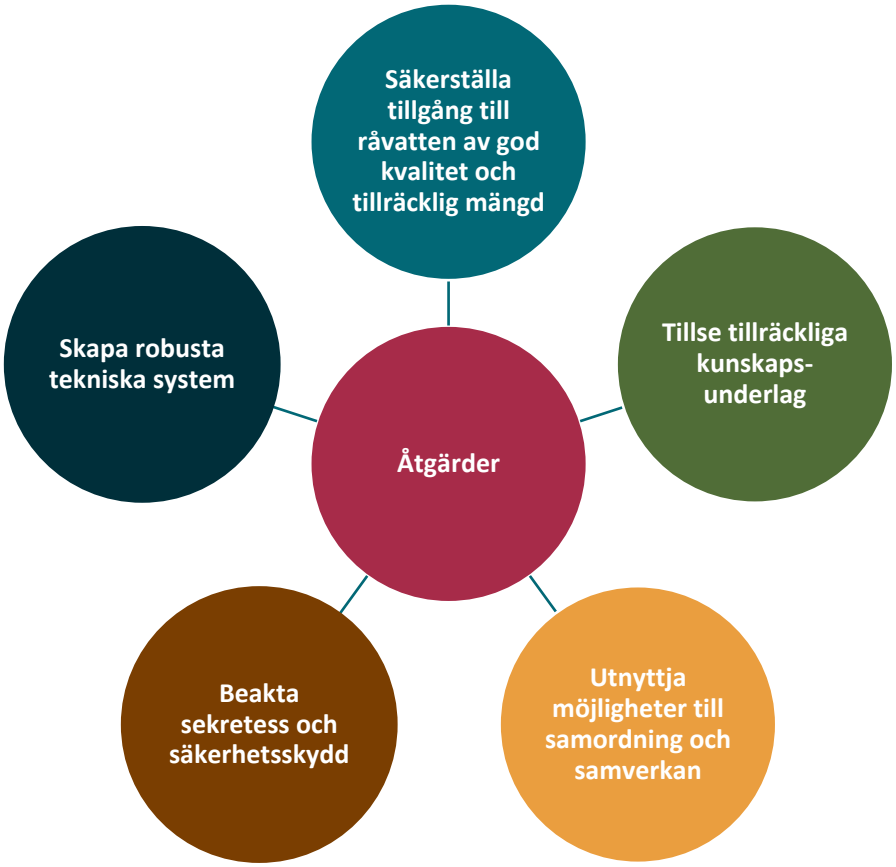

Figur 20. Fem övergripande åtgärder för långsiktigt robust dricksvattenförsörjning i Västra Götalands län.

För att vattenförsörjningen ska vara robust behöver också de organisationer som arbetar med den ha tillräckliga personella och ekonomiska resurser och god kompetens för att utföra sitt uppdrag. Även detta behöver planeras för så att det finns kontinuitet i arbetet med vattenförsörjningsplanering.

Som beskrivits i avsnittet ”*Länets framtida vattenbehov*” finns det många faktorer som påverkar hur vatten används i samhället. Information om vattenförsörjning och vattenanvändning kan ändra beteenden både på kort och lång sikt. Att kommunicera om det arbete som görs kan påverka både vattenanvändningen och kompetensförsörjningen i branschen genom att synliggöra dricksvattenyrken.

Säkerställa tillgång till råvatten av god kvalitet och tillräcklig mängd

En robust dricksvattenförsörjning kräver tillräckliga marginaler så att leveransavbrott eller naturliga variationer i vattentillgång inte påverkar leveransen av vatten. Långsiktig planering i regionala och kommunala vattenförsörjningsplaner lägger grunden för detta, tillsammans med andra kommunala planeringsunderlag så som exempelvis vattentjänst- och nödvattenplaner. En viktig åtgärd för kommunerna är att säkerställa en tillräcklig reservvattenförsörjning inom den allmänna vattenförsörjningen. I den långsiktiga planeringen behöver även klimataspekter vägas in. Livsmedelsverket har tagit fram en handbok för klimatanpassning av dricksvattenproduktionen (Livsmedelsverket, 2019). Klimatanpassning är en samhällsbyggnadsfråga och kräver politisk förankring och samarbeten mellan flera olika kompetenser inom kommunens organisation. Handboken beskriver både administrativa åtgärder och fysiska åtgärder.

Marginaler kan också skapas genom vattenbesparande åtgärder och effektivisering av vattenanvändningen.

Leveranssäkerheten behöver också kunna upprätthållas vid kris och utvecklingen av dricksvattenförsörjningen behöver gå hand i hand med samhällsutvecklingen så att sårbarheter kan förutses och förebyggas.

När vattentäkter synliggörs genom vattenskyddsområden eller genom att de pekas ut i en vattenförsörjningsplan läggs grunden för att kunna skydda dem. Enligt ramdirektivet för vatten 2000/60/EG, artikel 7 ska vattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller producerar mer än 10 m^3/dygn ha erforderligt skydd. Skydd innebär att reducera risker som kan påverka möjligheten till långsiktigt nyttjade av vattentäkten. Risker för vattentäkter synliggörs ytterligare med den riskbedömning av uttagspunkter för dricksvatten och de förslag till åtgärder som tas fram till följd av dricksvattendirektivet.

Det finns många olika vattenskyddsåtgärder som minskar risker för viktiga vattenresurser där vattenuttag för dricksvattenförsörjning görs idag. En heltäckande riskanalys lägger grunden till att vidta rätt skyddsåtgärder. De naturgivna förutsättningarna, användningen och riskbilden vid en dricksvattenresurs avgör hur den bäst bör skyddas. Lokala skillnader kan vara stora och skyddet behöver därför vara lokalt anpassat. Ett effektivt vattenskyddsarbete innebär att anpassa skyddsåtgärderna efter riskens karaktär:

- Vattenskyddsområden med tillhörande vattenskyddsföreskrifter används för att reglera risker kopplade till markanvändning. En viktig del i vattenskyddsarbetet är också att utöva tillsyn för att säkerställa efterlevnaden av vattenskyddsföreskrifterna.
- Olycksrisker minskas genom exempelvis beredskap eller fysiska åtgärder som hindrar en förorening från att nå vattentäkten.
- Genom att synliggöra vattentäkter i fysisk planering kan exempelvis miljöfarliga verksamheter lokaliseras så att risken för förorening av en viktig dricksvattenresurs minimeras.
- Aktivt informationsarbete ökar medvetenheten om behovet av att skydda vattentäkter och om vilka risker som förekommer. Väl anpassad information är en kostnadseffektiv åtgärd för att förhindra oönskade aktiviteter och olyckstillbud inom ett vattenskyddsområde. Skyltning av vattenskyddsområden och information om vattenskydd i samband med tillsyn är exempel på detta.

Skyddsåtgärder för regionalt viktiga dricksvattenresurser som inte nyttjas som vattentäkt idag

De dricksvattenresurserna som pekats ut som regionalt viktiga men som inte är i bruk idag skyddas inte på samma sätt som befintliga vattentäkter. Precis som för nuvarande vattentäkter ska skyddet vara riskbaserat och avvägt efter behov. I och med att dricksvattenresurserna inte nyttjas idag syftar skyddet i första hand till att bibehålla goda förutsättningar för att resurserna ska kunna användas framöver. Skyddet består främst i att dricksvattenintresset synliggöras och beaktas i samhällsplanering och vid exploatering. Här behöver både kommunerna och Länsstyrelsen utveckla sina arbetssätt. Boverket har utvecklat vägledning om detta som finns i deras kunskapsbank (Boverket, 2025).

För att öka kunskap och erfarenheter om vattentillgångarna behövs mellankommunal samverkan med ett avrinningsområdesperspektiv.

Åtgärder vid torka och vattenbrist

Vid vattenbrist behöver samhället informeras löpande om vattenläget och behov av vattenbesparande åtgärder. Kommunerna behöver i god tid vara tydliga med vad eventuella vattenförbud innebär och vilka som eventuellt undantas från dem. Vid vattenbrist är det viktigt att kommunen samverkar med de större vattenförbrukarna i kommunen för att undersöka möjligheter att spara på vatten.

Vid risk för vattenbrist kan kommunen eller VA-huvudmannen besluta om bevattningsförbud enligt ABVA (allmänna bestämmelser för vatten och avlopp).

Under vissa förutsättningar, som framgår av 9 kap. 10 § MB, har kommunen möjlighet att föreskriva om krav på tillstånd eller anmälan för att inrätta eller använda grundvattentäkter för en- eller tvåfamiljsfastighet som annars är undantagna från tillståndsplikt enligt 11 kap. 11 § miljöbalken. Detta gäller i områden där knapphet på sött grundvatten råder eller kan befaras uppkomma.

Reservvattenförsörjning från alternativ vattentäkt kan bli aktuell i det fall kapaciteten i den ordinarie vattentäkt är begränsad på grund av exempelvis torka.

Vid allvarlig vattenbrist är den som bedriver vattenverksamhet skyldig att avstå det vatten som är oundgängligen nödvändigt för den allmänna dricksvattenförsörjningen eller för något annat allmänt behov, om vattenbristen orsakas av torka eller någon annan jämförlig omständighet (enligt 2 kap 10 § Lag (1998:812) med särskilda bestämmelser o vattenverksamhet). Den som lider skada genom att avstå vatten har rätt till skälig ersättning. Länsstyrelsen får besluta att den som bedriver verksamheten eller råder över vattentillgången ska göra detta.

Tillse tillräckliga kunskapsunderlag

Det finns idag luckor i den kunskap som behövs för att ta fram en heltäckande vattenförsörjningsplan för Västra Götalands län. Det finns behov att kartlägga och planera för vattenbehov utöver dricksvattenbehovet för människor. Exempelvis behövs fördjupad kunskap om vattenbehovet för lantbruk och industri samt vattenbehovet för att bibehålla känsliga naturmiljöer. Det krävs också bättre kännedom om vilka vattenuttag som görs från respektive vattenresurs.

Även vad gäller dricksvattenkvalitet kommer det att krävas mer kunskap, exempelvis kring miljögifter som PFAS och deras förekomst i miljön, kvalitetsförändringar som kommer med ett förändrat klimat samt nya metoder för mikrobiologisk och kemisk beredning av dricksvatten.

Klimatförändringarna orsakar större variationer i vattentillgång, både sett över året och mellan olika år. Det innebär större osäkerheter för de verksamheter som är beroende av vattenuttag ur våra vattenresurser och risk för konkurrens om vatten i bristområden. De vattenresurstyper som är mest sårbara i Västra Götaland är små yt- och grundvattenresurser. I dessa riskerar minskad vattentillgång under sommaren att orsaka vattenbrist, främst inom enskild vattenförsörjning.

Längs Bohuskusten är säsongsvariationerna stora med hög vattenförbrukning sommartid. Det är också under sommaren som vattentillgången är som lägst. I och med att en helhetsbild av vattenuttagen saknas finns inte en heltäckande bild av länets bristområden. Det finns ett behov av att fortsätta identifiera och genomföra insatser i bristområden för att förebygga konkurrenssituationer.

Det behövs också mer kunskap om naturliga variationer i vattentillgång i de regionalt viktiga vattenresurserna, samt vilka förändringar som kan väntas i och med de pågående klimatförändringarna. Detta innebär exempelvis behov av nivåövervakning i grundvattenmagasin för

att se variationer under året och mellan år, som en grund för att bedöma grundvattenmagasinens robusthet mot klimatförändringar och identifiera bristområden.

Erfarenheterna från 2018 visar att vi behöver större kännedom om hur torka påverkar vattenmiljöer samt i vilka vattenförekomster det finns risk för konkurrens mellan vatten till naturmiljön och bland annat vattenuttag för bevattning och i vissa fall för allmän vattenförsörjning.

Det finns även behov av att identifiera områden där brytning av naturgrus och annan täktverksamhet kan konkurrera med dricksvattenintresset. Under 2024 lät Länsstyrelsen SGU ta fram nya data och en rapport om bergkvalitet för delar av Västra Götaland, för att underlätta planeringen av materialförsörjning i länet (SGU, 2024). Rapporten kan även användas för att identifiera områden med möjliga intressekonflikter mellan bergmaterial och dricksvatten.

Utnyttja möjligheter till samordning och samverkan

En robust vattenförsörjning för hela länet innebär att tillgängliga resurser används effektivt. Eftersom vattenresurserna inte är jämnt fördelade i länet är samverkan en nyckel till detta. Det finns förbättringspotential i länet vad gäller samarbeten över kommungränser såväl som över förvaltningsgränser. Mellankommunala diskussioner är extra viktigt när kommuner delar vattenresurser men kan även vara till stor nytta för att effektivt nyttja andra resurser, kompetens och sprida erfarenheter.

Förutsättningarna för att skapa en säker, stabil och hållbar dricksvattenförsörjning skiljer mycket sig åt mellan landets vatten- och avloppsorganisationer. Detsamma gäller inom Västra Götalands län. Mellankommunal samverkan kan vara ett led i att minska skillnaderna och möjliggöra en mer strategisk, långsiktig planering i kommunerna. Länsstyrelsen kan ta en mer aktiv roll i att möjliggöra samarbeten, exempelvis genom att aktivt samordna mellan kommuner och erbjuda forum för diskussion om dricksvattenrelaterade frågor.

De nationella dricksvattenresurserna har betydelse både för vattenförsörjning och andra intressen som exempelvis sjöfart och fiske med mera. Då dessa dricksvattenresurser är så centrala för dricksvattenförsörjningen behöver de förvaltas efter sina specifika förutsättningar samtidigt som övriga intressen beaktas. Förvaltningen av Vänern och Vättern berör flera län. Samarbetet mellan län och kommuner, vattenvårdsförbund och vattenproducenter i anslutning till Vänern respektive Vättern är väl etablerat. Detta ger goda förutsättningar bland annat för att säkerställa skydd och effektivisera övervakningen i sjöarna.

Skapa robusta tekniska system

De tekniska systemen är en central del i en robust dricksvattenförsörjning. Ansvaret för anordnande, drift och underhåll av dessa åligger kommunens VA-huvudman eller dricksvattenproducenten. Effektivt resursutnyttjande minskar sårbarheten i vattenförsörjningen. Rening och distribution av vatten är energikrävande. Stora ledningsläckage innebär därför inte bara en förlust av vatten utan också stora energikostnader. Underhåll och förnyelse av tekniska anläggningar med bristfällig status effektiviserar resursutnyttjandet. Många kommuners dricksvattenanläggningar har idag ett stort behov av underhåll och förnyelse vilket också påverkar möjligheterna att avsätta resurser till långsiktig dricksvattenplanering. Anläggningarnas långa livslängd och de stora investeringar som krävs vid utbyggnad eller nybyggande innebär också att vägval om hur dricksvattenförsörjningen anordnas på lång sikt indirekt tas vid beslut om byggnation. Det är därför viktigt med långsiktig planering för vatten och avlopp som är väl anpassad efter samhällsutvecklingen i kommunen och klimatförändringarnas effekter.

Infrastruktur för dricksvatten är sårbart för effekterna av klimatförändringar. Exempelvis skred, översvämningar, värmebölja och sättningar på grund av torka kan påverka infrastrukturen på olika sätt. Värmebölja påverkar även hur människor använder vatten med ökad vattenförbrukning som följd, vilket kräver redundans i systemen.

Dricksvattenproduktion behöver också vara motståndskraftig i kris. För en robust vattenförsörjning är det viktigt att dricksvattenproducenterna har plan och beredskap för hur exempelvis elförsörjning och tillgång till kemikalier och annat som förbrukas i produktionen ska säkerställas.

Svenskt vatten har en samarbetsyta, VA-ReservdelsAkuten (VARA), där VA-organisationer kan få hjälp med akuta behov av reservdelar. På sikt är förhoppningen att samtliga svenska VA-organisationer ska ingå i den nya samarbetsytan med hemvist i WIS, MSB:s portal för civil beredskap.

Denna plan fokuserar på skydd av dricksvattenresurser och åtgärder i de tekniska systemen tas inte upp vidare.

Beakta sekretess och säkerhetsskydd

För att dricksvattenförsörjningen ska vara robust behöver också informationen om den hanteras på ett säkert sätt. Synen på informationshantering inom vattenförsörjning har förändrats under de senaste åren bland annat på grund av omvärldsläget, regeringens beslut att återuppta totalförsvarsplaneringen och förändringar i lagstiftning. Vid arbete med vattenförsörjning och vattenskyddsområden är det viktigt att tänka på att inte dela fler uppgifter än nödvändigt, göra en bedömning av om det finns uppgifter som omfattas av sekretess, skicka sekretessbelagd information på ett säkert sätt samt att vara tydlig med vilka uppgifter som är sekretessbelagda, så att en mottagare kan hantera dem säkert. Det är även viktigt att ha koll på information som ligger på webbsidor, i utredningar och andra lättillgängliga kanaler och regelbundet se över och bedöma den utifrån ett informationssäkerhetsperspektiv.

Vattenförsörjning är en samhällsviktig verksamhet och en del i totalförsvaret. Det gör att information som rör vattenförsörjning kan omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Viss sekretessbelagd information anses vara av betydelse för Sveriges säkerhet och omfattas därmed även av säkerhetsskyddslagen (2018:585). Informationshanteringen behöver anpassas efter detta[14]. Mer information om informationssäkerhetsarbete finns i livsmedelsverkets krishandbok, modul 4, ”Informationssäkerhet, personalsäkerhet och fysisk säkerhet”.

Då planen i första hand fokuserar på skydd av dricksvattenresurser tas inte åtgärder för att beakta sekretess och säkerhetsskydd upp vidare.

Föreslagna åtgärder

I detta kapitel presenteras förslag på specifika åtgärder för att säkerställa en hållbar dricksvattenförsörjning i länet. Varje åtgärd kopplar mot någon av de övergripande åtgärderna i Figur 20 vilket illustreras med sortering och färgsättning i tabellerna. Åtgärderna riktar sig till Länsstyrelsen såväl som olika förvaltningar inom kommunen. Även aktörer med enskild vattenförsörjning kan behöva vidta åtgärder för att tillse robust vattenförsörjning. Specifika åtgärdsförslag för dessa aktörer har inte inkluderats i denna plan.

Kommunernas åtgärder har delats in i tre avsnitt; vattenförsörjning, tillsyn och strategiskt miljöarbete samt fysisk planering. Syftet med detta är att synliggöra att åtgärder krävs inom flera

[14] Mer information om informationssäkerhet kopplat till vattenförsörjningsplanering finns i Havs- och vattenmyndighetens vägledning (Havs- och vattenmyndigheten, 2020).

delar av kommunernas arbete för att skapa robust vattenförsörjning i samklang med samhällsplaneringen.

I kapitlen nedan delas kommunernas åtgärder in efter olika arbetsprocesser. Vilken förvaltning inom kommunen som ansvarar för åtgärderna kan variera. Oavsett var ansvaret ligger är samverkan centralt i genomförandet.

Flera av åtgärderna arbetar Länsstyrelsen och kommunerna med redan idag. För att åtgärdslistan ska bli heltäckande nämns även dessa. Samtliga åtgärder är viktiga för en fortsatt robust dricksvattenförsörjning i länet.

Åtgärderna har arbetats fram utifrån förslag i den dialog med kommuner som hölls i starten av arbetet med vattenförsörjningsplanen (se bilaga 5). Åtgärderna är även samordnade med vattenförvaltningens åtgärdsprogram och vägledningar från nationella myndigheter för att gå i linje med dessa. En översyn av åtgärderna gjordes under 2025 - 2026 i syfte att hålla de aktuella.

Vattenförsörjningsplanen är ett planeringsunderlag som Länsstyrelsen tillhandahåller om ett allmänt intresse. Åtgärder i en regional vattenförsörjningsplan är inte juridiskt bindande. Det innebär att länsstyrelsen inte kan ställa krav på att de ska genomföras. Givet de utmaningar vi står inför på grund av samhälls- och klimatförändringar är det dock en god idé att utveckla det strategiska arbetet med åtgärder som dessa. Det är inte något som bara identifierats av Länsstyrelse och kommuner i Västra Götaland. Vikten av långsiktig strategisk planering är påtagligt i samtliga myndigheters och andra aktörers kommunikation om samhällsutveckling. Det präglar också debatten i samhället i stort.

I vissa av åtgärderna hänvisas till vattenmyndigheternas åtgärdsprogram och dessa är juridiskt bindande. I fotnoter till tabellerna nedan framgår vilka åtgärder som återfinns i åtgärdsprogrammen. Vattenförsörjningsplanens åtgärder kan ha en annan formulering än vad som står i åtgärdsprogrammen. Avsikten är trots detta att vattenförsörjningsplanen ska ha samma ambitionsnivå som åtgärdsprogrammen.

Åtgärder riktade till kommunerna i deras arbete med vattenförsörjning

Tabell 4. Åtgärder riktade till kommunerna i deras arbete med vattenförsörjning.

Säkerställa råvattentillgång	
1	Säkerställa skydd av vattentäkter, baserat på lokal riskanalys, och vid behov: a) inrätta vattenskyddsområden för de allmänna vattentäkter som saknar skydd. b) gör regelbundet en översyn av befintliga vattenskyddsområden och bedöm om de behöver revideras, exempelvis utifrån klimatrisker och förändrad markanvändning. Revidera vattenskyddsområden vid behov c) säkerställ att information om kommunens vattenskyddsområden är sammanställda på ett överskådligt och aktuellt sätt, inklusive sådana som fastställts i äldre vattendomar. d) säkerställ att kommunen vet vilka vattenskyddsområden som kommunen har tillsyn inom. e) sprid information om vattenskyddsområden till berörda fastighetsägare och verksamhetsutövare.

	f) tillse god beredskap för olyckor och oförutsedda händelser som kan påverka råvattenkvaliteten. g) verka för att påtagliga risker reduceras genom att åtgärder vidtas av ansvariga aktörer i vattentäktens närhet.
2	Säkerställa att tillståndspliktiga allmänna yt- och grundvattentäkter har tillstånd och att uttagen är långsiktigt hållbara. Vid behov ska prövning enligt miljöbalken initieras, särskilt i områden med ansträngda resurser och kumulativ påverkan.[15]
3	Inkludera de regionalt viktiga dricksvattenresurserna i den kommunala VA-planeringen.
4	Gör en analys av vattentillgång i kommunen och långsiktigt vattenbehov. Säkerställ att analysen förankras i exempelvis kommunens vattentjänstplan eller annat planeringsdokument för VA[16].
5	Klimatsäkra dricksvattenförsörjningen. Exempelvis genom att arbete med livsmedelsverkets handböcker för klimatanpassning och krisberedskap[17].
6	Planera för redundans och reservvattenförsörjning.
7	Säkerställ att planering och rutiner finns framtagna för händelser som påverkar dricksvattentillgången, enligt exempelvis livsmedelsverkets guide för nödvattenplanering och Länsstyrelsen planeringsinriktning för civilt försvar och höjd beredskap i Västra Götalands län[18].
Tillse kunskapsunderlag	
8	Övervaka parametrar som nivåer, flöden och vattenkvalitetsparametrar i dricksvattenresurser.
9	Undersök hur dricksvattenförsörjningen påverkas av klimatförändringarna genom att beakta underlag från exempelvis SMHI och SGU om påverkan på nivåer, flöden och vattenkvalitetsparametrar
Möjliggör samordning och samverkan	
10	Vid behov utveckla mellankommunala samarbeten och samarbeta om dricksvattenfrågor över förvaltningsgränserna inom kommunen.

[15] Tillståndsplikten framgår av 11 kapitlet i miljöbalken.
[16] Se vägledning från Havs och vattenmyndigheten och SGU; ”Vägledning för regional vattenförsörjningsplanering” respektive ”Vattenförsörjningsplan – identifiering av vattenresurser viktiga för dricksvattenförsörjningen”
[17] Se Livsmedelsverkets rapport 2019 version 1 ”Handbok för klimatanpassad dricksvattenförsörjning”, samt handbok i krisberedskap och civilt försvar för dricksvatten.
[18] Se Livsmedelsverket KC:1701, 2017 ”Guide för planering av nödvattenförsörjning”. Se även bilaga 2 till länsstyrelsens planeringsinriktning för civilt försvar och höjd beredskap för Västra Götalands län. Planeringsinriktning och dess bilagor kan nås genom att kontakta länsstyrelsen.

Åtgärder riktade till kommunerna i deras arbete med tillsyn och strategiskt miljöarbete

Tabell 5. Åtgärder riktade till kommunerna i deras arbete med tillsyn och strategiskt miljöarbete.

Säkerställa råvattentillgång	
11	Genomföra systematisk och regelbunden tillsyn inom de vattenskyddsområden där kommunen har tillsynsansvar.[19,20]
12	Vid tillsyn och handläggning av anmälningar enligt miljöbalken ska kommunen ta särskild hänsyn till dricksvattenintresset. Detta gäller särskilt för verksamheter belägna i vattenskyddsområde, områden skyddade enligt EU:s vattendirektiv Artikel 7 eller andra utpekade dricksvattenresurser som finns med i regionala, mellankommunala eller kommunala vattenförsörjningsplaner.
Möjliggör samordning och samverkan	
13	Vid behov utveckla mellankommunala samarbeten och samarbeta om dricksvattenfrågor över förvaltningsgränserna inom kommunen.

Åtgärder riktade till kommunerna i deras arbete med fysisk planering

Tabell 6. Åtgärder riktade till kommunerna i deras arbete med fysisk planering.

Säkerställa råvattentillgång	
14	Vid översiktsplanering: a) ta hänsyn till skyddet av dricksvattenresurser genom att exempelvis beakta vattenskyddsområden och utpekade dricksvattenresurserna i regional, mellankommunal och kommunal vattenförsörjningsplan. b) beakta dricksvattenresurser som andra kommuner har pekat ut som viktiga för sin vattenförsörjning inom kommunen. **c)** beakta påverkan av klimatförändringarna på vattenförsörjningen.
15	Beakta dricksvattenintresset vid detaljplanering[21], genom att exempelvis beskriva mellankommunala samband eller risk för påverkan på framtida vattentäkter.
Möjliggör samordning och samverkan	
16	Vid behov utveckla mellankommunala samarbeten och samarbeta om dricksvattenfrågor över förvaltningsgränserna inom kommunen.

[19] Ansvaret för tillsyn regleras i miljöprövningsförordningen (Miljötillsynsförordning (2011:13).
[20] Åtgärdsprogram för vatten 2022 – 2027, kommunernas åtgärder 3c.
[21] Boverket vägleder om detta i PBL kunskapsbanken (Boverket 2020b).

Åtgärder riktade till Länsstyrelsen

Tabell 7. Åtgärder riktade till Länsstyrelsen.

Säkerställa råvattentillgång	
17	Inrätta vattenskyddsområden när kommuner ansöker och främja arbetet med inrättande genom att ge råd och stöd. Stötta kommunerna i att upprätthålla god kunskap om sina befintliga vattenskyddsområden[22].
18	Genomföra systematisk och regelbunden tillsyn av vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter inom de vattenskyddsområden där Länsstyrelsen har tillsynsansvar Ge tillsynsvägledning till kommunerna vad gäller tillsyn i vattenskyddsområden.[23]
19	Vid granskning av översiktsplaner och detaljplaner uppmärksamma om dricksvattenintresset synliggörs genom exempelvis vattenskyddsområden, områden skyddade enligt EU:s vattendirektiv Artikel 7, samt koppling till regionala, mellankommunala och kommunala vattenförsörjningsplaner.
20	Vägleda om hur dricksvattenintresset ska synliggöras och hanteras i fysisk planering.
21	Visa hänsyn till dricksvattenintresset och effektiv vattenanvändning vid prövning och tillsyn av miljöfarlig verksamhet. Detta gäller särskilt för verksamheter belägna i vattenskyddsområde, områden skyddade enligt EU:s vattendirektiv Artikel 7 eller andra utpekade dricksvattenresurser som finns med i regionala, mellankommunala eller kommunala vattenförsörjningsplaner.
22	Visa hänsyn till dricksvattenintresset när länsstyrelsen är remissinstans vid prövning samt vid tillsyn av vattenverksamhet. Detta gäller särskilt för verksamheter belägna i vattenskyddsområde, områden skyddade enligt EU:s vattendirektiv Artikel 7 eller andra utpekade dricksvattenresurser som finns med i regionala, mellankommunala eller kommunala vattenförsörjningsplaner.
23	Genom tillsyn kontrollera att tillståndspliktiga vattenuttag i grund- och ytvatten har tillstånd.[24]
24	Identifiera områden där dricksvattenförsörjningen är särskilt utsatta för klimatrisker, exempelvis områden i länet med risk för vattenbrist eller risk för översvämning med negativ påverkan på dricksvattenförsörjningen.
25	Erbjud rådgivning och information till lantbrukare gällande exempelvis: a) risker för vattenförsörjningen kopplade till användning av näringsämnen och växtskyddsmedel b) möjlighet till ersättningar och investeringsstöd för åtgärder som minskar lantbrukets påverkan på vatten, så som exempelvis våtmarker och kalkfilterdiken c) bevattningsdammar i jordbrukslandskapet

[22] Åtgärdsprogram för vatten 2022–2027, länsstyrelsernas åtgärd 5a och 5c
[23] Åtgärdsprogram för vatten 2022–2027, länsstyrelsernas åtgärd 5b och 5c
[24] Åtgärdsprogram för vatten 2021–2027, länsstyrelsernas åtgärd 5e

26	Stötta och genomföra åtgärder för att återställa naturlig hydrologi och ökad tillgång på vatten i landskapet. Detta genom att exempelvis: a) erbjuda rådgivning kring denna typ av åtgärder b) handlägga våtmarksansökningar inom LONA- och LOVA-stöden c) restaurera dikade myrar i skyddad natur
Tillse kunskapsunderlag	
27	Fortsätt kartlägga vattenuttag och vattenbehov för att få en överblick över det totala uttaget ur vattenresurser i länet.
28	Kartlägga nuvarande vattenkvalitet och vattentillgång i länet samt trender och förändringar.
Möjliggör samordning och samverkan	
29	Skapa forum för samverkan och diskussion om dricksvattenfrågor i länet, inklusive frågor om vattenkrisberedskap och nödvatten. Ge stöd i arbetet med nödvatten- och kontinuitetsplanering.
30	Se till att dricksvattenaspekten beaktas i forum som finns för förvaltning av Vänern, Vättern och Göta älv.

6. Referenser

Anna Eklund, 1998. SMHI Nr 74. Vattentemperaturer i sjöar, sommar och vinter. Resultat från SMHI:s mätningar.

Boverket, 2025a. PBL kunskapsbanken – Vattenförsörjning. Vattenförsörjning i översiktsplanering - PBL kunskapsbanken - Boverket, granskad 2024-01-31.

Boverket, 2025b. PBL kunskapsbanken – Vattenförsörjning vid detaljplanering, Vattenförsörjning vid detaljplanering - PBL kunskapsbanken - Boverket, granskad 2024-02-07.

Försvarsmakten, MSB, 2025. Utgångspunkter för totalförsvaret 2025 – 2030. https://www.mcf.se/siteassets/dokument/om-msb/vart-uppdrag/regeringsuppdrag/besvarade-regeringsuppdrag/2025/utgangspunkter-for-totalforsvaret-2025-2030.pdf

Göta Älvs vattenvårdsförbund, 2018. https://www.gotaalvvvf.org/faktaomgotaalv.4.101b298612d0e33932680001774.html

Göteborgsregionens kommunalförbund, 2020, Vattenförsörjningsplan för Göteborgsregionen. Publicerad 2014, uppdaterad 2020. Göteborgsregionens kommunalförbund.

Havs- och vattenmyndigheten, 2014. Riksintresse för anläggningar för vattenförsörjning. https://www.havochvatten.se/arter-och-livsmiljoer/atgarder-skydd-och-rapportering/skyddade-omraden/riksintressen/riksintresse-for-dricksvattenanlaggningar.html, publicerad 2014-09-25, uppdaterad 2024-03-06.

Havs- och vattenmyndigheten, 2015. 2015:15 Juridiken kring vatten och avlopp. Göteborg: Havs- och vattenmyndigheten.

Havs- och vattenmyndigheten, 2020. 2020:1 Vägledning för regional vattenförsörjningsplanering. Göteborg: Havs- och vattenmyndigheten.

Jordbruksverket, 2018. Jordbrukets behov av vattenförsörjning. Jönköping: Jordbruksverket.

Livsmedelsverket, 2017. Guide för planering av nödvattenförsörjning. KC:1701. https://www.livsmedelsverket.se/om-oss/publikationer/handbocker-och-verktyg/guide-for-nodvattenplanering

Livsmedelsverket, 2019. Handbok för klimatanpassad dricksvattenförsörjning. Uppsala: Livsmedelsverket. https://www.livsmedelsverket.se/globalassets/publikationsdatabas/handbocker-verktyg/handbok-for-klimatanpassad-dricksvattenforsorjning-2019.pdf

Livsmedelsverket 2024. Handbok i krisberedskap och civilt försvar för dricksvatten. https://www.livsmedelsverket.se/om-oss/publikationer/handbocker-och-verktyg/handbok-for-krisberedskap-och-civilt-forsvar-for-dricksvatten

Länsstyrelsen Västra Götaland, 2025. Civilt försvar https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/samhalle/sakerhet-och-beredskap/civilt-forsvar.html

Länsstyrelsen Västra Götaland, 2023. Västra Götaland i ett förändrat klimat. https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/arcgis/apps/storymaps/collections/145aadd35973469bbef307f6cfa7951d?item=1

Länsstyrelsen Västra Götaland, 2022. Vattenförsörjning i Västra Götalands län - Mjölkgårdar i olika områden. Rapport 2022:28

Miljörapporter 2018–2019 från länets anläggningar, svenska miljörapporteringsportalen, Regeringen, 2017. En livsmedelsstrategi för jobb och hållbar tillväxt i hela landet, https://www.regeringen.se/regeringens-politik/en-livsmedelsstrategi-for-jobb-och-hallbar-tillvaxt-i-hela-landet/ , senast ändrad 2017-01-16, besökt 2020-09-09.

Miljösamverkan Skaraborg, 2025. https://www.miljoskaraborg.se/privatperson/vatten/vatten-till-miljon/vattenskyddsomraden/vatterns-vattenskyddsomrade/. Besökt 2026-01-15.

MSB, 2025. Konsekvenser vid höga och låga vattennivåer i Vänern. Publikationsnummer: MSB2612 - Oktober 2025. https://rib.msb.se/filer/pdf/31151.pdf

Rhode, A., Lindström, G., Rosberg, J. & Pers, C., 2006. Grundvattenbildning i svenska typjordar - översiktlig beräkning med en vattenbalansmodell. Uppsala Universitet: Report Series A, No. 66.

Rhode, A., Lindström, G., Dahnée, J., 2009. Grundvattennivåer i ett förändrat klimat. Uppsala universitet: proj. nr 60–1642/2007.

SCB, 2025, Folkmängd, antalet födda, döda och flyttningar efter region, kön och ålder. År 2024–2070, https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__BE__BE0401__BE0401A/BefProgOsiktRegN/.

SCB, 2025a, Total vattenanvändning per användargrupp, efter region. Vart femte år 1990 – 2020. Total vattenanvändning per användargrupp, efter region. Vart femte år 1990 - 2020. PxWeb

SCB, 2025b, Statistiska centralbyråns statistikdatabas, Vattenuttag och vattenanvändning i Sverige https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/miljo/vattenanvandning/vattenuttag-och-vattenanvandning-i-sverige/

SCB, 2025c, Statistiska centralbyråns statistikdatabas, Befolkningens anslutning till kommunalt vatten och avlopp. År 1960–2022. https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__MI__MI0902__MI0902C/MI0902T05/

SCB, 2025d, Antal småhusfastigheter efter region, fastighetstyp, och vattenanslutning. Vart femte år 2000–2020, https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__MI__MI0902__MI0902C/MI0902T04/

SCB, 2025e. Jordbrukets vattenanvändning per typ av användning, efter region, Vart femte år 1995–2020. https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__MI__MI0902__MI0902E/VattenAnvJord/.

SCB, 2025f, Industrins vattenanvändning efter region och typ av vatten. År 2005 – 2020. https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__MI__MI0902__MI0902E/VattenAnv/

SCB, 2022. Vattenanvändningen i Sverige 2020. Stockholm: Statistiska centralbyrån. https://www.scb.se/contentassets/54f765e90041445397b0fdc85aa04424/mi0902_2020a01_br_mi27br2201.pdf

SGI, 2012. Skredrisker i Göta älvdalen i ett förändrat klimat, slutrapport i 3 delar. https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1372738/FULLTEXT01.pdf

SGI, 2018. Klimatlasters effekt på naturlig mark och geokonstruktioner. Geotekniska aspekter på klimatförändringen.

SGU, 2024.Beskrivning till Bergkvalitetskartan för betong i delar av Västra Götaland https://www.sgu.se/globalassets/produkter/publikationer/2024/k755-beskrivning.pdf

SGU, 2013 Bedömningsgrunder för grundvatten SGU 2013:01. Uppsala: Sveriges Geologiska Undersökning.

SGU, 2017. Grundvattenbildning och grundvattentillgång i Sverige. Uppsala: Sveriges Geologiska Undersökning.

SGU, 2025a. SGU:s kartvisare, Grundvattenmagasin https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-grundvattenmagasin.html

SGU, 2025b. Kartvisaren Grundvattenmagasin https://www.sgu.se/produkter-och-tjanster/kartor/kartvisaren/grundvattenkartvisare/grundvattenmagasin/

SGU, 2025c. Databasen brunnar https://www.sgu.se/grundvatten/brunnar-och-dricksvatten/brunnsarkivet/

SGU, 2025d. Grundvatten och förändrat klimat. Besökt 2025-05-22. https://www.sgu.se/grundvatten/grundvatten-och-forandrat-klimat/

SGU, 2025e. Grundvatten i framtida klimat – effekter för grundvattenförsörjningen. Carl-Erik Hjerne, Anders Retzner, Eva Hellstrand, Bo Thunholm, Michelle Nygren, Jakob Forsgren, Jonas Gierup. RR 2025:01.

SGU, 2025f. Det menas med fyllnadsgrad och grundvattensituation. Besökt 2025-05-23. https://www.sgu.se/grundvatten/grundvattennivaer/om-grundvattennivaer/det-menas-med-fyllnadsgrad-och-grundvattensituation/

SMHI, 2025a. Klimatscenariotjänsten. https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/klimatscenariotjansten/klimatscenariotjansten/met/vastra_gotalands_lan/medeltemperatur/rcp85/2071-2100/year/anom

SMHI, 2024. Konsekvenser för Sveriges stora sjöar i varmare klimat. Besökt 2025-05-23. https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/sjoar-och-vattendrag-i-varmare-klimat/konsekvenser-for-sveriges-stora-sjoar-i-varmare-klimat#Vattern

SMHI, 2022. Hur länge räcker vattnet? Beräkning av uthållighet vid torka. Niclas Hjerdt.

SMHI, 2015. Framtidsklimat i Västra Götalands län, Norrköping: Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut.

Svenskt Vatten, 2024. Resultatrapport för VASS Drift 2023 https://www.svensktvatten.se/globalassets/dokument/organisation--styrning/va-statistik/r2024-06-resultatrapport-for-vass-drift-2023-3.pdf

VGR, 2025. Befolkningsprognos Västra Götaland 2024–2040. https://www.vgregion.se/regional-utveckling/statistik-och-analys/aterkommande-aktiviteter/befolkningsprognos/

Copyrightförteckning av kartor

Vattenförsörjningsplanen:

© Lantmäteriet Geodatasamverkan – GSD Fastighetskartan, samtliga kartor

© Lantmäteriet Geodatasamverkan – SGU Jordarter 1:1 miljon, figur 3

© Lantmäteriet Geodatasamverkan – VM Vattenförekomster och övriga vatten (2017–2021 cykel 3), figur 19

© Lantmäteriet Geodatasamverkan – LM Översiktskartan, samtliga kartor

© Lantmäteriet Geodatasamverkan – GSD Fastighetskartan, samtliga kartor

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Synpunkter på uppdaterad regional vattenförsörjningsplan för Västra Götalands län

Sammanfattning av ärendet
Remiss har inkommit till kommunen avseende Regional vattenförsörjningsplan, som bland annat beretts av Dalslands miljökontor; av missiv framgår att Länsstyrelsen önskar inhämta svar från bland annat kommunernas miljö- och hälsoskydd.

Planen är ett underlag som kan användas av alla som arbetar med en robust och långsiktigt hållbar vattenförsörjning i länet. Planen ska uppdateras vart femte år. Arbetet med att uppdatera planen påbörjades under våren 2025 och den reviderade versionen planeras att publiceras i slutet av 2026. Planens syfte är att säkerställa långsiktig tillgång till råvatten för att täcka dricksvattenbehovet till och med år 2100. Fram till år 2100 är en lång planeringshorisont och mycket kan förändras under denna tid, både tekniska lösningar och beteenden kring vattenanvändning. Klimatförändringar påverkar både vattenresurserna och behovet av vatten. I planen identifierar Länsstyrelsen de vattenresurser som är och kan komma att bli viktiga för länets, och landets, framtida dricksvattenförsörjning. Både befintliga allmänna vattentäkter och andra vattenresurser med god potential för vattenförsörjning är viktiga att skydda för en trygg och säker vattenförsörjning på lång sikt. I Västra Götalands län finns strax under 190 vattenskyddsområden. Några vattenförekomster i regionen pekas ut som regionalt och nationellt viktiga i denna plan, inga av dessa befinner sig inom Dals-Eds kommun men samtliga tre avrinningsområden inom kommunen förser flera av de utpekade vattenförekomsterna. Bland annat berörs frågan om reservvattenförsörjning som en viktig beredskapshöjande åtgärd.

Dalslands miljökontor har granskat förslaget och inkommit med reflektioner och synpunkter som ska hanteras i miljönämnden den 24 september 2026 och som ger förslag till yttrande.

Beskrivning av ärendet
Länsstyrelsen är i färd med att uppdatera den regionala vattenförsörjningsplanen för Västra Götalands län. Planen är ett underlag som kan användas av alla som arbetar med en robust och långsiktigt hållbar vattenförsörjning i länet. Planen ska uppdateras vart femte år. Arbetet med att uppdatera planen påbörjades under våren 2025 och den reviderade versionen planeras att publiceras i slutet av 2026. Länsstyrelsen har nu skickat ut förslaget på remiss till länets kommuner, mellankommunala dricksvattenaktörer, kommunalförbund samt andra relevanta myndigheter för inhämtande av synpunkter. Svarstiden har förlängts till den 30 september och Länsstyrelsen ser gärna att remissen bland annat görs tillgänglig för berörda politiska nämnder och kommunstyrelse.

Planens syfte är att säkerställa långsiktig tillgång till råvatten för att täcka dricksvattenbehovet till och med år 2100. Fram till år 2100 är en lång planeringshorisont och mycket kan förändras under denna tid, både tekniska lösningar och beteenden kring vattenanvändning. Klimatförändringar påverkar både vattenresurserna och behovet av vatten. I urvalet av regionalt viktiga dricksvattenresurser antas att konventionell dricksvattenförsörjning, med sötvatten som råvattenkälla, nyttjas i samtliga länets kommuner även år 2100. Det är inte säkert att så kommer att vara fallet. I planen identifierar Länsstyrelsen de vattenresurser som är och kan komma att bli viktiga för länets, och landets, framtida dricksvattenförsörjning. Både befintliga allmänna vattentäkter och andra vattenresurser med god potential för vattenförsörjning är viktiga att skydda för en trygg och säker vattenförsörjning på lång sikt. Planen belyser vilka vattenresurser som behöver förvaltas och skyddas.

Kommunernas ansvar för dricksvattenförsörjning regleras i Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Kommunen ordnar allmän dricksvattenförsörjning där behov finns och planerar den inom sin kommun. Kommunerna ansvarar för dricksvattenförsörjningen till de fastigheter som har allmän dricksvattenförsörjning. Det kan handla om fastigheter inom verksamhetsområde för dricksvatten eller fastigheter som har skrivit avtal med kommunen om att försörjas. Kommunerna har skyldighet att ordna vattentjänster (vatten eller avlopp) om det behövs för att skydda människors hälsa eller miljön, enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). Detta gäller för befintlig eller blivande bebyggelse ”i ett större sammanhang” och så länge behovet kvarstår. Enligt praxis är ett större sammanhang cirka 20–30 fastigheter (Havs- och vattenmyndigheten, 2015). Fastigheter som kommunen inte försörjer har enskild vattenförsörjning. Vattnet kan komma från en brunn på den egna fastigheten eller från en gemensam brunn för flera fastigheter. Fastighetsägaren ansvarar då själv för sin vattenförsörjning.

Dricksvattenförsörjning är en mycket viktig del av totalförsvaret. VA-huvudmannen har ansvaret för dricksvattenförsörjningen, även om en krissituation uppstår. Kommunen behöver därför planera för både nöd- och reservvattenförsörjning, och för hur produktion och distribution ska fortsätta bedrivas vid olika typer av störningar. Nödvattenförsörjning innebär distribution av vatten i tankar och används om ordinarie vattenförsörjningssystem inte kan nyttjas. Reservvattenförsörjning innebär att ordinarie vattenförsörjningssystem används men att vattnet tas från en annan råvattenkälla. Det finns inte några lagkrav på reservvattenförsörjning, men en reservvattenförsörjning som testkörs och provtas regelbundet är en viktig beredskapshöjande åtgärd som stärker förmågan att leverera dricksvatten. Kommuner som inte redan har en reservvattentäkt, bör inventera vattenresurser och skydda de vattenresurser som har potential att användas som reservvattentäkt. Det är också viktigt att kommunen har en plan för hur avbrott eller kvalitetsförsämringar i dricksvattenförsörjningen ska hanteras, som beaktar särskilt sårbara grupper och särskilt sårbara verksamheter. Detta är viktigt att beakta vid framtagande av olika beredskapsplaner.

Ett vattenskyddsområde är ett formellt områdesskydd som fastställs med stöd av Miljöbalken. Inom området gäller särskilda vattenskyddsföreskrifter till skydd för råvattnet, alltså det vatten som efter beredning är avsett att användas som dricksvatten. Inrättande av vattenskyddsområden lyfts som ett viktigt verktyg för att långsiktigt skydda vattenresurser i såväl vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för vatten, samt i preciseringar för de av Sveriges miljömål som berör yt- och grundvatten. I Västra Götalands län finns strax under 190 vattenskyddsområden. Några vattenförekomster i regionen pekas ut som regionalt och nationellt viktiga i denna plan men inga av dessa befinner sig inom Dals-Eds kommun men samtliga tre avrinningsområden inom kommunen förser flera av de utpekade vattenförekomsterna.

Dalslands miljökontor har granskat förslaget och inkommit med reflektioner och synpunkter enligt nedan och som ska hanteras i miljönämnden den 24 september 2026.

Skyddsnivå utpekade dricksvattenresurser
Utpekande av nationellt och regionalt viktiga dricksvattenresurser är utan tvekan ett viktigt steg i en långsiktig och robust förvaltning, både mot bakgrund av en ökad oro i omvärlden och med pågående klimatförändringar, och därpå följande förändringar i nederbördsmönster och torka, i åtanke. En del av dricksvattenresurserna saknar vattenskyddsområden eller har bara vattenskyddsområden för delar av dessa. För att säkerställa skydd av utpekade nationellt och regionalt viktiga dricksvattenresurser anser miljökontoret att det bör övervägas att formellt skydda dessa genom inrättande av vattenskyddsområden. Det skulle på ett tydligare sätt säkerställa skydd och information om skyddsvärdet, samt även tydliggöra behov av regleringar baserat på risker för olika områden.

Arbetet med att inrätta nya vattenskyddsområden är tids- och resurskrävande och involverar inte sällan många motstridiga intressen. För inrättande av vattenskyddsområden för nationellt och regionalt utpekade dricksvattenresurser, som ofta är stora (Lelång, Vänern, Ödskölts moar, Backen m fl) och därmed ofta omfattar flera kommuner, fler intressegrupper och även statliga verk med mera, blir omfattningen av arbetsinsatsen betydande. Tydliga incitamenten saknas för en småkommun - som redan har sitt eget behov av dricksvatten tillgodosett - att ta fram skyddsföreskrifter som innebär åtaganden för kommunen, inskränkningar för det lokala näringslivet, samt en stor arbetsbelastning. Miljökontoret ser positivt på syften och mål med ett långsiktigt och regionalt övergripande arbete med dricksvattenresurser, men ser också ett tydligt behov av resurser och stöd för att genomföra detta. Miljökontoret ser det inte som realistiskt att kommunerna själva har eller kan uppbåda de resurser som krävs för att driva dessa processer och efterlyser ett tydligt åtagande från Länsstyrelsen att själva initiera, och, tillsammans med berörda parter, driva erforderliga processer. Det synes inte föreligga några juridiska hinder för ett sådant processförlopp enligt 7 kap 21 §, miljöbalken.

Ekologisk restaurering
Det finns flera faktorer som påverkar förutsättningarna för en långsiktig och robust hushållning med dricksvattenresurser. De i dagsläget mest påtagliga faktorerna kan

relateras till kategorierna ett osäkert omvärldsläge samt klimatförändringar. Effekterna av de klimatrelaterade påverkansfaktorerna är händelser som långvarig torka och i övrigt förändrade nederbördsmönster, samt indirekta effekter av skyfall och höga flöden. Många av de effekter som ett förändrat klimat innebär, kan lindras genom olika åtgärder, ofta naturbaserade, vidtas. Det kan till exempel röra sig om återvätning av utdikade myrmarker, som både leder till minskat koldioxidläckage, ökad vattenhållning i landskapet och rening av vatten, eller trädplantering, som minskar skredrisk och därmed kan skydda kritisk infrastruktur och bidra till bättre vattenkvalitet.

I punkt 26 i åtgärdslistan, lyfter Länsstyrelsen det strategiskt långsiktiga arbetet med vatten, som anger att Länsstyrelsen ska stötta och genomföra åtgärder för att återställa naturlig hydrologi och ökad tillgång på vatten i landskapet bl a genom att erbjuda rådgivning kring denna typ av åtgärder. Miljönämnden ser positivt på att det långsiktiga strategiska arbetet lyfts fram i åtgärdslistan, men menar att fördjupningar och beskrivning av vad detta kan innebära och hur det kan bidra till en förbättrad hushållning med vattenresurser, saknas i de inledande avsnitten (som för övrigt är mycket fördjupande inom övriga områden). En översiktlig analys av de ekosystemtjänster som olika åtgärder för att skydda och stärka en robust råvattenförsörjning kan bidra med, vore ett önskvärt tillskott i underlaget. Det är till exempel väl känt att insatser som ofta har som huvudsyfte att återställa förutsättningar för biologisk mångfald eller återställa kolinlagringkapaciteten i våtmarker, också leder till en bättre råvattenkvalitet, vilket är en grundförutsättning för långsiktigt arbete med dricksvattensäkerhet.

Flera av de åtgärder som på landskapsnivå kan bidra till en mer robust hushållning med vatten, ligger också i linje med EU:s Naturrestaureringsförordning, vilket öppnar för en bredare ansats i fråga om hur punkt 26 kan implementeras. Ett område som sannolikt rymmer stora möjligheter till fördjupning, men som översiktligt bör redogöras för i brödtext.

För att ytterligare betona vikten av att jobba med hela landskapet för att säkra framtida vattenresurser, menar miljökontoret, kan ett tillägg göras i punkt 26, där inte bara den kvantitativa aspekten framhålls, utan också att arbetet ska syfta till att öka vattnets kvalitet.

Sammanfattningsvis uttrycker miljökontoret följande förslag till yttrande kring remissen:

Punkt 26 i åtgärdslistan bör ändras och få lydelsen (tillägg understruket):

Stötta och genomföra åtgärder för att återställa naturlig hydrologi och ökad tillgång <u>och kvalitet</u> på vatten i landskapet.

Under kapitel 5, *Åtgärder för robust dricksvattenförsörjning,* bör ett avsnitt om åtgärder kopplade till naturvård och naturrestaurering, för ökad råvattenkvantitet och kvalitet, införas. Avsnittet bör även beröra övriga ekosystemtjänster kopplade till dessa åtgärder, samt hur ett sådant arbete kan koppla an till EU:s Naturrestaureringsförordning.

Nationellt/regionalt bör det övervägas att formellt skydda utpekade nationellt och regionalt viktiga dricksvattenresurser genom inrättande av vattenskyddsområden för att tydligare säkerställa skyddsbehov. Denna process bör initieras och drivas nationellt/regionalt, men i samråd med berörda kommuner.

Bedömning
Dalslands miljökontors förslag till remissvar föreligger med bedömning av konsekvenserna för kommunerna i vårt område.

Beslutsförslag
- Kommunstyrelsen beslutar att ställa sig bakom förslag till remissvar från Dalslands miljökontor gällande remiss om regional vattenförsörjningsplan för Västra Götalands län

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse 2026-08-31 med förslag till remissvar Dalslands miljökontor

Beslutet skickas till:
Länsstyrelsen Västra Götaland

I tjänsten

Jonas Olsson
Kommundirektör

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 88 Dnr KS-2026-000123042

Budgetuppföljning 2026 - Dals-Eds kommun tertial 2

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har att hantera delårsbokslutet tertial 2 för kommunstyrelsens förvaltning. Verksamhetsberättelsen tar upp de viktigaste händelserna som har påverkat kommunstyrelseförvaltningens verksamheter under den aktuella perioden. I denna uppföljning lämnas en prognos kring det ekonomiska resultatet för året och viss verksamhetsmässig uppföljning men uppföljningen av verksamhetens kvalitet och leverans genomförs i huvudsak per helår.

Bedömning görs ändå om att grunduppdragen inom alla enheter har kunnat utföras som planerat utifrån de nyckeltal som ändå har följts upp och utifrån enheternas samlade beskrivningar. Givet det anpassningsarbete till följd av försämrade budgetförutsättningar som präglat mandatperioden, genomförs ständigt värderingar av ambitionsnivåer och vi kommer även fortsatt att behöva anpassa våra arbetssätt och arbetsuppgifter för att flexibelt möta nya utmaningar och behov. Risk finns genom detta för påverkan kring framför allt stödet till förvaltningarna och för utvecklingsarbetet. Ett fortsatt osäkert omvärldsläge och omställningar till följd av demografin i form av bland annat strategiskt fastighetsinnehav och optimerat lokalanvändande, är en del av andra budgetutmaningar.

Effektiviseringar, vakanser, allmän återhållsamhet och tillfälliga intäktsökningar bidrar till att kommunstyrelsen prognostiserar ett positivt resultat om drygt 7 mkr på helåret.

Framtidens utmaningar för kommunen består i välfärdens finansiering, personalförsörjning och befolkningsutvecklingen. Detta präglar hela organisationen och kommer att påverka verksamheternas planering framåt.

Beslutsunderlag

Verksamhetsberättelse tertial 2, 2026 - kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna delårsrapport för kommunstyrelsens förvaltning per 31 augusti 2026 med bokslut, helårsprognos, måluppföljning samt verksamhetsberättelse.

Expedieras till

KS

Dals-Eds
kommun

UPPFÖLJNING TERTIAL 1, 2026

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

1 HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE.....3

2 UPPFÖLJNING EKONOMISKT UTFALL.....4

2.1 Driftredovisning.....4

2.2 Investeringsredovisning.....5

3 BESKRIVNING AV PÅGÅENDE ANALYSARBETE.....6

1 HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE

Förutsättningarna för kommunens drift och utveckling präglas fortsatt av det osäkra omvärldsläget som riskerar höga energi-, bränsle- och livsmedelspriser, högt inflations- och ränteläge, tillsammans med de säkerhetspolitiska osäkerheterna. Denna osäkerhet försämrar förutsättningarna för både daglig verksamhet och utvecklingsarbete, även om effekterna under perioden inte varit så dramatiska hittills då vi t ex haft gynnsamma förutsättningar i snöröjning och halkbekämpning.

Förändringar i lagstiftning kopplat till bland annat plan- och bygglagen och informationssäkerhet har påverkat kanslienheten och plan och bygg under perioden då det blir mycket rådgivning kring nya regler. Den politiska behandlingen av årsredovisningen fick i år senareläggas med en månad jämfört med vad som är brukligt med anledning av förändringar i kraven på redovisning.

Under senare delen av 2025 och början av 2026 har processen med upphandling av nytt ekonomisystem inletts då nuvarande avtal kommer att löpa ut. Upphandlingen leds av Uddevalla kommun och ett flertal kommuner i Dalsland och norra Bohuslän deltar gemensamt. Under årets första tertial har huvudfokus för HR-arbetet legat på genomförandet av årets löneöversyn. Processen har löpt enligt tidsplan, och de nya lönerna utbetalades i samband med aprillönen. Under våren har HR bjudit in till rehabronder för kommunens chefer för att se över verksamheternas sjukfrånvaro och aktuella rehabiliteringsärenden samt planering för kommande insatser. Målsättningen är att rehabronderna ska bidra till struktur samt friskare medarbetare och minskad sjukfrånvaro. En ny policy för rehabilitering samt tillhörande riktlinjer antogs av KF 20260211 med syftet att klargöra hur rehabiliteringsarbetet i Dals-Eds Kommun ska bedrivas. Målet med Dals-Eds kommuns rehabiliteringsarbete är att medarbetaren ska återfå sin arbetsförmåga och återgå i ordinarie arbete. Nytt avtal har tecknats för företagshälsovård med avtalsstart vid årsskiftet som stöd för kommunens arbetsmiljö- och hälsoarbete.

Åtgärder inom IT-verksamheten följer planen och flera steg tas mot ökat säkerhet i miljön och ökad användbarhet ute i verksamheterna. Bland annat implementering av ny serverpark som det mest genomgripande, införande av nyckelskåp är på gång och upphandling kring digital basplattform eller kontorsstöd. Digitaliseringsrådet har hittat formerna för det kommunövergripande arbetet med fokus på såväl digitalisering som säkerhetstänk och informationssäkerhet där en förnyad organisation sjösatts under perioden. Nytt uppdrag för Bemanningsenheten i år är att ansvara för sommarvikarier i alla verksamheter som nyttjar vår service och nya arbetssätt har införts för administrativ personal. Upphandlingen av livsmedel har fortsatt varit ett stort fokus under våren och ska slutföras under året. Vintersäsongen med såväl snöröjning och halkbekämpning som aktiviteter och evenemang har genomförts på ett lyckat sätt och bidragit till trygghet och attraktivitet.

2 UPPFÖLJNING EKONOMISKT UTFALL

2.1 Driftredovisning

Netto per ansvar tom apr 2026 tkr ny

Beskrivning	Ack utfall t.o.m. perioden	Budget t.o.m. perioden	Avvikelse	Årsbudget 2026	Prognos helår 2026	Avvikelse helår
2010 Kommunstyrelsens ordf.	663	801	137	2 402	2 246	156
2111 Kanslichef	5 448	7 212	1 764	21 635	21 258	377
2150 IT-chef	2 056	2 733	677	8 199	6 899	1 300
2310 Ekonomichef	1 143	1 942	799	5 825	5 695	130
2410 HR-chef	1 839	2 078	239	6 234	5 884	350
2110 Kommundirektör	999	1 483	484	4 450	4 080	370
2160 Folkhälsostrateg	-195	241	436	723	699	24
6120 AMI chef	2 271	2 431	160	7 292	6 772	520
6121 Chef Integration	-354	-348	6	-1 045	-1 645	600
6123 Chef bemanningsenheten	1 153	1 883	730	5 649	4 349	1 300
6210 Kostchef	6 780	7 099	319	21 296	20 546	750
6310 Fastighetsförvaltare	-139	1 150	1 289	3 449	1 629	1 820
6410 Teknisk chef	2 145	3 832	1 687	11 495	10 595	900
6510 VA-chef	-381	0	381	0	0	0
6610 Räddningschef	2 828	2 797	-32	8 390	8 390	0
Summa	26 256	35 334	9 076	105 994	97 397	8 597

Prognostiserad utfall helår (överskott/underskott)

För förvaltningen i sin helhet prognostiseras ett överskott för året om 8,5 mkr. Det större överskottet kan härledas bland annat till lägre personalkostnader än budgeterat på grund av vakanser eller tjänstledigheter, högre intäkter och lägre kostnader för konsulter eller eget utförda arbeten samt allmän återhållsamhet och genomförda effektiviseringar.

För kansliet prognostiseras en positiv avvikelse om ca 377 000 kr, vilket främst kopplas till vakanser och lägre kostnad för överförmyndarnämnden.

Ekonomienheten uppvisar ett överskott mot budget på 130 000 kr, till följd av att föräldraledigheter under året inte ersätts fullt ut vilket ger överskott mot budget totalt sett. Inom budget sker en förskjutning av kostnader från personalkostnad till övriga kostnader då vikarie hyrs in från annan kommun.

Det större överskottet inom IT-verksamheten beror främst på att verksamheten över tid nyttjat konsulttjänster i allt mindre utsträckning och på lägre kostnader för licenser och avskrivningar.

Bemanningsenhetens överskott är kopplat till vakanser som både föräldraledigheter och sjukskrivningar samt att vi under perioden fått kunskap om hur det nya HR systemet fungerar med de olika kostnaderna knutna till timvikarier vilket gör att vi har fått bättre kontroll på de olika kostnaderna och nu kan hantera dessa på ett bättre sätt.

Kost- och lokalvårdsenheten fortsätter att gå med ett överskott även om det är mindre än tidigare år på grund av högre hyra på Hagas centralkök samt vakanser.

HR-enheten räknar med ett överskott om 350 000 kr. som kommer sig av mindre konsultkostnader och kostnader för administrativa system än beräknat.

Samhällsbyggnadsenheten prognostiserar ett överskott för arbetsmarknadsverksamheten om 520 000 kronor och för fastighetsverksamheten med 1 820 000 kronor. Överskottet inom arbetsmarknad beror på intäkter lönestöd och lägre personalkostnader än beräknat. Energikostnader och underhållskostnader är lägre än budgeterat vilket påverkar den större avvikelsen på fastighetsverksamheten.

Teknik och service räknar med en positiv avvikelse mot budget med 900 000 kronor vilket främst hänger ihop med lägre kostnader för snöröjning och halkbekämpning samt parkförvaltning. Även en tillfällig intäkt i samband med försäljning hjullastare förstärker prognosen.

Räddningstjänsten prognostiserar budgetföljsamhet för året och VA-verksamheten landar i redovisningen på 0 men man kommer att få ta i anspråk fonderade medel, och troligen kommer underskottet landa på cirka 600 000 kr vilket är något bättre än budgeterat.

Förslag till åtgärder för att komma i balans

Konsekvenser för verksamheten

För fortsättningen under året gäller fortsatt allmän återhållsamhet och kostnadsmedvetenhet generellt i förvaltningen. Förvaltningsledningen får bevaka så att konsekvenserna av dels tidigare anpassningar och dels vakanser inom förvaltningen inte blir för stora för verksamheterna. Under rådande omständigheter föreligger risk att löpande arbete, underhåll och påbörjade projekt som är en del av grunduppdragen får stå tillbaka för att möjliggöra hantering av arbetsuppgifter av mer akut karaktär. Samtidigt har kommunstyrelsen en viktig roll i såväl sitt grunduppdrag som i de positiva avvikelserna mot budget, att se till att balansera mot de ökade behov som finns i andra verksamheter inom organisationen såsom främst vård och omsorg.

2.2 Investeringsredovisning

Årets investeringsbudget tillsammans med de anslag som förts över från 2025 uppgår till 53 mkr. Av dessa har ca 5 mkr förbrukats per tertial 1 av den totala investeringsbudgeten och 25 mkr beräknas genomföras under året. En mer omfattande redovisning av årets investeringar och säkrare prognos över utfallet kommer att göras i samband med uppföljningen av tertial 2 då mer har hunnit att hända inom området.

3 BESKRIVNING AV PÅGÅENDE ANALYSARBETE

Vi har fantastiska medarbetare i Dals-Eds kommun som arbetar för att ge invånare och brukare en god service och tjänster med kvalitet. Vi har fantastiska invånare, föreningar och företag som tillsammans med kommunen ser till att göra platsen Dals-Ed till en ännu bättre plats att leva och bo på. Dals-Ed är en fantastisk plats och kommun men vi har flera utmaningar framåt och har under mandatperioden haft betydande problem med budgetbalans. Budgetåtgärder genomfördes 2023-2025 inom främst administrationen KS och organisationsförändring genomfördes 2025 utifrån organisationens nya förutsättningar. Det kärva ekonomiska läget och det osäkra omvärldsläget har fortsatt. Befolkningsantalet minskar, prognosen framåt är fortsatt minskning och framförallt i de yngre åldersgrupperna. Omställning har inletts utifrån såväl personal som lokaler och behovet av omställning och fortsatt analys av detta behöver ske under resten av 20-talet och de första åren på 30-talet där omställningsbehovet planar ut. Under den kommande perioden har vi därför ett mycket ansträngt läge framåt för att möta främst socialnämndens stora behov.

Översynen av organisationen inom kommunstyrelsens förvaltningar och budgetanpassningarna som genomförts under 2023-2024, syftade till att lägga grunden för en effektivare organisation utifrån nuvarande och tillkommande budgetförutsättningar. Analys behöver göras framöver för att följa och utvärdera de förändringar som genomförts och på vilket sätt de påverkar våra förutsättningar att hantera vårt grunduppdrag och utvecklingsarbete såväl på förvaltnings- som kommunnivå.

Inför den kommande mandatperioden och fastställande av ny Utvecklingsplan (UP) 2028-2031, behöver de ovan beskrivna utmaningarna beaktas och ny planering göras i form av att:

Platsens utveckling med fortsatt fokus på att involvera hela kommunen i hela kommunens utveckling och där olika attraktiviteshöjande åtgärder genomförs. ÖP, UP, centrumplan

Fastighets- och lokalanvändande för framtiden, med lokalförsörjningsplan som grund kompletterat med en övergripande strategisk plan både utifrån omställning av demografiska skäl och utifrån tillväxt

Organisations- och uppdragsförändring - för att möta nya behov i verksamheter och för att klara grunduppdrag och UP - i ett första läge sker översyn inom KS förvaltning.

Som stöd i omställningsarbetet framöver kan den kapacitetsanalys som Dalslandskommunerna gemensamt tilldelats medel för vara. Kapacitetsanalysen som redovisas under våren 2026 beskriver vår förmåga att klara drifts- utvecklings- och styrningskapacitet med ett fokus på 10 år framåt. Utan att rapporten är klar så kan vi i Dals-Ed konstatera att vi generellt har god kvalitet och nöjdhet i verksamheterna men utmaningar om sjunkande resultat och ökade behov i skolan samt ökat tryck med rekryteringsproblematik och utmaningar med arbetsmiljön inom vård och omsorg. Vi vet också att vi har höga kostnader och nettokostnadsavvikelser i våra verksamheter men arbetat och arbetar med omställning utifrån demografi och effektiviseringar i administrationen.

Analysen konstaterar också att vi i jämförelse har en god ekonomisk ställning och kan få ett positivt utfall även framåt, resultat och verksamhetsmässigt - OM vi klarar omställningen av att antalet barn och unga sjunker medan antalet äldre ökar.

Framförallt pekar analysen på att Dals-Ed har ett gott klimat och hög grad av tillit mellan politiker-politiker samt politiker-personal. Det är därför viktigt att upprätthålla samarbete och förtroende för varandra inför framtida utmaningar.

Budgetuppföljning 2026 - Dals-Eds kommun tertial 2

Sammanfattning av ärendet
Kommunstyrelsen har att hantera delårsbokslutet tertial 1 för kommunstyrelsens förvaltning. Verksamhetsberättelsen tar upp de viktigaste händelserna som har påverkat kommunstyrelseförvaltningens verksamheter under den aktuella perioden. I denna uppföljning lämnas en prognos kring det ekonomiska resultatet för året och viss verksamhetsmässig uppföljning men uppföljningen av verksamhetens kvalitet och leverans genomförs i huvudsak per helår.

Bedömning görs ändå om att grunduppdragen inom alla enheter har kunnat utföras som planerat utifrån de nyckeltal som ändå har följts upp och utifrån enheternas samlade beskrivningar. Givet det anpassningsarbete till följd av försämrade budgetförutsättningar som präglat mandatperioden, genomförs ständigt värderingar av ambitionsnivåer och vi kommer även fortsatt att behöva anpassa våra arbetssätt och arbetsuppgifter för att flexibelt möta nya utmaningar och behov. Risk finns genom detta för påverkan kring framförallt stödet till förvaltningarna och för utvecklingsarbetet. Ett fortsatt osäkert omvärldsläge och omställningar till följd av demografin i form av bland annat strategiskt fastighetsinnehav och optimerat lokalanvändande, är en del av andra budgetutmaningar.

Effektiviseringar, vakanser, allmän återhållsamhet och tillfälliga intäktsökningar bidrar till att kommunstyrelsen prognostiserar ett positivt resultat om drygt 7 mkr på helåret. Framtidens utmaningar för kommunen består i välfärdens finansiering, personalförsörjning och befolkningsutvecklingen. Detta präglar hela organisationen och kommer att påverka verksamheternas planering framåt.

Beskrivning av ärendet
För kommunstyrelsens förvaltning prognostiseras ett positivt resultat om cirka 7,4 mkr på helåret. Framförallt beror det förväntade positiva utfallet på genomförda effektiviseringar, lägre personalkostnader på grund av vakanser i en del av verksamheterna, allmän återhållsamhet samt tillfälliga intäktsökningar. Det gäller för fortsättningen av året att hålla i vårt fokus med fortsatt allmän återhållsamhet och kostnadsmedvetenhet generellt i förvaltningen och vi behöver följa och bevaka så att konsekvenserna inte blir för stora för verksamheterna. Vi har även behov av att beakta politiska ambitioner med riktning Utvecklingsplanen och syfte om att uppnå Utvecklingsmålet. Ett fortsatt osäkert omvärldsläge och omställningar till följd av demografin i form av bland annat strategiskt fastighetsinnehav och optimerat lokalanvändande, är en del av andra budgetutmaningar. Vissa problem råder med sjukfrånvaro i en del av verksamheterna samt att det i dessa är svårt att hitta vikarier eller täcka upp på ett optimalt sätt vid frånvaro. Under dessa omständigheter föreligger risk att löpande arbete, underhåll och påbörjade projekt som är en del av grunduppdragen får stå tillbaka för att möjliggöra hantering av arbetsuppgifter

av mer akut karaktär. Bedömning görs ändå om att grunduppdragen inom alla enheter har kunnat utföras som planerat utifrån de nyckeltal som ändå har följts upp och utifrån enheternas samlade beskrivningar.

Prognosen för helåret med ett positivt resultat om drygt 7 mkr är knappt 1 mkr sämre än prognostiserat utfall på helåret jämfört med tertial 1. Detta beror på högre avskrivningskostnader än beräknat under perioden. Årets investeringsbudget tillsammans med de anslag som förts över från 2025 uppgår till 53 mkr.

I samband med denna uppföljning för kommunstyrelsens förvaltning och de övriga nämnderna, avser ekonomienheten till kommunstyrelsens sammanträde sammanställa en prognos utifrån tertial 2, 2026 för Dals-Eds kommun som ska behandlas av kommunstyrelsen den 21 oktober och kommunfullmäktige den 4 november 2026. I den sammanställningen lämnas beslutsförslag kring kommunen i sin helhet och förslag kring eventuella omfördelningsbehov som identifierats i samband med nämndernas uppföljning.

Bedömning
Bedömning görs om att grunduppdragen inom alla enheter har kunnat utföras som planerat även om det under innevarande planperiod givet de stora ekonomiska utmaningarna och anpassningarna som gjorts under perioden, finns risk för påverkan kring framförallt stödet till förvaltningarna och för utvecklingsarbetet. Ett fortsatt osäkert omvärldsläge med risker bland annat för prisökningar, omställningar till följd av demografin i form av bland annat strategiskt fastighetsinnehav och optimerat lokalanvändande, är en del av andra budgetutmaningar. Effektiviseringar, vakanser, allmän återhållsamhet och tillfälliga intäktsökningar bidrar till att kommunstyrelsen prognostiserar ett positivt resultat om drygt 7 mkr på helåret. Det genomförda och pågående arbetet med budgetanpassningar har fått effekt och bidrar till den positiva budgetavvikelsen.

Beslutsförslag
- Kommunstyrelsen beslutar att godkänna delårsrapport för kommunstyrelsens förvaltning per 31 augusti 2026 med bokslut, helårsprognos, måluppföljning samt verksamhetsberättelse.

Beslutsunderlag
Verksamhetsberättelse tertial 2, 2026 - kommunstyrelsen

Beslutet skickas till:
Controller KS
Samhällsbyggnadschef
Kanslichef
Kommundirektör

I tjänsten

Jonas Olsson
Kommundirektör

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Dals-Eds
kommun

Verksamhetsberättelse tertial 2, 2026

Kommunstyrelsen

1 HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE

Förutsättningarna för kommunens drift och utveckling präglas fortsatt av behovet av budgetanpassningar och att ha fokus på att i verksamheterna utföra grunduppdraget och riktning mot utvecklingsmålet med fokus på attraktivitet som plats och arbetsgivare. Under perioden har den dalslandsgemensamma analysen av kapaciteten presenterats och som visar på för kommunen ett gott klimat i organisationen, god kvalitet och nöjdhet med verksamheterna men höga standardkostnader.

Förutsättningar finns också framåt av att vi kan ha god ekonomisk ställning och bra verksamhetsmässigt - förutsatt att vi klarar omställningen av att antalet barn och unga sjunker medan antalet äldre ökar. Därför behöver vi framåt inför kommande mandatperioden se över organisation och bemanning, fastighet- och lokalmässiga förhållanden samt hur vi kan än mer kan fokusera på lokal utveckling för ökad attraktivitet och i förlängningen ökad inflyttning. Utöver de egna utmaningarna och välfärdens finansiering så påverkar det osäkra omvärlds- och säkerhetsläget, såväl direkt genom höga priser och osäkra leveranser som indirekt genom behovet av att upparbeta en högre beredskap för såväl intrång i våra system och infrastruktur som för en civil beredskap i händelse av kris eller krig.

Verksamhetsberättelsen tar även upp de viktigaste händelserna som har påverkat kommunstyrelseförvaltningens verksamheter under den aktuella perioden.

Kanslienheten

Under perioden har en medarbetare avslutat sin tjänst för nytt arbete och två medarbetare har gått i pension. Utöver detta är en medarbetare tjänstledig för studier. Flera rekryteringar har genomförts under våren. Tjänsten som näringslivsutvecklare är fortsatt vakant och inom det närmaste året sker ytterligare en pensionsavgång.

Utifrån anpassningsarbetet kommer ambitionsnivåer att behöva ses över och vi kommer även fortsatt att behöva anpassa våra arbetssätt och arbetsuppgifter för att flexibelt möta utmaningar och vakanser. Därtill behöver vi tillsammans aktivt arbeta med de åtgärdsbehov som framkommit i samband med skyddsronder och medarbetarfrågor under hela året.

Regeländringar inom plan- och byggverksamhet samt informationssäkerhet har genomförts och påverkar även framåt.

Ekonomienheten

Ekonomienhetens arbete har under året fokuserats på grunduppdraget. Vakanser och ledigheter som inte fullt ut ersatts har inneburit behov av att prioritera tillgängliga resurser. Grunduppdraget har ändå kunnat utföras på ett bra sätt med begränsade konsekvenser för kommunens verksamheter. Från och med oktober väntas enheten vara fulltalig igen med ordinarie personal på plats.

Upphandling av ett nytt ekonomisystem pågår och har så gjort under större delen av året. Upphandlingen är en gemensam upphandling där nio kommuner i Bohuslän och Dalsland deltar. Upphandlingen leds av Uddevalla kommun. Tilldelning väntas ske under hösten 2026. Nuvarande avtal upphör vid årsskiftet 2027-2028.

På en kommunövergripande nivå finns en utmaning idag och framåt i de demografiska förändringar som sker där antalet barn blir allt färre samtidigt som antalet äldre ökar. Något som också framgår tydligt i den kapacitetsutredning som presenterats under året. Ekonomienheten kommer att få en viktig roll i form av stöd och hjälp till förvaltning och politik i de processer som förändringarna för med sig.

HR-enheten

Den demografiska utmaningen där antal äldre ökar i snabbare takt än den arbetsföra delen av befolkningen innebär stora utmaningar gällande kompetensförsörjning. Vi behöver bli ännu bättre på att ta tillvara på den kompetens som finns, fortsätta arbeta med att stärka arbetsmiljön och ge fler möjligheter att jobba heltid. Därtill utforma nya arbetssätt med hjälp av digitalisering och automatiserade processer. Med färre barn och fler äldre behöver det också ske en omställning från skola till äldreomsorg. Det handlar framför allt om att personer som idag jobbar inom förskola och skola skulle behöva ställa om till yrken inom kommunens äldreomsorg.

EU direktivet om lönetransparans med nya krav på insyn och transparens vid både externa och interna rekryteringar, kommer att påverka hur löne- och rekryteringsprocesser genomförs i organisationen och det behöver vi anpassa oss till i våra processer och styrdokument framöver.

För att stärka kopplingen mellan strategiska HR-frågor och verksamheternas faktiska behov har HR-enheten

förändrat arbetssätt till ett mer verksamhetsnära HR-stöd och deltar numera kontinuerligt i förvaltningarnas ledningsgrupper. HR-enheten har etablerat en struktur där HR-generalister medverkar i ledningsgrupper samt samverkansgrupper på förvaltningsövergripande nivå. Det verksamhetsnära arbetssättet har ökat förståelsen för förvaltningarnas specifika utmaningar och skapat ett snabbare och mer anpassat HR-stöd.

IT-verksamheten

Under föregående år och en bit in på detta år har fokus, utöver att sköta det ordinarie grunduppdraget, varit bland annat på nytt back-upsystem, byte av brandväggar, uppdatering av behörighetssystem ARX, införandet av digitala nyckelskåp, möta och samordna behov inom Digitaliseringsrådet. Stora delar av detta är nu genomfört och utöver löpande uppgifter som tillkommer i form av till exempel installation av nya larm på Edsgärdet och Hagalid, så kommer det mesta av utvecklingskraften framöver under hösten och våren 2027, behöva läggas på byte av licenser kopplat till kommunens digitala basplattform. Kommunstyrelsen har nämligen uppdragit åt IT-enheten att upphandla nytt digitalt kontorsstöd vilket skett under den gångna perioden och ska nu implementeras utifrån en lämplig tidplan.

Bemanningen

Nytt uppdrag för Bemanningsenheten i år är att vi ska ansvara för sommarvikarier i alla verksamheter som nyttjar vår service. Nya arbetssätt för administrativ personal har införts och vi får jobba fram en struktur för detta under året. 2026 kommer vara ett år där vi får prova oss fram hur vi ska jobba. Utvärdering under hösten innan vi går in i 2027 med nya erfarenheter och justeringar av arbetssätt/rutiner.

Sommaren har fallit väl ut när det gäller bemanning i samtliga verksamheter. Utvärdering pågår där bemanningsenheten stöttar administrativt med bl.a. material och utskick. Socialförvaltningens ledningsgrupp har sammanfattat sommaren och har bland annat hänvisat till värdet av att ha en god planering, bra marknadsföring och att starta tidigt med bra introduktion vilket bemanningsenheten varit en viktig del av.

Samhällsbyggnad och arbetsmarknad

Den 1 juli trädde de nya reglerna om aktivitetskrav i kraft. Aktivitetskravet är en av delarna i regeringens omfattande bidragsreform som genomförs för att stärka arbetslinjen, bryta utanförskapet och bidragsberoendet. Lagen innebär att kommuner har en skyldighet att erbjuda meningsfull sysselsättning, och att den som får ekonomiskt bistånd sedan minst tre sammanhängande månader har en skyldighet att delta i aktiviteter för att behålla sin rätt till bistånd.

För Dals-Eds del innebär det att det är socialnämnden som inom ramen för sin myndighetsutövning fattar beslut om insatser och aktiviteter men att det är arbetsmarknadsenheten som i stor utsträckning kommer ansvara för att erbjuda olika typer av insatser och aktiviteter. Det innebär vidare att samarbetet mellan IFO och AME ytterligare intensifieras och under första halvåret har enheterna tagit del av utbildningsinsatser och påbörjat ett analysarbete kopplat till målgruppen. AME har också förstärkt med ytterligare en handledare för att kunna erbjuda handledning i högre omfattning.

Arbetslösheten I Dals-Ed ligger fortsatt på låga nivåer, och har under 2026 fortsatt minska i någon grad för att i juli 2026 ligga på 3.2 % det motsvarar 66 inskrivna arbetssökande, vilket kan jämföras med samma månad 2025 då antalet var 81 inskrivna arbetssökande.

Dalslandskommunerna har under året genomfört en kapacitetsanalys som pekar på att befolkningsutvecklingen kommer innebära färre barn och unga – men fler äldre, vilket innebär behov av att anpassa verksamheter och resurser och i det arbetet har det också blivit nödvändigt att titta över kommunens fastigheter och se över om det finns behov av justeringar eller flytt av verksamheter för att bättre kunna prioritera, planera och arbeta strategiskt utifrån befolkningsprognosen och framtagna analyser. Arbetet har startat upp och kommer fortlöpa under resterande del av året.

Utifrån Arbetsmiljöverkets föreskrifter om projektering och byggarbetsmiljösamordning (BAS U och P) som gäller från den 1 januari 2025 har samhällsbyggnadsenheten också tagit fram uppdaterade rutiner för arbetsmiljöarbetet i de tidiga skedena av ett bygg- och anläggningsprojekt, det vill säga hur arbetsmiljörisker ska förebyggas vid planering, projektering och byggarbetsmiljösamordning.

Samhällsbyggnadsenheten har också under året arbetat vidare för att få till en rutin för viltvårdsförvaltningen med fokus på förebyggande/avhjälpande insatser kopplat till vildsvinsstammen.

Teknik och service

En ny verkstadsmekaniker har anställts inom enheten i samband med tjänstledighet och kommande pensionsavgång. Större upphandlingar av renhållningstjänster och renhållningskärl samt snöröjning har pågått och genomförts under perioden.

Förberedelser för införandet av fastighetsnära insamling av förpackningar.

Inköp av en ny mindre hjullastare skedde under våren.

Tillsyn har skett på Onsöns ÅVC med ett gott resultat men med några åtgärder som behöver följas upp och hanteras.

VA-enheten

För Brattesta reningsverk är status att ommbyggnadsarbetet är färdigställt. Detta innebär att styrningssystemet fungerar tillfredsställande och intrimnings fasen är klart, att verket uppfyller fastställda utsläppskrav och att energi- och hushållsplaner samt beredskapsplan är framtagna.

Den nya vattenledningen från Kasens vattenverk slutfördes under perioden. Redundans (överkapacitet/reservsystem) är avgörande för att upprätthålla en oavbruten leverans av vatten. Om en ledning eller ett verk går sönder, garanterar redundans att VA-kollektivet ändå tillförs vatten av god kvalitet. Återstår att genomföra omkopplingar på vattenverket för att anpassa den nya vattenledningen vilket är under projektering.

Kommande och pågående projekt och investeringar är dels förnyelse av Ledningsnät (Spill- och Dagvatten) där plan finns för förnyelse för perioden fram till 2030 samt ny Utloppsledning (Brattesta reningsverk) enligt tillståndskrav som ska vara genomfört senast vid årsskiftet 2028 och under 2026–2027 ska utredning och eventuell projektering ske. Åtgärder för Håbols avloppsreningsverk finns också med i planeringen.

Sammanfattningsvis är reningsverket Brattesta i drift och uppfyller kraven efter ombyggnaden, samtidigt som flera viktiga investeringsprojekt för att säkerställa framtida infrastruktur och redundans är planerade och påbörjas under 2026 och framåt.

Kost och lokalvård

Under perioden har fokus varit på kompetenslyft i språk, kompetensförflyttning mellan köken genom Resurspass, anställning av poolkock för att säkra upp bemanningen, utbildning Städakademin för lokalvården, utbildning i måltidspedagogik i förskolan och diskutbildning. Dessutom har testlagning genomförts av Cionafärs, (sjöpung) med gott resultat samt arrangerande av lokalvårdsmässa och minimässa med anledning av att nya avtalet livsmedel. Under våren har även stor-apt för hela enheten genomfört med anledning av pågående översyn av ledningsorganisationen inom kost och lokalvård.

Räddningstjänsten

Vid föregående årsskifte i samband med omorganisationen flyttades verksamheten Krisberedskap till Räddningstjänsten. Ny säkerhetssamordnare rekryterades under 2025 och tillträdde i augusti. Kommunens räddningschef har under 2025 genomgått utbildning för säkerhetsskyddschefer hos Försvarshögskolan och utsetts till kommunens säkerhetsskyddschef.

Räddningstjänstens verksamhet har i vanlig ordning bedrivits med övningar, utbildningar och räddningsuppdrag av olika slag. I tillägg till ordinarie övningsprogram utbildas nu räddningstjänstens personal i "Krigets kontext", en grundläggande teoretisk utbildning som kommer att följas av praktiska övningar i tillkommande arbetsuppgifter under höjd beredskap och krig, allt på uppdrag av och bekostat av MSB.

2 UPPFÖLJNING GRUNDUPPDRAGET

2.1 SAMMANFATTNING GRUNDUPPDRAG

1. Verksamhetsidé och sammanfattning av grunduppdrag

År 2025 var första året i den samlade förvaltningen under kommunstyrelsen och organisationsförändring som översiktligt inneburit dels att huvudansvaret för fritid och kultur flyttats från tidigare FOKUS-nämnden till kommunstyrelsen och sorterar under kanslienheten och att minska kommunstyrelsen från två förvaltningar till en förvaltning.

Förvaltningens grunduppdrag utgår från kommunstyrelsens reglemente. Vi ska erbjuda kompetenta lednings-, stöd och servicetjänster till hela kommunorganisationen men också till alla kommuninvånare och besökare samt verka för lokal utveckling tillsammans med och för hela kommunen som plats.

Syftet är att skapa så bra förutsättningar som möjligt för
- att kommunen ska vara en bra plats att bo, leva och verka på
- en långsiktigt hållbar ekonomi och verksamhet och en hälsofrämjande arbetsmiljö

Vi ska

Förvaltningen som helhet har en stödjande och samordnande roll för den politiska organisationen, primärt för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Inom olika delar av våra ansvarsområden har vi uppdrag gentemot hela förvaltningsorganisationen vad gäller styrning och ledning, samt stöd, service och samordning.

Förvaltningen ansvarar för plan och bygg, kommunikation och lokal utveckling, fritid och kultur, IT-drift och levererar kost och lokalvård till kommunens verksamheter. Ansvarar för fastighetsunderhåll, intern uthyrning av verksamhetslokaler, extern uthyrning av lokaler, bostadsanpassningar samt genomföra det mesta av kommunens beslutade investeringar. Leda och samordna ekonomi- och verksamhetsstyrning och verka för god ekonomisk hushållning i kommunens ekonomi.

Förvaltningen ansvarar vidare för kommunens tekniska förvaltning såsom gator, väghållning, parker, badplatser, idrottsanläggningar, VA, renhållning samt trafik och infrastruktur. Sköter och förvaltar kommunens skogar och tätortsnära grönytor. Ansvarar för markreserv och exploatering av mark för boende, industri och handel.

Förvaltningen bedriver också räddningstjänst, ansvarar för det övergripande beredskapsarbetet för kris och civilt försvar, arbetsmarknadsinsatser och sysselsättningsskapande åtgärder, integration. Stöd kring bemanning, rekrytering, samordna kommunens löne- och arbetsgivarpolitik samt strategiskt och operativt stöd till kommunens verksamheter i HR-frågor.

Åt/till/för

Förvaltningen ska genom sina verksamheter trygga viktiga samhällsfunktioner för kommunens övriga verksamheter, invånare och besökare samt verka för lokal utveckling tillsammans med och för hela kommunen som plats.

För att/så att

Förvaltningen ska skapa goda förutsättningar för den dagliga driften och den långsiktiga förvaltningen inom sina respektive verksamhetsområden. Vi ska arbeta för att skapa ett Dals-Ed som är attraktivt att verka och bo i, med goda förutsättningar för invånarnas, föreningslivets och näringslivets utveckling.

2. Statliga och kommunala uppdrag/styrdokument

Kommunallag

Miljöbalk

Allmänna bestämmelser för användande av Dals-Eds kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning

VA-plan Dals-Eds kommun

Renhållningsföreskrifter för Dalslandskommunerna Mellerud Färgelanda Bengtsfors Dals-Ed

Skollag

Bibliotekslag

Livsmedelslag

Nordiska näringsrekommendationer

Livsmedel- och måltidspolicy

Folkhälsomyndighetens allmänna råd och riktlinjer om städning

Lag om arbetslöshetsnämnd.

Lag om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Lag om mottagande av asylsökande m.fl.

Bemanningshandboken

Lag om kommunal bokföring och redovisning

Lag om skydd mot olyckor

Plan- och bygglag

Offentlighets- och sekretesslag

Utvecklingsplan Dals-Eds kommun

3. Målgrupper

Kommunens förvaltningar och verksamheter, men också kommunens alla invånare och besökare.

2.2 UPPFÖLJNING AV KRITISKA KVALITETSFAKTORER

2.2.1 Kundnytta

2.2.1.1 Våra målgruppers förtroende och uppskattning för vårt arbete

Våra målgruppers förtroende och uppskattning för vårt arbete

Kommentar

Kundnöjdhetsundersökningar har endast delvis genomförts inom förvaltningen under året men kommer att kompletteras under andra halvåret. Medborgarundersökning genomförs under hösten 2026.

Kritisk kvalitetsindikator
Förtroende och uppskattning - kundnöjdhet externa och interna kunder samt Medborgarundersökning Inga tillgängliga data

2.2.2 Medarbetarnytta

2.2.2.1 Medarbetare är engagerade i uppdraget, trivs och utvecklas på arbetsplatsen

Medarbetare är engagerade i uppdraget, trivs och utvecklas på arbetsplatsen

Kommentar

Kommunövergripande medarbetarundersökning kring engagemang, trivsel och utvecklingsmöjligheter, genomförs enligt plan under hösten 2026.

Kritisk kvalitetsindikator
Medarbetarundersökning under året Inga tillgängliga data

2.2.3 Ekonominytta

2.2.3.1 Ekonomistyrningskompetens och budgetföljsamhet

Ekonomistyrningskompetens och budgetföljsamhet

Kommentar

Bedömning görs om att förvaltningens chefer och controller har var för sig och tillsammans den kompetens som krävs och förväntas, för en tillräckligt god kontroll över ekonomiskt läge och utveckling. Ekonomistyrningskompetens innebär bland annat att löpande mäta resultat och nyckeltal, jämföra med budget och mål, samt analysera avvikelser för att förstå orsakerna.

Ekonomienheten värderar även behov av utbildningsinsatser löpande.

Kritisk kvalitetsindikator
Avstämning med chefer på ledningsgrupp och medarbetarsamtal samt budgetuppföljning

2.2.3.2 Effektiv organisation med ett helhetsperspektiv

Effektiv organisation med ett helhetsperspektiv

Kommentar

Fokus i verksamheterna är att anpassa organisationen till rådande budgetförutsättningar och att med återhållsamhet bedriva verksamheternas uppdrag inom budgetram.

Organisationsförändringen från och med 2025 tillsammans med budgetanpassningar under mandatperioden har gett oss en tydligare bild över resurser och framförhållning kring hur verksamheterna ska organiseras framöver. Vi har inom ramen för det arbetet förenklat arbetssätt, effektiviserat administrativa processer och strävar vidare i den andan för att skapa så mycket utrymme som möjligt för att vara effektiva i att utföra våra respektive grunduppdrag i enheterna. Det finns naturligtvis ständiga förbättringar att åstadkomma, att fortsätta löpande se över organisationen och våra resurser och att hålla i riktningen men bedömning görs ändå och tillsammans med prognosen för året, att vi uppfyller detta under perioden.

Kritisk kvalitetsindikator
Budgetföljsamhet, kundnöjdhet och medarbetarnytta

3 UPPFÖLJNING UTVECKLINGSMÅL

3.1 Utvecklingsmål: Involvera och skapa delaktighet bland kommunens invånare, föreningar och företag i platsens attraktivitet och lokala utveckling.

Inom ramen för Utvecklingsplanen för mandatperioden finns ett mål på kommunnivå som handlar om att befolkningen ska öka och vara 5000 invånare år 2035. Kopplat till målet finns strategier; Marknadsföring och Attraktivitetshöjande åtgärder. Inom vår förvaltning arbetar vi med båda strategierna men detta mål är kopplat främst till vårt fokus med att arbeta utvecklande med vår kommunikation och marknadsföring för att nå målet.

Kommentar

Inom detta mål om att involvera och skapa delaktighet bland kommunens invånare, föreningar och företag i platsens attraktivitet och lokala utveckling - som ytterst syftar till att bli fler invånare i kommunen - finns en strategi om att detta görs bäst långsiktigt och mest effektivt genom att stärka civilsamhället och bygderna. Kommunen är med och ger förutsättningar men invånare, företag och föreningar behöver vara med och utföra - vi gör det tillsammans.

Kommunstyrelsens beslut 251119 om att anta Riktlinjer för hantering av evenemang i Dals-Eds kommun ligger i linje med den strategin. Inom ramen för riktlinjerna ingår bland annat att kommunen årligen delar ut evenemangsbidrag till respektive bygd. Bygdegårdsföreningarna får i samverkan med övriga lokala föreningar fördela evenemangsbidraget på de evenemang som genomförs på plats i bygden. Evenemangen ska vara öppna för allmänheten och syfta till kommunens mål för evenemang.

Kommunstyrelsen beslutade även 251217 att etablera trygghetspunkter i varje kommundel; Nössemark, Håbol, Töftedal, Gesäter och Rölanda tillsammans med Dals-Eds församling och Svenska kyrkan. Därutöver etableras trygghetspunkt i Rävmarken och Ed med Rävmarkens byalag och Gamla reals bygdegårdsföreningar som samverkande part. I samband med etablering och uppbyggnad av trygghetspunkterna kan viss medfinansiering vara skälig inom ramen för kommunens krisberedskapsmedel.

Under innevarande period har ärende även beretts om inrättande av kommunbygderåd som det fattas beslut om i kommunfullmäktige under hösten 2026. När det gäller Dals-Ed o Co har den från 2026 förändrade beslutsgången och arbetssättet gjort att det är lättare att planera långsiktigt för åtgärderna men fortfarande är svårt att få fram förslag där initiativtagaren själv bidrar till åtgärden vilket gör att utförandet ofta landar på kommunen.

Sammantaget är riktningen god vad gäller de beslut som fattats i kommunstyrelsen under föregående år och under den innevarande perioden som syftar till målet men bedömning görs om att det fortfarande finns delar att utveckla för att vi ska få till en tillräckligt god struktur för att stimulera till engagemang i samhället.

Indikator
Uppföljning av processbeskrivningen för Dals-Ed & co
Uppföljning av landsbygdsutveckling för trygghet och attraktivitet i kommundelarna

3.2 Utvecklingsmål: Friskare arbetsplatser och engagerade medarbetare

Höga krav i kombination med begränsade resurser är en bidragande orsak till kommunens relativt höga sjukfrånvaro. Sveriges kommuner och regioner (SKR) har samlats kring en avsiktsförklaring för att med gemensamma ansträngningar vända utvecklingen så att kommunerna inte bara levererar den verksamhet som utgör kärnan i vår välfärd, utan också ger hållbar hälsa för dem som ska utföra arbetet. Detta förutsätter att även man på den lokala nivån agerar i enlighet med avsiktsförklaringen.
Syftet med avsiktsförklaringen är att gemensamt utveckla och genomföra åtgärder för att säkerställa ett förebyggande arbetsmiljöarbete och i förlängningen ett friskt arbetsliv, god arbetsmiljö, förbättrade rehabiliteringsinsatser och snabbare och hållbar återgång i arbete för dem som befinner sig i sjukskrivning, med målet att sänka sjukfrånvaron till en låg och stabil nivå.

Kommentar

Under perioden har nya Riktlinjer för arbetsskador och tillbud tagits fram som syftar till att tydliggöra vikten av att rapportera olyckor och tillbud, peka ut rapporteringsvägar, utredningsansvar samt krav på att anmäla vidare med mera. Till detta ha stödmaterial tagits fram för medarbetare respektive chef / skyddsombud kring rapportering, utredning och uppföljning i KIA-systemet som stödjer processer om arbetsmiljö.

Under hösten är planeringen att medarbetarundersökning ska genomföras varför målet följs upp på helåret.

Bedömning görs om att uppföljning av utvecklingsmålet ska ske på helåret då insatser planeras under hösten.

3.3 Utvecklingsmål: Attraktivitetshöjande åtgärder i den fysiska miljön

Öka kommunens attraktivitet inom de områden förvaltningen ansvarar för i syfte att bidra till tillväxt och Utvecklingsplanens målsättning

Kommentar

En stor del av de centrumnära papperskorgarna har bytts ut och nya har monterats upp. På vissa platser har även rör för återvinning av pantburkar satts upp. Detta som en del i en satsning från panatamera (Returpack Sverige) som gick ut på att pantrör sätts upp på allmänna platser där kommunen har renhållningsansvar. Syftet med detta är att minska nedskräpning och att öka återvinningen av burkar och PET-flaskor på ett snyggt och effektivt sätt.

Arbetet att ta fram skötselplaner för kommunens olika grönytor, rabatter och arrangemang har påbörjats och är delvis klart. Detta är ett arbete som behöver löpa på över tid för att vara relevant och aktuellt men det ökade fokuset på grönytor och arrangemang har gett synbar effekt runt om i samhället.

Numer finns en fördelning av ansvar/uppdrag kopplat till skötseln av Le-området och arbetet fördelas enligt denna planering mellan kommunförrådet och AME och uppdateras löpande om/när förutsättningarna för området förändras. Under perioden har moduler flyttats från Hagaskolan till Le-området med syfte att användas för allmänna toaletter på området.

Under perioden har en ny skogslekpark färdigställts och invigts på Äng.

Planering pågår av åtgärder i Freudentahlska parken vid torget som kan delvis genomföras under hösten 2026. För Terrassparken fokuserades under 2025 på den nedre området av parken där sittplatser i anslutning till lekplatsen och grillområdet i Terrassparken byggdes. Nästa steg är att lägga om plattor, plantera om rabatter, öka tillgängligheten och ge hela parken en översyn och uppfräschning vilket planeras ske under 2027.

Bedömning görs om att utvecklingsmålet är delvis uppfyllt då några delar av aktiviteterna återstår att lösa under 2026 och 2027.

Indikator
Prioritera attraktivitetshöjande insatser inom ramen för förvaltningens ansvars- och verksamhetsområde

4 UPPFÖLJNING EKONOMISKT UTFALL

4.1 Driftredovisning

Netto per ansvar tom aug 2026 tkr

Beskrivning	Ack utfall t.o.m. perioden	Budget t.o.m. perioden	Avvikelse t.o.m. perioden	Årsbudget 2026	Prognos helår 2026	Avvikelse helår
2010 Kommunstyrelsens ordf.	1 355	1 601	246	2 402	2 161	241
2111 Kanslichef	13 358	14 423	1 065	21 635	21 061	574
2150 IT-chef	4 646	5 466	820	8 199	6 899	1 300
2310 Ekonomichef	3 656	3 883	227	5 825	5 465	360
2410 HR-chef	3 877	4 156	280	6 234	5 834	400
2110 Kommundirektör	2 643	2 967	323	4 450	4 043	407
2160 Folkhälsostrateg	453	482	29	723	689	34
6120 AMI chef	4 136	4 861	725	7 292	6 362	930
6121 Chef Integration	-1 391	-697	694	-1 045	-1 725	680
6123 Chef bemanningsenheten	2 679	3 766	1 087	5 649	4 349	1 300
6210 Kostchef	13 497	14 197	701	21 296	20 546	750
6310 Fastighetsförvaltare	607	2 299	1 692	3 449	1 849	1 600
6410 Teknisk chef	8 549	7 663	-886	11 495	11 995	-500
6610 Räddningschef	5 824	5 593	-231	8 390	8 540	-150
Summa	63 889	70 660	6 772	105 994	98 068	7 926

Prognosen för helåret följer relativt väl prognosen som gjordes i tertial 1, trots att KS drabbats av extra kostnader för avskrivning, då ett antal anläggningar uppdagats som inte skrivits av på flera år. Extrakostnaden för detta är 1,6 mkr och det påverkar ansvar teknisk chef som följaktligen fått en klart försämrad prognos jämfört med tertial 1.

I övrigt sker mindre justeringar av prognosen per ansvar i tertial 2 och i övrigt förstärks de anledningar till det prognostiserade överskottet som fanns även i tertial 1 i form av personalvakanser, ökade och tillfälliga intäkter, allmän återhållsamhet. Detta gör att prognosen ändå per tertial 2 visar på ett positivt resultat om 7,9 mkr för året.

4.2 Investeringsredovisning

Investeringsredovisning

Utfall investering 2026 tkr (helårsbudget mot utfall per augusti)

Under 2026 så har investeringsnivån varit ganska låg under årets två första tertial, endast 16% av årsbudgeten har ianspråktagits. Dock kommer några större projekt att genomföras under hösten om allt går som planerat, bland annat så planerar socialförvaltningen att inhandla larm för knappt 3 mkr och VA-verksamheten göra en större insats på avloppssystemet som på cirka 8 mkr. Investeringen i ny utloppsledning om 11 mkr kommer att genomföras först 2027.

Som större investeringar som gjorts under perioden kan nämnas Servermiljö (1,3 mkr), Multiplan Haga (0,9 mkr), Hjullastare på kommunförrådet (2,5 mkr) och insatser på vattenledningarna (1,1 mkr).

Kod	Projektnamn	Budget 2026	Utfall 202608	Avvikelse
8499	Objektreserv KS	400	0	400
8692	FVM implementering 2020-2023	0	0	0
8498	Objektsreserv IT	900	0	900
8961	Utrustning för virtuell servermiljö	1 000	1 284	-284
8489	Objektsreserv Inventarier Hela Kommunen	1 900	0	1 900
8013	Inventarier 2026 Hagaskolan	350	347	3
8557	Objektsreserv Samhällsbyggnadsförvaltningen	1 000	0	1 000
8485	Objektreserv Kost o Städ	200	0	200
8405	Objektsreserv Fastighet	2 140	0	2 140
8018	Tak Gamla Real	700	0	700
8020	Utbyggnad brandstationen (mot vägen)	3 000	0	3 000
8026	Robotklippare (Bergslätt) Husqvarna ceora 546 och 580 L	460	457	3
8729	Sprinklersystem Timmergården	100	0	100
8012	Multiplan Hagaskolans rastgård	865	837	28
8901	Objektreserv Energibesparande åtgärder	400	0	400
8903	Tak Kentruck	320	255	65
8956	Panna Westberga	1 000	0	1 000
8010	Staket Westberga/AME	62	0	62
8011	Ventilation Furan	338	272	66
8957	Stängsel till kommunförrådet	110	368	-258
8959	Dörr och entre Gamla Real (Asfaltering)	206	0	206
8824	Utrymningsväg utvecklingscenter	0	56	-56
8464	Objektresev Gata/Park	300	0	300
8479	Objektreserv Renhållning	200	0	200
8762	Beläggning gata objektreserv	2 000	0	2 000
8765	Kommunförråd objektreserv	200	0	200
8017	Wille 675D (mindre hjulastare)	2 000	2 321	-321
8022	Självlastande sandspridare VK13150551	100	96	4

Kod	Projektnamn	Budget 2026	Utfall 202608	Avvikelse
8016	Sopkärl renhållningen	2 500	0	2 500
8899	Objektreserv fordon	500	0	500
8953	Snöplog till New Holland	80	140	-60
8954	Nyckelsåp kommunförrådet	15	26	-11
8955	Pistmaskin till tavlan	5	12	-7
8478	Objektsreserv VA	500	0	500
8755	Nytt reningsverk Håbol	500	0	500
8756	VA sanering ledningsnät obejktreserv	5 000	0	5 000
8830	Förnyelse vattenreservoar	0	1	-1
8019	Reservvattentäkt, Eds tätort	1 500	0	1 500
8015	Objektreserv ledning drivksvatten	3 000	0	3 000
8849	Delning av luftbassäng	0	162	-162
8904	Utloppsledning till reningsverket	10 987	0	10 987
8948	Container till förvaring VA	100	299	-199
8949	Redundans på vattenledning	1 000	1 064	-64
8976	Relining Jordbrons industriområde (avlopp)	3 035	0	3 035
8985	Reservkraft Kasens vattenverk	328	0	328
8994	Kraftverk Tryckstegring Kronopark	300	0	300
8497	Objektsreserv Räddningstjänst	3 483	0	3 483
8025	Motorspruta	260	260	0
8021	Andningsskydd RTJ (inspire mask + spirocom XL)	192	193	-1
8008	Nyckelskåp Hemtjänsten	10	20	-10
8007	Nyckelskåp kommunal primärvård	10	20	-10
8005	Nyckelskåp LSS Kronan	10	20	-10
8004	Nyckelskåp LSS Timmergården	10	20	-10
8006	Nyckelskåp LSS Kometen	10	20	-10
8024	Inventarier Edsgärdet	100	102	-2
8027	Extra långa specialsängar Edsgärdet	50	36	14
Totalt		53 736	8 689	45 047

5 Sammanfattande analys

Sammanfattning av perioden som helhet:

Grunduppdragen inom alla enheter har kunnat utföras som planerat. Givet hur budgetförutsättningarna förändrats för förvaltningen och de stora budgetutmaningar som kommunen totalt har haft de senaste åren och som kvarstår inför kommande mandatperiod, så har fokus riktats på att klara grunduppdraget i respektive verksamhet i första hand och allmän återhållsamhet till förmån för mer övergripande och långsiktiga utvecklingsprocesser. Enheterna fortsätter göra ett fantastiskt arbete som till trots för de förändrade budgetförutsättningarna klarar grunduppdragen samtidigt som ändå insatser genomförs som utvecklar och förstärker såväl organisationen som platsen.

Organisationsförändringen som genomfördes 2025 var en del i budgetanpassningarna för kommunstyrelsen men också för att hantera resultatet för kommunen i sin helhet. Den förändringen har lagt en god grund inför fortsatta behov av förändringar kopplat till organisation och bemanning inför inför den kommande mandatperioden, såväl inom kommunstyrelseförvaltningen men också övriga förvaltningar. Behovet av förändringar såväl i organisation och bemanning som fastighets- och lokalanvändande, är drivet av omställningsbehovet med anledning av demografiförändringarna där antalet barn och unga sjunker medan antalet äldre ökar. Kapacitetsanalysen som genomfördes i samverkan mellan dalslandskommunerna och redovisades under perioden, visar bland annat på behovet av omställning i organisationen för att klara av en långsiktigt god ekonomisk utveckling. Analysen visade också på att vi har höga standardkostnader i flera verksamheter men också på god kvalitet och nöjdhet i leveransen. Framförallt visade även analysen på att vi i vår kommunen har ett gott klimat och högt förtroende till varandra i organisationen vilket blir mycket viktigt att värna fortsättningsvis, särskilt som vi står inför stora utmaningar med omställningen och osäkerheten i välfärdens finansiering framöver.

Samlad bedömning/slutsatser av resultatet från uppföljningen av kvalitetsfaktorer, utvecklingsmål och ekonomiskt utfall?

Uppföljning av nyckeltal och mål görs främst på helåret men utifrån en samlad bedömning kan ändå konstateras att enheterna gör ett fantastiskt arbete för att fullgöra sina grunduppdrag på ett kvalitetsmässigt och kostnadseffektivt sätt. Prognosen visar att förvaltningen i princip vidmakthåller det positiva resultatet för året, trots högre avskrivningskostnader än beräknat. Det prognostiserade resultatet kan tillskrivas personalvakanser, ökade och tillfälliga intäkter, allmän återhållsamhet men också och viktigt inför framtiden; andra och förenklade arbetssätt och ett stort fokus på att prioritera bland det som är absolut viktigast för att klara våra grunduppdrag.

Vad drar vi för lärdomar? Utmaningar inför framtiden och vad kan göras bättre nästa år?

De ändrade budgetförutsättningarna leder oss mot förändringar och utmaningen blir att klara dessa med bibehållen kvalitet och service, med fortsatt god arbetsmiljö och attraktivitet. Med organisationsförändringen 2025 har vi skapat en förenklad administration och plattare organisation som ger oss en bra grund för en inriktning vi har om att fokusera på grunduppdraget för varje verksamhet och rikta kraft och resurser för att bedriva ett utvecklingsarbete för ökad attraktivitet och en positiv befolkningsutveckling. Kapacitetsanalysen har bidragit till bekräftelse om behovet av omställning utifrån demografin och att vi som kommunstyrelseförvaltning har en viktig uppgift i att stödja och bidra i den omställningen på olika sätt dels genom fortsatt budgetanpassningsarbete för egen del och dels genom fokus på översyn av organisation och bemanning samt fastighets- och lokalanvändande. Samtidigt har kommunstyrelseförvaltningen ett uppdrag om att leda verkställigheten av Utvecklingsplanen och samordna arbetet för attraktivitet i organisationen och på platsen.

Det är viktigt att ha med sig de strukturella förändringar som genomförts i förvaltningen under de senaste åren inför fortsatta budgetberedningar och de utmaningar vi har framåt. Vi behöver bevaka hur dessa förändringar som genomförts och kommer att genomföras, påverkar våra förutsättningar att lösa våra uppdrag på sikt och förutsättningarna för att även arbeta med Utvecklingsplanen tillsammans med platsens aktörer. Det är viktigt att under hösten ha tagit steg framåt i översynen av fastighets- och lokalbehovet samt organisation och bemanning för de närmaste åren, så att möjlighet finns att besluta om riktning och planera på längre sikt.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 92 Dnr KS-2024-000117530

Erbjudande om ungdomskort för kollektivtrafik

Sammanfattning av ärendet

Sedan 2025 har Dals-Eds kommun erbjudit en subvention för fritidskort med 75 % för ungdomar i kommunen. Inledningsvis gällde erbjudandet ungdomar i åldern 15–19 år, men från och med 2026 beslutade kommunstyrelsen 2025-09-24 § 131 att under ett prövoår erbjuda samtliga ungdomar som är berättigade att nyttja fritidskort (7–19 år) och skrivna i kommunen att ta del av erbjudandet. Utvärdering ska ske i samband med kommunstyrelsens sammanträde i september 2026.

Under perioden 1 januari 2026 t.o.m. 24 augusti 2026 har bidrag beviljats för totalt 39 busskort. Bidrag har totalt betalts ut till 29 ungdomar, varav 8 pojkar och 18 flickor. Totalt har 26 440 kr betalts ut i bidrag av den totala befintliga budgeten på 30 000 kr för året.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse kanslichef, daterad 2026-08-31

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att:

- Dals-Eds kommun ska fortsätta subventionera fritidskort med 75 % för ungdomar skrivna i kommunen. Subventioneringen gäller samtliga ungdomar som är berättigade att resa med fritidskort (7-19 år) och finansieras inom befintlig ram.
- Att statistik gällande ungdom- och seniorkort ska hållas som informationspunkt en gång per år på kommunstyrelsen sammanträde.

Expedieras till

KS

Erbjudande om ungdomskort för kollektivtrafik

Sammanfattning av ärendet
Sedan 2025 har Dals-Eds kommun erbjudit en subvention för fritidskort med 75 % för ungdomar i kommunen. Inledningsvis gällde erbjudandet ungdomar i åldern 15-19 år, men från och med 2026 beslutade kommunstyrelsen 2025-09-24 § 131 att under ett prövoår erbjuda samtliga ungdomar som är berättigade att nyttja fritidskort (7-19 år) och skrivna i kommunen att ta del av erbjudandet. Utvärdering ska ske i samband med kommunstyrelsens sammanträde i september 2026.

Under perioden 1 januari 2026 t.o.m. 24 augusti 2026 har bidrag beviljats för totalt 39 busskort. Bidrag har totalt betalts ut till 29 ungdomar, varav 8 pojkar och 18 flickor. Totalt har 26 440 kr betalts ut i bidrag av den totala befintliga budgeten på 30 000 kr för året.

Beskrivning av ärendet
Under perioden 1 januari 2026 t.o.m. 24 augusti 2026 har bidrag beviljats för totalt 39 busskort. Bidrag har totalt betalts ut till 29 ungdomar, varav 8 pojkar och 18 flickor.

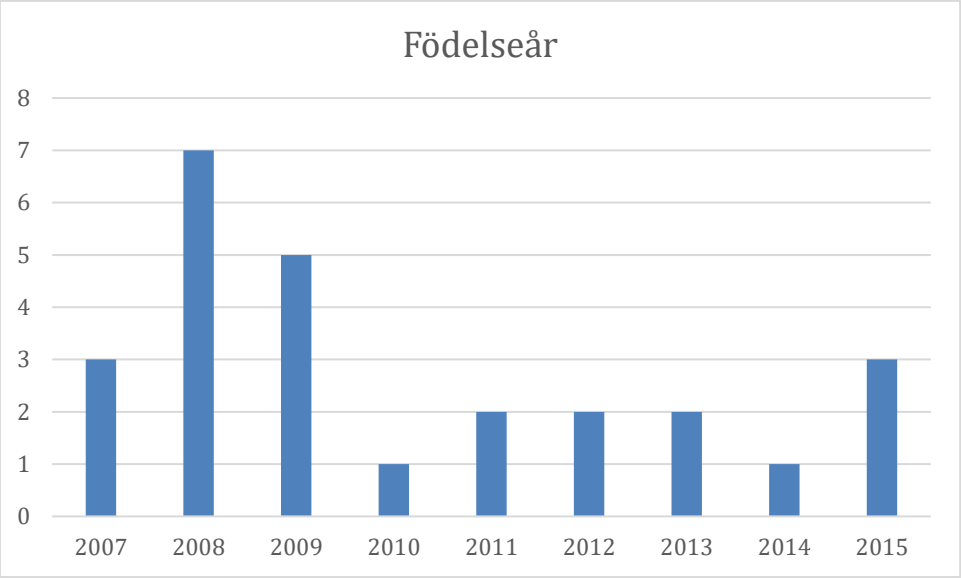

Antal unika ungdomar per födelseår som nyttjat erbjudandet.

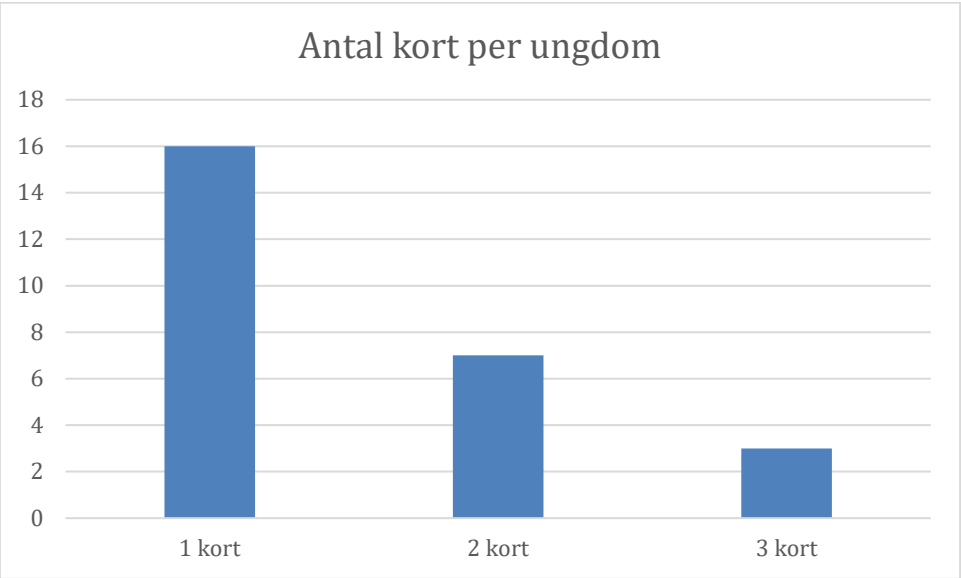

Antal kort per unik ungdom som nyttjat erbjudandet.

Totalt har 26 440 kr betalts ut i bidrag av den totala befintliga budgeten på 30 000 kr för året.

Bedömning
Den beräknade kostnaden för erbjudandet innebär osäkerhet då den varierar utifrån intresset på att nyttja erbjudandet. Intresset har varit större än föregående år och det finns viss risk att den avsatta budgeten om 30 000 kr kommer att överskridas under året. Totalt finns 100 000 kr avsatta för seniorkort och ungdomskort, vilket på totalen inte bedöms överskridas.

Enkelbiljetter inom en zon är fortsatt relativt prisvärt. Exempelvis kostar en enkelresa Ed-Uddevalla för en ungdom 29 kr och en resa Ed-Göteborg 87 kr (enkel väg). För att erbjudandet ska gynna ungdomarna behöver de därmed, utifrån dagens kostnader och bidragstäckning, resa ca 4 resor tur och retur till Uddevalla alternativt ca 1,5 resor tur och retur till Göteborg under en tremånadersperiod.

Utifrån intresset under prövoperioden är förslaget att Dals-Ed att erbjudandet permanentas att även fortsatt gälla för samtliga ungdomar för vilka Fritidskortet är giltigt (7-19 år). Uppföljning av erbjudandet föreslås fortsättningsvis ske i samband med ordinarie budgetuppföljning.

Beslutsförslag
Kommunstyrelsen beslutar
- att Dals-Eds kommun ska fortsätta subventionera fritidskort med 75 % för ungdomar skrivna i kommunen. Subventioneringen gäller samtliga ungdomar som är berättigade att resa med fritidskort (7-19 år) och finansieras inom befintlig ram.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse kanslichef, daterad 2026-08-31

Beslutet skickas till:
Kanslichef
Samhällsvägledare
Controller KS

I tjänsten

Jessica Olsson
Kanslichef

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 93 Dnr KS-2026-000225840

Framställan om anslag till Dalslands kanal för år 2027

Sammanfattning av ärendet

Framställan om anslag till Dalslands kanal för år 2027 har inkommit till stiftarna för stiftelsen Dalslands kanals framtida bestånd. Anslagsframställan görs enligt en beräkningsmodell och fördelning av anslaget mellan bidragsgivarna ska ske enligt tidigare överenskommelser. Bidragsmodellen innebär att det årliga anslaget är ett ramanslag och styrelsen för Dalslands kanal AB hanterar uppkomna över- och underskott.

Anslagsbeloppet för 2027 uppgår till totalt 11 192 371 kronor, varav 9 178 089 kr avser Dalslands kanal, 319 372 kr avser Snäcke kanal och 1 685 911 kr avser administrativa kostnader till vilka Västra Götalandsregionen bidrar med hela beloppet.

För Dals-Eds kommun innebär den föreslagna uppräkningen att kommunens totala anslag för Dalslands kanal och Snäcke kanal är 568 903 kronor under 2027. Framställan innebär en förhöjning av anslaget med 16 571 jämfört med anslaget för 2026. Uppräkningen baseras på indexuppräkning om 3 % enligt SKR-PKV-index publicerat 2026-02-27.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse kanslichef, daterad 2026-08-31
Framställan om anslag till Dalslands kanal för år 2027
Fördelning av 2027 års anslag
Årsredovisning och revisionsberättelse 2025

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att för Dals-Eds kommun bevilja ett totalt anslag om 568 903 kronor till Dalslands kanal och Snäcke kanal för år 2027. Anslaget hanteras via ansvar 2111 Kanslichef. Beslutet förutsätter att även övriga bidragsgivare medverkar i enlighet med fördelning av anslag under 2027.

Expedieras till

KS

Framställan om anslag till Dalslands kanal för år 2027

Sammanfattning av ärendet
Framställan om anslag till Dalslands kanal för år 2027 har inkommit till stiftarna för stiftelsen Dalslands kanals framtida bestånd. Anslagsframställan görs enligt en beräkningsmodell och fördelning av anslaget mellan bidragsgivarna ska ske enligt tidigare överenskommelser. Bidragsmodellen innebär att det årliga anslaget är ett ramanslag och styrelsen för Dalslands kanal AB hanterar uppkomna över- och underskott.

Anslagsbeloppet för 2027 uppgår till totalt 11 192 371 kronor, varav 9 178 089 kr avser Dalslands kanal, 319 372 kr avser Snäcke kanal och 1 685 911 kr avser administrativa kostnader till vilka Västra Götalandsregionen bidrar med hela beloppet.

För Dals-Eds kommun innebär den föreslagna uppräkningen att kommunens totala anslag för Dalslands kanal och Snäcke kanal är 568 903 kronor under 2027. Framställan innebär en förhöjning av anslaget med 16 571 jämfört med anslaget för 2026. Uppräkningen baseras på indexuppräkning om 3 % enligt SKR-PKV-index publicerat 2026-02-27.

Beslutsförslag
Kommunstyrelsen beslutar
- att för Dals-Eds kommun bevilja ett totalt anslag om 568 903 kronor till Dalslands kanal och Snäcke kanal för år 2027. Anslaget hanteras via ansvar 2111 Kanslichef. Beslutet förutsätter att även övriga bidragsgivare medverkar i enlighet med fördelning av anslag under 2027.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse kanslichef, daterad 2026-08-31
Framställan om anslag till Dalslands kanal för år 2027
Fördelning av 2027 års anslag
Årsredovisning och revisionsberättelse 2025

Beslutet skickas till:
kerstin.aronsson@dalsland.com

I tjänsten

Jessica Olsson
Kanslichef

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Stiftelsen för Dalslands Kanals Framtida Bestånd, org.nr 862000–3619

Rapport om årsredovisningen

Uttalande

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen för Dalslands Kanals Framtida Bestånd för år 2025.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2025 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten De auktoriserade revisorernas ansvar samt Den förtroendevalde revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige. Vi som auktoriserade revisorer har fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och för att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.
Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten.

Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att upphöra med verksamheten.

De auktoriserade revisorernas ansvar

Vi har haft i uppdrag att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

• identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

✔ Signerat 2026-05-29 05:25:44 UTC Oneflow ID 14816689 Sida 1 / 4

• skaffar vi oss en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

• utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

• drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.

• utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Den förtroendevalde revisorns ansvar

Jag har i uppdrag att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av stiftelsens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Stiftelsen för Dalslands Kanals Framtida Bestånd för år 2025.

Enligt vår uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen i annat avseende än att årsredovisningen inte avlämnats inom den tid som föreskrivs av 8 kap. 2§ årsredovisningslagen.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige. Vi som auktoriserade revisorer har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

• företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande, eller

• på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

✔ **Signerat** 2026-05-29 05:25:44 UTC **Oneflow ID** 14816689 **Sida** 2 / 4

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder de auktoriserade revisorerna professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på de auktoriserade revisorernas professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande.

Karlstad den dag som framgår av vår elektroniska signatur

Cedra Sverige AB

Charlotte Forslund
Auktoriserad revisor

Dan Kihlström
Av Region Värmland utsedd
förtroendevald revisor

Signerat 2026-05-29 05:25:44 UTC Oneflow ID 14816689 Sida 3 / 4

Deltagare

CEDRA SVERIGE AB 559513-6275 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2026-05-29 05:25:44 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: ANNA ULRIKA CHARLOTTE FORSLUND

Charlotte Forslund
Manager

Leveranskanal: E-post

DAN KIHLSTRÖM Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2026-05-27 12:49:22 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: Dan Edvin Christian Kihlström

Dan Kihlström
Förtroendevald revisor

Leveranskanal: E-post

Årsredovisning

Stiftelsen för Dalslands Kanals Framtida Bestånd

862000-3619

Styrelsen för Stiftelsen för Dalslands Kanals Framtida Bestånd får härmed lämna sin redogörelse för stiftelsens utveckling under räkenskapsåret 2025-01-01 - 2025-12-31.

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i hela kronor (sek).

INNEHÅLLSFÖRTECKNING SIDA

- Förvaltningsberättelse	2
- Resultaträkning	3
- Balansräkning	4 - 5
- Noter	6
- Underskrifter	7

TeamEngine E-Signing

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

VERKSAMHETEN

Allmänt om verksamheten
Stiftare för stiftelsen är Västra Götalandsregionen och Region Värmland samt kommunerna Åmål, Bengtsfors, Dals-Ed, Mellerud, Färgelanda, Vänersborg och Årjäng.
Stiftelsens ändamål är att genom årliga bidrag medverka till täckande av Dalslands Kanal ABs driftunderskott och till att bevara kanalen för framtiden. Stiftelsen äger som ett led i detta 85,7% av aktierna i Dalslands Kanal AB, org nr 556000-4573, och 94,7% av aktierna i Kanalaktiebolaget Stora Lee-Östen, org nr 556009-8559.

Stiftelsen säte är i Åmål.

Främjande av ändamålet
Stiftelsens ändamål har tillgodosetts genom att de under året från stiftarna erhållna medlen, i likhet med tidigare år, överförts till Dalslands Kanal AB som aktieägartillskott. Erhållna medel framgår av sammanställningen i not 2.
Som framgår i noten Förändringar i eget kapital har under år 2025 totalt 17 585 662 kr överförts till Dalslands Kanal AB som aktieägartillskott.

Beträffande kanalverksamheten i övrigt hänvisas till årsredovisningen för Dalslands Kanal AB med säte i Åmål.

FLERÅRSÖVERSIKT

Beloppen i flerårsöversikten är angivna i tusental kronor om inte annat anges.

	2501-2512	**2401-2412**	**2301-2312**	**2201-2212**
Tillskott från stiftarna	17 140	17 666	15 784	16 249
Resultat efter finansiella poster	17 140	17 680	15 744	16 239
Lämnat aktieägartillskott	17 586	17 752	15 641	15 813
Balansomslutning	2 379	3 159	3 911	2 431
Stiftelsens kapital	2 003	2 449	2 522	2 419

FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

	Bundet kapital	**Fritt eget kapital**	**S:a Eget kapital**
Belopp vid årets ingång	1 971 400	477 530	2 448 930
Resultatdisposition:			
Årets resultat	0	17 139 755	17 139 755
Lämnat aktieägartillskott	0	-17 585 662	-17 585 662
Utgående eget kapital	1 971 400	31 623	2 003 023

TeamEngine Document E-Sign ID: 82862F48-35D9-4989-B139-6394C274CB19. Page 2 of 8.

RESULTATRÄKNING

	1	2025-01-01 2025-12-31	2024-01-01 2024-12-31
Stiftelsens intäkter			
Tillskott från stiftarna	2	17 139 755	17 666 229
Övriga rörelseintäkter		34 348	32 945
Summa stiftelsens intäkter		**17 174 103**	**17 699 174**
Stiftelsens kostnader			
Övriga stiftelsekostnader		-34 348	-32 231
Summa stiftelsens kostnader		**-34 348**	**-32 231**
Rörelseresultat		***17 139 755***	***17 666 943***
Finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		0	12 596
Summa finansiella poster		**0**	**12 596**
Resultat efter finansiella poster		***17 139 755***	***17 679 539***
Resultat före skatt		***17 139 755***	***17 679 539***
Redovisat årsresultat		***17 139 755***	***17 679 539***

BALANSRÄKNING

1

		2025-12-31	2024-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	3	1 971 400	1 971 400
Summa finansiella anläggningstillgångar		*1 971 400*	*1 971 400*
Summa anläggningstillgångar		**1 971 400**	**1 971 400**
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Övriga fordringar		0	111 983
Summa kortfristiga fordringar		*0*	*111 983*
Kassa och bank			
Kassa och bank		372 962	1 075 827
Summa kassa och bank		*372 962*	*1 075 827*
Summa omsättningstillgångar		**372 962**	**1 187 810**
SUMMA TILLGÅNGAR		**2 344 362**	**3 159 210**

		2025-12-31	2024-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital		1 971 400	1 971 400
Fritt eget kapital		31 623	477 530
Eget kapital vid räkenskapsårets slut	**4**	**2 003 023**	**2 448 930**
Kortfristiga skulder			
Skulder till koncernföretag		328 839	697 780
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		12 500	12 500
Summa kortfristiga skulder		**341 339**	**710 280**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**2 344 362**	**3 159 210**

TeamEngine E-Signing

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

Enligt BFNAR 2016:10
Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen och BFNAR 2016:10 Årsredovisning i mindre företag (K2).

I enlighet med bestämmelserna i BFNAR 2016:10 Årsredovisning i mindre företag och med tillämpning av bestämmelserna i 7 kap 3 § årsredovisningslagen upprättas inte någon koncernredovisning.

Not 2 Tillskott från stiftarna

	2025	2024
Västra Götalandsregionen	10 575 617	10 860 288
Region Värmland	1 957 999	2 398 154
Bengtsfors kommun	1 196 953	1 145 410
Dals-Eds kommun	552 333	528 548
Färgelanda kommun	89 411	85 560
Melleruds kommun	1 198 401	1 146 795
Vänersborgs kommun	278 328	266 343
Åmåls kommun	667 717	638 963
Årjängs kommun	622 996	596 168
Summa	**17 139 755**	**17 666 229**

Not 3 Andelar i koncernföretag

	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 971 400	1 971 400
Utgående anskaffningsvärden	1 971 400	1 971 400
Redovisat värde	**1 971 400**	**1 971 400**

Aktierna värderas i balansräkningen med utgångspunkt från aktiernas kvotvärde i respektive dotterbolag. 18 356 aktier med kvotvärde 100 kr i Dalslands Kanal AB: 1 835 600 kr. Motsvarar 85,7 % av bolagets samtliga aktier. 1 358 aktier med kvotvärde 100 kr i Kanalaktiebolaget Stora Lee-Östen: 135 800 kr. Motsvarar 94,7 % av bolagets samtliga aktier. Summa 1 971 400 kr.

Not 4 Förändringar i eget kapital

	Bundet kapital	Balanserat	Årets resultat	Aktieägartills	Totalt
Belopp vid årets ingång	1 971 400	550 252	17 679 539	-17 752 261	2 448 930
Årets omföring av ing balans		-72 722	-17 679 539	17 752 261	
Årets redovisade resultat			17 139 755		17 139 755
Lämnat tillskott till DKAB				-17 585 662	-17 585 662

TeamEngine Document E-Sign ID: 82862F48-35D9-4989-B139-6394C274CB19. Page 6 of 8.

Den dag årsredovisningens slutliga innehåll bestämdes: 2026-04-16

UNDERSKRIFTER

Undertecknat den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Michael Melby
Ordförande

Bo Carlsson
Ledamot

Gunnar Henriksson
Ledamot

Michael K Karlsson
Ledamot

Tobias Eriksson
Ledamot

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Charlotte Forslund
Auktoriserad revisor
Cedra Sverige AB

Dan Kihlström
Av Region Värmland
utsedd förtroendevald revisor

Gunnar Henriksson
Gunnar Henriksson
Date: 2026-04-27 14:34 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Projektchef
Signed via account: henriksson.gunnar@outlook.com

Tobias Eriksson
Tobias Eriksson
Date: 2026-04-27 14:45 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Styrelseledamot
Signed via account: tobias.eriksson2@regionvarmland.se

Michael Karlsson
Michael Karlsson
Date: 2026-04-27 16:21 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: KSO
Signed via account: michael.k.karlsson@amal.se

Bo Carlsson
Bo Carlsson
Date: 2026-04-30 13:28 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Styrelseledamot
Signed via account: bo.carlsson@vanersborg.se

Michael Melby
Michael Melby
Date: 2026-05-19 14:41 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Politiker
Signed via account: michael.melby@mellerud.se

Dan Kihlström
Dan Kihlström
Date: 2026-05-28 19:46 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Förtroendevald revisor
Signed via account: dan.kihlstrom@regionvarmland.se

Charlotte Forslund
Charlotte Forslund
Date: 2026-05-29 07:27 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Revisor
Signed via account: charlotte.forslund@cedra.se

Fördelning av 2027 års äskade anslag enligt SKR PKV-index (feb 2026) bilaga 2

Anslags-givare	Dalslands kanal anslag 2026	*Fördel-ning %*	Uppräkning med 3,0% kr	**Äskat anslag 2027 kr**
Region				
Västra Götaland				
Administration	1 636 806		49 104	**1 685 911**
ordinarie	3 312 549	*37*	99 376	**3 411 926**
Snäcke kanal	152 865		4 586	**157 451**
Värmland	1 158 021	*13*	34 741	**1 192 762**
Kommun				
Bengtsfors	1 155 134	*13*	34 654	**1 189 788**
Snäcke kanal	41 820		1 255	**43 074**
Dals-Ed	535 026	*6*	16 051	**551 077**
Snäcke kanal	17 306		519	**17 826**
Färgelanda	89 411	*1*	2 682	**92 093**
Mellerud	1 155 137	*13*	34 654	**1 189 791**
Snäcke kanal	43 264		1 298	**44 562**
Vänersborg	268 234	*3*	8 047	**276 281**
Snäcke kanal	10 094		303	**10 397**
Åmål	622 996	*7*	18 690	**641 686**
Snäcke kanal	44 721		1 342	**46 062**
Årjäng	622 996	*7*	18 690	**641 686**
Summa	10 866 380	*100*		**11 192 371**

2027

Bidragsgivare	***Västra götaland***	***Värmland***	***Bengtsfors***	***Dals-Ed***	***Färgelanda***	***Mellerud***	***Vänersborg***	***Åmål***	***Årjäng***	*Summa*
Administration	1 685 911									*1 685 911*
Kanalen	3 411 926	1 192 762	1 189 788	551 077	92 093	1 189 791	276 281	641 686	641 686	*9 187 089*
Snäcke	157 451		43 074	17 826		44 562	10 397	46 062		*319 372*
Totalt bidrag	**5 255 287**	**1 192 762**	**1 232 862**	**568 903**	**92 093**	**1 234 353**	**286 678**	**687 748**	**641 686**	***11 192 371***

Upperud den 18 augusti 2026

Till stiftarna av Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd

Framställan om anslag till Dalslands Kanal AB för år 2027

Vid Stiftelsens styrelsesammanträde den 16 april 2026 beslutades att översända anslagsframställan för 2027 till stiftarna efter en indexuppräkning med 3 % enligt SKR PKV-index.

Beräkning av anslaget för 2027 framgår av bifogad sammanställning och bidragsfördelningen mellan anslagsgivarna sker enligt tidigare överenskommen modell.

Anslagsbeloppet för år 2027 uppgår till totalt 11 192 371 kronor fördelat på 9 187 089 för Dalslands kanal, 319 372 för Snäcke kanal samt 1 685 911 för administrativa kostnader till vilka Västra Götalandsregionen bidrar med hela beloppet.

Bidragsmodellen innebär att det årliga anslaget är ett ramanslag och styrelsen för Dalslands Kanal AB hanterar uppkomna över- och underskott.

Härmed hemställes att Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd beviljas bidrag enligt bifogad specifikation till verksamhetsåret 2027.

Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd

Michael Melby, ordförande

Enligt uppdrag

Kerstin Aronsson

Bilagor:

- Årsredovisning och revisionsberättelse 2025
- Specifikation av anslagsfördelning

STIFTELSEN FÖR DALSLANDS KANALS FRAMTIDA BESTÅND

Organisationsnummer 862000-3619 tel 0532 447 50 c/o Dalslands Kanal AB

Nils Ericsons väg 1, Upperud

464 72 Håverud

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 94 Dnr KS-2026-000233000

Remiss - Trafikverkets förslag om bärighetsföreskrifter enligt förordningen (2024:183) BK4

Sammanfattning av ärendet

Dals-Eds kommun ges möjlighet att lämna synpunkter på Trafikverkets remiss gällande ändrade villkor i bärighetsföreskrifterna gällande BK4.

Vägar som kan klara en högre bärighetsklass än BK1 och som ingår i det upplåtna vägnätet för BK4 kan föreskrivas få BK4. Vissa vägar inom det upplåtna BK4 vägnätet klarar inte den belastning som bruttoviktstabellen för BK4 genererar. Dessa vägar villkoras med krav på fordonen avseende hjulkonfiguration i form av dubbelmonterade hjul på fordonen. Motivet till detta är att inte riskera vägkapitalet och undvika accelererande underhållskostnader.

Villkorstexten är utformade på ett sätt som gör att långa fordonståg inte får färdas på de vägarna med vikter och tryck motsvarande BK4 med villkor. De fordonen har ofta 10 axlar eller fler, vilket gör att slitaget inte är större med de fordonen än andra. Trafikverket gör därför bedömningen att även dessa bör omfattas av undantagen under förutsättning att vägen är öppnad för långa fordonståg.

Beslutsunderlag

Konsekvensutredning till förslag om bärighetsföreskrifter enligt förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar
Tjänsteskrivelse kanslichef, daterad 2026-08-31

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att Dals-Eds kommun inte har något att erinra gällande förslag till ändrade villkor avseende bärighetsföreskrifter BK4.

Expedieras till

KS

Remiss - Trafikverkets förslag om bärighetsföreskrifter enligt förordningen (2024:183) BK4

Sammanfattning av ärendet
Dals-Eds kommun ges möjlighet att lämna synpunkter på Trafikverkets remiss gällande ändrade villkor i bärighetsföreskrifterna gällande BK4.

Vägar som kan klara en högre bärighetsklass än BK1 och som ingår i det upplåtna vägnätet för BK4 kan föreskrivas få BK4. Vissa vägar inom det upplåtna BK4 vägnätet klarar inte den belastning som bruttoviktstabellen för BK4 genererar. Dessa vägar villkoras med krav på fordonen avseende hjulkonfiguration i form av dubbelmonterade hjul på fordonen. Motivet till detta är att inte riskera vägkapitalet och undvika accelererande underhållskostnader.

Villkorstexten är utformade på ett sätt som gör att långa fordonståg inte får färdas på de vägarna med vikter och tryck motsvarande BK4 med villkor. De fordonen har ofta 10 axlar eller fler, vilket gör att slitaget inte är större med de fordonen än andra. Trafikverket gör därför bedömningen att även dessa bör omfattas av undantagen under förutsättning att vägen är öppnad för långa fordonståg.

Beslutsförslag
Kommunstyrelsen beslutar att Dals-Eds kommun inte har något att erinra gällande förslag till ändrade villkor avseende bärighetsföreskrifter BK4.

Beslutsunderlag
Konsekvensutredning till förslag om bärighetsföreskrifter enligt förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar
Tjänsteskrivelse kanslichef, daterad 2026-08-31

Beslutet skickas till:
trafikverket@trafikverket.se

I tjänsten

Jessica Olsson
Kanslichef

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Konsekvensutredning till förslag om bärighetsföreskrifter enligt förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar

Bakgrund

Trafikverket har för avsikt att ändra villkoren i bärighetsföreskrifterna gällande BK4.

Vägar som kan klara en högre bärighetsklass än BK1 och som ingår i det upplåtna vägnätet för BK4 kan föreskrivas få BK4. Vissa vägar inom det upplåtna BK4 vägnätet klarar inte den belastning som bruttoviktstabellen för BK4 genererar. Dessa vägar villkoras med krav på fordonen avseende hjulkonfiguration i form av dubbelmonterade hjul på fordonen. Motivet till detta är att inte riskera vägkapitalet och undvika accelererande underhållskostnader. Villkorstexten är utformade på ett sätt som gör att långa fordonståg inte får färdas på de vägarna med vikter och tryck motsvarande BK4 med villkor. De fordonen ofta har 10 axlar eller fler vilket gör att slitaget inte är större med de fordonen än andra och därför borde även de omfattas av undantagen under förutsättning att vägen är öppnad för långa fordonståg.

Genom att lägga till ett stycke om detta i villkoren med krav på minst 10 axlar blir det följande förändring av villkoren.

Nuvarande lydelse:

X § Följande vägar i XX län ska tillhöra bärighetsklass 4 på följande sträckor.

Utöver vad som framgår i trafikförordningen (1998:1276) ska förande av fordon eller fordonståg vara förenade med särskilda villkor enligt följande. Motordrivna fordon med en bruttovikt som överstiger 32 ton ska ha en drivande axel som är försedd med dubbelmonterade hjul och luftfjädring eller likvärdig fjädring, eller att drivaxlarna är försedda med dubbelmonterade hjul och vikten inte överskrider 9.5 ton på någon av axlarna. För fordonskombinationer gäller dessutom att om bruttovikten överstiger 64 ton ska minst 65 procent av släpvagnens eller släpvagnarnas sammanlagda bruttovikt belastas av sådana axlar

med dubbelmonterade hjul. Fordon eller fordonståg registrerade i transportstyrelsens fordonsregister, före 2018-12-31, undantas från ovanstående villkor

Föreslagen lydelse:

X § Följande vägar i XX län ska tillhöra bärighetsklass 4 på följande sträckor.

Utöver vad som framgår i trafikförordningen (1998:1276) ska förande av fordon eller fordonståg vara förenat med särskilda villkor enligt följande. Motordrivna fordon med en bruttovikt som överstiger 32 ton ska ha minst en drivande axel som är försedd med

dubbelmonterade hjul och luftfjädring eller likvärdig fjädring, eller att drivaxlarna är försedda med dubbelmonterade hjul och vikten inte överskrider 9,5 ton på någon av axlarna. För fordonståg gäller dessutom att om bruttovikten överstiger 64 ton ska minst 65 procent av släpvagnens eller släpvagnarnas sammanlagda bruttovikt belasta axlar försedda med dubbelmonterade hjul.

Följande fordon eller fordonståg undantas från villkoren i andra stycket:

1. *Fordon som är registrerade i vägtrafikregistret senast den 31 december 2018, eller*
2. *Fordonståg som har minst 10 axlar och vars längd överstiger 25,25 meter men inte 34,5 meter, lasten inräknad, och som uppfyller villkoren enligt 4 kap. 17 f § trafikförordningen (1998:1276).*

Trafikverket har enligt 4 kap. 11 § trafikförordningen (1998:1276) mandat att meddela föreskrifter om att en allmän väg eller del av en sådan väg, som Trafikverket är väghållare för, ska tillhöra bärighetsklass 2, 3 eller 4. Med stöd av den bestämmelsen har Trafikverket meddelat följande föreskrifter som är berörda av förändringen.

Trafikverkets föreskrifter om bärighetsklasser i Blekinge län (TRVTFS 2025:31)

Trafikverkets föreskrifter om bärighetsklasser i Dalarnas län (TRVTFS 2026:9)

Trafikverkets föreskrifter om bärighetsklasser i Gotlands län (TRVTFS 2024:33), ny föreskrift föreslås träda ikraft 26-12-31, TRV 2026/20315

Trafikverkets föreskrifter om bärighetsklasser i Gävleborgs län (TRVTFS 2026:36)

Trafikverkets föreskrifter om bärighetsklasser i Hallands län (TRVTFS 2026:39)

Trafikverkets föreskrifter om bärighetsklasser i Jämtlands län (TRVTFS 2026:14), ny föreskrift föreslås träda ikraft 26-10-01, TRV 2026/43583

Trafikverkets föreskrifter om bärighetsklasser i Jönköpings län (TRVTFS 2026:16)

Trafikverkets föreskrifter om bärighetsklasser i Kalmar län (TRVTFS 2026:13)

Trafikverkets föreskrifter om bärighetsklasser i Kronobergs län (TRVTFS 2026:30), ny föreskrift föreslås träda ikraft 2027-01-01, TRV 2026/69956

Trafikverkets föreskrifter om bärighetsklasser i Norrbottens län (TRVTFS 2026:12)

Trafikverkets föreskrifter om bärighetsklasser i Skåne län (TRVTFS 2026:2), ny föreskrift föreslås träda ikraft 27-01-01, TRV 2026/60839

Trafikverkets föreskrifter om bärighetsklasser i Stockholms län (TRVTFS 2026:6), ny föreskrift föreslås träda ikraft 27-01-01, TRV 2026/28512

Trafikverkets föreskrifter om bärighetsklasser i Södermanlands län (TRVTFS 2022:32), ny föreskrift föreslås träda ikraft 26-09-14, TRV 2025/18298

Trafikverkets föreskrifter om bärighetsklasser i Uppsala län (TRVTFS 2026:21)

Trafikverkets föreskrifter om bärighetsklasser i Värmlands län (TRVTFS 2026:11), ny föreskrift föreslås träda ikraft 26-12-01, TRV 2026/49765

Trafikverkets föreskrifter om bärighetsklasser i Västerbottens län (TRVTFS 2026:32), 365 genom Lycksele (gästväg till E12) justeras

TMALL 0412 Konsekvensutredning bärighetsklasser v.3.0

Trafikverkets föreskrifter om bärighetsklasser i Västernorrlands län (TRVTFS 2026:17)

Trafikverkets föreskrifter om bärighetsklasser i Västmanlands län (TRVTFS 2026:7)

Trafikverkets föreskrifter om bärighetsklasser i Västra Götalands län (TRVTFS 2026:42)

Trafikverkets föreskrifter om bärighetsklasser i Örebro län (TRVTFS 2026:22)

Trafikverkets föreskrifter om bärighetsklasser i Östergötlands län (TRVTFS 2026:20)

Beskrivning av aktuellt läge och vad Trafikverket vill uppnå

Långa fordonståg kan idag inte färdas på vägar som har BK4 med villkor. Om långa fordonståg som har minst 10 axlar tillåts färdas på dessa vägar under förutsättning att vägen är upplåten för långa fordonståg minskar antalet transporter totalt. Detta då de kan lasta mer per färd och på så sätt öka effektiviteten av sina transporter utan att slitaget ökar på vägen.

Om föreslaget om ändrade villkor inte kommer till stånd så kommer de vägar som har BK4 med villkor inte att kunna nyttjas av långa fordonståg, vilket innebär att vägarna inte utnyttjas maximalt.

Alternativa lösningar

En alternativ lösning är att bygga om alla vägar som har BK4 med villkor så att de klarar BK4 men det kräver stora statsningar vilket det inte finns avsatta medel för i dagsläget.

Det finns inga andra realistiska lösningar för att uppnå syftet med förslaget.

Vilka som berörs av regleringen

De näringsidkare som har fordonstyper som kan nyttja de utökade lastmöjligheterna gynnas av föreskriften. Övriga trafikanter gynnas av de minskade antalet tunga transporter totalt i landet.

Kostnader och andra konsekvenser

De särskilda villkoren gäller för motordrivna fordon och fordonsekipage med en samlad bruttovikt över 64 ton som är registrerade i vägtrafikregistret efter 2018-12-31. Genom att även låta långa fordonståg färads på fler vägar som har bärighetstsbegränsningen BK4 med villkor under förutsättning att de är upplåtna för långa fordonståg ökar framkomligheten för de fordonenen och de totala antalet transporter minskar.

Föreskrifterna förväntas inte påverka konkurrensförutsättningarna mellan olika företag då alla får samma förändring.

Dock kan det finnas företag som påverkas beroende på exempelvis verksamhet, storlek och lokalisering. Trafikverkets bedömning är att konsekvenserna av föreskriftsändringarna inte är så pass omfattande att utredning av hur många företag som påverkas är nödvändig.

Förslaget bedöms inte påverka företagens administrativa förutsättningar i någon större utsträckning.

Överensstämmelse med EU-rätten

Förslaget är av nationell karaktär och överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Ikraftträdande och informationsinsatser

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den *2026-12-01*. Det är angeläget att de nya villkoren ikraftträder snarast för att nyttan ska tillgodogöras.

Information om BK4 och gällande regelverk finns på Trafikverkets hemsida: Regelverk BK4

Trafikverkets bedömning är att särskilda informationsinsatser inte behövs eftersom förändringen av föreskrifterna kommuniceras i och med denna remiss.

Föreskrifterna kungörs i Svensk trafikföreskriftssamling, STFS som finns i den rikstäckande databasen, RDT.

TMALL 0412 Konsekvensutredning bärighetsklasser v.3.0

PROJEKTPLAN

Framtagande av ny översiktsplan

Med särskilt fokus på LIS-områden, vindbruksplan och lagändringar

DALS-EDS KOMMUN

Diarienummer	KS-2025-00363
Datum	2026-05-22
Projektägare	Kommunstyrelsen

1. Bakgrund och syfte

Kommunfullmäktige antog gällande översiktsplan ÖP-2035 den 2021-11-09 § 84 och planen vann laga kraft 2021-12-11. ÖP-2035 följer Boverkets ÖP-modell och består av kapitlen Utvecklingsstrategi, Mark- och vattenanvändning samt Riksintressen, LIS och andra värden. Som tematiskt tillägg till översiktsplanen finns Vindbruksplan för Dalsland (antagen 2010), gemensam för Dalslandskommunerna. Redan i ÖP-2035:s genomförandeplan aviserades att vindbruksplanen behöver revideras (punkt 4.16) då förutsättningarna ändrats sedan 2010 avseende kunskapsunderlag, teknik och vindkraftverkens storlek.
Planeringsstrategi 2024–2027 antogs våren 2024. I strategin bedöms ÖP-2035 vara aktuell i förhållande till 3 kap. 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 § PBL. Strategin identifierar dock ett antal punkter som behöver åtgärdas vid framtagande av en ny översiktsplan.
Politiskt beslut om uppstart av ny ÖP: sommaren 2026 (kommunstyrelsen).
Syfte med projektplanen:
Projektdirektivet ska:

- Tydliggöra arbetsgång och beslutspunkter
- Ange ansvarsfördelning mellan förvaltning och politik
- Fastställa tidsplan och milstolpar
- Klargöra resursbehov (personal, konsult, ekonomi)
- Beskriva medborgardialog och samråd

2. Projektplan

2.1 Projektets omfattning och avgränsning

2.1.1 Omfattning

I projektet ingår att:

- Ta fram en ny översiktsplan som ersätter ÖP-2035
- Genomföra en översyn av befintliga LIS-områden
- Revidera vindbruksplanen (tematiskt tillägg)
- Anpassa planen till lag- och regeländringar som skett efter att ÖP-2035 antogs (2021-11-09)
- Genomföra miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt MB 6 kap
- Genomföra medborgardialog och samråd enligt PBL
- Bygga in åtgärdspunkter från Planeringsstrategi 2024–2027

2.1.2 Avgränsning av projektet

I projektet ingår inte att:

- Ta fram detaljplaner
- Ta fram fördjupningar av översiktsplan (FÖP)

Särskilda fokusområden:
LIS-områden
Inriktning: Översyn med syfte att utvärdera och eventuellt omstrukturera befintliga områden som inte längre är aktuella.

Antal nuvarande LIS-områden: 19
Områden som föreslås tas bort (preliminärt): Inget, samråd får hållas först

Vindbruksplanen

Inriktning: Översyn av Vindbruksplan för Dalsland (2010) med syfte att utvärdera och eventuellt omstrukturera befintliga områden som inte längre är lämpliga. Nuvarande utpekade områden i Dals-Ed är Töftedalsfjället (utbyggt med 21 verk) och Västra Haksjön (planerad utbyggnad med 10 verk).
Områden som föreslås tas bort (preliminärt): D1 Västra Haksjön**Lagändringar**

Inriktning: ÖP ska anpassas till de lag- och regeländringar som skett efter att ÖP-2035 antogs (2021-11-09). Detaljerad genomgång finns i avsnitt 2.2.

Digital eller analog översiktsplan

Inriktning: Ställning ska tas tidigt i processen till om den nya översiktsplanen ska tas fram som en revidering av befintlig ÖP 2035 eller som en digital översiktsplan enligt Boverkets föreskrifter (BFS 2024:2). Två alternativ presenteras nedan för politiskt ställningstagande.

Alternativ A – Revidering av befintlig ÖP 2035 (icke-digital)

Den nya översiktsplanen tas fram som en revidering av ÖP 2035 i samma form som idag (webbpresenterad plan med inbäddade kartor och tillhörande PDF-dokument). Planen klassas inte som digital enligt BFS 2024:2. Eftersom planen påbörjas före den 1 januari 2027 omfattas den inte heller av kravet. Detta är den inriktning som tidigare diskuterats i plangruppen och som innebär lägst initial kostnad.

Konsekvenser:

- Enklare och mer förutsägbar process; ingen extra teknisk komplexitet.
- Lägre initial arbetsinsats; ingen investering i digital plandatabas.
- Mindre tekniskt beroende av externa system och leverantörer för planinformationen.
- Färre krav på intern kompetensutveckling kring digitala verktyg och datamodeller.
- Vid framtida ändringar av planen omfattas dock den ändrade delen av kravet på digital information, även om resten av planen är analog. Boverket rekommenderar att kommunen i sådana fall hellre tar fram ett helt digitalt kommunomfattande plan från början.
- Vid nästa revidering behöver planen sannolikt digitaliseras från grunden, vilket innebär ett större arbete vid det tillfället.
- Information från planen kan inte tillgängliggöras maskinläsbart för länsstyrelsen, grannkommuner och statliga myndigheter på det sätt som blir norm framöver.

Alternativ B – Digital översiktsplan enligt Boverkets ÖP-modell (framtidssäkrad)

Den nya översiktsplanen tas fram digitalt från start och uppfyller kraven i BFS 2024:2 även om de inte juridiskt gäller för denna revidering. Planinformationen lagras strukturerat i en geodatabas enligt Boverkets fritt tillgängliga ÖP-modell. Förutsättningen är att kommunens befintliga Sweco-kartmotor kan användas för visning av kartlager, vilket behöver stämmas av med Sweco i ett tidigt skede. Planens text och redaktionella delar publiceras på kommunens befintliga hemsida (dalsed.se).

Tilläggskostnaden för detta alternativ består enbart av en engångsinsats av konsulthjälp för att sätta upp datastrukturen och utbilda handläggare i QGIS. Inga återkommande licens- eller systemkostnader tillkommer. Det är väsentligt billigare än kommersiella helhetslösningar (Esri/StoryMaps eller Sokigo), som typiskt kostar från 300 000 kr första året och 100 000+ kr löpande per år.

Bakgrund för omtag av frågan: Plangruppen har tidigare bedömt att en digital ÖP skulle bli en oproportionerligt dyr satsning för en mindre kommun. Den bedömningen stämmer om man utgår från kommersiella helhetslösningar. Med det öppna alternativet (Alternativ B) blir kostnadsbilden väsentligt annorlunda, och frågan bör därför prövas på nytt mot den nya kostnadsbilden.

Konsekvenser:

- Planen uppfyller kraven i BFS 2024:2 även om de inte juridiskt gäller för denna revidering – framtidssäkring.
- Kommunen kan bygga vidare på befintliga system – Umbraco och (efter avstämning) Sweco-kartmotorn – utan att köpa nya plattformar eller licenser.
- Framtida ändringar och nästa revidering blir enklare när grunden redan är digital.
- Information kan delas maskinläsbart med länsstyrelsen, grannkommuner och myndigheter.
- Boverkets ÖP-modell är fritt tillgänglig och utformad för att även mindre kommuner ska kunna komma i gång utan stora systemköp.
- Kräver en initial investering i uppsättning av plandatabas samt utbildning av handläggare som engångsutgift.
- Innebär en något mer komplex process initialt jämfört med en analog plan.

Valt alternativ (A / B):
Beslut om inriktning fattas senast: 2026-06-16

2.2 Projektets resultat/mål

Projektet ska resultera i:

- En antagen ny översiktsplan som ersätter ÖP-2035
- En reviderad LIS-plan integrerad i översiktsplanen
- En reviderad vindbruksplan som tematiskt tillägg
- En översiktsplan som är förenlig med gällande lagstiftning (PBL, MB, PBF)
- En plan som ger vägledning för kommunens markanvändning och bebyggelseutveckling till år 2040

2.2.1 Effektmål och indikatorer

Strukturen från ÖP-2035 förs vidare. Den nya översiktsplanen bygger på två utvecklingsområden och tre kärnvärden, som är i linje med kommunens vision. Strukturen utvärderas och utvecklas under processens gång.

Två utvecklingsområden:

- Platsutveckling

- Miljöutveckling

Tre kärnvärden:

- Attraktivitet
- Hållbarhet
- Delaktighet

Varje utvecklingsområde ska ha förankring i samtliga tre kärnvärden. Strukturen utvärderas under uppstartsskedet och kan justeras vid behov.

Åtgärdspunkter från planeringsstrategin 2024–2027 som ska arbetas in:

1. Se över nya/reviderade underlag (nationella, regionala och kommunala) och arbeta in dem i dokumentet.
2. Ta fram tydligare förteckning över planeringsunderlag som använts, inklusive datering.
3. Tydligare färger i kartunderlagen.
4. Lägg till riksintresse för skyddade vattendrag enligt MB 4 kap § 6 under avsnittet för riksintressen.
5. Ta bort länsväg 164 under avsnittet "Riksintressen – kommunikationer" (enligt Trafikverkets beslut 2022-09-26).
6. Ersätt hänvisningar till kommunens VA-plan med vattentjänstplan.
7. Ta bort 4:e stycket under avsnitt 4.4.3 om Dalslands miljö- och energiförbunds upphävda riktlinjer för slutna tankar och slamspridning.
8. Översyn av styrdokument – kan påverka översiktsplanens genomförandeplan; revidera vid behov.
9. Förtydliga handläggning av bygglov/strandskydd – remiss till Dalslands Miljö- och Energikontor som tillräckligt underlag.

Lagändringar som ska arbetas in:

Plan- och bygglagen (PBL):

- Mars 2025 (SFS 2025:71) – PBL 2 kap 3 §: kommunal handlingsplan för bostadsförsörjning ska vara vägledande vid planläggning.
- December 2025 (SFS 2025:974) – PBL 3 kap 5 § första stycket 4: kommunen ska redovisa och definiera särskilt värdefulla byggnadsverk, allmänna platser och bebyggelseområden (enligt 8 kap 13 §) samt redogöra för vilka hänsyn som krävs.

Miljöbalken (MB):

- Juli 2025 (SFS 2025:512) – MB 7 kap: ändrade strandskyddsregler. Generellt strandskydd borttaget vid små insjöar (<1 ha), små vattendrag (<2 m breda) och vatten anlagda efter 1975-06-30. Lättnader för förvärvsverksamheter inom jord-, fiske-, vatten-, skogsbruk och renskötsel. Särskilt relevant för översynen av LIS-områden.

Lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar:

- Mars 2025 (SFS 2025:70) – kommunala riktlinjer ersätts med handlingsplan för bostadsförsörjning.

Tidigare lagändringar identifierade i planeringsstrategin:

- Januari 2023 – Vattentjänstplan (ändring av lagen om allmänna vattentjänster) – ersätter kommunens VA-plan.
- 2020 (PBL 8 kap 4 § första stycket 11) – laddning av elfordon nytt egenskapskrav.

Övriga lagändringar att bevaka:

- Laddkravet i PBF och PBL
- Plan- och bygglagen (löpande)

Kommunala underlag att beakta:

- Kommunens utvecklingsplan 2024–2027 (antagen KF 2023-10-18 § 92)
- Laddplan för Dals-Eds kommun (antagen KS 2023-10-25 § 175)
- Energi- och klimatstrategi (antagen KF 2023-09-13 § 82)
- Handlingsplan för bostadsförsörjning
- Avfallsplan
- Naturbruksplan för Eds tätort
- Kartskikt för grön infrastruktur och ekosystemtjänster
- Vattentjänstplan
- Genomförandeplan från ÖP-2035 (revideras vid behov)

2.3 Organisation, bemanning och styrning

Projektet kommer att löpa från sommar 2026 till laga kraft höst/vinter 2028 (cirka 2–2,5 år). Strukturen nedan bygger på den som användes vid ÖP-2035 (projektplan 2018-08-29/2019-03-13) och utgör en utgångspunkt. Arbetsgruppens sammansättning är preliminär och behöver stämmas av med berörda.

2.3.1 Projektägare

Huvudprojektägare: Kommunstyrelsen
Styrgrupp: Plangrupp (sammankallande: projektledare, mötesfrekvens: vid behov)
Samrådsgrupp: Politikercafé

2.3.2 Projektgrupp

Ansvarsområde	Namn	Förvaltning
Projektledning	Emma Johansson	Plan och bygg
Plan- och bygglov	Elin Andersson	Plan och bygg
Vatten och avlopp	Carlos Garcia	VA-enheten
Samhällsbyggnad	Eva Sjötun	Enheten för samhällsbyggnad och arbetsmarknad
Infrastruktur	Joakim Svensson	Teknik och service
Näringsliv	Tommy Nerstrand (Jessica Olsson)	Kommunikation och utveckling (Kanslienheten)

Folkhälsa / social hållbarhet	Linda Andersson	Kanslienheten
Digitalisering	Martin Johansson	IT-enheten
Kultur och fritid	Jessica Olsson	Kanslienheten
Utbildning / barn och unga / barnperspektiv	Anna Andersson	Barn och utbildningsförvaltningen
Socialförvaltning – demografi/tillgänglighet	Malin Karlsson	Socialförvaltning
DMEK – MKN, vatten, ekosystemtjänster	Martin Odalgård	DMEK
Arbetsmarknad (AMI)	Eva Sjötun	Enheten för samhällsbyggnad och arbetsmarknad
Kommunikation	Jessica Olsson	Kanslienheten
Energi	Jessica Olsson	Kanslienheten
Turism	Melissa Lazarides	Kommunikation och utveckling

Externa konsulter:

- Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) – extern
- Kartor – Sweco
- Eventuella behov utifrån LIS och vindbruk
- Övriga konsulter vid behov
- Eventuell digital ÖP-plattform (vid val av Alternativ B)

2.3.3 Förklaring av ansvar

Projektägare (Kommunstyrelsen): Har ett övergripande ansvar, fastställer projektdirektivet, utser projektorganisation och fattar beslut om uppstart, samråd, granskning och antagande. Antagande av plan sker dock i kommunfullmäktige.
Projektledare (Plan- och bygglovshandläggare): Ansvarar för projektledning inom projektets tidsram. Driver det operativa arbetet, kallar till möten i styrgrupp och arbetsgrupp, ansvarar för samordning med konsulter samt återrapportering till projektägare.
Styrgrupp (Plangrupp): Strategiska avstämningar och vägledning. Bereder frågor för politiskt beslut.
Arbetsgrupp: Tjänstepersoner från berörda förvaltningar bidrar med sakkompetens inom respektive ansvarsområde.

Beslutsinstanser:

Skede	Beslut	Instans
Uppstart	Beslut om att ta fram ny ÖP	KS / KF
Förstudie	Beslut om förstudie	KS
Samråd	Beslut om samråd	KS
Granskning	Beslut om granskning	KS
Antagande	Antagande av ÖP	KF

Tidsplan:
Processen beräknas löpa under cirka 2–2,5 år från uppstart till laga kraft. Vid ÖP-2035 var projektplanen ca 2 år.

Skede	Aktivitet	Tidsperiod	Beslutsinstans
Uppstart	Beslut om uppstart + projektorganisation	Sommar 2026	KS
Förstudie	Dialog, sammanställning	Höst – Vinter 2026	KS
MKB-avgränsning	Avgränsningssamråd med länsstyrelsen	Höst 2026 – Vinter 2026	
Framtagande	Förslag ÖP, MKB påbörjas	Vinter 2026 – Sommar 2027	
Samråd	Minst 8 veckor	Höst 2027	KS – beslut om samråd
Bearbetning	Samrådsredogörelse, revidering	Vinter 2027	
Granskning	Minst 8 veckor	Vår 2028	KS – beslut om granskning
Antagande	Slutlig revidering + beslut	Höst 2028	KS → KF
Överklagandetid	3 veckor		
Laga kraft		Höst – Vinter 2028	

Kritiska beroenden / risker i tidsplan:

- Beslut om uppstart fattas före valet september 2026 för att säkra politisk kontinuitet
- Tidigt beslut om inriktning enligt avsnitt 2.1.2 (Alt A eller B)
- Tidig beställning av externa utredningar (MKB, kulturmiljö, ev. naturvärden)

Skeden och aktiviteter:

Uppstart och förstudie:

Aktiviteter:

- Politiskt uppdrag och beslut om uppstart
- Etablera projektorganisation
- Inläsning av ÖP-2035, planeringsstrategi 2024–2027, länsstyrelsens underlag
- Nulägesanalys av LIS-områden och vindbruksplan
- Kartlägga relevanta lagändringar sedan ÖP-2035 antogs
- MKB-samråd med länsstyrelsen om avgränsning
- Medborgardialoger (tidiga, även om LIS och vindbruk)

Leveranser: Projektplan, PM utredningsbehov

Tidsperiod: Sommar – Vinter 2026

Utredningsbehov:

Följande utredningar bedöms preliminärt behövas under processen. Slutlig prioritering och tidpunkt fastställs i PM utredningsbehov.

Utredning	Syfte	Tidpunkt	Ansvar
Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)	Lagkrav enligt MB	Vår 2027	Extern konsult
Kartanalys nya strandskyddsregler (SFS 2025:512)	Underlag för LIS-översyn	Höst 2026	Intern / GIS-stöd
Kulturmiljöinventering	Lagkrav PBL 3 kap 5 § (SFS 2025:974)	Höst – Vinter 2026	Extern konsult
Naturvärdesinventering	Vid eventuella nya LIS-områden	Vid behov	Extern konsult
Översvämnings- och skyfallskartering	Klimatanpassning	Vinter 2026 – Vår 2027	Extern (avstämning med länsstyrelsen)
Bullerutredning vindbruk	Vid eventuell justering av vindbruksområden	Vid behov	Extern konsult
Uppdaterad bostadsförsörjningsanalys	Underlag för handlingsplan för bostadsförsörjning (SFS 2025:70/71)	Höst 2026	Intern

Framtagande av planförslag:
Aktiviteter:
- Utarbeta mål, strategier och inriktning utifrån de två utvecklingsområdena
- Översyn av LIS-områden – analys om något ska ändras
- Översyn av vindbruksområden – analys av vilket som ska tas bort
- Genomgång av lagändringar och konsekvenser för planen
- Påbörja miljökonsekvensbeskrivning (MKB) – upphandling av extern konsult
- Tidiga medborgardialoger om LIS och vindbruksplan (ev. innan förstudie)
- Redaktionella ändringar inför samrådsbeslut

Tidsperiod: Vinter 2026 – Sommar 2027
Samråd:
Aktiviteter:
- Beslut om samråd (KS)
- Kungörelse av samråd
- Samrådsförslag sänds till länsstyrelsen, grannkommuner, myndigheter
- Öppna samrådsmöten
- Digitala kanaler – plan tillgänglig digitalt
- Hantering och sammanställning av yttranden
- Samrådsredogörelse

Särskilt fokus under samrådet:
- Yttranden om LIS-områden
- Yttranden om föreslagna borttag av vindbruksområden
- Länsstyrelsens granskningsyttrande – riksintressen, MKN, hälsa/säkerhet
- Samordning med övriga Dalslandskommuner avseende vindbruksplanen

Samrådstid: minst 8 veckor
Tidsperiod: Höst 2027

2.4 Ekonomi

Vid ÖP-2035 fanns en särskilt avsedd budget på 250 tkr/år inom kommunstyrelsen (ansvar 2110) för externa arkitekttjänster och MKB. Interna tjänstepersoner och politiker finansierades inom ordinarie verksamhetsansvar. Behovet bör utvärderas för den nya processen.
Detaljerade kostnader för processen redovisas vid ett senare tillfälle då det krävs ytterligare genomgång av utredningsbehov, omfattning och konsultinsatser. Även vad som behöver sättas av i budget för respektive år återkommer i ett senare skede, kopplat till kommunens budgetprocess. Tabellen nedan utgör ett ramverk som ska fyllas i när underlaget är bättre genomgånget.

Fas	År	Aktivitet	Alt A	Alt B	Finansiering
Fas 1	2026	Uppstart, förstudie, medborgardialog	Inom ord. ram	Inom ord. ram	Verksamhetens budget

Fas 2	2027	Framtagande av planförslag	Egen personal	Egen personal	Verksamhetens budget
	2027	MKB-uppdatering (Rejlers, rank 1)	200–300 tkr	200–300 tkr	Äskas / budgetram 2027
	2027	Uppsättning digital plandatabas (engång)	–	50–200 tkr	Äskas / budgetram 2027
	2027	Ev. vindbruksbedömning (vid behov)	0–100 tkr	0–100 tkr	Äskas / budgetram 2027
Fas 3	2027	Samråd	Inom ord. ram	Inom ord. ram	Verksamhetens budget
Fas 4	2028	Bearbetning, granskning, antagande	0–50 tkr	0–50 tkr	Äskas / budgetram 2028
Totalt 2027			**200–400 tkr**	**250–600 tkr**	
Totalt 2028			**0–50 tkr**	**0–50 tkr**	
Totalt projekt			**200–450 tkr**	**250–650 tkr**	

Not: Beloppen är preliminära uppskattningar baserade på faktiska kostnader för MKB i ÖP-2035 (Hifab AB 120 tkr, 2019) uppräknat till 2026 års prisnivå, med marginal för nya lagkrav och variation mellan leverantörer. Exakta offerter inhämtas från Rejlers (MKB enligt ramavtal, rank 1) och Sweco (Alt B-uppsättning) och redovisas till budgetberedningen i höst.

Förutsättningar som hålls nere kostnaderna:

- Kommunens befintliga kulturhistoriska byggnadsinventering och samverkan med Västra Götalandsregionen om kulturmiljöer innebär att en kulturmiljöinventering inte behöver upphandlas externt.
- Kommunens GIS-lager för strandskydd är redan uppdaterat med 2025 års lagändringar (SFS 2025:512), vilket innebär att ingen extern kartanalys behöver upphandlas för LIS-översynen.
- MKB-arbetet bedöms kunna genomföras som en uppdatering av befintlig MKB, då förutsättningarna inte förändrats väsentligt sedan föregående plan. Avrop sker enligt kommunens ramavtal från Rejlers Sverige AB (rank 1).
- Vid val av alternativ B kan uppsättningen av plandatabas och utbildning ske antingen via extern konsult eller genom samarbete med större kommun som har egen GIS-kompetens (exempelvis Uddevalla, Vänersborg eller Trollhättan, via Fyrbodals

kommunalförbund), mot tjänsteköp till självkostnadspris. Det senare bedöms kunna sänka kostnaden väsentligt.

2.5 Prioritering

Översiktsplanearbetet är prioriterat inom kommunstyrelsens verksamhet enligt beslut från kommunfullmäktige 2025-12-11 § 103 (LIS-plan) och kommunstyrelsen 2025-11-22 § 152 (vindbruksplan). Inom projektet prioriteras följande:

- Tidigt politiskt beslut om val mellan analog (Alt A) och digital (Alt B) plan
- Tidig dialog med markägare och allmänhet om LIS och vindbruk
- Tidig beställning av externa utredningar (MKB, kulturmiljö, ev. naturvärden)
- Att projektet inte avstannar i slutskedet – lärdom från ÖP 2017

2.6 Kommunikation

Fortlöpande och korrekt information/kommunikation är ett måste för att projektets nyttor ska nå sin fulla potential. Det ska lösas genom att intressenterna är väl kända och att vi följer vår kommunala kommunikationspolicy.

2.6.1 Intressentanalys

Målgrupper baseras på matris från ÖP-2035: berörda × aktiva. Särskilt fokus på de som har svårare att göra sig hörda.

- Kommuninvånare (Eds tätort och landsbygd)
- Barn och ungdomar (skolor, förskola)
- Seniorer (SPF, Linden)
- Fastighetsägare i berörda områden (särskilt LIS och vindbruk)
- Föreningar (alla listade hos kommunen får inbjudan)
- Myndigheter och grannkommuner (Dalslandskommunerna särskilt avseende vindbruksplanen)
- Politiker
- Personer med funktionsnedsättning

2.6.2 Metoder för information/kommunikation

Beprövade metoder från ÖP-2035 att bygga vidare på:

Aktivitet	Skede	Målgrupp / Plats
Anpassad enkät för barn/ungdomar	Förstudie	Snörrum, Haga, Utsikten
Teckningar/illustrationer (behöver stämmas av med förskola)	Förstudie	Förskola
Webbplats – projektsida	Hela processen	Allmänhet

Facebook / sociala medier	Hela processen	Allmänhet
Öppna samrådsmöten	Samråd	Allmänhet
Riktad info till fastighetsägare LIS/vindbruk	Samråd	Berörda fastighetsägare
Pressmeddelanden	Vid milstolpar	Media
Digital ÖP-plattform / Analog plattform (enligt valt alternativ)	Hela processen	Allmänhet
Dialog politikercafé (avstämning krävs om tillgänglighet i år)	Hela processen	Politiker

Samordning med övriga processer:

- Kommunens utvecklingsplan – samordning av tidplan och mål (revidering 2027)
- Vision för Dals-Eds kommun (visionen är inte planerad för revidering – politisk fråga om så ska ske)
- SCB medborgarundersökning
- Strukturbild Dalsland / Fyrbodal

2.7 Riskhantering

2.7.1 Risk och konsekvensanalys med åtgärdsplan

Risk och konsekvensanalys med åtgärdsplan är metodiken under hela projektet. Under resans gång kan det komma in nya risker, tänkbara konsekvenser kan omvärderas och åtgärdsplan kan omprioriteras.

2.7.2 Identifierade risker

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Åtgärd
Politiskt skifte under processen	Medel	Medel	Förankra inriktningsbeslut i bred politisk majoritet tidigt. Dokumentera beslut tydligt så att en ny majoritet kan ta vid utan informationsförlust. Styrgrupp över blockgränser.
Processen avbryts (jfr ÖP 2017)	Medel	Hög	Tydliga avstämningspunkter med politiken efter varje fas. Tidigt politiskt ställningstagande till känsliga frågor (LIS, vindbruk) så att processen inte fastnar i slutskedet. Dokumenterad lärdom från ÖP 2017.

Motstånd mot förändringar av LIS-områden	Hög	Medel	Tidig dialog med markägare, berörda och friluftsintressen. Tydlig motivering till de förändringar som föreslås, med stöd i strandskyddslagstiftningen och uppföljning av hur befintliga LIS-områden faktiskt utnyttjats sedan ÖP 2035. Politisk förankring av principer innan enskilda områden pekas ut eller avförs.
Motstånd mot förändringar av vindbruksområden	Hög	Medel	Tydlig redovisning av kunskapsunderlag (avstånd, motstående intressen, ny forskning, omvärldsförändringar). Tidig politisk förankring i KS. Samordning med övriga Dalslandskommuner. Förankring med markägare och närboende innan slutligt förslag presenteras.
Bristande samsyn med övriga Dalslandskommuner och gränskommuner (vindbruk)	Medel	Medel	Tidiga kontakter via Dalslandskommunerna, Fyrbodals kommunalförbund samt direktkontakt med gränskommunerna Årjäng, Halden, Aremark och Munkedal. Gemensam tjänstemannaberedning innan politiska ställningstaganden. Acceptera att full samsyn inte är ett krav – Dals-Eds linje får dokumenteras tydligt även om den avviker.
Länsstyrelsen anmärker på planen	Medel	Medel	Tidiga avstämningar med Länsstyrelsen redan i förstudien, inte först vid samråd. Bevaka riksintressen, MKB och lagändringarna efter ÖP 2035 särskilt noga. Skriftliga avstämningar dokumenteras löpande.
Försenade underlag/utredningar	Medel	Medel	Tidsplanen lägger in marginal för centrala underlag (MKB,

			översvämningskartering med mera). Beställ externa utredningar tidigt. Identifiera vilka underlag som är kritiska för fortsatt arbete och prioritera dessa.
Ny lagstiftning under processen	Medel	Medel	Löpande omvärldsbevakning via SKR och Boverket. Planens struktur ska tåla mindre justeringar utan omarbetning. Tydlig dokumentation av vilken lagstiftning som ligger till grund vid varje skede.
Resursbrist internt	Hög	Hög	Säkerställ att ÖP-arbetet är prioriterat i verksamhetsplaneringen. Tydligt avsatt tid för planhandläggare. Avtal med extern konsult för avgränsade delmoment (MKB, utredningar). Ersättare utpekade för nyckelpersoner.
Lågt engagemang i medborgardialog	Medel	Medel	Flera kanaler (digital och fysisk). Aktivt uppsökande till föreningar, byalag och näringsliv. Tydlig återkoppling på vad som händer med inkomna synpunkter ökar deltagandet vid senare tillfällen. Anpassa formerna till Dals-Eds storlek – lokal närvaro slår stora kampanjer.
Beslut om digital eller analog ÖP fattas för sent	Medel	Hög	Beslut om inriktning enligt avsnitt 2.1.2 fattas i samband med antagande av projektdirektivet, så att handläggare arbetar konsekvent från start.

Anledning för att inte starta projektet: Nej – politiska beslut om uppstart har redan fattats och förutsättningarna för att genomföra projektet bedöms vara goda. Identifierade risker hanteras genom åtgärdsplanen ovan.

Miljöbedömning enligt MB 6 kap:

- Undersökning om planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan
- Samråd med länsstyrelsen om avgränsning
- Upprättande av MKB (extern konsult upphandlas)

- Integrering i planhandlingen

Bedömning av betydande miljöpåverkan:
MKB-ansvarig:

3. Projektplansinriktning

Projektplanen tas fram enligt kommunens projektmodell. Den utgår från detta projektdirektiv och fördjupar:

- Detaljerad tidsplan med milstolpar per skede
- Detaljerad budget per fas
- Konkreta leveranser per skede
- Detaljerad kommunikationsplan
- Uppföljning av projektplanen

Uppföljning:

- Statusrapport till styrgrupp – frekvens: Vid behov
- Avstämning i arbetsgruppen – frekvens: Vid behov
- Revidering av projektdirektivet/projektplanen vid behov
- Slutrapport efter antagande
- Ny genomförandeplan tas fram i samband med antagande

4. Fastställande av Projektdirektiv

Fastställande sker av projektägare via politiskt beslut i kommunstyrelsen.

_____

Datum och underskrift

Kommunstyrelsen, Dals-Eds kommun

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 90 Dnr KS-2025-000363212

Revidering av översiktsplan och tematiska tillägg - vindbruksplan och LIS

Sammanfattning av ärendet

Ärendet togs upp av kommunstyrelsen den 17 juni 2026, § 80, men beslutssatserna om val av alternativ A eller B samt om finansiering gick inte att verkställa som formulerade och kunde därför inte antecknas som ett giltigt beslut. Ärendet tas därför upp på nytt med ett tydligare och mer konkret förslag till beslut. Bakgrunden till ärendet är att kommunfullmäktige beslutade den 11 december 2025, § 103, att revidering av LIS-planen (landsbygdsutveckling i strandnära läge) ska prioriteras och att arbetet ska starta snarast, eftersom förutsättningarna för landsbygdsutveckling i strandnära läge har förändrats sedan planens antagande 2021 och kommunen behöver aktualiserade riktlinjer för att kunna ta ställning till kommande ansökningar. Kommunstyrelsen beslutade vidare att även vindbruksplanen ska revideras, då förutsättningarna för vindkraft förändrats väsentligt sedan planen antogs 2010.

Eftersom LIS-planen är integrerad i kommunens översiktsplan och vindbruksplanen utgör ett tematiskt tillägg till denna, bedöms det finnas samordningsvinster med att samordna de båda revideringarna med en fullständig översyn av översiktsplanen. Kommunens planeringsstrategi (antagen 2024) pekar dessutom ut ett antal tekniska och redaktionella åtgärder som behöver omhändertas i en ny plan, vilket utgör ytterligare skäl för en samlad revidering.

Den centrala frågan som lyfts till politiskt avgörande i detta ärende är om planen ska tas fram analogt (alternativ A) eller digitalt enligt Boverkets ÖP-modell (alternativ B). Frågan är inte juridiskt tvingande för denna revidering, men får långsiktiga konsekvenser eftersom planen ska gälla i 10–15 år eller mer. Båda alternativen beskrivs neutralt nedan med tillhörande konsekvenser och kostnader, så att kommunstyrelsen kan ta ett medvetet beslut.

Kostnaderna skiljer sig åt mellan alternativen: preliminärt 190–400 tkr totalt för alternativ A och 440–700 tkr totalt för alternativ B, där skillnaden i huvudsak beror på engångskostnaden för uppsättning av digital plandatabas som bara krävs vid alternativ B. Kommunstyrelsen föreslås äska konkreta belopp av budgetberedningen redan i samband med detta beslut. Processplan redovisas i separat bilaga.

forts. § 90

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Revidering av översiktsplan, daterad 2026-05-22

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Bilaga 1 – Projektplan, revidering av översiktsplan med LIS-plan och vindbruksplan
Kommunstyrelsens beslut 2025-11-22, § 152 (vindbruksplan) Gällande översiktsplan ÖP nu-2035 (antagen 2021-11-09, laga kraft 2021-12-11)
Planeringsstrategi 2024–2027, Dals-Eds kommun

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att planen tas fram enligt alternativ B:

- planen tas fram digitalt enligt Boverkets ÖP-modell (BFS 2024:2), och
- finansiering av fas 1 (2026) sker inom verksamhetens ordinarie ram och budget,
- hos budgetberedningen äska medel för 2027 om högst 600 tkr, enligt kostnadstabell för respektive alternativ i bilaga 1,
- hos budgetberedningen äska medel för 2028 om högst 100 tkr, enligt kostnadstabell i bilaga 1 med tillägg för osäkerhetsmarginal.

Expedieras till

KS

Revidering av översiktsplan och tematiska tillägg - vindbruksplan och LIS

Sammanfattning av ärendet

Ärendet togs upp av kommunstyrelsen den 17 juni 2026, § 80, men beslutssatserna om val av alternativ A eller B samt om finansiering gick inte att verkställa som formulerade och kunde därför inte antecknas som ett giltigt beslut. Ärendet tas därför upp på nytt med ett tydligare och mer konkret förslag till beslut. Bakgrunden till ärendet är att kommunfullmäktige beslutade den 11 december 2025, § 103, att revidering av LIS-planen (landsbygdsutveckling i strandnära läge) ska prioriteras och att arbetet ska starta snarast, eftersom förutsättningarna för landsbygdsutveckling i strandnära läge har förändrats sedan planens antagande 2021 och kommunen behöver aktualiserade riktlinjer för att kunna ta ställning till kommande ansökningar. Kommunstyrelsen beslutade vidare att även vindbruksplanen ska revideras, då förutsättningarna för vindkraft förändrats väsentligt sedan planen antogs 2010.

Eftersom LIS-planen är integrerad i kommunens översiktsplan och vindbruksplanen utgör ett tematiskt tillägg till denna, bedöms det finnas samordningsvinster med att samordna de båda revideringarna med en fullständig översyn av översiktsplanen. Kommunens planeringsstrategi (antagen 2024) pekar dessutom ut ett antal tekniska och redaktionella åtgärder som behöver omhändertas i en ny plan, vilket utgör ytterligare skäl för en samlad revidering.

Den centrala frågan som lyfts till politiskt avgörande i detta ärende är om planen ska tas fram analogt (alternativ A) eller digitalt enligt Boverkets ÖP-modell (alternativ B). Frågan är inte juridiskt tvingande för denna revidering, men får långsiktiga konsekvenser eftersom planen ska gälla i 10–15 år eller mer. Båda alternativen beskrivs neutralt nedan med tillhörande konsekvenser och kostnader, så att kommunstyrelsen kan ta ett medvetet beslut.

Kostnaderna skiljer sig åt mellan alternativen: preliminärt 190–400 tkr totalt för alternativ A och 440–700 tkr totalt för alternativ B, där skillnaden i huvudsak beror på engångskostnaden för uppsättning av digital plandatabas som bara krävs vid alternativ B. Kommunstyrelsen föreslås äska konkreta belopp av budgetberedningen redan i samband med detta beslut. Processplan redovisas i separat bilaga.

Beskrivning av ärendet
Bakgrund, plangrupp och lagändringar

Gällande ÖP nu-2035 (laga kraft 2021-12-11) innehåller LIS-planen som bilaga och vindbruksplanen som tematiskt tillägg. Plangruppen vill samordna alla tre delarna i en process, hålla den enkel, föra dialog med markägare om LIS-områden och informera medborgarna. Kommunens planeringsstrategi 2024–2027 pekar också ut ett tiotal tekniska/redaktionella rättningar (listas i processplanen, bilaga 1, avsnitt 2.2), och planen ska uppdateras utifrån lagändringar i PBL, MB och PBF sedan 2021.

Digitaliseringskravet i PBF

Enligt PBF och Boverkets föreskrifter (BFS 2024:2) ska översiktsplaner som påbörjas efter 31 december 2026 kunna hanteras digitalt enligt Boverkets ÖP-modell. Eftersom denna revidering påbörjas formellt sommaren/hösten 2026 är kommunen inte juridiskt bunden av kravet, men står ändå inför ett vägval mellan analog och digital plan. Plangruppen har framfört att planen inte ska göras digital. Båda alternativ beskrivs nedan så att kommunstyrelsen kan ta ett medvetet beslut.

Alternativ A: Analog plan

Revidering av ÖP 2035 i nuvarande form (webbpresenterad plan med inbäddade kartor och PDF). Klassas inte som digital enligt BFS 2024:2 och omfattas inte av kravet, eftersom planen påbörjas före 2027. Lägst initial kostnad.

Konsekvenser:

- Enklare, mer förutsägbar process; ingen investering i digital plandatabas.
- Mindre tekniskt beroende av externa system.
- Vid framtida ändringar omfattas ändå den ändrade delen av digitalkravet — Boverket rekommenderar då snarare en helt digital plan från grunden.
- Nästa revidering behöver sannolikt digitaliseras från grunden.
- Information kan inte delas maskinläsbart med länsstyrelse, grannkommuner och myndigheter.

Fas 1	År	Aktivitet	Belopp	Finansiering
Fas 1	2026	Uppstart, förstudie, medborgardialog	Inom ord. ram	Verksamhetens budget
Fas 2	2027	Framtagande av planförslag	Egen personal	Verksamhetens budget
	2027	MKB	90–150	Äskas / budgetram 2027

	2027	Ev. vindbruksbedömning	50–150	Äskas / budgetram 2027
Fas 3	2027	Samråd	Inom ord. ram	Verksamhetens budget
Fas 4	2028	Bearbetning, granskning, antagande	50–100	Äskas / budgetram 2028
Totalt 2027			140-300	
Totalt 2028			50-100	
Totalt för alternativ A			190-400	

Kostnad per fas och år, alternativ A (tkr)

Alternativ B: Digital plan

Tas fram digitalt från start enligt Boverkets fritt tillgängliga ÖP-modell, med kommunens Sweco-kartmotor för kartvisning (stäms av med Sweco tidigt) och publicering på dalsed.se.

Konsekvenser:

- Uppfyller BFS 2024:2 trots att kravet inte gäller juridiskt – framtidssäkring.
- Bygger vidare på befintliga system (Umbraco, Sweco) utan nya licenser.
- Enklare framtida ändringar och nästa revidering.
- Information kan delas maskinläsbart med länsstyrelse, grannkommuner och myndigheter.
- Kräver initial investering i plandatabas och utbildning som engångsutgift; något mer komplex process initialt.

Fas 1	År	Aktivitet	Belopp	Finansiering
Fas 1	2026	Uppstart, förstudie, medborgardialog	Inom ord. ram	Verksamhetens budget
Fas 2	2027	Framtagande av planförslag	Egen personal	Verksamhetens budget
	2027	MKB	90–150	Äskas / budgetram 2027
	2027	Digital plandatabas	250–300	Äskas / budgetram 2027
	2027	Ev. vindbruksbedömning	50–150	Äskas / budgetram 2027
Fas 3	2027	Samråd	Inom ord. ram	Verksamhetens budget
Fas 4	2028	Bearbetning, granskning, antagande	50–100	Äskas / budgetram 2028
Totalt 2027			390-600	

Totalt 2028	50-100
Totalt för alternativ B	440–700

Kostnad per fas och år, alternativ B (tkr)

Not (gäller båda tabellerna): Preliminära belopp inkl. ca 50 tkr osäkerhetsmarginal per post.

Tjänstepersonens kommentar

En översiktsplan gäller 10–15 år eller mer, så valet får långsiktiga konsekvenser. Eftersom kommunen redan har grundläggande byggstenar (Umbraco, Sweco-kartmotor) och Boverkets ÖP-modell är fri att använda, bedöms alternativ B vara att föredra — det ger en plan som är hållbar över tid och möjliggör maskinläsbar samverkan med länsstyrelse och grannkommuner, trots plangruppens önskemål om en enklare process.

Resurs- och kostnadsbedömning

Vid ÖP 2035 fanns 250 tkr/år för externa tjänster. Fas 1 hanteras inom ordinarie ram och budget för båda alternativen. Övriga faser kräver konsultstöd, främst MKB, samt vid alternativ B en engångskostnad för digital plandatabas (se kostnadstabeller under respektive alternativ ovan). Kommunstyrelsen föreslås äska konkreta belopp redan i detta beslut. MKB upphandlas via ramavtal med Rejlers (rank 1); vid alternativ B kan plandatabasen sättas upp via extern konsult eller samarbete med större kommun till självkostnadspris.

Bedömning

En samlad revidering av LIS-planen, vindbruksplanen och hela översiktsplanen är mest ändamålsenlig, och processen bör starta snarast. Dialogen med markägare och medborgarinformationen behöver resurssättas tidigt. Frågan om analog eller digital plan avgörs politiskt i samband med inriktningsbeslutet.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen väljer ett av nedanstående två alternativ.

Kommunstyrelsen föreslås beslutar att planen tas fram enligt **alternativ A**:

- Planen ska tas fram enligt nedanstående alternativ,
- alternativ A: planen tas fram som en analog revidering av ÖP 2035, och
- finansiering av fas 1 (2026) sker inom verksamhetens ordinarie ram och budget,
- hos budgetberedningen äska medel för 2027 om högst 300 tkr, enligt kostnadstabell för respektive alternativ i bilaga 1,
- hos budgetberedningen äska medel för 2028 om högst 100 tkr, enligt kostnadstabell i bilaga 1 med tillägg för osäkerhetsmarginal.

Kommunstyrelsen föreslås beslutar att planen tas fram enligt **alternativ B**:

- Planen ska tas fram enligt nedanstående alternativ,
- alternativ B: planen tas fram digitalt enligt Boverkets ÖP-modell (BFS 2024:2), och
- finansiering av fas 1 (2026) sker inom verksamhetens ordinarie ram och budget,
- hos budgetberedningen äska medel för 2027 om högst 600 tkr, enligt kostnadstabell för respektive alternativ i bilaga 1,
- hos budgetberedningen äska medel för 2028 om högst 100 tkr, enligt kostnadstabell i bilaga 1 med tillägg för osäkerhetsmarginal.

Beslutsunderlag
Bilaga 1 – Projektplan, revidering av översiktsplan med LIS-plan och vindbruksplan Kommunfullmäktiges beslut 2025-12-11, § 103 (LIS-plan)
Kommunstyrelsens beslut 2025-11-22, § 152 (vindbruksplan) Gällande översiktsplan ÖP nu-2035 (antagen 2021-11-09, laga kraft 2021-12-11)
Planeringsstrategi 2024–2027, Dals-Eds kommun
Beslut vid sammanträde KS 2026-06-17 § 80 – Revidering av översiktsplan och tematiska tillägg – vindbruksplan och LIS
Tjänsteskrivelse – Revidering av översiktsplan, 2026-08-18

Beslutet skickas till:
Plan- och bygghandläggare
Kanslichef
Kommunchef
Ekonomichef
Controller kommunstyrelsen

I tjänsten

Emma Johansson
Plan-och bygglovshandläggare

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

DALS-EDS KOMMUN

Planeringsstrategi

Översyn av ÖP-2035

2024 - 2027

Innehållsförteckning

1. Inledning och bakgrund **2**
2. Tillvägagångssätt **3**
3. Gällande översiktsplan **4**
4. Länsstyrelsens bedömning av granskningsyttrandenas aktualitet **6**
5. Övergripande förändringar med hänsyn till dokumentens aktualitet **7**
6. Lagar som tillkommit **7**
7. Granskning av ÖP-2035 **7**
8. Översiktsplanens aktualitet **10**
9. Fortsatt översiktsplanearbete **10**
10. Bilagor **10**

1. Inledning och bakgrund

Att följa upp och utvärdera arbetet är en viktig del av kommunens översiktsplanearbete. För att stärka detta arbete ändrades 3 kap. i PBL den 1 april 2020. Ändringen innebär att kommunfullmäktige ska anta en planeringsstrategi senast 24 månader efter ett ordinarie val. Annars blir översiktsplanen och tillhörande dokument inaktuella.

"3 kap. 23 § Plan- och bygglagen (PBL): Kommunfullmäktige ska anta en planeringsstrategi senast 24 månader efter ett ordinarie val. I strategin ska fullmäktige
1. ta ställning till dels ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet, dels kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen, och
2. bedöma i vilken utsträckning planen är aktuell i förhållande till kraven i 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 §."

Vad är en översiktsplan?

En översiktsplan är kommunens långsiktiga verktyg som visar viljeinriktningen för hur mark- och vattenanvändningen samt bebyggelsen ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen är ett av de viktigaste styrdokumenten i en kommun. De frågor som behandlas i en översiktsplan är exempelvis vilka områden som ska bebyggas och hur de ska bebyggas, vilka områden som behöver särskilt skydd och hur de ska skyddas, vilka miljörisker det finns och hur detta ska beaktas. Till översiktsplanen kan fördjupade översiktsplaner tas fram som avser ett avgränsat geografiskt område eller tematiska tillägg som behandlar en specifik fråga, till exempel en vindbruksplan.

Planerna måste vara aktuella för att fungera som vägledning, vid såväl kommunens egna beslut om bland annat detaljplaner och bygglov, som andra myndigheters beslut om exempelvis tillstånd enligt miljöbalken. Det är också viktigt att planerna är aktuella så att företrädare för regional och statlig planering ska kunna väga in kommunens ställningstaganden, till exempel vid planering av ny infrastruktur som vägar, elledningar på stam- eller regionnätet samt vindkraft.

Syfte

Syftet med att ta fram en planeringsstrategi är att stärka uppföljningen och genomförandet av översiktsplanen och dess tillhörande dokument. Planeringsstrategin tar ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet och gör en bedömning om översiktsplanen fortfarande är aktuell. Strategin tar också ställning till hur kommunens fortsatta översiktsplanearbete ska bedrivas.

2. Tillvägagångssätt

Dokumenten granskades i sin helhet av en arbetsgrupp. Följande frågeställningar låg till grund för granskningen:

- Har det kommit nya eller reviderade underlag efter att dokumentet antagits?
- Saknas något i texten?
- Är något inaktuellt i dokumentet?
- Var ser vi att det finns behov av förändring?
- Sammanfattning - Var finns behov av åtgärd vid framtagande av ny översiktsplan?

Det underlag som kommunen har fått från Länsstyrelsen låg till grund för granskningen. Underlaget består av en redovisning av statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet, till exempel om underlag tillkommit eller ändrats.

Arbetet med framtagande av planeringsstrategin genomfördes under våren 2024.

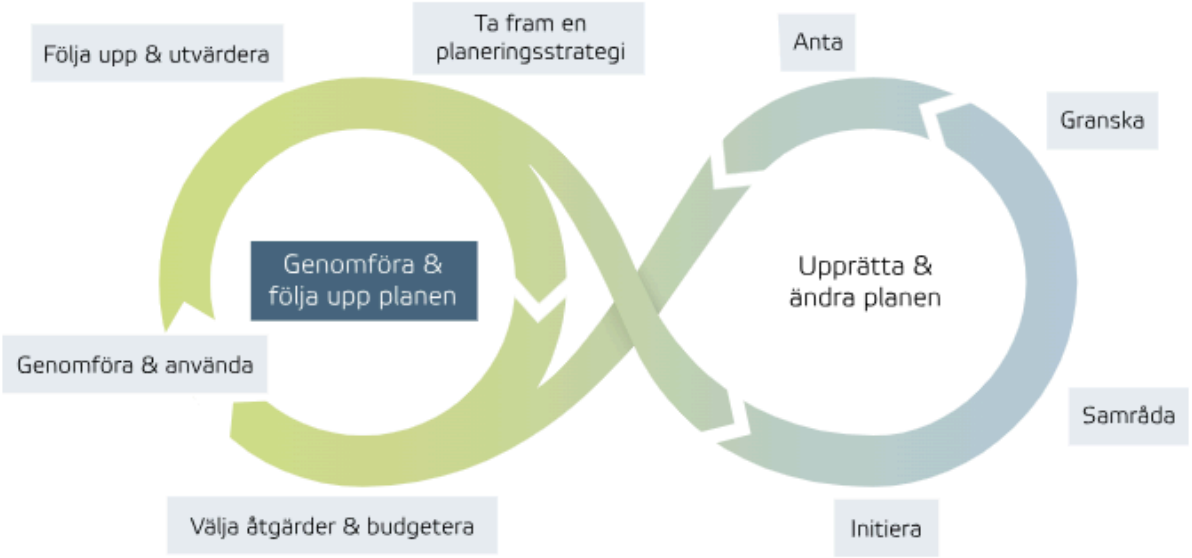

Bild från Boverket.se

3. Gällande översiktsplan

Översiktsplanen för Dals-Eds kommun följer Boverkets ÖP-modell som bygger på tre grundläggande kapitel: *Utvecklingsstrategi*, *Mark- och vattenanvändning* samt *Riksintressen, LIS och andra värden*. Kapitlet *Utvecklingsstrategi* visar kommunens långsiktiga utveckling fram till 2035 och är den strategiska delen av planen. Kapitlet *Mark- och vattenanvändning* visar konkret hur utvecklingsstrategin ska användas och hur kommunen prioriterar mellan olika intressen. Kapitlet *Riksintressen, LIS och andra värden* visar hur kommunen vill ta hänsyn till riksintressen och andra värden enligt plan- och bygglagen samt miljöbalken vid beslut om användning av mark- och vattenområden.

Kommunfullmäktige antog ÖP nu-2035 2021-11-09 § 84 och planen fick laga kraft 2021-12-11.

Sammanfattning av ÖP-2035
Planen medger en effektivisering och förtätning av redan bebyggda områden. Främst föreslås ny bebyggelse koncentreras till tätorten Ed där infrastruktur, arbetsplatser och service redan finns. I övrigt medges bebyggelse endast i mindre omfattning på landsbygden, i anslutning till befintlig bebyggelse, samt i ett antal utpekade områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden).

Översiktsplanen anger ett mål om befolkningstillväxt och bedömer att befintliga resurser till stor del kan möta en ökad efterfrågan på bostäder. Begränsningar för utvecklingen utgörs av kapacitet i reningsverk, vattenverk, elförsörjning, skolor och kommunal service.

För industriverksamheter och handel föreslås en expandering inom nuvarande områden Jordbron och Eds-Torp. Utöver dessa pekas området Storängen söder om Mejeriet ut då det har goda förutsättningar för industriverksamhet.

De gröna näringarna, jord- och skogsbruk, är mycket viktiga för kommunen. Stor del av kommunens markområden består av skog och skogsbruk är kommunens största näring. Dessa näringar ska värnas och att underlätta för dessa näringar är enligt planen även en strategi för att hålla marker öppna och verkar för en levande landsbygd.

Vidare föreslår översiktsplanen en satsning för att främja friluftsliv och naturturism i kommunen. Naturområden för friluftsliv och turism ska rustas upp och göras mer tillgängliga för fler människor och anläggningar kopplade till turism och friluftsliv föreslås i flera LIS-områden.

De större infrastruktursatsningar som översiktsplanen föreslår är ny dubbelspårig järnväg söder om Ed samt en ny vägdragning för tung trafik till sågverket i Nössemark.

Detta för att flytta godstrafik och tillhörande störningar utanför tätorten. Planen framhåller dock vikten av att behålla persontågtrafiken i Eds centrum, för kommunens tillgänglighet.

Vidare föreslår översiktsplanen en satsning på gång- och cykelvägar då det bedöms finnas en potential att öka cyklingen eftersom såväl invånare som arbetsplatser till stor del är koncentrerade till Eds tätort där avstånden är korta.

Kommunen antog 2010 en vindbruksplan för Dalsland tillsammans med övriga Dalslandskommuner där två lämpliga områden för vindkraft i kommunen pekas ut. Området Töftedalsfjället är redan utbyggt med 21 vindkraftverk och vid Västra Haksjön planeras en utbyggnad av 10 verk. Vindbruksplanen kvarstår som ett tematisk tillägg till översiktsplanen.

Syftet med LIS är att stimulera den lokala och regionala utvecklingen i kommuner med god tillgång till strandområden. I Dals-Ed handlar det om att locka nya fritids- och permanentboende till kommunen, men också att kunna behålla servicen för de som redan idag är bosatta på landsbygden och för att bidra till en attraktiv och konkurrenskraftig kommun.

Miljökonsekvensbeskrivning
Enligt planens riktlinjer ska påverkan på riksintressen och naturvärden alltid beaktas vid exploatering och vid förändringar i mark- och vattenanvändningen. Värden får inte skadas. Ekosystemtjänster föreslås inventeras för att höja kompetensen och kommunens naturvårdsprogram, som är obligatoriskt kunskapsunderlag vid beslutsfattande om fysisk planering, föreslås uppdateras. Ett antagande av översiktsplanen bidrar således till att framtida beslut om exploatering och mark- och vattenanvändning i Dals-Ed kan fattas utifrån aktuella och uppdaterade kunskapsunderlag, vilket bedöms positivt för samtliga miljöaspekter.

Även om översiktsplanens förslag kring mark- och vattenanvändning inte skiljer sig i någon betydande omfattning från tidigare översiktsplan, bedöms de ställningstaganden och riktlinjer om att förbättra och fördjupa kunskapen om naturvärden och miljösituationen i kommunen leda till att miljöpåverkan och en långsiktigt hållbar utveckling beaktas i större utsträckning vid beslut gällande kommunens utveckling. Ett antagande av den nya översiktsplanen bedöms därför medföra positiva konsekvenser för miljön i Dals-Ed som helhet.

4. Länsstyrelsens bedömning av granskningsyttrandenas aktualitet

Enligt 3 kap. 26 § plan- och bygglagen (PBL) ska Länsstyrelsen i ett underlag till kommunen redovisa sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. I underlaget ska Länsstyrelsen ange hur dessa intressen förhåller sig till översiktsplanen och om Länsstyrelsens granskningsyttrande i någon del inte längre gäller.

Länsstyrelsen bedömer, mot bakgrund av då gällande lagstiftning och förutsättningar, att granskningsyttrandena över kommunens översiktsplan och ändringar av denna är fortsatt aktuella enligt följande:

Översiktsplanen
Länsstyrelsen skrev i granskningsyttrandet daterat 2022-06-17 att det kan tydliggöras i översiktsplanen att fisketurism i Örekilsälven inte får medföra påtaglig skada på riksintressen. Kommunen förtydligade enligt utställningsutlåtandet detta i planen som antogs och har därmed tillgodosett synpunkten.

För Nössemark ansåg Länsstyrelsen att det är viktigt att det framgår att riksintressena ska tillgodoses och skyddas från påtaglig skada. Kommunen förtydligade detta i planen som antogs och har därmed tillgodosett synpunkten.

Länsstyrelsens synpunkt om ett förtydligande gällande miljökvalitetsnormer för vatten har tillgodosetts.

Länsstyrelsen framhöll att översiktsplanens förslag om att kunna pröva LIS-områden vid kommunens samtliga sjöar och vattendrag var problematiskt med hänsyn till riksintressen, samt innebär osäkerhet för kommande prövningar. Kommunen tog bort skrivningen i planen som antogs och har därmed tillgodosett synpunkten. Länsstyrelsen bedömde området Valsebo-Töliden olämpligt och att vattenområdena behövde undantas. Kommunen gjorde en ny avgränsning i planen som antogs så att vattenområdet undantas och har därmed tillgodosett synpunkten. Kommunen kompletterade även LIS-planen med vikten av fria passager för djur- och växtliv, motiverade tydligare utsträckningen till vattenkanten för ett antal områden samt motiverade tydligare hur två områden bidrar till stärkt service.

Kommunen har också gjort förtydliganden och kompletteringar kring översvämningsrisk och skyfall, farligt gods och miljöfarliga verksamheter efter Länsstyrelsens synpunkter.

Fördjupning och tillägg till översiktsplan avseende vindkraft på Töftedalsfjället och Buråsen. Granskningsyttrandet bedöms som fortsatt aktuellt.

Tillägg till ÖP avseende vindkraft - Vindbruk Dalsland för den del som avser Dals-Eds kommun Granskningsyttrandet bedöms som fortsatt aktuellt.

5. Övergripande förändringar med hänsyn till dokumentens aktualitet

För att underlätta för kommunen har Länsstyrelsen också förberett en förteckning över nya och reviderade planeringsunderlag som berör statliga och mellankommunala intressen i Dals-Eds kommun. Underlaget är hämtat från Planeringskatalogen och omfattar sådant planeringsunderlag som tillkommit sedan september år 2020, då Länsstyrelsen skrev ett samrådsyttrande över kommunens förslag till ny översiktsplan. Med stöd av förteckningen kan kommunen ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet, kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen och för att bedöma i vilken utsträckning planen är aktuell i förhållande till kraven i 3 kap. 3§, 4§ andra stycket 1 och 2 samt 5§ i PBL.

Länsstyrelsens planeringsunderlag redovisas i sin helhet i bilaga 1.

6. Lagar som tillkommit

- *Vattentjänstplan*
  Från och med 2023-01-01 ändrades lagen om allmänna vattentjänster med krav på att vattentjänstplan ska finnas för kommunen.

- *Laddning av elfordon*
  Sedan 2020 är laddning av elfordon ett nytt egenskapskrav i 8 kap. 4 § första stycket 11 plan- och bygglagen, PBL.

7. Granskning av ÖP-2035

Har det kommit nya eller reviderade underlag efter att översiktsplanen antogs?

Nationella/regionala underlag
- Finns redovisat i bilaga 1.

Kommunala underlag
- Kommunens utvecklingsplan 2024-2027
  Antagen av kommunfullmäktige 2023-10-18 § 92.

- Laddplan för Dals-Eds kommun
  Antagen av kommunstyrelsen 2023-10-25 § 175.

- Energi- och klimatstrategi för Dals-Eds kommun
  Antagen av kommunfullmäktige 2023-09-13 § 82.

- Bostadsförsörjningsprogram
  Under revidering och förväntas att antas i slutet av 2024.

- Avfallsplan
  Under revidering.

- Naturbruksplan för Eds tätort.
  Under framtagande.

- Kartskikt för grön infrastruktur och ekosystemtjänster
  Under framtagande och förväntas tillgängligt under 2025.

- Kommunen har under årsskiftet 2023/2024 sett över styrdokument samt miljö- och översiktlig planering. Översynen påverkar inte översiktsplanens aktualitet eller ställningstagande, men kan komma att påverka översiktsplanens genomförandeplan.

Saknas något i texten?

- Riksintresse för skyddade vattendrag enligt miljöbalken (MB) 4 kap § 6 saknas.

Är något inaktuellt i dokumentet?

- Enligt Trafikverkets beslut 2022-09-26 bedöms länsväg 164 inte längre vara av riksintresse för kommunikationer.

- I gällande översiktsplan finns det hänvisningar till kommunens VA-plan. I och med ändringen i lagen om allmänna vattentjänster ska kommunens VA-plan ersättas med en vattentjänstplan.

- I befintlig översiktsplan står det under 4.4.3 att Dalslands miljö- och energiförbund uppmuntrar att toalettavlopp leds till slutna tankar och att detta rena slam efter hygienisering sprids på åkermark. Dessa riktlinjer upphävdes av Miljö- och Energinämnden under mitten av 2023.

Var ser vi att det finns behov av förändring?

- Tydligare förteckning över planeringsunderlag som använts inklusive datering.
- Tydligare färger i kartunderlagen.
- Vid handläggning av bygglovsärenden/strandskyddsfrågor ska enligt översiktsplanens riktlinjer naturvårdsprogrammet vara ett obligatoriskt underlag och redogörelse för hur naturvårdsvärden tryggas ska bifogas varje beslut. Remiss till Dalslands Miljö- och Energikontor bedöms i normalfallet räknas som tillräckligt underlag.

Sammanfattning - Var finns behov av åtgärd vid framtagande av ny översiktsplan?

1. Kommunen behöver se över nya/reviderade underlag och arbeta in dem i dokumentet.
2. Tydligare förteckning över planeringsunderlag som använts, inklusive datering.
3. Tydligare färger i kartunderlagen.
4. Riksintresse för skyddade vattendrag enligt MB 4 kap §6 behöver läggas till under avsnittet för riksintressen.
5. Länsväg 164 behöver tas bort under avsnittet “Riksintressen -kommunikationer”.
6. I gällande översiktsplan finns det hänvisningar till kommunens VA-plan. I och med ändringen i lagen om allmänna vattentjänster ska kommunens VA-plan ersättas med en vattentjänstplan och dessa hänvisningar behöver därför ändras.
7. 4:e stycket under 4.4.3 behöver tas bort, det vill säga där det står att Dalslands miljö- och energiförbund uppmuntrar att toalettavloppet leds till slutna tankar och att detta rena slam efter hygienisering sprids på åkermark.
8. Översynen av styrdokument samt miljö- och översiktlig planering påverkar inte översiktsplanens aktualitet eller ställningstagande, men kan komma att påverka översiktsplanens genomförandeplan. Genomförandeplanen kan därför på sikt behöva revideras.
9. Vid handläggning av bygglovsärenden/strandskyddsfrågor ska enligt översiktsplanens riktlinjer naturvårdsprogrammet vara ett obligatoriskt underlag och redogörelse för hur naturvårdsvärden tryggas ska bifogas varje beslut. Remiss till Dalslands Miljö- och Energikontor bedöms i normalfallet räknas som tillräckligt underlag.

8. Översiktsplanens aktualitet

Översiktsplanen bedöms ge vägledning om kommunens mark- och vattenanvändning på kort och lång sikt. Den redovisar hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras samt hur kommunen avser tillgodose de värden berörda riksintressen avser att skydda. Översiktsplanen bedöms ge stöd för att miljökvalitetsnormer följs. Översiktsplanen bedöms också spegla den politiska viljeinriktningen i Dals-Eds kommun.

Mot bakgrund av det bedöms översiktsplanen vara aktuell i förhållande till de samhällsintressen som anges i 3 kap 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 § PBL.

9. Fortsatt översiktsplanearbete

De underlag som tillkommit eller reviderats efter att kommunens översiktsplan antogs finns att ta del av i bilaga 1. Underlaget kommer även att arbetas in i ett arbetsmaterial för att säkerställa att det senaste underlaget tillämpas vid handläggning inom kommunen.

Dals-Eds kommun kommer fortsätta att arbeta kontinuerligt med översiktsplanen. Arbetet kommer inledningsvis att inriktas på de punkter som kräver åtgärd enligt planeringsstrategin, samt att säkerställa att kommande styrdokument och nationella/regionala mål kan arbetas in i den nya översiktsplanen.

10. Bilagor:

Bilaga 1 - Nya eller reviderade underlag

Bilaga 2 - Länsstyrelsens yttrande avseende statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens (ÖP) aktualitet

I arbetsgruppen ingick:

Namn	**Titel**	**Ansvarsområde**
Tommy Nerstrand	Näringslivsstrateg	Näringsliv
Linda Blomgren	Folkhälsostrateg	Folkhälsa, Barnperspektiv, social hållbarhet
Anders Wockatz	Digitaliseringsstrateg	Digitalisering
Magnus Åkesson och Carlos Garcia	Samhällsbyggnadschef/VA-chef	VA, Avfall, Gata/Väg/Park
DMEK	DMEK	MKN, Vattenfrågor, Ekosystemtjänster
Morgan Funevall	FOKUS	Kultur och Fritid
Sofia Mattsson	FOKUS	Utbildning, Barn och unga
Emelie Andersson	Socialförvaltningen	Demografi, Tillgänglighet
Jonas Olsson	Tf. kommundirektör	Information
Jessica Olsson	Tf. kanslichef	Projektledning/ Infrastruktur/Kollektivtrafik
Elin Andersson	Plan- och bygglovsingenjör	GIS, strandskydd, detaljplaner, geodata och adresser
Eva Sjötun	AMI-chef	Arbetsmarknad
Elin Olsson	Projektansvarig/Bygglovshandläggare	Projektledning

Revidering av översiktsplan och tematiska tillägg - vindbruksplan och LIS

Sammanfattning av ärendet

Dals-Eds kommuns översiktsplan fick laga kraft den 11 december 2021 och sträcker sig till 2035. Kommunfullmäktige beslutade den 11 december 2025, § 103, att revidering av LIS-planen (landsbygdsutveckling i strandnära läge) ska prioriteras och att arbetet ska starta snarast. Kommunstyrelsen beslutade vidare den 22 november 2025, § 152, i samband med samrådsyttrande gällande Hybridpark Holmevattnet, att vindbruksplanen ska revideras.

LIS-planen är i dagsläget integrerad i kommunens översiktsplan och vindbruksplanen utgör ett tematiskt tillägg till denna. Det bedöms finnas samordningsvinster med att samordna de båda revideringarna. Därutöver bedöms det finnas skäl att väga in en revidering av översiktsplanen i sin helhet, eftersom en revidering annars behöver startas som en separat, lång process vid ett senare tillfälle.

Vid plangruppens möte den 8 april 2026 framkom att plangruppen vill ta ett helhetsgrepp om revideringen, att processen ska göras så enkel som möjligt, att dialog ska föras med markägare om de vill behålla sina LIS-områden samt att information till medborgare om vad LIS innebär ska ingå i processen. Plangruppen framförde också att planen inte ska göras digital.

Kommunens planeringsstrategi (antagen 2024) pekar ut ett antal åtgärder som behöver omhändertas i en ny översiktsplan, bland annat uppdateringar till följd av ny lagstiftning och inaktuella uppgifter i gällande plan. Dessa åtgärder utgör ytterligare skäl för en samlad revidering.

Tjänsteskrivelsen redogör för bakgrund, förutsättningar och föreslår inriktning för det fortsatta arbetet. En central fråga som lyfts till politiskt avgörande är om planen ska tas fram analogt eller digitalt enligt Boverkets ÖP-modell — båda vägarna beskrivs neutralt med tillhörande konsekvenser. Processplan redovisas i separat bilaga.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund och utgångspunkter

Dals-Eds kommuns gällande översiktsplan (ÖP nu-2035) antogs av kommunfullmäktige den 9 november 2021 och vann laga kraft den 11 december 2021. I planen integrerades LIS-planen som bilaga och vindbruksplanen angavs som ett tematiskt tillägg.
Kommunfullmäktige beslutade den 11 december 2025, § 103, att revidering av LIS-planen ska prioriteras och att arbetet ska starta snarast möjligt. Beslutet motiverades av att förutsättningarna för landsbygdsutveckling i strandnära läge har förändrats sedan planens antagande och att kommunen behöver aktualiserade riktlinjer för att kunna ta ställning till kommande ansökningar.

Kommunstyrelsen beslutade den 22 november 2025, § 152, i samband med samrådsyttrande gällande Hybridpark Holmevattnet, att vindbruksplanen också ska revideras. Vindbruksplanen för Dalsland antogs år 2010 och förutsättningarna för vindkraft har förändrats väsentligt sedan dess, bland annat vad gäller verkens storlek och de prövningar som genomförts.

Plangruppens inriktning – möte 8 april 2026
Vid plangruppens möte den 8 april 2026 diskuterades inriktningen för revideringen. Följande framkom:

- Plangruppen vill ta ett helhetsgrepp om revideringen och samordna LIS-planen, vindbruksplanen och en övergripande översyn av hela översiktsplanen i en och samma process.
- Processen ska göras så enkel som möjligt.
- Dialog ska föras med markägare om de vill behålla sina LIS-områden. LIS-områden som markägaren inte längre önskar behålla bör utgå ur planen.
- Information och dialog med medborgare om vad LIS är och vad en revidering innebär ska ingå i processen.
- Plangruppen framförde att planen inte ska göras digital (se även avsnittet om digitaliseringskravet nedan).

Plangruppens inriktning innebär att dialogen med markägare och medborgare behöver planeras in som egna moment i processplanen och att resurser för detta avsätts. Dessa aktiviteter redovisas i processplanens bilaga.

Planeringsstrategins åtgärdspunkter

Kommunfullmäktige antog en planeringsstrategi 2024 (avseende 2024–2027) som en del av den lagstadgade aktualitetsprövningen av översiktsplanen. I planeringsstrategin identifierades ett antal åtgärder som behöver omhändertas vid framtagande av en ny översiktsplan. Dessa utgör ytterligare och starka skäl för att nu genomföra en samlad revidering. Åtgärderna är:
Kommunen behöver se över nya och reviderade underlag och arbeta in dem i dokumentet.

Tydligare förteckning över planeringsunderlag som använts, inklusive datering.
Tydligare färger i kartunderlagen.
Riksintresse för skyddade vattendrag enligt miljöbalken 4 kap. § 6 behöver läggas till under avsnittet för riksintressen.
Länsväg 164 behöver tas bort under avsnittet om riksintressen för kommunikationer, då Trafikverket 2022-09-26 beslutade att vägen inte längre är av riksintresse.

Hänvisningar till kommunens VA-plan behöver ändras till vattentjänstplan i enlighet med ändringen i lagen om allmänna vattentjänster (gäller från 2023-01-01).

Avsnitt 4.4.3 behöver uppdateras: skrivningen om att Dalslands miljö- och energiförbund uppmuntrar att toalettavlopp leds till slutna tankar ska tas bort, då dessa riktlinjer upphävdes av Miljö- och Energinämnden under 2023. Genomförandeplanen kan på sikt behöva revideras till följd av kommunens översyn av styrdokument och miljö- och översiktlig planering.

Riktlinjen om att naturvårdsprogrammet ska vara obligatoriskt underlag vid bygglovsärenden och strandskyddsfrågor bör förtydligas. Remiss till Dalslands Miljö- och Energikontor bedöms i normalfallet vara tillräckligt underlag. Utöver ovanstående åtgärder noterar planeringsstrategin att ny lagstiftning har tillkommit som behöver beaktas i den reviderade planen, bland annat krav på vattentjänstplan (från 2023-01-01) och krav på laddning av elfordon som egenskapskrav i plan- och bygglagen (från 2020).

Samordning och processval

Eftersom LIS-planen är integrerad i översiktsplanen och vindbruksplanen utgör ett tematiskt tillägg, är en revidering av endera delen i praktiken en revision av översiktsplanen och kräver samma lagstadgade förfarande. Det innebär bland annat krav på samråd med länsstyrelsen, statliga myndigheter, grannkommuner och allmänheten samt krav på strategisk miljöbedömning.

Mot den bakgrunden, och i linje med plangruppens inriktning, bedöms det vara mest ändamålsenligt att samordna revideringen av LIS-planen och vindbruksplanen med en samlad och övergripande översyn av hela översiktsplanen. En samlad revidering ger bättre förutsättningar för intern samordning, minskar kostnaderna och säkerställer att planen som helhet är aktuell och sammanhängande.

Lagändringar – PBL, MB och PBF

I samband med revideringen ska planen uppdateras utifrån de lagändringar som skett i plan- och bygglagen (PBL), miljöbalken (MB) och plan- och byggförordningen (PBF) sedan den nuvarande planens antagande 2021. Det är planansvarig tjänstepersons ansvar att säkerställa att planen i sin helhet är förenlig med gällande lagstiftning när den antas.

Digitaliseringskravet i PBF – fråga för politiken

Enligt plan- och byggförordningen (2011:338) och Boverkets föreskrifter (BFS 2024:2) ska alla översiktsplaner som påbörjas efter den 31 december 2026 utformas så att uppgifterna kan tillgängliggöras och behandlas digitalt enligt Boverkets ÖP-modell. Eftersom planeringen är att processen påbörjas formellt under sommaren/hösten 2026 är kommunen inte juridiskt bunden av föreskrifterna för denna revidering. Kommunen står därmed inför ett vägval mellan en analog och en digital plan.
Plangruppen har vid mötet den 8 april 2026 framfört att planen inte ska göras digital och att processen ska hållas så enkel som möjligt. Båda vägar beskrivs nedan med konsekvenser, så att kommunstyrelsen kan ta ett medvetet beslut om inriktning.
Kommunstyrelsen föreslås ta ställning till hur digitaliseringsfrågan ska hanteras i inriktningsbeslutet. Möjliga förhållningssätt är:

Alternativ A: Analog plan (i linje med plangruppens önskemål)

Den nya översiktsplanen tas fram som en revidering av ÖP 2035 i samma form som idag (webbpresenterad plan med inbäddade kartor och tillhörande PDF-dokument). Planen klassas inte som digital enligt BFS 2024:2. Eftersom planen påbörjas före den 1 januari 2027 omfattas den inte heller av kravet. Detta är den inriktning som tidigare diskuterats i plangruppen och som innebär lägst initial kostnad.

Konsekvenser:

- Enklare och mer förutsägbar process; ingen extra teknisk komplexitet.
- Lägre initial arbetsinsats; ingen investering i digital plandatabas.
- Mindre tekniskt beroende av externa system och leverantörer för planinformationen.
- Färre krav på intern kompetensutveckling kring digitala verktyg och datamodeller.
- Vid framtida ändringar av planen omfattas dock den ändrade delen av kravet på digital information, även om resten av planen är analog. Boverket rekommenderar att kommunen i sådana fall hellre tar fram ett helt digitalt kommunomfattande plan från början.
- Vid nästa revidering behöver planen sannolikt digitaliseras från grunden, vilket innebär ett större arbete vid det tillfället.
- Information från planen kan inte tillgängliggöras maskinläsbart för länsstyrelsen, grannkommuner och statliga myndigheter på det sätt som blir norm framöver.

Alternativ B: Digital plan enligt Boverkets ÖP-modell (framtidssäkrad)

Den nya översiktsplanen tas fram digitalt från start och uppfyller kraven i BFS 2024:2 även om de inte juridiskt gäller för denna revidering. Planinformationen lagras strukturerat i en geodatabas enligt Boverkets fritt tillgängliga ÖP-modell. Förutsättningen är att kommunens befintliga Sweco-kartmotor kan användas för visning av kartlager, vilket behöver stämmas av med Sweco i ett tidigt skede. Planens text och redaktionella delar publiceras på kommunens befintliga hemsida (dalsed.se).

Konsekvenser:

- Planen uppfyller kraven i BFS 2024:2 även om de inte juridiskt gäller för denna revidering – framtidssäkring.
- Kommunen kan bygga vidare på befintliga system – Umbraco och Sweco-kartmotorn – utan att köpa nya plattformar eller licenser.
- Framtida ändringar och nästa revidering blir enklare när grunden redan är digital.
- Information kan delas maskinläsbart med länsstyrelsen, grannkommuner och myndigheter.
- Boverkets ÖP-modell är fritt tillgänglig och utformad för att även mindre kommuner ska kunna komma i gång utan stora systemköp.
- Kräver en initial investering i uppsättning av plandatabas samt utbildning av handläggare som engångsutgift.
- Innebär en något mer komplex process initialt jämfört med en analog plan.

Tjänstepersonens kommentar

En översiktsplan tar typiskt 3–5 år från start till antagande och ska sedan gälla i 10–15 år eller mer. Valet mellan analog och digital plan får därför långsiktiga konsekvenser för kommunens fortsatta planarbete. Eftersom kommunen redan har grundläggande byggstenar (Umbraco för webb och Sweco-kartmotor som kan byggas vidare på efter avstämning) och Boverkets ÖP-modell är fri att använda, bedömer tjänstepersonen att alternativ B är att föredra. Det ger kommunen en plan som är hållbar över tid, underlättar kommande ändringar och revideringar samt möjliggör samverkan med länsstyrelse och grannkommuner via maskinläsbar information. Plangruppens önskemål om en enkel process är fullt förståeligt, men bedömningen är att den initiala merinsatsen är hanterbar och att den långsiktiga nyttan väger tyngre.

Resurs- och kostnadsbedömning

Vid ÖP 2035 fanns en särskilt avsedd budget på 250 tkr/år inom kommunstyrelsen (ansvar 2110) för externa arkitekttjänster och MKB. Interna tjänstepersoner och politiker finansierades inom ordinarie verksamhetsansvar. Behovet bör utvärderas för den nya processen.

Detaljerade kostnader för processen redovisas vid ett senare tillfälle då det krävs ytterligare genomgång av utredningsbehov, omfattning och konsultinsatser.

Även vad som behöver sättas av i budget för respektive år återkommer i ett senare skede, kopplat till kommunens budgetprocess.
Kostnaderna fördelar sig översiktligt enligt följande:
• Fas 1 (uppstart, förstudie och medborgardialog): hanteras inom verksamhetens ordinarie ram och budget med egen personal.
• Övriga faser (framtagande, MKB, samråd, granskning, antagande): kräver konsultstöd, främst för MKB samt eventuellt övriga underlagsutredningar.
• Vid val av alternativ B tillkommer en engångskostnad för uppsättning av digital plandatabas och utbildning av handläggare.
Uppskattade kostnader för Sweco-tjänster samt MKB bör i god tid skickas till budgetberedningen som underlag för kommande års budget.
Kommunens kulturhistoriska byggnadsinventering, samverkan med Västra Götalandsregionen om kulturmiljöer samt uppdaterat strandskyddslager innebär att en betydande del av förarbetet redan är gjort. Detta håller nere behovet av nya externa utredningar.
MKB-arbetet bedöms kunna genomföras som en uppdatering av befintlig MKB, då förutsättningarna inte förändrats väsentligt sedan föregående plan. Avrop sker enligt kommunens ramavtal från Rejlers Sverige AB (rangordnad rank 1).
Vid val av alternativ B kan uppsättningen av plandatabas och utbildning ske antingen via extern konsult eller genom samarbete med större kommun som har egen GIS-kompetens (exempelvis via Fyrbodals kommunalförbund), mot tjänsteköp till självkostnadspris. Det senare bedöms kunna sänka kostnaden väsentligt och utreds i tidigt skede.

Preliminär kostnadsuppskattning per fas och år (siffror i tkr):

Fas	År	Aktivitet	Alt A	Alt B	Finansiering
Fas 1	2026	Uppstart, förstudie, medborgardialog	Inom ord. ram	Inom ord. ram	Verksamhetens budget
Fas 2	2027	Framtagande av planförslag	Egen personal	Egen personal	Verksamhetens budget
	2027	MKB-uppdatering (Rejlers, rank 1)	200–300	200–300	Äskas / budgetram 2027
	2027	Uppsättning digital plandatabas (engång)	–	50–200	Äskas / budgetram 2027
	2027	Ev. vindbruksbedömning (vid behov)	0–100	0–100	Äskas / budgetram 2027
Fas 3	2027	Samråd	Inom ord. ram	Inom ord. ram	Verksamhetens budget
Fas 4	2028	Bearbetning, granskning, antagande	0–50	0–50	Äskas / budgetram 2028

Totalt 2027			**200–400**	**250–600**	
Totalt 2028			**0–50**	**0–50**	
Totalt projekt			**200–450**	**250–650**	

Not: Beloppen är preliminära uppskattningar baserade på faktiska kostnader för MKB i ÖP-2035 (Hifab AB 120 tkr, 2019) uppräknat till 2026 års prisnivå, med marginal för nya lagkrav och variation mellan leverantörer. Exakta offerter inhämtas från Rejlers (MKB) och Sweco (Alt B-uppsättning) och redovisas till budgetberedningen i höst.

Inom processen kommer flera utredningar att behöva genomföras, bland annat miljökonsekvensbeskrivning (MKB), kulturmiljöinventering enligt nya krav i PBL 3 kap 5 §, kartanalys av strandskyddsändringar samt eventuella natur- och bullerutredningar. Detaljerat utredningsbehov framgår av processplanen, avsnitt 4.1.1.

Bedömning

Det är samordnande tjänstepersons bedömning att en samlad revidering av LIS-planen, vindbruksplanen och en övergripande översyn av hela översiktsplanen är det mest ändamålsenliga alternativet. Det motiveras av tre samverkande skäl: kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens politiska beslut, plangruppens inriktning från mötet den 8 april 2026 samt de åtgärdspunkter som identifierades i kommunens planeringsstrategi 2024. Processen bör starta snarast.

Dialogen med markägare om LIS-områdena och informationsinsatsen mot medborgare är viktiga moment som behöver resurs sättas och planeras in tidigt i processen.
Frågan om analog eller digital plan bör avgöras politiskt i samband med inriktningsbeslutet så att processen kan läggas upp på rätt sätt från start. Båda alternativen är genomförbara och har redovisats neutralt med tillhörande konsekvenser och kostnader.

Hållbarhetsperspektivet tillgodoses genom att den strategiska miljöbedömningen genomförs integrerat i planprocessen. Barnrättsperspektivet och jämställdhetsaspekter ska beaktas i medborgardialogen och i planens innehåll i enlighet med kommunens styrdokument.

Beslutsförslag
Kommunstyrelsen föreslås beslutar att:

- uppdra åt samordnande tjänsteperson att starta en samlad revidering av LIS-planen, vindbruksplanen och en övergripande översyn av hela översiktsplanen,
- godkänna processplanen (bilaga 1) som vägledande för det fortsatta arbetet,
- besluta om planen ska tas fram enligt alternativ A (analog plan) eller alternativ B (digital plan enligt Boverkets ÖP-modell), och
- finansiering av fas 1 (uppstart, förstudie och tidig medborgardialog) sker inom verksamhetens ordinarie ram och budget, och uppskattade kostnader för Sweco-tjänster och MKB skickas till budgetberedningen som underlag för kommande budget.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse – Revidering av översiktsplan, daterad 2026-05-22
Bilaga 1 – Projektplan, revidering av översiktsplan med LIS-plan och vindbruksplan
Kommunfullmäktiges beslut 2025-12-11, § 103 (LIS-plan)
Kommunstyrelsens beslut 2025-11-22, § 152 (vindbruksplan)
Gällande översiktsplan ÖP nu-2035 (antagen 2021-11-09, laga kraft 2021-12-11)
Planeringsstrategi 2024–2027, Dals-Eds kommun

Beslutet skickas till:
Plan- och bygghandläggare
Kanslichef
Kommunchef
Ekonomiansvarig

I tjänsten

Emma Johansson
Plan-och bygglovshandläggare

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

PROJEKTPLAN

Framtagande av ny översiktsplan

Med särskilt fokus på LIS-områden, vindbruksplan och lagändringar

DALS-EDS KOMMUN

Diarienummer	KS-2025-00363
Datum	2026-05-25
Projektägare	Kommunstyrelsen

1. Bakgrund och syfte

Kommunfullmäktige antog gällande översiktsplan ÖP-2035 den 2021-11-09 § 84 och planen vann laga kraft 2021-12-11. ÖP-2035 följer Boverkets ÖP-modell och består av kapitlen Utvecklingsstrategi, Mark- och vattenanvändning samt Riksintressen, LIS och andra värden. Som tematiskt tillägg till översiktsplanen finns Vindbruksplan för Dalsland (antagen 2010), gemensam för Dalslandskommunerna. Redan i ÖP-2035:s genomförandeplan aviserades att vindbruksplanen behöver revideras (punkt 4.16) då förutsättningarna ändrats sedan 2010 avseende kunskapsunderlag, teknik och vindkraftverkens storlek.
Planeringsstrategi 2024–2027 antogs våren 2024. I strategin bedöms ÖP-2035 vara aktuell i förhållande till 3 kap. 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 § PBL. Strategin identifierar dock ett antal punkter som behöver åtgärdas vid framtagande av en ny översiktsplan.
Politiskt beslut om uppstart av ny ÖP: sommaren 2026 (kommunstyrelsen).
Syfte med projektplanen:
Projektplan ska:

- Tydliggöra arbetsgång och beslutspunkter
- Ange ansvarsfördelning mellan förvaltning och politik
- Fastställa tidsplan och milstolpar
- Klargöra resursbehov (personal, konsult, ekonomi)
- Beskriva medborgardialog och samråd

2. Projektplan

2.1 Projektets omfattning och avgränsning

2.1.1 Omfattning

I projektet ingår att:

- Ta fram en ny översiktsplan som ersätter ÖP-2035
- Genomföra en översyn av befintliga LIS-områden
- Revidera vindbruksplanen (tematiskt tillägg)
- Anpassa planen till lag- och regeländringar som skett efter att ÖP-2035 antogs (2021-11-09)
- Genomföra miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt MB 6 kap
- Genomföra medborgardialog och samråd enligt PBL
- Bygga in åtgärdspunkter från Planeringsstrategi 2024–2027

2.1.2 Avgränsning av projektet

I projektet ingår inte att:

- Ta fram detaljplaner
- Ta fram fördjupningar av översiktsplan (FÖP)

Särskilda fokusområden:
LIS-områden

Inriktning: Översyn med syfte att utvärdera och eventuellt omstrukturera befintliga områden som inte längre är aktuella.
Antal nuvarande LIS-områden: 19
Områden som föreslås tas bort (preliminärt): Inget, samråd får hållas först

Vindbruksplanen
Inriktning: Översyn av Vindbruksplan för Dalsland (2010) med syfte att utvärdera och eventuellt omstrukturera befintliga områden som inte längre är lämpliga. Nuvarande utpekade områden i Dals-Ed är Töftedalsfjället (utbyggt med 21 verk) och Västra Haksjön (planerad utbyggnad med 10 verk).
Områden som föreslås tas bort (preliminärt): D1 Västra Haksjön**Lagändringar**
Inriktning: ÖP ska anpassas till de lag- och regeländringar som skett efter att ÖP-2035 antogs (2021-11-09). Detaljerad genomgång finns i avsnitt 2.2.

Digital eller analog översiktsplan
Inriktning: Ställning ska tas tidigt i processen till om den nya översiktsplanen ska tas fram som en revidering av befintlig ÖP 2035 eller som en digital översiktsplan enligt Boverkets föreskrifter (BFS 2024:2). Två alternativ presenteras nedan för politiskt ställningstagande.

Alternativ A – Revidering av befintlig ÖP 2035 (icke-digital)
Den nya översiktsplanen tas fram som en revidering av ÖP 2035 i samma form som idag (webbpresenterad plan med inbäddade kartor och tillhörande PDF-dokument). Planen klassas inte som digital enligt BFS 2024:2. Eftersom planen påbörjas före den 1 januari 2027 omfattas den inte heller av kravet. Detta är den inriktning som tidigare diskuterats i plangruppen och som innebär lägst initial kostnad.

Konsekvenser:
- Enklare och mer förutsägbar process; ingen extra teknisk komplexitet.
- Lägre initial arbetsinsats; ingen investering i digital plandatabas.
- Mindre tekniskt beroende av externa system och leverantörer för planinformationen.
- Färre krav på intern kompetensutveckling kring digitala verktyg och datamodeller.
- Vid framtida ändringar av planen omfattas dock den ändrade delen av kravet på digital information, även om resten av planen är analog. Boverket rekommenderar att kommunen i sådana fall hellre tar fram ett helt digitalt kommunomfattande plan från början.
- Vid nästa revidering behöver planen sannolikt digitaliseras från grunden, vilket innebär ett större arbete vid det tillfället.
- Information från planen kan inte tillgängliggöras maskinläsbart för länsstyrelsen, grannkommuner och statliga myndigheter på det sätt som blir norm framöver.

Alternativ B – Digital översiktsplan enligt Boverkets ÖP-modell (framtidssäkrad)

Den nya översiktsplanen tas fram digitalt från start och uppfyller kraven i BFS 2024:2 även om de inte juridiskt gäller för denna revidering. Planinformationen lagras strukturerat i en geodatabas enligt Boverkets fritt tillgängliga ÖP-modell. Förutsättningen är att kommunens befintliga Sweco-kartmotor kan användas för visning av kartlager, vilket behöver stämmas av med Sweco i ett tidigt skede. Planens text och redaktionella delar publiceras på kommunens befintliga hemsida (dalsed.se).
Tilläggskostnaden för detta alternativ består enbart av en engångsinsats av konsulthjälp för att sätta upp datastrukturen och utbilda handläggare i QGIS. Inga återkommande licens- eller systemkostnader tillkommer. Det är väsentligt billigare än kommersiella helhetslösningar (Esri/StoryMaps eller Sokigo), som typiskt kostar från 300 000 kr första året och 100 000+ kr löpande per år.

Bakgrund för omtag av frågan: Plangruppen har tidigare bedömt att en digital ÖP skulle bli en oproportionerligt dyr satsning för en mindre kommun. Den bedömningen stämmer om man utgår från kommersiella helhetslösningar. Med det öppna alternativet (Alternativ B) blir kostnadsbilden väsentligt annorlunda, och frågan bör därför prövas på nytt mot den nya kostnadsbilden.
Konsekvenser:

- Planen uppfyller kraven i BFS 2024:2 även om de inte juridiskt gäller för denna revidering – framtidssäkring.
- Kommunen kan bygga vidare på befintliga system – Umbraco och (efter avstämning) Sweco-kartmotorn – utan att köpa nya plattformar eller licenser.
- Framtida ändringar och nästa revidering blir enklare när grunden redan är digital.
- Information kan delas maskinläsbart med länsstyrelsen, grannkommuner och myndigheter.
- Boverkets ÖP-modell är fritt tillgänglig och utformad för att även mindre kommuner ska kunna komma i gång utan stora systemköp.
- Kräver en initial investering i uppsättning av plandatabas samt utbildning av handläggare som engångsutgift.
- Innebär en något mer komplex process initialt jämfört med en analog plan.

Valt alternativ (A / B):
Beslut om inriktning fattas senast: 2026-12-16

2.2 Projektets resultat/mål

Projektet ska resultera i:

- En antagen ny översiktsplan som ersätter ÖP-2035
- En reviderad LIS-plan integrerad i översiktsplanen
- En reviderad vindbruksplan som tematiskt tillägg
- En översiktsplan som är förenlig med gällande lagstiftning (PBL, MB, PBF)
- En plan som ger vägledning för kommunens markanvändning och bebyggelseutveckling till år 2040

2.2.1 Effektmål och indikatorer

Strukturen från ÖP-2035 förs vidare. Den nya översiktsplanen bygger på två utvecklingsområden och tre kärnvärden, som är i linje med kommunens vision. Strukturen utvärderas och utvecklas under processens gång.

Två utvecklingsområden:

- Platsutveckling
- Miljöutveckling

Tre kärnvärden:

- Attraktivitet
- Hållbarhet
- Delaktighet

Varje utvecklingsområde ska ha förankring i samtliga tre kärnvärden. Strukturen utvärderas under uppstartsskedet och kan justeras vid behov.

Åtgärdspunkter från planeringsstrategin 2024–2027 som ska arbetas in:

1. Se över nya/reviderade underlag (nationella, regionala och kommunala) och arbeta in dem i dokumentet.
2. Ta fram tydligare förteckning över planeringsunderlag som använts, inklusive datering.
3. Tydligare färger i kartunderlagen.
4. Lägg till riksintresse för skyddade vattendrag enligt MB 4 kap § 6 under avsnittet för riksintressen.
5. Ta bort länsväg 164 under avsnittet "Riksintressen – kommunikationer" (enligt Trafikverkets beslut 2022-09-26).
6. Ersätt hänvisningar till kommunens VA-plan med vattentjänstplan.
7. Ta bort 4:e stycket under avsnitt 4.4.3 om Dalslands miljö- och energiförbunds upphävda riktlinjer för slutna tankar och slamspridning.
8. Översyn av styrdokument – kan påverka översiktsplanens genomförandeplan; revidera vid behov.
9. Förtydliga handläggning av bygglov/strandskydd – remiss till Dalslands Miljö- och Energikontor som tillräckligt underlag.

Lagändringar som ska arbetas in:

Plan- och bygglagen (PBL):

- Mars 2025 (SFS 2025:71) – PBL 2 kap 3 §: kommunal handlingsplan för bostadsförsörjning ska vara vägledande vid planläggning.
- December 2025 (SFS 2025:974) – PBL 3 kap 5 § första stycket 4: kommunen ska redovisa och definiera särskilt värdefulla byggnadsverk, allmänna platser och bebyggelseområden (enligt 8 kap 13 §) samt redogöra för vilka hänsyn som krävs.

Miljöbalken (MB):

- Juli 2025 (SFS 2025:512) – MB 7 kap: ändrade strandskyddsregler. Generellt strandskydd borttaget vid små insjöar (<1 ha), små vattendrag (<2 m breda) och vatten

anlagda efter 1975-06-30. Lättnader för förvärvsverksamheter inom jord-, fiske-, vatten-, skogsbruk och renskötsel. Särskilt relevant för översynen av LIS-områden.

Lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar:

- Mars 2025 (SFS 2025:70) – kommunala riktlinjer ersätts med handlingsplan för bostadsförsörjning.

Tidigare lagändringar identifierade i planeringsstrategin:

- Januari 2023 – Vattentjänstplan (ändring av lagen om allmänna vattentjänster) – ersätter kommunens VA-plan.
- 2020 (PBL 8 kap 4 § första stycket 11) – laddning av elfordon nytt egenskapskrav.

Övriga lagändringar att bevaka:

- Laddkravet i PBF och PBL
- Plan- och bygglagen (löpande)

Kommunala underlag att beakta:

- Kommunens utvecklingsplan 2024–2027 (antagen KF 2023-10-18 § 92)
- Laddplan för Dals-Eds kommun (antagen KS 2023-10-25 § 175)
- Energi- och klimatstrategi (antagen KF 2023-09-13 § 82)
- Handlingsplan för bostadsförsörjning
- Avfallsplan
- Naturbruksplan för Eds tätort
- Kartskikt för grön infrastruktur och ekosystemtjänster
- Vattentjänstplan
- Genomförandeplan från ÖP-2035 (revideras vid behov)

2.3 Organisation, bemanning och styrning

Projektet kommer att löpa från sommar 2026 till laga kraft höst/vinter 2028 (cirka 2–2,5 år). Strukturen nedan bygger på den som användes vid ÖP-2035 (projektplan 2018-08-29/2019-03-13) och utgör en utgångspunkt. Arbetsgruppens sammansättning är preliminär och behöver stämmas av med berörda personer.

2.3.1 Projektägare

Huvudprojektägare: Kommunstyrelsen
Styrgrupp: Plangrupp (sammankallande: projektledare, mötesfrekvens: vid behov)
Samrådsgrupp: Politikercafé

2.3.2 Projektgrupp

Ansvarsområde	Namn	Förvaltning
Projektledning	Emma Johansson	Plan och bygg
Plan- och bygglov	Elin Andersson	Plan och bygg
Vatten och avlopp	Carlos Garcia	VA-enheten

Samhällsbyggnad	Eva Sjötun	Enheten för samhällsbyggnad och arbetsmarknad
Infrastruktur	Joakim Svensson	Teknik och service
Näringsliv	Tommy Nerstrand (Jessica Olsson)	Kommunikation och utveckling (Kanslienheten)
Folkhälsa / social hållbarhet	Linda Andersson	Kanslienheten
Digitalisering	Martin Johansson	IT-enheten
Kultur och fritid	Jessica Olsson	Kanslienheten
Utbildning / barn och unga / barnperspektiv	Anna Andersson	Barn och utbildningsförvaltningen
Socialförvaltning – demografi/tillgänglighet	Malin Karlsson	Socialförvaltning
DMEK – MKN, vatten, ekosystemtjänster	Återkommer senare	DMEK
Arbetsmarknad (AMI)	Eva Sjötun	Enheten för samhällsbyggnad och arbetsmarknad
Kommunikation	Jessica Olsson	Kanslienheten
Energi	Jessica Olsson	Kanslienheten
Turism	Melissa Lazarides	Kommunikation och utveckling

Externa konsulter:

- Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) – extern
- Kartor – Sweco
- Eventuella behov utifrån LIS och vindbruk
- Övriga konsulter vid behov
- Eventuell digital ÖP-plattform (vid val av Alternativ B)

2.3.3 Förklaring av ansvar

Projektägare (Kommunstyrelsen): Har ett övergripande ansvar, fastställer projektplan, utser projektorganisation och fattar beslut om uppstart, samråd, granskning och antagande. Antagande av plan sker dock i kommunfullmäktige.

Projektledare (Plan- och bygglovshandläggare): Ansvarar för projektledning inom projektets tidsram. Driver det operativa arbetet, kallar till möten i styrgrupp och arbetsgrupp, ansvarar för samordning med konsulter samt återrapportering till projektägare.
Styrgrupp (Plangrupp): Strategiska avstämningar och vägledning. Bereder frågor för politiskt beslut.
Arbetsgrupp: Tjänstepersoner från berörda förvaltningar bidrar med sakkompetens inom respektive ansvarsområde.

Beslutsinstanser:

Skede	Beslut	Instans
Uppstart	Beslut om att ta fram ny ÖP	KS / KF
Förstudie	Beslut om förstudie	KS
Samråd	Beslut om samråd	KS
Granskning	Beslut om granskning	KS
Antagande	Antagande av ÖP	KF

Tidsplan:
Processen beräknas löpa under cirka 2–2,5 år från uppstart till laga kraft. Vid ÖP-2035 var projektplanen ca 2 år.

Skede	Aktivitet	Tidsperiod	Beslutsinstans
Uppstart	Beslut om uppstart + projektorganisation	Sommar 2026	KS
Förstudie	Dialog, sammanställning	Höst – Vinter 2026	KS
MKB-avgränsning	Avgränsningssamråd med länsstyrelsen	Höst 2026 – Vinter 2026	
Framtagande	Förslag ÖP, MKB påbörjas	Vinter 2026 – Sommar 2027	
Samråd	Minst 8 veckor	Höst 2027	KS – beslut om samråd
Bearbetning	Samrådsredogörelse, revidering	Vinter 2027	
Granskning	Minst 8 veckor	Vår 2028	KS – beslut om granskning

Antagande	Slutlig revidering + beslut	Höst 2028	KS → KF
Överklagandetid	3 veckor		
Laga kraft		Höst – Vinter 2028	

Kritiska beroenden / risker i tidsplan:

- Beslut om uppstart fattas före valet september 2026 för att säkra politisk kontinuitet
- Tidigt beslut om inriktning enligt avsnitt 2.1.2 (Alt A eller B)
- Tidig beställning av externa utredningar (MKB, kulturmiljö, ev. naturvärden)

Skeden och aktiviteter:

Uppstart och förstudie:

Aktiviteter:

- Politiskt uppdrag och beslut om uppstart
- Etablera projektorganisation
- Inläsning av ÖP-2035, planeringsstrategi 2024–2027, länsstyrelsens underlag
- Nulägesanalys av LIS-områden och vindbruksplan
- Kartlägga relevanta lagändringar sedan ÖP-2035 antogs
- MKB-samråd med länsstyrelsen om avgränsning
- Medborgardialoger (tidiga, även om LIS och vindbruk)

Leveranser: Projektplan, PM utredningsbehov

Tidsperiod: Sommar – Vinter 2026

Utredningsbehov:

Följande utredningar bedöms preliminärt behövas under processen. Slutlig prioritering och tidpunkt fastställs i PM utredningsbehov.

Utredning	**Syfte**	**Tidpunkt**	**Ansvar**
Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)	Lagkrav enligt MB	Vår 2027	Extern konsult
Kartanalys nya strandskyddsregler (SFS 2025:512)	Underlag för LIS-översyn	Höst 2026	Intern / GIS-stöd
Kulturmiljöinventering	Lagkrav PBL 3 kap 5 § (SFS 2025:974)	Höst – Vinter 2026	Extern konsult
Naturvärdesinventering	Vid eventuella nya LIS-områden	Vid behov	Extern konsult
Översvämnings- och skyfallskartering	Klimatanpassning	Vinter 2026 – Vår 2027	Extern (avstämning med länsstyrelsen)

Bullerutredning vindbruk	Vid eventuell justering av vindbruksområden	Vid behov	Extern konsult
Uppdaterad bostadsförsörjningsanalys	Underlag för handlingsplan för bostadsförsörjning (SFS 2025:70/71)	Höst 2026	Intern

Framtagande av planförslag:
Aktiviteter:

- Utarbeta mål, strategier och inriktning utifrån de två utvecklingsområdena
- Översyn av LIS-områden – analys om något ska ändras
- Översyn av vindbruksområden – analys av vilket som ska tas bort
- Genomgång av lagändringar och konsekvenser för planen
- Påbörja miljökonsekvensbeskrivning (MKB) – upphandling av extern konsult
- Tidiga medborgardialoger om LIS och vindbruksplan (ev. innan förstudie)
- Redaktionella ändringar inför samrådsbeslut

Tidsperiod: Vinter 2026 – Sommar 2027
Samråd:
Aktiviteter:

- Beslut om samråd (KS)
- Kungörelse av samråd
- Samrådsförslag sänds till länsstyrelsen, grannkommuner, myndigheter
- Öppna samrådsmöten
- Digitala kanaler – plan tillgänglig digitalt
- Hantering och sammanställning av yttranden
- Samrådsredogörelse

Särskilt fokus under samrådet:

- Yttranden om LIS-områden
- Yttranden om föreslagna borttag av vindbruksområden
- Länsstyrelsens granskningsyttrande – riksintressen, MKN, hälsa/säkerhet
- Samordning med övriga Dalslandskommuner avseende vindbruksplanen

Samrådstid: minst 8 veckor
Tidsperiod: Höst 2027

2.4 Ekonomi

Vid ÖP-2035 fanns en särskilt avsedd budget på 250 tkr/år inom kommunstyrelsen (ansvar 2110) för externa arkitekttjänster och MKB. Interna tjänstepersoner och politiker finansierades inom ordinarie verksamhetsansvar. Behovet bör utvärderas för den nya processen.
Detaljerade kostnader för processen redovisas vid ett senare tillfälle då det krävs ytterligare genomgång av utredningsbehov, omfattning och konsultinsatser. Även vad som behöver

sättas av i budget för respektive år återkommer i ett senare skede, kopplat till kommunens budgetprocess. Tabellen nedan utgör ett ramverk som ska fyllas i när underlaget är bättre genomgånget.

Post	**Uppskattad kostnad**	**Kommentar**
Interna personresurser		Inom ordinarie verksamhet
Konsult – MKB		Extern (som vid ÖP-2035)
Underlagsutredningar		Extern, utifrån behov
Kommunikation/dialog		
Övriga konsulter		Vid behov
Digital framtidssäkring (se avsnitt 2.1.2)		Innehåll och kostnad bestäms av valt alternativ. Vid Alt A: ingen kostnad. Vid Alt B: konsult för datafundament + QGIS-utbildning.
Övrigt		
TOTALT per år		
TOTALT projektet		

2.5 Prioritering

Översiktsplanearbetet är prioriterat inom kommunstyrelsens verksamhet enligt beslut från kommunfullmäktige 2025-12-11 § 103 (LIS-plan) och kommunstyrelsen 2025-11-22 § 152 (vindbruksplan). Inom projektet prioriteras följande:

- Tidigt politiskt beslut om val mellan analog (Alt A) och digital (Alt B) plan
- Tidig dialog med markägare och allmänhet om LIS och vindbruk
- Tidig beställning av externa utredningar (MKB, kulturmiljö, ev. naturvärden)
- Att projektet inte avstannar i slutskedet – lärdom från ÖP 2017

2.6 Kommunikation

Fortlöpande och korrekt information/kommunikation är ett måste för att projektets nyttor ska nå sin fulla potential. Det ska lösas genom att intressenterna är väl kända och att vi följer vår kommunala kommunikationspolicy.

2.6.1 Intressentanalys

Målgrupper baseras på matris från ÖP-2035: berörda × aktiva. Särskilt fokus på de som har svårare att göra sig hörda.

- Kommuninvånare (Eds tätort och landsbygd)
- Barn och ungdomar (skolor, förskola)
- Seniorer (SPF, Linden)
- Fastighetsägare i berörda områden (särskilt LIS och vindbruk)
- Föreningar (alla listade hos kommunen får inbjudan)
- Myndigheter och grannkommuner (Dalslandskommunerna särskilt avseende vindbruksplanen)
- Politiker
- Personer med funktionsnedsättning

2.6.2 Metoder för information/kommunikation

Beprövade metoder från ÖP-2035 att bygga vidare på:

Aktivitet	Skede	Målgrupp / Plats
Anpassad enkät för barn/ungdomar	Förstudie	Snörrum, Haga, Utsikten
Teckningar/illustrationer (behöver stämmas av med förskola)	Förstudie	Förskola
Webbplats – projektsida	Hela processen	Allmänhet
Facebook / sociala medier	Hela processen	Allmänhet
Öppna samrådsmöten	Samråd	Allmänhet
Riktad info till fastighetsägare LIS/vindbruk	Samråd	Berörda fastighetsägare
Pressmeddelanden	Vid milstolpar	Media
Digital ÖP-plattform / Analog plattform (enligt valt alternativ)	Hela processen	Allmänhet
Dialog politikercafé (avstämning krävs om tillgänglighet i år)	Hela processen	Politiker

Samordning med övriga processer:

- Kommunens utvecklingsplan – samordning av tidplan och mål (revidering 2027)

- Vision för Dals-Eds kommun (visionen är inte planerad för revidering – politisk fråga om så ska ske)
- SCB medborgarundersökning
- Strukturbild Dalsland / Fyrbodal

2.7 Riskhantering

2.7.1 Risk och konsekvensanalys med åtgärdsplan

Risk och konsekvensanalys med åtgärdsplan är metodiken under hela projektet. Under resans gång kan det komma in nya risker, tänkbara konsekvenser kan omvärderas och åtgärdsplan kan omprioriteras.

2.7.2 Identifierade risker

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Åtgärd
Politiskt skifte under processen	Medel	Medel	Förankra inriktningsbeslut i bred politisk majoritet tidigt. Dokumentera beslut tydligt så att en ny majoritet kan ta vid utan informationsförlust. Styrgrupp över blockgränser.
Processen avbryts (jfr ÖP 2017)	Medel	Hög	Tydliga avstämningspunkter med politiken efter varje fas. Tidigt politiskt ställningstagande till känsliga frågor (LIS, vindbruk) så att processen inte fastnar i slutskedet. Dokumenterad lärdom från ÖP 2017.
Motstånd mot förändringar av LIS-områden	Hög	Medel	Tidig dialog med markägare, berörda och friluftsintressen. Tydlig motivering till de förändringar som föreslås, med stöd i strandskyddslagstiftningen och uppföljning av hur befintliga LIS-områden faktiskt utnyttjats sedan ÖP 2035. Politisk förankring av principer innan enskilda områden pekas ut eller avförs.
Motstånd mot förändringar av vindbruksområden	Hög	Medel	Tydlig redovisning av kunskapsunderlag (avstånd, motstående intressen, ny forskning, omvärldsförändringar). Tidig politisk

			förankring i KS. Samordning med övriga Dalslandskommuner. Förankring med markägare och närboende innan slutligt förslag presenteras.
Bristande samsyn med övriga Dalslandskommuner och gränskommuner (vindbruk)	Medel	Medel	Tidiga kontakter via Dalslandskommunerna, Fyrbodals kommunalförbund samt direktkontakt med gränskommunerna Årjäng, Halden, Aremark och Munkedal. Gemensam tjänstemannaberedning innan politiska ställningstaganden. Acceptera att full samsyn inte är ett krav – Dals-Eds linje får dokumenteras tydligt även om den avviker.
Länsstyrelsen anmärker på planen	Medel	Medel	Tidiga avstämningar med Länsstyrelsen redan i förstudien, inte först vid samråd. Bevaka riksintressen, MKB och lagändringarna efter ÖP 2035 särskilt noga. Skriftliga avstämningar dokumenteras löpande.
Försenade underlag/utredningar	Medel	Medel	Tidsplanen lägger in marginal för centrala underlag (MKB, översvämningskartering med mera). Beställ externa utredningar tidigt. Identifiera vilka underlag som är kritiska för fortsatt arbete och prioritera dessa.
Ny lagstiftning under processen	Medel	Medel	Löpande omvärldsbevakning via SKR och Boverket. Planens struktur ska tåla mindre justeringar utan omarbetning. Tydlig dokumentation av vilken lagstiftning som ligger till grund vid varje skede.
Resursbrist internt	Hög	Hög	Säkerställ att ÖP-arbetet är prioriterat i verksamhetsplaneringen. Tydligt

			avsatt tid för planhandläggare. Avtal med extern konsult för avgränsade delmoment (MKB, utredningar). Ersättare utpekade för nyckelpersoner.
Lågt engagemang i medborgardialog	Medel	Medel	Flera kanaler (digital och fysisk). Aktivt uppsökande till föreningar, byalag och näringsliv. Tydlig återkoppling på vad som händer med inkomna synpunkter ökar deltagandet vid senare tillfällen. Anpassa formerna till Dals-Eds storlek – lokal närvaro slår stora kampanjer.
Beslut om digital eller analog ÖP fattas för sent	Medel	Hög	Beslut om inriktning enligt avsnitt 2.1.2 fattas i samband med antagande av Projektplan, så att handläggare arbetar konsekvent från start.

Anledning för att inte starta projektet: Nej – politiska beslut om uppstart har redan fattats och förutsättningarna för att genomföra projektet bedöms vara goda. Identifierade risker hanteras genom åtgärdsplanen ovan.

Miljöbedömning enligt MB 6 kap:

- Undersökning om planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan
- Samråd med länsstyrelsen om avgränsning
- Upprättande av MKB (extern konsult upphandlas)
- Integrering i planhandlingen

Bedömning av betydande miljöpåverkan:
MKB-ansvarig:

3. Projektplansinriktning

Projektplanen tas fram enligt kommunens projektmodell. Den utgår från detta projektdirektiv och fördjupar:

- Detaljerad tidsplan med milstolpar per skede
- Detaljerad budget per fas
- Konkreta leveranser per skede
- Detaljerad kommunikationsplan
- Uppföljning av projektplanen

Uppföljning:

- Statusrapport till styrgrupp – frekvens: Vid behov
- Avstämning i arbetsgruppen – frekvens: Vid behov
- Revidering av projektdirektivet/projektplanen vid behov
- Slutrapport efter antagande
- Ny genomförandeplan tas fram i samband med antagande

4. Fastställande av Projektdirektiv

Fastställande sker av projektägare via politiskt beslut i kommunstyrelsen.

_____

Datum och underskrift

Kommunstyrelsen, Dals-Eds kommun

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 91 Dnr KS-2026-000211043

Taxor för Dalslands miljö- och energinämnd år 2027

Sammanfattning av ärendet

Taxorna inom miljönämndens ansvarsområde har uppdaterats. Dalslands miljönämnd fattade beslut om dessa taxor 2026-06-04 § 42.

Taxan inom miljöbalkens område har i bilaga 1 anpassats efter ny och ändrad lagstiftning inom bland annat avfallsområdet. Bilaga 2 har kompletterats med ytterligare verksamhetskoder kopplade till de årliga tillsynsavgifterna för tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter inom branscherna Trävaror, Metall- och plastytbehandling, avfettning och färgborttagning, Förbrukning av organiska lösningsmedel och Avfall med anledning av att dessa typer av verksamheter nu förekommer inom nämndens geografiska område.

I övriga taxor har främst vissa redaktionella justeringar och förtydliganden gjorts som i sak inte påverkar avgiftsuttaget.

Ändringar i taxan framgår i bilaga 1 – Myndighetstaxor DMN 2027 (överstruken röd text är ersatt med gulmarkerad text. Ny text är också gulmarkerad).

Direktionen för Dalslands miljö- och energiförbund beslutade 2024-05-30 rekommendera kommunerna att årlig uppräkning av timtaxan sker enligt PKV (prisindex för kommunal verksamhet) för oktober månad året före avgiftsåret. Ägarkommunernas kommunfullmäktige fastställde 2024 direktionens beslut (Kommunfullmäktige i Dals-Ed 2024-09-11 § 74). Dalslands miljönämnd kommer justera 2027 års timtaxa i enlighet med PKV för oktober månad 2026.

Beslutsunderlag

Myndighetstaxor DMN 2027

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa följande förslag till taxor att gälla från den 1 januari 2027 och framåt:

- Taxa inom miljöbalkens område samt angränsande regelverk
- Taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter
- Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedelslagstiftningen
- Taxa inom strålskyddslagstiftningens område

forts. § 91

- Taxa för prövning och tillsyn över avfallshantering i fritidsbåtshamnar
- Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer

Expedieras till
KS/KF

DMN § 42 Dnr 2026/1123.ADM

Taxor inom miljönämndens ansvarsområde, Dalslands miljönämnd

Dalslands miljönämnd föreslår Dalslands miljö- och energiförbunds direktion att besluta att rekommendera kommunfullmäktige i kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud att fastställa följande förslag till taxor att gälla **från den 1 januari 2027 och framåt**:

- Taxa inom miljöbalkens område samt angränsande regelverk
- Taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter
- Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedelslagstiftningen
- Taxa inom strålskyddslagstiftningens område
- Taxa för prövning och tillsyn över avfallshantering i fritidsbåtshamnar
- Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer

Bakgrund

Taxorna inom miljönämndens ansvarsområde har uppdaterats.

Taxan inom miljöbalkens område har i bilaga 1 anpassats efter ny och ändrad lagstiftning inom bl.a. avfallsområdet. Bilaga 2 har kompletterats med ytterligare verksamhetskoder kopplade till de årliga tillsynsavgifterna för tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter inom branscherna *Trävaror*, *Metall- och plastytbehandling, avfettning och färgborttagning*, *Förbrukning av organiska lösningsmedel* och *Avfall* med anledning av att dessa typer av verksamheter nu förekommer inom nämndens geografiska område.

I övriga taxor har främst vissa redaktionella justeringar och förtydliganden gjorts som i sak inte påverkar avgiftsuttaget.

Beredning
Nämndens presidium 2026-05-27

Expedieras:
Direktionen

Elektronically signed | Sähköisesti allekirjoitettu | Elektronisk signerats | Elektronisk signert | Elektronisk underskrivet
https://sign.visma.net/sv/document/uniqueid/2b1126f2-81a1-4580-3e99-2f17f52d5f33

visma sign
www.visma.sign.com

Ansvarig handläggare:
Dan Gunnardo
Förbundschef
Telefon: 0530-93 94 50

Kommunfullmäktige i Dals-Ed

Dnr 2026/1123.ADM

Taxor inom miljönämndens ansvarsområde, Dalslands miljönämnd

Förslag till beslut

Dalslands miljönämnd föreslår att kommunfullmäktige i Dals-Eds kommun beslutar att fastställa följande förslag till taxor att gälla **från den 1 januari 2027 och framåt**:

- Taxa inom miljöbalkens område samt angränsande regelverk
- Taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter
- Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedelslagstiftningen
- Taxa inom strålskyddslagstiftningens område
- Taxa för prövning och tillsyn över avfallshantering i fritidsbåtshamnar
- Taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer

Bakgrund

Taxorna inom miljönämndens ansvarsområde har uppdaterats. Dalslands miljönämnd fattade beslut om dessa taxor 2026-06-04 § 42.

Taxan inom miljöbalkens område har i bilaga 1 anpassats efter ny och ändrad lagstiftning inom bl.a. avfallsområdet. Bilaga 2 har kompletterats med ytterligare verksamhetskoder kopplade till de årliga tillsynsavgifterna för tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter inom branscherna *Trävaror*, *Metall- och plastytbehandling, avfettning och färgborttagning*, *Förbrukning av organiska lösningsmedel* och *Avfall* med anledning av att dessa typer av verksamheter nu förekommer inom nämndens geografiska område.

I övriga taxor har främst vissa redaktionella justeringar och förtydliganden gjorts som i sak inte påverkar avgiftsuttaget.

Ändringar i taxan framgår i bilaga 1 – Myndighetstaxor DMN 2027 (överstruken röd text är ersatt med gulmarkerad text. Ny text är också gulmarkerad).

Direktionen för Dalslands miljö- och energiförbund beslutade 2024-05-30 rekommendera kommunerna att årlig uppräkning av timtaxan sker enligt PKV (prisindex för kommunal verksamhet) för oktober månad året före avgiftsåret. Ägarkommunernas kommunfullmäktige fastställde 2024 direktionens beslut (Kommunfullmäktige i Dals-Ed 2024-09-11 § 74). Dalslands miljönämnd kommer justera 2027 års timtaxa i enlighet med PKV för oktober månad 2026.

Dalslands miljö- och energikontor

Dan Gunnardo
Förbundschef

Bilaga 1-Myndighetstaxor DMN 2027

Beredning

Nämndens presidium 2026-05-27
Dalslands miljönämnd 2026-06-04

Expedieras:

Kommunfullmäktige i Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud

Postadress
Dalslands miljö
& energikontor
Kyrkogatan 5
464 30 Mellerud

E-post
kansli@dalsland.se

Hemsida
www.dalsland.se

Org. nr.
222000-0877

UTKAST – version med uppdateringar och rättelser

Taxor inom miljönämndens ansvarsområde

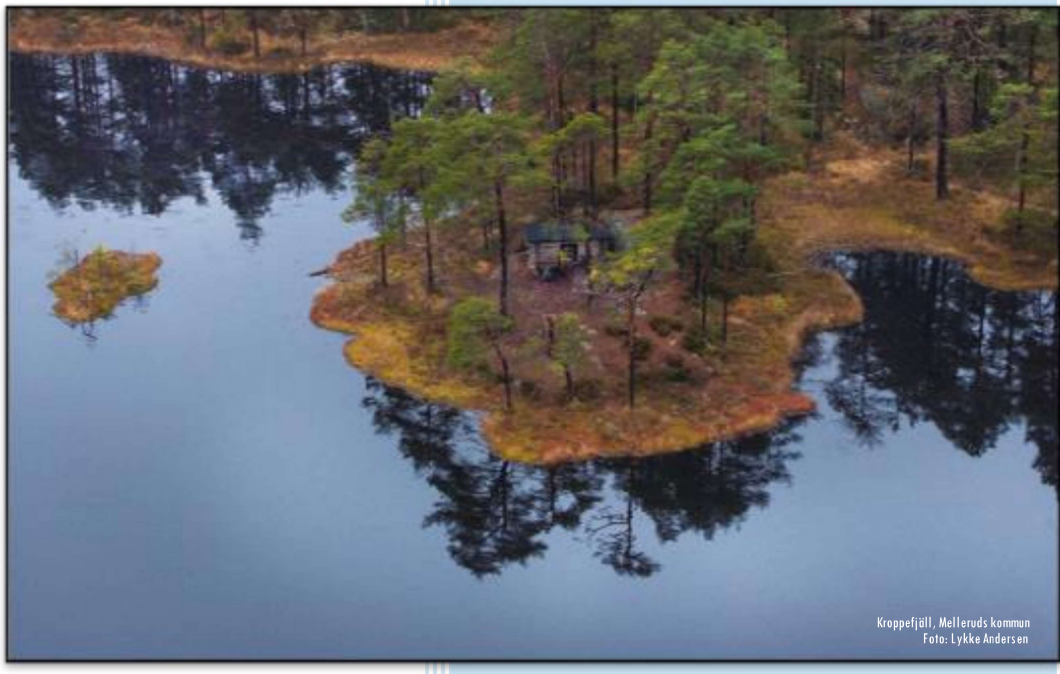
Kroppefjäll, Melleruds kommun
Foto: Lykke Andersen

Dalslands miljönämnd

BENGTSFORS KOMMUN · DALS-EDS KOMMUN · Färgelanda kommun · MELLERUDS KOMMUN

Innehåll

TAXA INOM MILJÖBALKENS OMRÅDE OCH ANGRÄNSANDE REGELVERK 3
Inledande bestämmelser 3
Allmänna bestämmelser om avgift 3
Timavgift m.m. 4
Avgifter för ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag 4
Avgifter för anmälningsärenden 5
Avgifter för återkommande och regelbunden tillsyn 5
Avgifter i särskilda fall 6
Allmänna bestämmelser om fasta avgifter och tilläggsavgifter 7
Avgift för tillsyn i övrigt 7
Avgifter för kontroll och annan offentlig verksamhet 8
Verkställighet av beslut 8
Överklagande 8
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser 8
BILAGA 1 – Avgifter för prövning och viss tillsyn 9
BILAGA 2 – Årlig avgift för tillsyn 23
BILAGA 3 – Timavgift för tillsyn 32
TAXA FÖR OFFENTLIG KONTROLL ENLIGT LAGEN OM FODER OCH ANIMALISKA BIPRODUKTER 33
Inledande bestämmelser 33
Allmänna bestämmelser om avgift 33
Timavgift 34
Årlig avgift för planerad kontroll 34
Efterhandsdebitering av planerad kontroll för vissa kontrollobjekt 34
Avgift för uppföljande kontroll 35
Avgift för utredning av klagomål 35
Överklagande 35
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser 35
TAXA FÖR OFFENTLIG KONTROLL ENLIGT LIVSMEDELSLAGSTIFTNINGEN 36
Inledande bestämmelser 36
Allmänna bestämmelser om avgift 36
Timavgift 37
Avgift för registrering och riskklassning 37
Avgift för planerad kontroll 38

Avgift för uppföljande kontroll ... 38
Avgift för utredning av klagomål ... 38
Avgift för korrigerande åtgärder ... 39
Avgift exportkontroll ... 39
Avgift importkontroll ... 39
Avgift för inköp under dold identitet ... 39
Avgift för övrig offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet ... 39
Överklagande ... 40
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser ... 40
TAXA INOM STRÅLSKYDDSLAGSTIFTNINGENS OMRÅDE ... 41
Inledande bestämmelser ... 41
Allmänna bestämmelser om avgift ... 41
Timavgift ... 41
Avgifter för anmälningsärenden ... 42
Avgifter för återkommande tillsyn ... 42
Avgifter för tillsyn i övrigt ... 42
Verkställighet av beslut ... 43
Överklagande ... 43
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser ... 43
TAXA FÖR PRÖVNING OCH TILLSYN ÖVER AVFALLSHANTERING I FRITIDSBÅTSHAMNAR ... 44
Inledande bestämmelser ... 44
Allmänna bestämmelser om avgift ... 44
Timavgift ... 44
Överklagande ... 45
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser ... 45
TAXA FÖR TILLSYN ENLIGT LAGEN OM SPRÄNGÄMNESPREKURSORER ... 46
Inledande bestämmelser ... 46
Allmänna bestämmelser om avgift ... 46
Timavgift ... 46
Avgifter för tillsyn ... 47
Överklagande ... 47
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser ... 47

TAXA INOM MILJÖBALKENS OMRÅDE OCH ANGRÄNSANDE REGELVERK

Denna taxa meddelas med stöd av 27 kap. 1 § andra stycket miljöbalken (1998:808) och 2 § andra stycket lagen (2014:140) med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn.

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Dalslands miljönämnds kostnader för prövning, tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller EU-förordningar och bestämmelser som genomför EU-direktiv inom miljöbalkens tillämpningsområde eller marknadskontrollagstiftningen inom miljöbalkens tillämpningsområde, bland annat vad gäller naturvård och kulturvård, skydd av områden, miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, verksamheter som orsakar miljöskador, vattenverksamhet, skötsel av jordbruksmark, kemiska produkter, biotekniska organismer och varor, avfall och producentansvar.

Utöver vad som anges i denna taxa kan ersättning till kommunen utgå bland annat enligt 26 kap. 22 § andra stycket miljöbalken för undersökningskostnader och enligt 25 kap. 2 § miljöbalken för rättegångskostnader.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgift enligt denna taxa ska betalas för

1. Handläggning och andra åtgärder med anledning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag.
2. Handläggning och andra åtgärder med anledning av anmälan av verksamhet eller åtgärd.
3. Handläggning och andra åtgärder vid tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

- Tillsyn som föranleds av klagomål som är obefogat, och inte kräver utredning.
- Handläggning som föranleds av att beslut fattade av nämnd och enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller EU-bestämmelser inom miljöbalkens tillämpningsområde överklagas,
- Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.

4 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

5 § Beslut om avgift eller om nedsättning eller efterskänkning av avgift enligt denna taxa fattas av Dalslands miljönämnd. Betalning av avgift ska ske till nämnden och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

6 § Enligt 27 kap. 3 § miljöbalken är alla som är skyldiga att betala en avgift enligt denna taxa, eller ersättning enligt 26 kap. 22 § miljöbalken, skyldiga att lämna de uppgifter som behövs för att avgiftens eller ersättningens storlek ska kunna bestämmas.

7 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)~~. Utgångspunkt för indexuppräkningen är~~ oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Dalslands miljönämnd ska ~~in~~för varje kalenderår (avgiftsår) därefter justera de i denna taxa antagna avgifterna (fasta avgifter och timtaxa) med den procentsats för Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) ~~hemsida i~~ webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

8 § Dalslands miljönämnd får besluta om ändringar i taxebilagorna 1–3 med anledning av ändrade regler om prövningsnivåer eller prövningsplikt ~~ändrade verksamhetskoder~~, så länge ändringarna inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Timavgift m.m.

9 § Vid tillämpning av denna taxa är timavgiften 1 205 kronor (år 2026) per hel timme handläggningstid. Avgiften i ett ärende beräknas genom att handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.

10 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid miljönämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, besiktningar, restid och provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av ärendet.

11 § Timavgift tas ut för faktisk nedlagd handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år tas ingen timavgift ut.

För inspektioner, mätningar, och andra kontroller som utförs vardagar mellan 19:00 och 07:00, lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar tas avgift ut med en 1,5 gånger ordinarie timtaxan.

12 § En fast inställelsetid motsvarande 30 minuter tas ut vid planerade tillsynsbesök för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök. Ordinarie tillsyn av verksamheter med en fast årlig avgift enligt bilaga 2 omfattas ej.

En fast inställelsetid motsvarande 60 minuter tas ut för platsbesök vid händelsestyrd prövning och tillsyn som inte kan anstå samt för extraordinär tillsyn enligt 29 § för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök. Prövningsärenden med fast avgift enligt bilaga 1 omfattas ej.

Avgifter för ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag

13 § Avgift för prövning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag ska betalas som antingen fast avgift genom tillämpning av den avgiftsnivå som anges i taxebilaga 1 eller i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan eller enligt de grunder i övrigt som anges i taxebilaga 1.

Avgift för prövning ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som ansökningen avser.

14 § Om det i ett beslut om tillstånd föreskrivs att en anordning inte får tas i bruk förrän den har besiktigats och godkänts av miljönämnden ingår kostnaden för en sådan besiktning i den

fasta avgiften. Kan anordningen inte godkännas vid den besiktningen och ny besiktning måste ske vid ytterligare ett tillfälle, tas timavgift ut för den ytterligare handläggningstiden.

15 § Avgift för prövning av ansökan om tillstånd, dispens eller undantag ska erläggas av sökanden.

16 § Avgift för prövning ska erläggas även om ansökan avslås. Avgift tas inte ut för en ansökan som återkallas innan handläggning påbörjas.

17 § I ärenden om ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som prövas av nämnden är sökanden i förekommande fall även skyldig att ersätta nämndens kostnader enligt 19 kap. 4 och 5 §§ miljöbalken för sakkunniga som har tillkallats av nämnden och för kungörelser i ärendet. Sökanden är även skyldig att ersätta nämndens kostnader för kungörelser i ärendet om tillstånd, dispens eller undantag enligt 7 kap. miljöbalken eller förordningen (1998:1252) om områdesskydd.

18 § Utöver avgift för prövning av ansökan om tillstånd, dispens eller undantag, kan avgift komma att tas ut för annan handläggning avseende den verksamhet eller åtgärd som prövningen avser enligt vad som anges i denna taxa.

Avgifter för anmälningsärenden

19 § Avgift för handläggning av anmälan av verksamhet eller åtgärd ska betalas som antingen fast avgift genom tillämpning av den avgiftsnivå som anges i taxebilaga 1 eller i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan eller enligt de grunder i övrigt som anges i taxebilaga 1.

Avgift med anledning av handläggning av anmälan ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som anmälan avser.

Avgift för handläggning av anmälan av anmälningspliktig ändring av verksamhet (anmälningspliktig ändring av A- eller B verksamhet respektive anmälningspliktig ändring av C-verksamhet eller avloppsanordning) ska betalas i form av timavgift.

Avgift tas inte ut för en anmälan som återkallas innan handläggningen har påbörjats.

20 § Avgift för handläggningen av anmälan ska betalas av den som driver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden.

I ärenden om anmälan av miljöfarlig verksamhet med beteckningen C i miljöprövningsförordningen är denne i förekommande fall skyldig att ersätta nämndens kostnader för kungörelse i ärendet.

21 § Utöver avgift med anledning av handläggning av anmälan, kan avgift för tillsyn komma att tas ut för den verksamhet eller åtgärd som anmälan avser enligt vad som anges i denna taxa.

Avgifter för återkommande och regelbunden tillsyn

22 § Med återkommande tillsyn avses planerad tillsyn över sådan miljöfarlig verksamhet eller åtgärder med en fastställd prövningsnivå (A eller B) enligt miljöprövningsförordningen samt tillsyn över miljöfarlig verksamhet eller åtgärder med fastställd anmälningsplikt (C) enligt miljöprövningsförordningen, eller hälsoskyddsverksamheter som ska anmälas enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (H).

23 § Med regelbunden tillsyn avses planerad tillsyn över sådana verksamheter eller åtgärder som saknar fastställda krav på anmälan (”U” och ”UH”).

24 § För återkommande tillsyn över sådan miljöfarlig verksamhet eller åtgärder med en fastställd prövningsnivå (A eller B) enligt miljöprövningsförordningen ska en fast årlig avgift betalas enligt vad som framgår av taxebilaga 2.

I taxebilaga 2 är verksamheterna indelade i verksamhetsgrupper där varje verksamhetsgrupp har en rubrik. Endast en avgift inom varje verksamhetsgrupp ska ingå i beräkningen av tillsynsavgiften. Avgiften ska motsvara den högsta avgiften som verksamheten omfattas av inom verksamhetsgruppen.

Om verksamheten omfattas av avgift i fler än en verksamhetsgrupp, ska den högsta avgiften i varje verksamhetsgrupp läggas samman enligt följande. Den högsta avgiften ska ingå i beräkningen med sitt fulla värde. Var och en av de övriga delavgifterna ska ingå i beräkningen med en fjärdedel (25 %) av sitt fulla värde. Om summan överstiger 130 procent av det fulla beloppet för den högsta avgiften, ska den del som överstiger 130 procent inte ingå i tillsynsavgiften.

25 § För återkommande tillsyn över sådan verksamhet eller åtgärd med fastställd anmälningsplikt (C) enligt miljöprövningsförordningen, eller hälsoskyddsverksamheter som ska anmälas enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (H), ska en fast årlig avgift betalas enligt vad som framgår av taxebilaga 2.

Den årliga avgiften ska tas ut motsvarande den högsta avgiften som verksamheten omfattas av inom verksamhetsgruppen.

För verksamheter med två eller flera verksamhetskoder ska avgiften för verksamheterna läggas samman. Avgiften från verksamhetsgruppen med det högst angivna timantalet i taxebilaga 2 ska ingå i beräkningen med sitt fulla värde. Om summan överstiger 125 procent av det fulla beloppet för den högsta avgiften, ska den del som överstiger 125 procent inte ingå i tillsynsavgiften.

26 § För regelbunden tillsyn över sådana verksamheter eller åtgärder som saknar fastställda krav på anmälan (”U” och ”UH”) och som anges i bilaga 3 ska avgift betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.

27 § För verksamheter som tillståndsprövats ska avgiften bestämmas med utgångspunkt ifrån vad som anges i tillståndsbeslutet i fråga om produktionsvolym eller liknande.

Avgifter i särskilda fall

Industriutsläppsverksamhet

28 § För industriutsläppsverksamheter, det vill säga verksamheter som markeras med (-i) i miljöprövningsförordningen, ska utöver fast årlig avgift enligt taxebilaga 2 betalas ett årligt tillägg till den årliga tillsynsavgiften motsvarande 9 timmars handläggningstid multiplicerat med aktuell timtaxa. Tillägg tas endast ut för de industriutsläppsverksamheter där slutsatser om bästa tillgängliga teknik som anges i 2 kap. industriutsläppförordningen (2013:250) för verksamheten har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning. Avgiften tas ut året efter att slutsatserna offentliggjorts.

När verksamhetens årliga tillsynsavgift enligt bilaga 2 är lägre än tilläggsavgiften, ska tilläggsavgiften endast tas ut med ett belopp som motsvarar den årliga tillsynsavgiften.

I beslut om tilläggsavgift ska prövas om det föreligger skäl för nedsättning av avgiften enligt 4 §.

Tillägg för industriutsläppsverksamheter ska betalas tillsammans med den fasta årliga avgiften.

Extraordinär tillsynsavgift

29 § För verksamheter som omfattas av fast årlig tillsynsavgift får nämnden i särskild ordning besluta om extraordinär tillsynsavgift. Sådan avgift tas ut för ett visst år om den faktiskt utförda tillsynen överskrider den tillsynstid som motsvaras av den fasta avgiften och denna tillsyn är föranledd av att verksamhetsutövaren bryter mot villkor, inte följer förelägganden eller förbud eller större driftstörning som kan medföra risk för skada eller olägenhet av större betydelse för människors hälsa, miljön eller andra intressen som skyddas enligt miljöbalken.

Extraordinär tillsynstid beräknas som timavgift enligt 9-12 §§ och ska betalas i efterskott av den som är verksamhetsutövare vid tillsynens utförande.

Tillkommande avgift i särskilda fall

30 § Timavgift enligt 9–12 §§ ska även betalas för nämndens arbete med anledning av

1. beslut om sådana villkor av mindre betydelse som prövningsmyndigheten med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken överlåtit till den kommunala tillsynsmyndigheten att besluta om, eller
2. tillsynsmyndighetens arbete med anledning av omprövning av tillstånd eller villkor enligt 24 kap. 5 § miljöbalken.

Allmänna bestämmelser om fasta avgifter och tilläggsavgifter

31 § Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Sådan avgift ska betalas från och med det kalenderår som följer efter att det att beslut om tillstånd till verksamhet meddelats eller anmälan skett eller - i de fall tillstånd eller anmälan inte krävts - verksamheten har påbörjats. För tillsyn som sker dessförinnan tas timavgift ut.

Fast årlig avgift ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

32 § Avgift för tillsyn betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärd som föranleder avgiften. Tillsyn över miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken ska betalas av den som enligt det 10 kap. miljöbalken är ansvarig för avhjälpande eller kostnader.

Avgift för tillsyn i övrigt

33 § Avgift för tillsyn i övrigt, även för handläggning med anledning av underrättelser eller information, ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan eller enligt de grunder som i övrigt anges i taxebilaga 1.

34 § Avgift för tillsyn betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten, vidtar åtgärd eller i annat fall kan anses ha gett upphov till olägenheter som föranleder tillsynsåtgärden. Avgift för tillsyn över miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken ska betalas av den som enligt det 10 kap. miljöbalken är ansvarig för avhjälpande eller kostnader.

Avgifter för kontroll och annan offentlig verksamhet

35 § När kontrollförordningen (EU) 2017/625 är tillämplig ska avgift för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad, och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen, betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden för kontrollen multipliceras med timtaxan. Sådan avgift tas bara ut om kontrollen blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

36 § För ~~kommunens~~ miljönämndens handläggning inom miljöbalkens tillämpningsområde som avser marknadskontroll enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 ska avgift betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan enligt de grunder som anges i taxebilaga 1.

Verkställighet av beslut

37 § Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 4 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken framgår att miljönämndens beslut om avgift får verkställas enligt utsökningsbalken.

38 § Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 5 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken framgår att miljönämnden får förordna att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart, även om det överklagas.

Överklagande

39 § Av 19 kap. 1 § miljöbalken följer att beslut om avgift kan överklagas hos länsstyrelsen.

Beslut om avgift för marknadskontroll överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

40 § Denna taxa träder i kraft den ~~1 december 2025~~ 1 januari 2027 och tillämpas på ärenden som kommer in från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

BILAGA 1 – Avgifter för prövning och viss tillsyn

Avgiftsnivå	Timmar
Avgiftsnivå 1	2 h
Avgiftsnivå 1b	3 h
Avgiftsnivå 2	4 h
Avgiftsnivå 3	8 h
Timavgift	Timavgift

MILJÖFARLIG VERKSAMHET OCH HÄLSOSKYDD		
Prövning av ansökan		
Beskrivning	**Lagrum**	**Avgift**
Ansökan om tillstånd till inrättande av en **avloppsanordning med vattentoalett** och utsläpp till mark eller vatten för **1-25 personekvivalenter.**	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 3
Ansökan om tillstånd till inrättande av en **avloppsanordning med vattentoalett** och utsläpp till mark eller vatten för **26-200 personekvivalenter.**	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Ansökan om tillstånd för inrättande av annan avloppsanordning än med vattentoalett enligt vad kommunen har föreskrivit för att skydda människors hälsa eller miljön.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Avgiftsnivå 3
Ansökan om tillstånd till **anslutande av en vattentoalett till en befintlig avloppsanordning.**	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Ansökan om tillstånd till inrättande av **värmepumpsanläggning** för utvinning av värme ur mark, ytvatten, eller grundvatten som **ej** är lokaliserad inom eller i anslutning till område med misstänkt eller konstaterad förorening i mark eller vatten enligt vad kommunen har föreskrivit för att skydda människors hälsa eller miljön.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Avgiftsnivå 1b

Ansökan om tillstånd till inrättande av **värmepumpsanläggning** för utvinning av värme ur mark, ytvatten, eller grundvatten som **är lokaliserad** inom eller i anslutning till område med **misstänkt eller konstaterad förorening i mark eller vatten** enligt vad kommunen har föreskrivit för att skydda människors hälsa eller miljön.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Timavgift
Ansökan om tillstånd till **hållande av vissa djur** inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	39 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Timavgift
Ansökan om **dispens för spridning av naturligt gödsel, slam** och annan orenlighet inom område med detaljplan eller intill sådant område enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	40 och 42 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Avgiftsnivå 2
Ansökan om tillstånd eller dispens i **andra frågor** enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Timavgift
Ansökan om **tillstånd eller dispens enligt vad som anges i skyddsföreskrifter för vattenskyddsområde** meddelade med stöd av 7 kap 22 § miljöbalken.	7 kap 22 § miljöbalken, Föreskrifter för vattenskyddsområde	Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan om **miljöfarlig verksamhet**.	9 kap 6 §, 1 kap 10 § miljöprövningsförordningen (2013:251)	Timavgift
Anmälan om **ändring av miljöfarlig verksamhet**.	1 kap 11 § miljöprövnings-förordningen (2013:251)	Timavgift
Anmälan om inrättande av en **avloppsanordning utan vattentoalett** för **1-25 personekvivalenter**.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 2
Anmälan om inrättande av en **avloppsanordning utan vattentoalett** för **26-200 personekvivalenter**.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Anmälan om inrättande av **annat slag av toalett än vattentoalett** enligt vad kommunen har föreskrivit för att skydda människors hälsa eller miljön.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Avgiftsnivå 1

Anmälan om **ändring av en avloppsanordning**.	14 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Anmälan om **anläggande av gödselstad** eller annan upplagsplats för djurspillning inom ett område med detaljplan eller intill sådant område enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	37 och 42 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Timavgift
Anmälan i **andra frågor** enligt vad **kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa**.	40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken	Timavgift
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds **hygienisk behandling** som innebär risk för **blodsmitta** eller annan smitta på grund av användningen av skalpeller, akupunkturnålar, piercingsverktyg eller andra liknande skärande eller stickande verktyg. Verksamhet som omfattas av lagen (2021:363) om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar är inte anmälningspliktig.	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet med **bassängbad** för allmänheten, eller som på annat sätt används av många människor.	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet som utgörs av **förskola**, öppen förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, förskoleklass, **grundskola**, grundsärskola, **gymnasieskola**, gymnasiesärskola, specialskola, sameskola eller internationell skola.	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Anmälan om att uppföra eller använda ett **kyltorn** som inte ingår i en verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251).	38a § och 38 c § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Anmälan enligt vad som anges i skyddsföreskrifter för vattenskyddsområde meddelade med stöd av 7 kap 22 § miljöbalken.	7 kap 22 § miljöbalken	Timavgift
Tillsyn		
Annan miljöfarlig verksamhet, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2 eller timavgift enligt taxebilaga 3.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 1 miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift

Byggnader, lokaler och anläggningar som kräver särskild uppmärksamhet och som inte omfattas av avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2 eller taxebilaga 3; 1. byggnader som innehåller en eller flera **bostäder** och tillhörande utrymmen, 2. lokaler för **undervisning, vård eller annat omhändertagande,** 3. **samlingslokaler** där många människor brukar samlas, 4. **hotell, pensionat och liknande lokaler** där allmänheten yrkesmässigt erbjuds tillfällig bostad, 5. **idrottsanläggningar, campinganläggningar, badanläggningar, strandbad** och andra liknande anläggningar som är upplåtna för allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor, 6. lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds **hygienisk behandling** och där verksamheten inte endast omfattar estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar, 7. lokaler för **förvaring av djur.**	26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 45 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Annan hälsoskyddsverksamhet, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
VATTENVERKSAMHET		
Prövning av ansökan		
Ansökan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa om tillstånd till inrättande och användande av ny anläggning för grundvattentäkt och denna inte kräver tillstånd enligt 11 kap miljöbalken.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken Gällande föreskrifter	Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa om inrättande och användande av ny anläggning för grundvattentäkt och denna inte kräver tillstånd enligt 11 kap miljöbalken.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken Gällande föreskrifter	Timavgift
Anmälan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa om användande av befintlig anläggning för grundvattentäkt.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken Gällande föreskrifter	Timavgift
Tillsyn		
Anläggning för grundvattentäkt som kräver tillstånd eller anmälan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa och som inte kräver tillstånd enligt 11 kap miljöbalken.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 2 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift

KEMISKA PRODUKTER OCH BIOTEKNISKA ORGANISMER		
LAGRING AV BRANDFARLIGA VÄTSKOR		
Tillsyn		
~~**Information innan installation** påbörjas eller hantering inleds~~ ~~- i **cistern** ovan eller i mark med tillhörande rörledningar som rymmer mer än 1 m³ brandfarliga vätskor eller olja utanför vattenskyddsområde *eller*~~ ~~- i **cistern** ovan eller i mark med tillhörande rörledningar som rymmer mer än 150 liter brandfarliga vätskor eller olja inom vattenskyddsområde.~~ Tillsyn i samband med information till tillsynsmyndigheten enligt Naturvårdverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10). Ovanstående gäller inte om hanteringen är tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) eller prövas inom ramen för en annan tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken.	1 kap 2 ~~1~~ § och 3 kap 1 och 2 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Tillsyn i samband med **information** till tillsynsmyndigheten om cistern som **tagits ur bruk** eller vid underrättelse då det finns anledning att **misstänka** att ett mark- eller vattenområde har blivit **förorenat av hantering** som omfattas av tillämpningsområdet för Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10). ~~**Information om cistern som tagits ur bruk.**~~ Ovanstående gäller inte om hanteringen är tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) eller prövas inom ramen för en annan tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken.	6 ~~1~~ kap 2 ~~1~~ § och 7 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Tillsyn i samband med **medgivande av undantag** från kraven i Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10).	8 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10).	Timavgift
Övrig tillsyn av hantering av brandfarliga vätskor och spillolja. Gäller inte om hanteringen är tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) eller prövas inom ramen för en annan tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken.	~~1 kap 1 §~~ Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 26 kap 3 § miljöbalken, 2 kap 31 och 32 §§ ~~p5~~ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift

FLUORERADE VÄXTHUSGASER		
Tillsyn		
Underrättelse och samråd innan installation eller konvertering sker av sådan utrustning som innehåller 14 ton koldioxidekvivalenter **f-gas** eller mer om valet av utrustning och köldmedium inte behandlas inom ramen för en ansökan om tillstånd eller en anmälan enligt 9 kap miljöbalken.	14 § förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser, 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift
Rapport om det under någon del av ett kalenderår finns minst 14 ton koldioxidekvivalenter i en stationär anläggning eller i en mobil utrustning som omfattas av läckagekontroll enligt 11 § eller enligt artikel 3.3 andra stycket och 4.1-4.3 i EU-förordningen om f-gaser.	15 § förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser, 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 1
Övrig tillsyn av fluorerade växthusgaser, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
OZONNEDBRYTANDE ÄMNEN		
Tillsyn		
Utrustning i **motorfordon, flyg** och **tåg** som innehåller kontrollerade ämnen.	Förordning (EU) 2024/573, förordning (EU) 2024/590, 2 kap 31 § p 6 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
VÄXTSKYDDSMEDEL		
Prövning av ansökan		
Ansökan om särskilt tillstånd till **yrkesmässig användning av växtskyddsmedel**. 1. inom idrotts- och fritidsanläggningar, 2. vid planerings- och anläggningsarbeten, 3. på vägområden samt grusytor och andra mycket genomsläppliga ytor, och 4. på ytor av asfalt, betong eller andra hårdgjorda material.	2 kap 40 och 40 a §§ förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel	Timavgift
Ansökan om tillstånd att **yrkesmässigt använda växtskyddsmedel utomhus inom ett vattenskyddsområde** som har inrättats före den 1 januari 2018 eller där föreskrifterna inte har ändrats efter den 1 januari 2018.	6 kap 1 och 2 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2), 2 kap 36 § 2 st förordningen(2014:425) om bekämpningsmedel och 7 kap 22 § miljöbalken	Timavgift

Ansökan om **dispens från förbudet att använda växtskyddsmedel** 1. **på ängs- eller betesmark** som inte är lämplig att plöja men som kan användas till slåtter eller bete, 2. **på skolgårdar eller gårdar till förskolor eller på lekplatser** som allmänheten har tillträde till, 3. **i parker eller trädgårdar** eller andra områden som i första hand är avsedda att vara **rekreationsområden** som allmänheten har tillträde till, 4. **inom koloniträdgårdsområden eller i växthus** som inte används yrkesmässigt, 5. **på tomtmark för bostadshus** eller på krukväxter i hemträdgårdsmiljö, eller 6. **på växter inomhus utom i produktionslokaler, lagerlokaler och liknande lokaler.**	2 kap 37 och 39 §§ förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel	Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan om **yrkesmässig användning av växtskyddsmedel.**	2 kap 41 och 41a §§ Förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel	Timavgift
Tillsyn		
Underrättelse vid olyckor då en större mängd växtskyddsmedel läckt ut eller kan befaras läcka ut. Timavgift tas endast ut för nedlagd handläggningstid när underrättelsen föranleder handläggning.	9 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2), 2 kap 31 § p 5 och 2 kap 32 § 1 st p 2b miljötillsynsförordningen (2011:13) ~~i lydelsen som gäller fr o m 1 juli 2018~~.	Timavgift
Underrättelse om vattentäkt, grundvatten eller en sjö eller ett vattendrag befaras bli förorenat av växtskyddsmedel. Timavgift tas endast ut för nedlagd handläggningstid när underrättelsen föranleder handläggning.	9 kap 3 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2), 2 kap 31 § p 5 och 2 kap 32 § 1 st p 2b miljötillsynsförordningen (2011:13) ~~i lydelsen som gäller fr o m 1 juli 2018~~.	Timavgift
Övrig tillsyn av växtskyddsmedel, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 31 § p 5, 2 kap 32a § p 1 och p 2 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift

BIOCIDPRODUKTER		
Prövning av ansökan		
Ansökan om **undantag från bestämmelserna om information och underrättelse** i 4 kap 1-3 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3). Gäller inte biocidprodukter som innehåller nematoder, insekter eller spindeldjur.	1 kap 1§ och 4 kap 4 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3)	Timavgift
Tillsyn		
Tillsyn vid bekräftelse på **underrättelse** i samband med **spridning av biocidprodukt** på en plats som allmänheten har tillträde till som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2. Gäller inte biocidprodukter som innehåller nematoder, insekter eller spindeldjur. Timavgift tas endast ut för nedlagd handläggningstid när underrättelsen föranleder handläggning.	1 kap 1§ och 4 kap 2 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Övrig tillsyn av biocidprodukter, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2. Gäller inte biocidprodukter som innehåller nematoder, insekter eller spindeldjur.	Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
PCB		
Prövning av ansökan		
Ansökan om **dispens** från kravet om avlägsnande av PCB-produkt i byggnader och anläggningar.	17 b § förordningen (2007:19) om PCB m.m.	Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan om **avlägsnande av fogmassa eller halkskyddad golvmassa** enligt 17, 17 a eller 17 b § förordning (2007:19) om PCB m.m.	18 § förordningen (2007:19) om PCB m.m.	Timavgift
Tillsyn		
Övrig tillsyn av PCB-varor och PCB-produkter som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	Förordningen (2007:19) om PCB m.m., 26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift

KOSMETISKA PRODUKTER		
Tillsyn		
Tillsyn enligt miljöbalken eller kontroll enligt förordning (EU) 2019/1020 av kosmetiska produkter samt utförande av de uppgifter enligt artiklarna 24, 25.1, 25.5 första stycket, 26, 27.1 och 27.5 i förordning (EG) nr 1223/2009 som ska skötas av behörig myndighet.	26 kap 30a-32 och 33 §§ miljöbalken, förordning (EU) 2019/1020, förordning (EG) nr 1223/2009, 2 kap 34 § 2 och 3st miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
~~Kosmetiska produkter, de uppgifter som enligt artiklarna 24, 25.1, 25.5 första stycket, 26, 27.1 och 27.5 i förordning (EG) nr 1223/2009 ska skötas av behörig myndighet, samt rådgöra med Läkemedelsverket innan åtgärder vidtas enligt artikel 27.1 i förordningen.~~	~~Förordning (EG) nr 1223/2009, 2 kap 34 § miljötillsyns-förordningen (2011:13)~~	~~Timavgift~~
~~Marknadskontroll i fråga om kosmetiska produkter med fullgörande av de uppgifter som anges i 1 kap 5 § 3 st p 1 i miljötillsynsförordningen genom att inrätta lämpliga förfaranden enligt artikel 18.2 i förordning (EG) nr 765/2008 för att~~ ~~a) följa upp klagomål och rapporter om risker relaterade till produkter som omfattas av harmoniserad gemenskapslagstiftning,~~ ~~b) bevaka olyckor och hälsoskador som dessa produkter misstänks ha orsakat,~~ ~~c) kontrollera att korrigerande åtgärder har vidtagits,~~ ~~d) följa upp vetenskaplig och teknisk kunskap i säkerhetsfrågor.~~	~~Förordning (EG) nr 1223/2009, 2 kap 35 § 1 st miljötillsynsförordningen (2011:13), artikel 18.2 förordning (EG) nr 765/2008~~	~~Timavgift~~
ÖVRIGT AVSEENDE KEMISKA PRODUKTER		
Tillsyn		
Primärleverantörers och andra än primärleverantörers hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor som inte innebär utsläppande på marknaden, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 32 § miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor i andra verksamheter än miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap miljöbalken, utom när det gäller den tillsyn över primärleverantörers utsläppande på marknaden av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor som Kemikalieinspektionen ansvarar för enligt 21 § första stycket 1 a och b. ~~utöver över primärleverantörers utsläppande på marknaden~~	2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Övrig tillsyn av kemiska produkter eller utförande av kontroll enligt förordning (EU) 2019/1020, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	1 kap 19 och 20 §§, 2 kap 32 och 32 a-d §§ samt 2 kap 19 § p 7-9, p 11-14, p 16, p 17, p 19 miljötillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st	Timavgift

	miljöbalken, förordning (EU) 2019/1020 (marknadskontroll-förordningen)	
AVGIFT FÖR VISS ÖVRIG VERKSAMHET		
ÄRENDEN OM ALLMÄNNA HÄNSYNSREGLER ENLIGT 2 KAP MILJÖBALKEN		
Tillsyn		
Hushållning med energi samt användning av förnyelsebara energikällor, i verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 5 § samt 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
I verksamhet eller vid **vidtagande av åtgärd** som inte omfattas av fast avgift i taxebilaga 2, utnyttja möjligheterna att 1. minska mängden **avfall**, 2. minska mängden **skadliga ämnen i material och produkter**, 3. minska de **negativa effekterna av avfall**, och 4. **återvinna avfall**.	2 kap 5 § samt 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
Övrig tillsyn över att **miljöbalkens hänsynsregler** efterlevs, i verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 2-4 §§ miljöbalken 26 kap 3§ 3 st miljöbalken	Timavgift
ÄRENDEN ENLIGT 7 OCH 12 KAP MILJÖBALKEN		
Prövning av ansökan		
Ansökan om tillstånd till verksamhet eller åtgärd som inte får utföras utan tillstånd enligt föreskrifter för **natur- eller kulturreservat** eller **vattenskyddsområde**.	Gällande föreskrifter	Timavgift
Ansökan om tillstånd till **åtgärd som är förbjuden** för att den strider mot syftet med det tilltänkta skyddet av ett område eller föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen enligt 7 kap 24 §.	7 kap 24 § miljöbalken	Timavgift
Ansökan om **dispens** eller **undantag från föreskrifter för natur- eller kulturreservat, naturminne, djur- och växtskyddsområde eller vattenskyddsområde**.	Gällande föreskrifter, 7 kap 7 § miljöbalken, 9 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.	Timavgift
Ansökan om **nya** eller **ändrade villkor** i ett beslut om tillstånd eller dispens avseende natur- eller kulturreservat, naturminne, djur- och växtskyddsområde eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter, 7 kap 7 § miljöbalken, 9 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.	Timavgift
Ansökan om **dispens** från förbudet att **bedriva en verksamhet** eller vidta en åtgärd **som kan skada naturmiljön i ett biotopskyddsområde**.	7 kap 11 § 2 st miljöbalken, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 §	Timavgift

	miljötillsynsförordningen (2011:13)	
Ansökan om undantag från bestämmelserna i 23 §, 23 a §, 24 § p 2 och p 3, 25 §, 28 a §, 28 b § och 28 d § i jordbruksverkets föreskrifter om **miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring** om omständighet har uppstått som verksamhetsutövaren varken kunnat eller borde ha förutsett och inte heller kunnat påverka.	36 § föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring (SJVFS 2021:37), 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § p 7 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan om en **verksamhet eller åtgärd inom natur- eller kulturreservat eller vattenskyddsområde** som kräver anmälan enligt föreskrifter meddelade för natur- eller kulturreservat eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter	Timavgift
Anmälan för **samråd av en åtgärd som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt** enligt andra bestämmelser i miljöbalken och som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön.	12 kap 6 § miljöbalken	Timavgift
Tillsyn		
~~**Strandskydd**~~ **Naturreservat, kulturreservat, naturminnen, biotopskyddsområden, vattenskyddsområden** som kommunen har beslutat om, **djur- och växtskyddsområden** som kommunen har meddelat föreskrifter om, område eller föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen enligt 7 kap 24 § miljöbalken, **strandskyddet** utom det som länsstyrelsen har tillsyn över enligt 2 kap 7 § p 2 miljötillsynsförordningen (2011:13).	2 kap 9 § och 2 kap 7 § p 2 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Verksamhet som berörs av föreskrifter i fråga om 1. begränsningar av **antalet djur** i ett jordbruk, 2. försiktighetsmått för **gödselhanteringen**, och 3. **växtodlingen** och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	12 kap 10 § miljöbalken, 2 kap 32 § miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Tillsyn av skyddade områden enligt 7 kap miljöbalken som har beslutats av länsstyrelsen, om länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljötillsynsförord-ningen (2011:13)	Timavgift
Skötsel av jordbruksmark och annan markanvändning vid jordbruket enligt 7, 8 och 12 kap. miljöbalken, om länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § p 7 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift

~~**Övrig tillsyn** av skötsel av jordbruksmark och annan markanvändning i jordbruket och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.~~	~~2 kap 8 § p 7 samt 1 kap 19 och 20 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13) eller 26 kap 3 § 3 st miljöbalken~~	~~Timavgift~~
ÄRENDEN OM VERKSAMHETER SOM ORSAKAR MILJÖSKADOR ENLIGT 10 KAP MILJÖBALKEN		
Handläggning av anmälan		
Anmälan om att vidta en **avhjälpandeåtgärd** med anledning av en **föroreningsskada**.	10 kap 1§ miljöbalken, 28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Tillsyn		
Underrättelse om **upptäckt av en förorening** på en fastighet och föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Timavgift tas endast ut för nedlagd handläggningstid när underrättelsen föranleder handläggning.	10 kap 11 § miljöbalken	Timavgift
Underrättelse om **upptäckt av en överhängande fara** för att en verksamhet eller åtgärd medför en **allvarlig miljöskada**. Timavgift tas endast ut för nedlagd handläggningstid när underrättelsen föranleder handläggning.	10 kap 12 och 14 §§ miljöbalken	Timavgift
Underrättelse om **upptäckt av att en allvarlig miljöskada har uppstått**. Timavgift tas endast ut för nedlagd handläggningstid när underrättelsen föranleder handläggning.	10 kap 13 och 14 §§ miljöbalken	Timavgift
Föroreningsskador som inte omfattas av länsstyrelsens ansvar enligt 2 kap. 29 § första stycket 3 miljötillsynsförordningen.	2 kap 31 § p 3 miljö-tillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
Andra miljöskador enligt 10 kap. 1 § miljöbalken, om skadorna har orsakats av en verksamhet eller åtgärd som den kommunala nämnden har tillsynsansvaret för.	2 kap 31 § p 4 miljö-tillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
ÄRENDEN OM AVFALL ENLIGT 15 KAP MILJÖBALKEN		
Prövning av ansökan		
Ansökan om dispens från förbudet att hantera avfall när kommunen ska ansvara för en viss hantering av avfall.	15 kap 25 § p 1 miljöbalken	Timavgift
Ansökan om tillstånd från en fastighetsinnehavare att **på fastigheten själv återvinna eller bortskaffa avfall** även om ett sådant tillstånd inte krävs.	15 kap 25 § p 2 miljöbalken	Avgiftsnivå 1
~~Ansökan om dispens från krav i 3 kap. avfallsförordningen.~~	~~3 kap 15 – 15 b §§ samt 19 a avfallsförordning (2020:614)~~	~~Timavgift~~

Ansökan om dispens från en fastighetsägare eller verksamhet från kravet i 3 kap 7 § på utsortering av bioavfall och/eller kravet i 3 kap 8 § på utsortering av förpackningsavfall.	3 kap 27 § avfalls-förordningen (2020:614)	Timavgift
Ansökan om dispens från den som producerar förpackningsavfall i en yrkesmässig verksamhet från kravet i 3 kap 9 § första stycket att skilja förpackningen från dess innehåll.	3 kap 31 § avfalls-förordningen (2020:614)	Timavgift
Ansökan om dispens från kraven på utsortering och separat insamling av bygg- och rivningsavfall i 3 kap 19 och 25 §§.	3 kap 33 § avfalls-förordningen (2020:614)	Timavgift
Ansökan om **dispens** från skyldighet att **lämna avfall till kommunen** enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering.	9 kap 2 § avfallsförordning (2020:614), Renhållningsföreskrifter för Dalslandskommunerna	Avgiftsnivå 1
Ansökan om **dispens** från kravet på att lämna kommunalt avfall, eller avfall som omfattas av kommunalt ansvar enligt 15 kap. 20 § MB, till kommunen vid **eget bortskaffande** på fastigheten av **latrin** eller **annat avfall från avloppsanordning**.	15 kap. 25 § MB, Renhållningsföreskrifter för Dalslandskommunerna	Timavgift
Övriga ansökningar om **undantag/dispens** enligt **kommunens föreskrifter om avfallshantering.**	9 kap 1 och 2 §§ avfalls-förordningen (2020:614) Renhållningsföreskrifter för Dalslandskommunerna	Timavgift
Övriga ansökningar gällande avfall och avfallshantering enligt **miljöbalken** och **tillhörande förordningar.**	15 kap. MB, 9 kap 1 – 2 §§ avfallsförordningen (2020:614)	Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan från fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare att på fastigheten själv **kompostera** eller på annat sätt behandla annat avfall än trädgårdsavfall som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 § MB.	5 kap 15 § avfallsförordningen (2020:614), 27 § Renhållningsföreskrifter för Dalslandskommunerna	Timavgift
Övriga anmälningar enligt **kommunens föreskrifter om avfallshantering.**	9 kap 1 och 2 §§ avfalls-förordningen (2020:614) Renhållningsföreskrifter för Dalslandskommunerna	Timavgift
Övriga anmälningar gällande avfall och avfallshantering enligt **miljöbalken** och **tillhörande förordningar.**	15 kap. MB, 9 kap 1 – 2 §§ avfallsförordningen (2020:614)	Timavgift
Tillsyn		
I fråga om hur 17–22 och 28 §§ förordningen (2021:996) om engångsprodukter uppfylls lokalt.	2 kap 31 § p 7 miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift

Distributörers hantering av avfall enligt förordning (EU) 2023/1542, batteriförordningen	2 kap 31 § p 8 miljötillsynsförordningen (2011:13), artiklarna 62, 64, 66, 67 och 74.4 i förordning (EU) 2023/1542	Timavgift
Behandlingsanläggningsaktörers hantering av avfall enligt förordning (EU) 2023/1542, batteriförordningen, och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt Taxebilaga 2.	2 kap 31 § p 9 miljötillsynsförordningen (2011:13), artiklarna 65, 70.3 och 71 i förordning (EU) 2023/1542	Timavgift
Övrig tillsyn över avfall och avfallshantering som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
ÄRENDEN ENLIGT 26 KAP MILJÖBALKEN		
Tillsyn		
Tillsyn avseende **stängselgenombrott.**	26 kap 11 § miljöbalken, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift
MARKNADSKONTROLL OCH KONTROLL ENLIGT EU 625/2017 (KONTROLLFÖRORDNINGEN)		
Tillsyn		
Marknadskontroll och **kontroll enligt EU 625/2017,** tillsyn enligt de förordningar som anges i 26 kap. 30 § MB.	26 kap. 30 § MB och där angivna förordningar	Timavgift
ÖVRIGA ÄRENDEN INOM MILJÖBALKENS OMRÅDE		
Prövning av ansökan		
Ansökan om tillstånd eller dispens enligt **miljöbalken** och **angränsande regelverk** i **andra frågor** än vad som i övrigt anges i bilaga 1.		Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan enligt **miljöbalken** och **angränsande regelverk** i **andra frågor** än vad som i övrigt anges i bilaga 1.		Timavgift

BILAGA 2 – Årlig avgift för tillsyn

JORDBRUK			
Djurhållning			
Beskrivning	**Prövningsnivå**	**Avgift**	**Beskrivning**
1.10-i och 1.11	B	9	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 2 kap. 1 eller 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar. För IUV-verksamheter (-i) görs ett tillägg till den årliga tillsynsavgiften motsvarande 9 timmars handläggningstid i enlighet med 28 § i denna taxa.
1.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Uppodling av annan mark än jordbruksmark för jordbruksproduktion			
1.30	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
VATTENBRUK			
Fiskodling och övervintring av fisk			
5.10	B	15	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 3 kap. 3 ~~+~~ § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 15 timmar.
UTVINNING, BRYTNING OCH BEARBETNING AV TORV, OLJA, GAS, KOL, MALM, MINERAL, BERG, NATURGRUS OCH ANNAT			
Berg, naturgrus och andra jordarter			
10.11-1	B	18	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar om tillståndet gäller för **mer än 200 000 ton.**
10.11-2	B	18	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar om tillståndet gäller för **mer än 50 000 ton men högst 200 000 ton.**
10.11-3	B	9	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar om tillståndet gäller för **mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton.**
10.11-4	B	9	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar, om tillståndet gäller för **mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton.**

10.11-5	B	6	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om **tillståndet inte omfattas av någon av 1- 4**.
10.20-1	B	9	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för täkt av **torv**.
10.20-2	B	18	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar för **annan täkt än som avses i 1**, om tillståndet gäller för **mer än 200 000 ton**.
10.20-3	B	18	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar för **annan täkt än som avses i 1**, om tillståndet gäller för **mer än 50 000 ton men högst 200 000 ton**.
10.20-4	B	9	4 . För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för **annan täkt än som avses i 1**, om tillståndet gäller för **mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton**.
10.20-5	B	9	5 . För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för **annan täkt än som avses i 1**, om tillståndet gäller för **mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton**.
10.20-6	B	6	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar för **annan täkt än som avses i 1**, om **tillståndet inte omfattas av någon av 1-5**.
10.40	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
10.50	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
LIVSMEDEL OCH FODER			
Livsmedel och foder av animaliska råvaror			
15.50	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Livsmedel och foder av kombinerade råvaror			
15.151	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Mjölkprodukter			
15.180	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

Annan livsmedelstillverkning			
15.260	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 25 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Foder av animaliska och vegetabiliska råvaror			
15.115 ~~15.360~~	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 10 a ~~32~~ § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
TRÄVAROR			
20.20-1	B	64	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för produktion som omfattar mer än 200 000 kubikmeter per kalenderår.
20.20-2	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för produktion som omfattar 200 000 kubikmeter eller mindre per kalenderår.
20.30	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
20.40	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
20.70	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
20.80	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
KEMISKA PRODUKTER			
Annan kemisk tillverkning			
24.44	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 44 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
24.46	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 46 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
GUMMI- OCH PLASTVAROR			
25.20	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 13 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för en produktion av mer än 100 ton per kalenderår.
25.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 13 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
25.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 13 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

MINERALISKA PRODUKTER			
Cement, betong, kalk, krita och gips			
26.110	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 13 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
26.150	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
METALL- OCH PLASTYTBEHANDLING, AVFETTNING OCH FÄRGBORTTAGNING			
28.25	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
28.71	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
METALLBEARBETNING			
Maskinell bearbetning			
34.80	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 8§ miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Skeppsvarv			
35.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
FÖRBRUKNING AV ORGANISKA LÖSNINGSMEDEL			
39.15-1	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om **förbrukningen av organiska lösningsmedel** uppgår till **mer än 25 ton men högst 50 ton per kalenderår**.
39.15-2	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om **förbrukningen av organiska lösningsmedel** uppgår till **högst 25 ton per kalenderår**.
39.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 19 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
39.35	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 19 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
39.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 19 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

HANTERING AV BRÄNSLEN OCH ANDRA KEMISKA PRODUKTER			
39.70	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 20 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
39.90	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 20 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
GAS- OCH VÄTSKEFORMIGA BRÄNSLEN, EL, VÄRME OCH KYLA			
Anaerob biologisk behandling			
40.02	C	7	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 7 timmar.
Framställning av gas- och vätskeformiga bränslen			
40.15	B	11	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 11 timmar.
Förbränning			
40.60	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Vindkraft			
40.90-1 och 40.95-1	B	13	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för **fler än 20 vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation) på land**.
40.90-2 och 40.95-2	B	6	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar för **högst 20 vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation) på land**.
40.100	C	3	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 15 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 3 timmar.
FORDONSSERVICE OCH DRIVMEDELSHANTERING			
50.10	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 23 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
50.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 23 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.

RENING AV AVLOPPSVATTEN			
90.10 och 90.11	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 28 kap. 1 eller 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för en **avloppsreningsanläggning** med anslutning av **fler än 2 000 personer men högst 20 000 personer** eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 2 000 personekvivalenter men högst 20 000 personekvivalenter.
90.16	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 28 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar för en **avloppsreningsanläggning** med anslutning av **fler än 500 personer men högst 2 000 personer** eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 500 personekvivalenter men högst 2 000 personekvivalenter.
90.16	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 28 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för en **avloppsreningsanläggning** med anslutning av **fler än 200 personer men högst 500 personer** eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 200 personekvivalenter men högst 500 personekvivalenter.
AVFALL			
Andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande			
90.430	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 70 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Biologisk behandling			
90.161	B	6	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
90.171	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 31 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Deponering			
90.341	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 26 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Animaliskt avfall			
90.241-1-i	B	90	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 32 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton per kalenderår. För IUV-verksamheter (-i) görs ett tillägg till den årliga tillsynsavgiften motsvarande 10 timmars handläggningstid i enlighet med 25 § i denna taxa.

90.241-2-i	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 32 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är 2 500 - 10 000 ton per kalenderår. För IUV-verksamheter (-i) görs ett tillägg till den årliga tillsynsavgiften motsvarande 10 timmars handläggningstid i enlighet med 25 § i denna taxa.
90-251	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 33 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Återvinning för anläggningsändamål			
90.131	B	13	För en verksamhet som är ~~anmälningspliktig~~ tillståndspliktig enligt 29 kap. 34 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.141	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 35 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Elavfall			
90.90	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 44 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Förbränning			
90.230	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Lagring som en del av att samla in avfall			
90.30	B	13	För en verksamhet som är ~~anmälningspliktig~~ tillståndspliktig enligt 29 kap. 48 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.40	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 49 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
90.50	B	13	För en verksamhet som är ~~anmälningspliktig~~ tillståndspliktig enligt 29 kap. 50 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.60	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 51 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Mekanisk bearbetning och sortering			
90.100-1	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 40 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för verksamhet med mer än 50 000 ton hanterad avfallsmängd per kalenderår.
90-100-2	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 40 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för verksamhet med 50 000 ton eller mindre hanterad avfallsmängd per kalenderår.

90.110	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 41 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
90.70-1	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 42 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för verksamhet med mer än 75 000 ton hanterad avfallsmängd per kalenderår.
90.70-2	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 42 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för verksamhet med 75 000 ton eller mindre hanterad avfallsmängd per kalenderår.
90.80	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 43 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Uppgrävda massor			
90.370	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 37 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Förberedelse för återanvändning			
90.29	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 47 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Uttjänta fordon			
90.120	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 46 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Lagring av blandat bygg- och rivningsavfall, lättfraktion och stoft			
90.351	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 56 b § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
SKJUTFÄLT, SKJUTBANOR OCH SPORTANLÄGGNINGAR			
92.20	C	3	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 30 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 3 timmar.
92.30	C	3	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 30 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 3 timmar.

ANMÄLNINGSPLIKTIGA HÄLSOSKYDDSVERKSAMHETER			
38 § FMH, pkt 1	H	6	För hygienisk behandling **tatuering** med risk för blodsmitta eller annan smitta, är tillsynstiden 6 timmar.
38 § FMH, pkt 1	H	3	För hygienisk behandling **fotvård** med risk för blodsmitta eller annan smitta är tillsynstiden 3 timmar.
38 § FMH, pkt 1	H	3	För övrig hygienisk behandling med **risk för blodsmitta** eller **annan smitta**, är tillsynstiden 3 timmar.
38 § FMH, pkt 2	H	6	För **bassängbad** är tillsynstiden 6 timmar.
38 § FMH, pkt 3	H	6	För **skolor** är tillsynstiden 6 timmar.
38 § FMH, pkt 3	H	6	För **förskolor** är tillsynstiden 6 timmar.
Bostäder m.m.			
45 § FMH, pkt 1	UH	12	För byggnader, med en eller flera bostäder och tillhörande utrymmen, med återkommande klagomål och/eller återkommande brister är tillsynstiden 12 timmar.

BILAGA 3 – Timavgift för tillsyn

Bransch/Verksamhet	Prövningsnivå	Avgift
Övriga miljöfarliga verksamheter som inte reglerats i bilaga 1-2.	C och U	Timavgift
Detaljhandel: - Försäljning av kosmetiska produkter. - Försäljning av kemiska produkter. - Försäljning av särskilt farliga kemiska produkter. - Försäljning av bekämpningsmedel. - Försäljning av tryckimpregnerat virke. - Försäljning av varor i övrigt som omfattas av miljöbalken och angränsande lagstiftning.	U	Timavgift
Övriga ej anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter som inte reglerats i bilaga 1-2, bl.a. följande byggnader, lokaler och anläggningar: 1. byggnader som innehåller en eller flera bostäder och tillhörande utrymmen, 2. lokaler för undervisning, vård eller annat omhändertagande, 3. samlingslokaler där många människor brukar samlas, 4. hotell, pensionat och liknande lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds tillfällig bostad, 5. idrottsanläggningar, campinganläggningar, badanläggningar, strandbad och andra liknande anläggningar som är upplåtna för allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor, 6. lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling och där verksamheten inte endast omfattas av lagen (2021:363) om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar, och 7. lokaler för förvaring av djur.	UH	Timavgift

TAXA FÖR OFFENTLIG KONTROLL ENLIGT LAGEN OM FODER OCH ANIMALISKA BIPRODUKTER

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Dalslands miljönämnds kostnader för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet enligt lagen om foder och animaliska biprodukter och bestämmelser meddelade med stöd av denna lagstiftning, inklusive förordning om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter samt de EU-bestämmelser som lagstiftningen kompletterar.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgift enligt denna taxa betalas av den aktör vars verksamhet är föremål för nämndens offentliga kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen enligt 1 §, om inte annat följer av denna taxa.

Med aktör avses varje verksamhetsutövare och aktör som åläggs ansvar och skyldigheter enligt regleringen i 1 §.

3 § Avgiftsuttag sker

1. i förhållande till den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet (timavgift), se 14 -17 §§.
2. enligt de andra grunder som anges i taxan, se 11-13 §§.

4 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

- Handläggning av klagomål som inte leder till att bristande efterlevnad kan bekräftas.
- Handläggning som föranleds av att beslut fattade av nämnd och enligt lagen om foder och animaliska biprodukter och bestämmelser meddelade med stöd av denna lagstiftning, inklusive förordning om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter samt de EU-bestämmelser som lagstiftningen kompletterar överklagas.
- Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.
- Handläggning för att svara på remisser, exempelvis till prövningsmyndigheter.

5 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid eller övriga omständigheter, får nämnden i ett enskilt ärende besluta att sänka eller efterskänka avgifter enligt denna taxa.

Första stycket gäller dock inte en avgift för uppföljande kontroll enligt 15 §. En sådan avgift får endast ändras enligt de förutsättningar som anges i artikel 79.3 förordning (EU) 2017/625.

6 § Beslut om avgift enligt denna taxa fattas av Dalslands miljönämnd. Betalning av avgift ska ske till nämnden och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

7 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)~~. Utgångspunkt för indexuppräkningen är~~ oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Dalslands miljönämnd ska ~~in~~för varje kalenderår (avgiftsår) därefter justera de i denna taxa antagna avgifterna (fasta avgifter och timtaxa) med den procentsats för Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) ~~hemsida~~ webbplats i oktober månad året före avgiftsåret.

Timavgift

8 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften 1 205 kronor (år 2026) per timme kontrolltid.

Avgiftsuttag sker i förhållande till den kontrolltid som fastställts för en anläggning eller i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende eller enligt andra grunder som anges i taxan.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid myndigheten i ärendet har använt för inläsning, beredning, föredragning, beslut, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, provtagning och kontroller i övrigt.

9 § För handläggning som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00, lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas en avgift ut som är en och en halv gånger ordinarie timavgift.

Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme per år tar nämnden inte ut någon avgift.

10 § En fast inställelsetid motsvarande 60 minuter tas ut för platsbesök vid offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen enligt 13-15 §§ denna taxa för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök.

Årlig avgift för planerad kontroll

11 § För planerad offentlig kontroll som ska säkerställa att bestämmelserna om animaliska biprodukter följs ska en fast årlig kontrollavgift betalas. Avgiftens storlek baseras på den kontrolltid miljönämnden bedömer som tillräcklig. Den årliga kontrollavgiften beräknas genom att kontrolltiden multipliceras med beslutad timavgift.

För kontrollobjekt som efterhandsdebiteras enligt förordningen (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, se 14 § i denna taxa.

12 § Fast årlig avgift omfattar kalenderår och får tas ut i förskott.

13 § Av 10 § förordningen (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter följer att den årliga avgiften ska betalas från och med det kalenderår som följer efter det att verksamheten påbörjats. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

Efterhandsdebitering av planerad kontroll för vissa kontrollobjekt

14 § För kontrollobjekt som efterhandsdebiteras enligt förordningen (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter gäller att avgift för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen av animaliska biprodukter ska betalas efter det att kontrollen har utförts.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften.

Avgift för uppföljande kontroll

15 § För offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad och som blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad påvisats ska en avgift betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften. För provtagning och analys av prover omfattar avgiften miljönämndens faktiska kostnader.

Avgift för utredning av klagomål

16 § För utredning av klagomål som leder till att bristande efterlevnad kan bekräftas ska en avgift betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften. För provtagning och analys av prover omfattar avgiften miljönämndens faktiska kostnader.

17 § För offentlig kontroll, och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen, som utförs med anledning av ett meddelande inom systemet för snabb varning enligt artikel 50 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, ska en avgift betalas om det efter det att aktören erhöll meddelandet blivit nödvändigt för miljönämnden att vidta åtgärder för att spåra eller återkalla de varor som omfattas av meddelandet.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften. Avgiften ska betalas av den aktör som innehar eller har importerat, producerat, bearbetat, framställt eller distribuerat de varor som omfattas av meddelandet.

Överklagande

18 § Miljönämndens beslut om avgift överklagas till länsstyrelsen.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

19 § Denna taxa träder i kraft den ~~1 december 2025~~ 1 januari 2027 och tillämpas på ärenden som kommer in från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

TAXA FÖR OFFENTLIG KONTROLL ENLIGT LIVSMEDELSLAGSTIFTNINGEN

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Dalslands miljönämnds kostnader för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet enligt livsmedelslagen (2006:804), lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel och lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion samt de föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lagstiftning, inklusive förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, och de EU-bestämmelser som lagstiftningen kompletterar.

Med livsmedel i denna taxa avses även det som enligt 3 § 2 st. livsmedelslagen jämställs med livsmedel.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgift enligt denna taxa betalas av den aktör vars verksamhet är föremål för nämndens offentliga kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen enligt 1 §, om inte annat följer av denna taxa.

Med aktör avses varje livsmedelsföretagare, annan verksamhetsutövare och aktör inom ekologisk produktion som åläggs ansvar och skyldigheter enligt regleringen i 1 §.

3 § Avgift enligt denna taxa tas ut för

1. registrering och riskklassning av anläggningar och verksamheter (10 §)
2. planerad kontroll, (11 §)
3. uppföljande kontroll (12 §)
4. utredning av klagomål (13-14 §§)
5. korrigerande åtgärder (15 §)
6. exportkontroll och utfärdande av exportintyg (16 §)
7. importkontroll (17 §) samt
8. inköp under dold identitet (18 §)
9. offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i övrigt (19 §)

4 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

- Handläggning av klagomål som inte leder till att bristande efterlevnad kan bekräftas.
- Handläggning som föranleds av att beslut fattade av nämnd och enligt livsmedelslagen (2006:804), lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel och lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion samt de föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lagstiftning, inklusive förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, och de EU-bestämmelser som lagstiftningen kompletterar överklagas.

- Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.
- Handläggning för att svara på remisser, exempelvis till prövningsmyndigheter.

5 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning, tillsynsbehov eller övriga omständigheter, får Dalslands miljö- och energinämnd i ett enskilt ärende besluta att sänka en avgift enligt denna taxa.

Första stycket gäller dock inte en avgift för uppföljande kontroll enligt 12 §. En sådan avgift får endast ändras enligt de förutsättningar som anges i artikel 79.3 förordning (EU) 2017/625.

6 § Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme under ett och samma kalenderår får nämnden besluta att ingen timavgift ska tas ut av aktören under det kalenderåret.

Detsamma gäller andra avgifter enligt denna taxa än timavgift om beloppet i det enskilda fallet är så lågt att det inte är ekonomiskt motiverat att ta ut avgiften.

7 § Beslut om avgift fattas av Dalslands miljönämnd. Betalning av avgift ska ske till nämnden och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

8 § Timavgiften i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)~~. Utgångspunkt för indexuppräkningen är~~ oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Dalslands miljönämnd ska ~~in~~för varje kalenderår (avgiftsår) därefter justera timavgiften med den procentsats för Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) ~~hemsida~~ webbplats i oktober månad året före avgiftsåret.

Timavgift

9 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften

1. 1 256 kronor (år 2026) per timme kontrolltid för planerad kontroll enligt 11 § i denna taxa.
2. 1 185 kronor (år 2026) per timme kontrolltid för kontroll enligt 10 § och 12 – 19 §§ denna taxa. Tid för resor debiteras.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen så som inläsning av ärendet, handläggning och beslut, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt.

Avgift för registrering och riskklassning

10 § För registrering och riskklassning av en anläggning för att driva verksamhet enligt 1 § tas avgift ut för faktiskt nedlagd handläggningstid multiplicerat med timavgiften. Detsamma gäller för den som anmäler en anläggning eller verksamhet som ska registreras enligt regelverket för material i kontakt med livsmedel.

Avgift för registrering och riskklassning ska betalas för varje anläggning som anmälan avser.

För omklassning till följd av ändringar i verksamheten eller att tidigare riskklassning är äldre än 5 år tas en avgift ut för faktiskt nedlagd handläggningstid multiplicerat med timavgiften.

Avgiftsskyldigheten gäller även den som anmäler registrering av en anläggning med anledning av att den övergått till en ny aktör.

Avgift för planerad kontroll

11 § För planerad kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen ska en avgift betalas efter det att kontrollen har utförts.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften.

Kontrollen utförs med det kontrollintervall som föranleds av anläggningens riskklassningsbeslut som fastställs av Dalslands miljönämnd.

Avgift för uppföljande kontroll

12 § För offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad, och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen, ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 9 § betalas om kontrollen blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften. För provtagning och analys av prover omfattar avgiften miljönämndens faktiska kostnader.

Avgift för utredning av klagomål

13 § För utredning av klagomål ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 9 § betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen i de fall där bristande efterlevnad hos aktören kan bekräftas.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften. För provtagning och analys av prover omfattar avgiften miljönämndens faktiska kostnader.

14 § För offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen som utförs efter ett meddelande inom systemet för snabb varning (RASSF) enligt artikel 50 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 8 §, om det efter det att aktören erhöll meddelandet blivit nödvändigt för nämnden att vidta åtgärder för att spåra eller återkalla de varor som omfattas av meddelandet.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften.

Avgiften ska betalas av den aktör som innehar eller har importerat, producerat, bearbetat, framställt eller distribuerat de varor som omfattas av meddelandet.

Avgift för korrigerande åtgärder

15 § För korrigerande åtgärder som blivit nödvändiga efter att bristande efterlevnad har konstaterats i syfte att åtgärda eller förebygga upprepning av den bristande efterlevnaden ska en avgift betalas motsvarande nämndens faktiska utgifter som hänger samman med åtgärden.

Avgift exportkontroll

16 § För exportkontroll som föranleds av införselbestämmelser i tredje land ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 8 § betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen samt för utfärdande av exportintyg och andra intyg.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften.

Avgiften ska betalas av den aktör som innehar den exportkontrollerade anläggningen.

Avgift importkontroll

17 § För kontroll av varor som importeras från ett tredje land ska en avgift enligt 9 § betalas av den aktör som ansvarar för sändningen, med ett belopp som motsvarar nämndens nedlagda kontrolltid för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen.

För uppföljning av prover som har lett till anmärkning ska en avgift enligt 9 § betalas med ett belopp som motsvarar nämndens nedlagda kontrolltid samt nämndens övriga faktiska utgifter.

Avgiften ska betalas av importören, dennes ombud eller den som annars ansvarar för livsmedlen.

Avgift för inköp under dold identitet

18 § För inköp under dold identitet som är nödvändiga för att kontrollera att ett livsmedel uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen ska en avgift motsvarande nämndens faktiska utgifter för köpet betalas.

Om ett inköp under dold identitet utförs som ett led i en klagomålskontroll enligt 13-14 §§ tas avgift enligt första stycket ut endast om bristande efterlevnad kan bekräftas.

Avgift för övrig offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

19 § För övrig offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen tas en avgift ut för handläggning enligt den lagstiftning som omfattas av denna taxa enligt 1 §.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften.

Överklagande

20§ Nämndens beslut om avgift överklagas till länsstyrelsen.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

21 § Denna taxa träder i kraft den ~~1 december 2025~~ 1 januari 2027 och tillämpas på ärenden som kommer in från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

TAXA INOM STRÅLSKYDDSLAGSTIFTNINGENS OMRÅDE

Meddelad med stöd av 10 kap. 4 § strålskyddslagen (2018:396), 8 kap. 14 § strålskyddsförordningen (2018:506) och 19 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar.

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Dalslands miljönämnds kostnader för anmälningar och tillsyn enligt strålskyddslagen, strålskyddsförordningen och de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgiftsskyldig är den som:

1. Bedriver verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten och som omfattas av Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om anmälningsplikt, eller
2. Är fastighetsägare till en bostad eller lokal som allmänheten har tillträde till och som omfattas av skyldigheten att optimera strålskyddet i fråga om radon.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för:

- Tillsyn som sker med anledning av klagomål som är obefogat och inte kräver utredning,
- Handläggning som föranleds av att beslut fattade av miljönämnden enligt strålskyddslagen, strålskyddsförordningen och de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen överklagas.
- Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.

4 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

5 § Beslut om avgift enligt denna taxa fattas av Dalslands miljö- och energinämnd. Betalning av avgift ska ske till nämnden och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

6 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)~~. Utgångspunkt för indexuppräkningen är~~ oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Dalslands miljönämnd ska inför varje kalenderår (avgiftsår) därefter justera de i denna taxa antagna avgifterna (fasta avgifter och timavgift) med den procentsats för Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) ~~hemsida~~ webbplats i oktober månad året före avgiftsåret.

Timavgift

7 § Vid tillämpning av denna taxa är timavgiften handläggningskostnaden per hel timme handläggningstid 1 205 kronor (år 2026).

8 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid miljönämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, restid provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut.

9 § Timavgift tas ut för faktiskt nedlagd nedlagd handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar, och andra kontroller som utförs vardagar mellan 19:00 och 07:00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar tas avgift ut med en 1,5 gånger ordinarie timavgift.

10 § En fast inställelsetid motsvarande 30 minuter tas ut vid planerade tillsynsbesök för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök. Ordinarie tillsyn av verksamheter med en fast årlig avgift enligt 10 § denna taxa omfattas ej.

En fast inställelsetid motsvarande 60 minuter tas ut för platsbesök vid händelsestyrd tillsyn som inte kan anstå för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök.

Avgifter för anmälningsärenden

11 § Avgift för handläggning av anmälan av verksamhet i vilket kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som anmälan avser. Avgift med anledning av anmälan av sådant solarium baseras på 4 timmars handläggningstid. Avgiften för handläggning av anmälan beräknas genom att handläggningstiden multipliceras med timtaxan. Avgift tas inte ut om anmälan återtas innan handläggning påbörjas.

12 § Utöver avgift med anledning av handläggning av anmälan, kan avgift för tillsyn i övrigt komma att tas ut för den verksamhet eller åtgärd anmälan avser enligt vad som anges i denna taxa.

Avgifter för återkommande tillsyn

13 § För återkommande tillsyn av verksamhet i vilket kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten betalas en årlig tillsynsavgift som baseras på en tillsynstid på 3 timmar per år. Den årliga tillsynsavgiften beräknas genom att tilldelad tillsynstid multipliceras med timtaxan.

14 § Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Sådan avgift ska betalas från och med det kalenderår som följer efter det att beslut om anmälan skett. För tillsyn som sker dessförinnan och som inte ingår i avgift för handläggning av anmälan, tas timavgift ut. Fast årlig avgift ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

Avgifter för tillsyn i övrigt

15 § Avgifter för tillsyn i övrigt ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.

Verkställighet av beslut

16 § Av 10 kap. 3 § strålskyddslagen framgår att beslut enligt den lagen ska gälla omedelbart om inte annat bestäms.

Överklagande

17 § Av 10 kap. 2 § strålskyddslagen följer att beslut om avgift kan överklagas hos förvaltningsrätten.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

18 § Denna taxa träder i kraft den ~~1 december 2025~~ 1 januari 2027 och tillämpas på ärenden som kommer in från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

TAXA FÖR PRÖVNING OCH TILLSYN ÖVER AVFALLSHANTERING I FRITIDSBÅTSHAMNAR

Med stöd av 6 kap. 8 § andra stycket lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, förskriver Dalslands miljönämnd följande:

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Dalslands miljönämnds kostnader för prövning och tillsyn enligt lagen om åtgärder mot förorening från fartyg.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgiftsskyldig är den som bedriver en verksamhet inom miljönämndens tillsynsansvar enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

- Tillsyn som föranleds av klagomål som är obefogat, och inte kräver utredning.
- Handläggning som föranleds av att beslut fattade av miljönämnden enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg eller bestämmelser meddelade med stöd av lagen överklagas.
- Handläggning av överklagande av miljönämndens eller en överinstans beslut.
- Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.

4 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

5 § Beslut om avgift enligt denna taxa fattas av miljönämnden. Betalning av avgift ska ske till nämnden och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

6 § Timavgiften i denna taxa är bestämd med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)~~. Utgångspunkt för indexuppräkningen är oktober~~ månad året före det år taxan börjar gälla.

Dalslands miljönämnd ska ~~in~~för varje kalenderår (avgiftsår) därefter justera timavgiften med den procentsats för Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) ~~hemsida~~ webbplats i oktober månad året före avgiftsåret.

Timavgift

7 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften

1. 1 205 kronor (år 2026) per timme handläggningstid för prövning av frågor om att godkänna avfallshanteringsplaner när det gäller verksamhet på platser som ankommer på miljönämnden enligt 3 kap. 9 § lagen om förorening från fartyg.

2. 1 205 kronor (år 2026) per timme handläggningstid för tillsyn enligt 6 kap. 5 a § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg.

8 § I de fall avgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet, såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, besiktningar, provtagningar och kontroller, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av ärendet.

9 § Timavgift tas ut för faktisk nedlagd handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år tas ingen avgift ut. För godkännande av plan för mottagning och hantering av avfall tas avgift ut, även om handläggningen understiger en halvtimme.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timtaxan.

10 § En fast inställelsetid motsvarande 30 minuter tas ut vid planerade tillsynsbesök för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök.

En fast inställelsetid motsvarande 60 minuter tas ut för platsbesök vid händelsestyrd prövning och tillsyn som inte kan anstå för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök.

Överklagande

11 § Bestämmelser om överklagande av miljönämndens beslut enligt denna taxa finns i 9 kap. 2 § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

12 § Denna taxa gäller från och med den ~~1 december 2025~~ 1 januari 2027 och tillämpas på ärenden som kommer in från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

TAXA FÖR TILLSYN ENLIGT LAGEN OM SPRÄNGÄMNESPREKURSORER

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Dalslands miljönämnds kostnader för tillsyn enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1148 av den 20 juni 2019 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer, om ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 och om upphävande av förordning (EU) nr 98/2013.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgiftsskyldiga är de som är ekonomiska aktörer enligt förordningen om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer och som tillhandahåller sprängämnesprekursorer till enskilda. Avgift enligt denna taxa ska betalas för handläggning och andra åtgärder vid tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer (2014:799).

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för:

- Tillsyn som sker med anledning av klagomål som är obefogat,
- Handläggning som föranleds av att beslut fattade av miljönämnden enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer eller bestämmelser meddelade med stöd av lagen eller EU-bestämmelser inom lagens tillämpningsområde överklagas.
- Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.

4 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

5 § Beslut om avgift fattas av Dalslands miljö- och energinämnd. Betalning av avgift ska ske till nämnden och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

6 § Timavgiften i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)~~. Utgångspunkt för indexuppräkningen är~~ oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Dalslands miljönämnd ska ~~in~~för varje kalenderår (avgiftsår) därefter justera timavgiften med den procentsats för Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) ~~hemsida~~ webbplats i oktober månad året före avgiftsåret.

Timavgift

7 § Vid tillämpning av denna taxa är timavgiften handläggningskostnaden per hel timme handläggningstid 1 205 kronor (år 2026).

8 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid miljönämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, restid, provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut.

9 § Avgift tas ut för faktiskt nedlagd handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar, och andra kontroller som utförs vardagar mellan 19:00 och 07:00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar tas avgift ut med en 1,5 gånger ordinarie timavgift.

10 § En fast inställelsetid motsvarande 30 minuter tas ut vid planerade tillsynsbesök för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök.

En fast inställelsetid motsvarande 60 minuter tas ut för platsbesök vid händelsestyrd tillsyn som inte kan anstå för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök.

Avgifter för tillsyn

11 § Avgifter för tillsyn ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.

Överklagande

12 § Av 17 § lagen om sprängämnesprekursorer följer att beslut om avgift kan överklagas hos länsstyrelsen.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

13 § Denna taxa träder i kraft den ~~1 december 2025~~ 1 januari 2027 och tillämpas på ärenden som kommer in från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

Taxor inom miljönämndens ansvarsområde

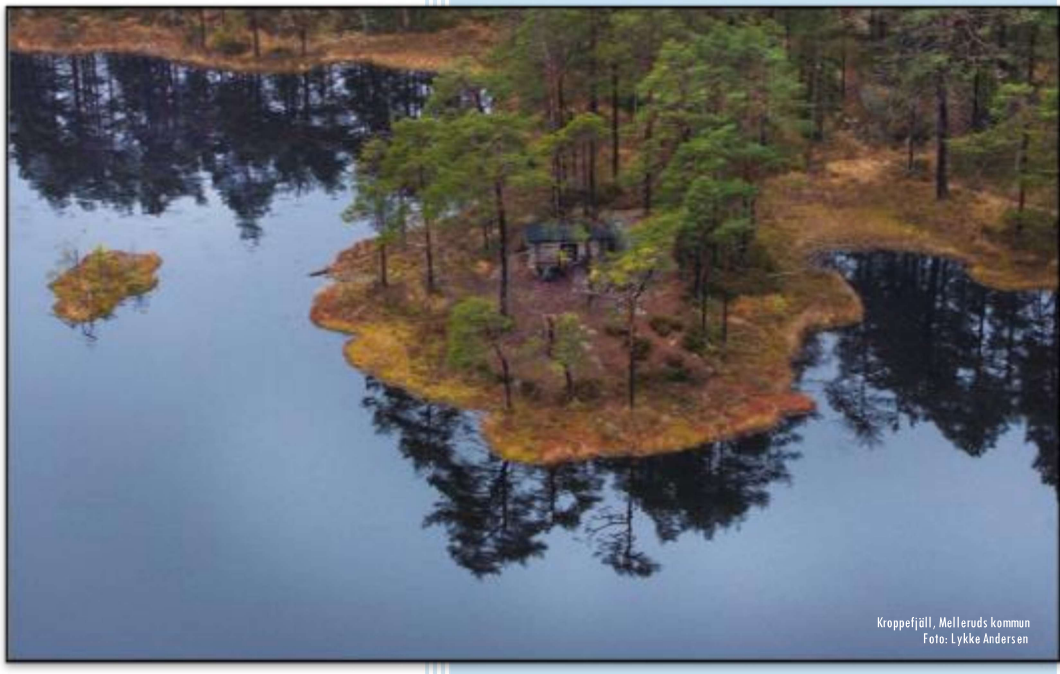

Kroppefjäll, Melleruds kommun
Foto: Lykke Andersen

Dalslands miljönämnd

BENGTSFORS KOMMUN · DALS-EDS KOMMUN · Färgelanda kommun · MELLERUDS KOMMUN

Innehåll

TAXA INOM MILJÖBALKENS OMRÅDE OCH ANGRÄNSANDE REGELVERK 3
Inledande bestämmelser 3
Allmänna bestämmelser om avgift 3
Timavgift m.m. 4
Avgifter för ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag 4
Avgifter för anmälningsärenden 5
Avgifter för återkommande och regelbunden tillsyn 5
Avgifter i särskilda fall 6
Allmänna bestämmelser om fasta avgifter och tilläggsavgifter 7
Avgift för tillsyn i övrigt 7
Avgifter för kontroll och annan offentlig verksamhet 8
Verkställighet av beslut 8
Överklagande 8
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser 8
BILAGA 1 – Avgifter för prövning och viss tillsyn 9
BILAGA 2 – Årlig avgift för tillsyn 23
BILAGA 3 – Timavgift för tillsyn 32
TAXA FÖR OFFENTLIG KONTROLL ENLIGT LAGEN OM FODER OCH ANIMALISKA BIPRODUKTER 33
Inledande bestämmelser 33
Allmänna bestämmelser om avgift 33
Timavgift 34
Årlig avgift för planerad kontroll 34
Efterhandsdebitering av planerad kontroll för vissa kontrollobjekt 34
Avgift för uppföljande kontroll 35
Avgift för utredning av klagomål 35
Överklagande 35
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser 35
TAXA FÖR OFFENTLIG KONTROLL ENLIGT LIVSMEDELSLAGSTIFTNINGEN 36
Inledande bestämmelser 36
Allmänna bestämmelser om avgift 36
Timavgift 37
Avgift för registrering och riskklassning 37
Avgift för planerad kontroll 38

Avgift för uppföljande kontroll ... 38
Avgift för utredning av klagomål ... 38
Avgift för korrigerande åtgärder ... 39
Avgift exportkontroll ... 39
Avgift importkontroll ... 39
Avgift för inköp under dold identitet ... 39
Avgift för övrig offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet ... 39
Överklagande ... 40
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser ... 40
TAXA INOM STRÅLSKYDDSLAGSTIFTNINGENS OMRÅDE ... 41
Inledande bestämmelser ... 41
Allmänna bestämmelser om avgift ... 41
Timavgift ... 41
Avgifter för anmälningsärenden ... 42
Avgifter för återkommande tillsyn ... 42
Avgifter för tillsyn i övrigt ... 42
Verkställighet av beslut ... 43
Överklagande ... 43
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser ... 43
TAXA FÖR PRÖVNING OCH TILLSYN ÖVER AVFALLSHANTERING I FRITIDSBÅTSHAMNAR ... 44
Inledande bestämmelser ... 44
Allmänna bestämmelser om avgift ... 44
Timavgift ... 44
Överklagande ... 45
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser ... 45
TAXA FÖR TILLSYN ENLIGT LAGEN OM SPRÄNGÄMNESPREKURSORER ... 46
Inledande bestämmelser ... 46
Allmänna bestämmelser om avgift ... 46
Timavgift ... 46
Avgifter för tillsyn ... 47
Överklagande ... 47
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser ... 47

TAXA INOM MILJÖBALKENS OMRÅDE OCH ANGRÄNSANDE REGELVERK

Denna taxa meddelas med stöd av 27 kap. 1 § andra stycket miljöbalken (1998:808) och 2 § andra stycket lagen (2014:140) med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn.

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Dalslands miljönämnds kostnader för prövning, tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller EU-förordningar och bestämmelser som genomför EU-direktiv inom miljöbalkens tillämpningsområde eller marknadskontrollagstiftningen inom miljöbalkens tillämpningsområde, bland annat vad gäller naturvård och kulturvård, skydd av områden, miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, verksamheter som orsakar miljöskador, vattenverksamhet, skötsel av jordbruksmark, kemiska produkter, biotekniska organismer och varor, avfall och producentansvar.

Utöver vad som anges i denna taxa kan ersättning till kommunen utgå bland annat enligt 26 kap. 22 § andra stycket miljöbalken för undersökningskostnader och enligt 25 kap. 2 § miljöbalken för rättegångskostnader.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgift enligt denna taxa ska betalas för

1. Handläggning och andra åtgärder med anledning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag.
2. Handläggning och andra åtgärder med anledning av anmälan av verksamhet eller åtgärd.
3. Handläggning och andra åtgärder vid tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

- Tillsyn som föranleds av klagomål som är obefogat, och inte kräver utredning.
- Handläggning som föranleds av att beslut fattade av nämnd och enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller EU-bestämmelser inom miljöbalkens tillämpningsområde överklagas,
- Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.

4 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

5 § Beslut om avgift eller om nedsättning eller efterskänkning av avgift enligt denna taxa fattas av Dalslands miljönämnd. Betalning av avgift ska ske till nämnden och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

6 § Enligt 27 kap. 3 § miljöbalken är alla som är skyldiga att betala en avgift enligt denna taxa, eller ersättning enligt 26 kap. 22 § miljöbalken, skyldiga att lämna de uppgifter som behövs för att avgiftens eller ersättningens storlek ska kunna bestämmas.

7 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Dalslands miljönämnd ska för varje kalenderår (avgiftsår) därefter justera de i denna taxa antagna avgifterna (fasta avgifter och timtaxa) med den procentsats för Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

8 § Dalslands miljönämnd får besluta om ändringar i taxebilagorna 1–3 med anledning av ändrade regler om prövningsnivåer eller prövningsplikt, så länge ändringarna inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Timavgift m.m.

9 § Vid tillämpning av denna taxa är timavgiften 1 205 kronor (år 2026) per hel timme handläggningstid. Avgiften i ett ärende beräknas genom att handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.

10 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid miljönämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, besiktningar, restid och provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av ärendet.

11 § Timavgift tas ut för faktisk nedlagd handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år tas ingen timavgift ut.

För inspektioner, mätningar, och andra kontroller som utförs vardagar mellan 19:00 och 07:00, lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar tas avgift ut med en 1,5 gånger ordinarie timtaxan.

12 § En fast inställelsetid motsvarande 30 minuter tas ut vid planerade tillsynsbesök för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök. Ordinarie tillsyn av verksamheter med en fast årlig avgift enligt bilaga 2 omfattas ej.

En fast inställelsetid motsvarande 60 minuter tas ut för platsbesök vid händelsestyrd prövning och tillsyn som inte kan anstå samt för extraordinär tillsyn enligt 29 § för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök. Prövningsärenden med fast avgift enligt bilaga 1 omfattas ej.

Avgifter för ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag

13 § Avgift för prövning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag ska betalas som antingen fast avgift genom tillämpning av den avgiftsnivå som anges i taxebilaga 1 eller i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan eller enligt de grunder i övrigt som anges i taxebilaga 1.

Avgift för prövning ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som ansökningen avser.

14 § Om det i ett beslut om tillstånd föreskrivs att en anordning inte får tas i bruk förrän den har besiktigats och godkänts av miljönämnden ingår kostnaden för en sådan besiktning i den fasta avgiften. Kan anordningen inte godkännas vid den besiktningen och ny besiktning måste ske vid ytterligare ett tillfälle, tas timavgift ut för den ytterligare handläggningstiden.

15 § Avgift för prövning av ansökan om tillstånd, dispens eller undantag ska erläggas av sökanden.

16 § Avgift för prövning ska erläggas även om ansökan avslås. Avgift tas inte ut för en ansökan som återkallas innan handläggning påbörjas.

17 § I ärenden om ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som prövas av nämnden är sökanden i förekommande fall även skyldig att ersätta nämndens kostnader enligt 19 kap. 4 och 5 §§ miljöbalken för sakkunniga som har tillkallats av nämnden och för kungörelser i ärendet. Sökanden är även skyldig att ersätta nämndens kostnader för kungörelser i ärendet om tillstånd, dispens eller undantag enligt 7 kap. miljöbalken eller förordningen (1998:1252) om områdesskydd.

18 § Utöver avgift för prövning av ansökan om tillstånd, dispens eller undantag, kan avgift komma att tas ut för annan handläggning avseende den verksamhet eller åtgärd som prövningen avser enligt vad som anges i denna taxa.

Avgifter för anmälningsärenden

19 § Avgift för handläggning av anmälan av verksamhet eller åtgärd ska betalas som antingen fast avgift genom tillämpning av den avgiftsnivå som anges i taxebilaga 1 eller i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan eller enligt de grunder i övrigt som anges i taxebilaga 1.

Avgift med anledning av handläggning av anmälan ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som anmälan avser.

Avgift för handläggning av anmälan av anmälningspliktig ändring av verksamhet (anmälningspliktig ändring av A- eller B verksamhet respektive anmälningspliktig ändring av C-verksamhet eller avloppsanordning) ska betalas i form av timavgift.

Avgift tas inte ut för en anmälan som återkallas innan handläggningen har påbörjats.

20 § Avgift för handläggningen av anmälan ska betalas av den som driver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden.

I ärenden om anmälan av miljöfarlig verksamhet med beteckningen C i miljöprövningsförordningen är denne i förekommande fall skyldig att ersätta nämndens kostnader för kungörelse i ärendet.

21 § Utöver avgift med anledning av handläggning av anmälan, kan avgift för tillsyn komma att tas ut för den verksamhet eller åtgärd som anmälan avser enligt vad som anges i denna taxa.

Avgifter för återkommande och regelbunden tillsyn

22 § Med återkommande tillsyn avses planerad tillsyn över sådan miljöfarlig verksamhet eller åtgärder med en fastställd prövningsnivå (A eller B) enligt miljöprövningsförordningen samt tillsyn över miljöfarlig verksamhet eller åtgärder med fastställd anmälningsplikt (C) enligt miljöprövningsförordningen, eller hälsoskyddsverksamheter som ska anmälas enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (H).

23 § Med regelbunden tillsyn avses planerad tillsyn över sådana verksamheter eller åtgärder som saknar fastställda krav på anmälan (”U” och ”UH”).

24 § För återkommande tillsyn över sådan miljöfarlig verksamhet eller åtgärder med en fastställd prövningsnivå (A eller B) enligt miljöprövningsförordningen ska en fast årlig avgift betalas enligt vad som framgår av taxebilaga 2.

I taxebilaga 2 är verksamheterna indelade i verksamhetsgrupper där varje verksamhetsgrupp har en rubrik. Endast en avgift inom varje verksamhetsgrupp ska ingå i beräkningen av tillsynsavgiften. Avgiften ska motsvara den högsta avgiften som verksamheten omfattas av inom verksamhetsgruppen.

Om verksamheten omfattas av avgift i fler än en verksamhetsgrupp, ska den högsta avgiften i varje verksamhetsgrupp läggas samman enligt följande. Den högsta avgiften ska ingå i beräkningen med sitt fulla värde. Var och en av de övriga delavgifterna ska ingå i beräkningen med en fjärdedel (25 %) av sitt fulla värde. Om summan överstiger 130 procent av det fulla beloppet för den högsta avgiften, ska den del som överstiger 130 procent inte ingå i tillsynsavgiften.

25 § För återkommande tillsyn över sådan verksamhet eller åtgärd med fastställd anmälningsplikt (C) enligt miljöprövningsförordningen, eller hälsoskyddsverksamheter som ska anmälas enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (H), ska en fast årlig avgift betalas enligt vad som framgår av taxebilaga 2.

Den årliga avgiften ska tas ut motsvarande den högsta avgiften som verksamheten omfattas av inom verksamhetsgruppen.

För verksamheter med två eller flera verksamhetskoder ska avgiften för verksamheterna läggas samman. Avgiften från verksamhetsgruppen med det högst angivna timantalet i taxebilaga 2 ska ingå i beräkningen med sitt fulla värde. Om summan överstiger 125 procent av det fulla beloppet för den högsta avgiften, ska den del som överstiger 125 procent inte ingå i tillsynsavgiften.

26 § För regelbunden tillsyn över sådana verksamheter eller åtgärder som saknar fastställda krav på anmälan (”U” och ”UH”) och som anges i bilaga 3 ska avgift betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.

27 § För verksamheter som tillståndsprövats ska avgiften bestämmas med utgångspunkt ifrån vad som anges i tillståndsbeslutet i fråga om produktionsvolym eller liknande.

Avgifter i särskilda fall

Industriutsläppsverksamhet

28 § För industriutsläppsverksamheter, det vill säga verksamheter som markeras med (-i) i miljöprövningsförordningen, ska utöver fast årlig avgift enligt taxebilaga 2 betalas ett årligt tillägg till den årliga tillsynsavgiften motsvarande 9 timmars handläggningstid multiplicerat med aktuell timtaxa. Tillägg tas endast ut för de industriutsläppsverksamheter där slutsatser om bästa tillgängliga teknik som anges i 2 kap. industriutsläppförordningen (2013:250) för verksamheten har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning. Avgiften tas ut året efter att slutsatserna offentliggjorts.

När verksamhetens årliga tillsynsavgift enligt bilaga 2 är lägre än tilläggsavgiften, ska tilläggsavgiften endast tas ut med ett belopp som motsvarar den årliga tillsynsavgiften.

I beslut om tilläggsavgift ska prövas om det föreligger skäl för nedsättning av avgiften enligt 4 §.

Tillägg för industriutsläppsverksamheter ska betalas tillsammans med den fasta årliga avgiften.

Extraordinär tillsynsavgift

29 § För verksamheter som omfattas av fast årlig tillsynsavgift får nämnden i särskild ordning besluta om extraordinär tillsynsavgift. Sådan avgift tas ut för ett visst år om den faktiskt utförda tillsynen överskrider den tillsynstid som motsvaras av den fasta avgiften och denna tillsyn är föranledd av att verksamhetsutövaren bryter mot villkor, inte följer förelägganden eller förbud eller större driftstörning som kan medföra risk för skada eller olägenhet av större betydelse för människors hälsa, miljön eller andra intressen som skyddas enligt miljöbalken.

Extraordinär tillsynstid beräknas som timavgift enligt 9-12 §§ och ska betalas i efterskott av den som är verksamhetsutövare vid tillsynens utförande.

Tillkommande avgift i särskilda fall

30 § Timavgift enligt 9–12 §§ ska även betalas för nämndens arbete med anledning av

1. beslut om sådana villkor av mindre betydelse som prövningsmyndigheten med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken överlåtit till den kommunala tillsynsmyndigheten att besluta om, eller
2. tillsynsmyndighetens arbete med anledning av omprövning av tillstånd eller villkor enligt 24 kap. 5 § miljöbalken.

Allmänna bestämmelser om fasta avgifter och tilläggsavgifter

31 § Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Sådan avgift ska betalas från och med det kalenderår som följer efter att det att beslut om tillstånd till verksamhet meddelats eller anmälan skett eller - i de fall tillstånd eller anmälan inte krävts - verksamheten har påbörjats. För tillsyn som sker dessförinnan tas timavgift ut.

Fast årlig avgift ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

32 § Avgift för tillsyn betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärd som föranleder avgiften. Tillsyn över miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken ska betalas av den som enligt det 10 kap. miljöbalken är ansvarig för avhjälpande eller kostnader.

Avgift för tillsyn i övrigt

33 § Avgift för tillsyn i övrigt, även för handläggning med anledning av underrättelser eller information, ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan eller enligt de grunder som i övrigt anges i taxebilaga 1.

34 § Avgift för tillsyn betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten, vidtar åtgärd eller i annat fall kan anses ha gett upphov till olägenheter som föranleder tillsynsåtgärden. Avgift för tillsyn över miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken ska betalas av den som enligt det 10 kap. miljöbalken är ansvarig för avhjälpande eller kostnader.

Avgifter för kontroll och annan offentlig verksamhet

35 § När kontrollförordningen (EU) 2017/625 är tillämplig ska avgift för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad, och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen, betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden för kontrollen multipliceras med timtaxan. Sådan avgift tas bara ut om kontrollen blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

36 § För miljönämndens handläggning inom miljöbalkens tillämpningsområde som avser marknadskontroll enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 ska avgift betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan enligt de grunder som anges i taxebilaga 1.

Verkställighet av beslut

37 § Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 4 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken framgår att miljönämndens beslut om avgift får verkställas enligt utsökningsbalken.

38 § Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 5 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken framgår att miljönämnden får förordna att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart, även om det överklagas.

Överklagande

39 § Av 19 kap. 1 § miljöbalken följer att beslut om avgift kan överklagas hos länsstyrelsen.

Beslut om avgift för marknadskontroll överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

40 § Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2027 och tillämpas på ärenden som kommer in från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

BILAGA 1 – Avgifter för prövning och viss tillsyn

Avgiftsnivå	Timmar
Avgiftsnivå 1	2 h
Avgiftsnivå 1b	3 h
Avgiftsnivå 2	4 h
Avgiftsnivå 3	8 h
Timavgift	Timavgift

MILJÖFARLIG VERKSAMHET OCH HÄLSOSKYDD		
Prövning av ansökan		
Beskrivning	**Lagrum**	**Avgift**
Ansökan om tillstånd till inrättande av en **avloppsanordning med vattentoalett** och utsläpp till mark eller vatten för **1-25 personekvivalenter.**	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 3
Ansökan om tillstånd till inrättande av en **avloppsanordning med vattentoalett** och utsläpp till mark eller vatten för **26-200 personekvivalenter.**	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Ansökan om tillstånd för inrättande av annan avloppsanordning än med vattentoalett enligt vad kommunen har föreskrivit för att skydda människors hälsa eller miljön.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Avgiftsnivå 3
Ansökan om tillstånd till **anslutande av en vattentoalett till en befintlig avloppsanordning.**	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Ansökan om tillstånd till inrättande av **värmepumpsanläggning** för utvinning av värme ur mark, ytvatten, eller grundvatten som **ej** är lokaliserad inom eller i anslutning till område med misstänkt eller konstaterad förorening i mark eller vatten enligt vad kommunen har föreskrivit för att skydda människors hälsa eller miljön.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Avgiftsnivå 1b

Ansökan om tillstånd till inrättande av **värmepumpsanläggning** för utvinning av värme ur mark, ytvatten, eller grundvatten som **är lokaliserad** inom eller i anslutning till område med **misstänkt eller konstaterad förorening i mark eller vatten** enligt vad kommunen har föreskrivit för att skydda människors hälsa eller miljön.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Timavgift
Ansökan om tillstånd till **hållande av vissa djur** inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	39 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Timavgift
Ansökan om **dispens för spridning av naturligt gödsel, slam** och annan orenlighet inom område med detaljplan eller intill sådant område enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	40 och 42 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Avgiftsnivå 2
Ansökan om tillstånd eller dispens i **andra frågor** enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Timavgift
Ansökan om **tillstånd eller dispens enligt vad som anges i skyddsföreskrifter för vattenskyddsområde** meddelade med stöd av 7 kap 22 § miljöbalken.	7 kap 22 § miljöbalken, Föreskrifter för vattenskyddsområde	Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan om **miljöfarlig verksamhet**.	9 kap 6 §, 1 kap 10 § miljöprövningsförordningen (2013:251)	Timavgift
Anmälan om **ändring av miljöfarlig verksamhet**.	1 kap 11 § miljöprövnings-förordningen (2013:251)	Timavgift
Anmälan om inrättande av en **avloppsanordning utan vattentoalett** för **1-25 personekvivalenter**.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 2
Anmälan om inrättande av en **avloppsanordning utan vattentoalett** för **26-200 personekvivalenter**.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Anmälan om inrättande av **annat slag av toalett än vattentoalett** enligt vad kommunen har föreskrivit för att skydda människors hälsa eller miljön.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Avgiftsnivå 1

Anmälan om **ändring av en avloppsanordning**.	14 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Anmälan om **anläggande av gödselstad** eller annan upplagsplats för djurspillning inom ett område med detaljplan eller intill sådant område enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	37 och 42 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Timavgift
Anmälan i **andra frågor** enligt vad **kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa**.	40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken	Timavgift
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds **hygienisk behandling** som innebär risk för **blodsmitta** eller annan smitta på grund av användningen av skalpeller, akupunkturnålar, piercingsverktyg eller andra liknande skärande eller stickande verktyg. Verksamhet som omfattas av lagen (2021:363) om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar är inte anmälningspliktig.	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet med **bassängbad** för allmänheten, eller som på annat sätt används av många människor.	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet som utgörs av **förskola**, öppen förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, förskoleklass, **grundskola**, grundsärskola, **gymnasieskola**, gymnasiesärskola, specialskola, sameskola eller internationell skola.	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Anmälan om att uppföra eller använda ett **kyltorn** som inte ingår i en verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251).	38a § och 38 c § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Anmälan enligt vad som anges i skyddsföreskrifter för vattenskyddsområde meddelade med stöd av 7 kap 22 § miljöbalken.	7 kap 22 § miljöbalken	Timavgift
Tillsyn		
Annan miljöfarlig verksamhet, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2 eller timavgift enligt taxebilaga 3.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 1 miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift

Byggnader, lokaler och anläggningar som kräver särskild uppmärksamhet och som inte omfattas av avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2 eller taxebilaga 3; 1. byggnader som innehåller en eller flera **bostäder** och tillhörande utrymmen, 2. lokaler för **undervisning, vård eller annat omhändertagande,** 3. **samlingslokaler** där många människor brukar samlas, 4. **hotell, pensionat och liknande lokaler** där allmänheten yrkesmässigt erbjuds tillfällig bostad, 5. **idrottsanläggningar, campinganläggningar, badanläggningar, strandbad** och andra liknande anläggningar som är upplåtna för allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor, 6. lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds **hygienisk behandling** och där verksamheten inte endast omfattar estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar, 7. lokaler för **förvaring av djur.**	26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 45 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Annan hälsoskyddsverksamhet, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
VATTENVERKSAMHET		
Prövning av ansökan		
Ansökan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa om tillstånd till inrättande och användande av ny anläggning för grundvattentäkt och denna inte kräver tillstånd enligt 11 kap miljöbalken.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken Gällande föreskrifter	Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa om inrättande och användande av ny anläggning för grundvattentäkt och denna inte kräver tillstånd enligt 11 kap miljöbalken.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken Gällande föreskrifter	Timavgift
Anmälan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa om användande av befintlig anläggning för grundvattentäkt.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken Gällande föreskrifter	Timavgift
Tillsyn		
Anläggning för grundvattentäkt som kräver tillstånd eller anmälan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa och som inte kräver tillstånd enligt 11 kap miljöbalken.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 2 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift

KEMISKA PRODUKTER OCH BIOTEKNISKA ORGANISMER		
LAGRING AV BRANDFARLIGA VÄTSKOR		
Tillsyn		
Tillsyn i samband med information till tillsynsmyndigheten enligt Naturvårdverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10). Ovanstående gäller inte om hanteringen är tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) eller prövas inom ramen för en annan tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken.	1 kap 2 § och 3 kap 1 och 2 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Tillsyn i samband med **information** till tillsynsmyndigheten om cistern som **tagits ur bruk** eller vid underrättelse då det finns anledning att **misstänka** att ett mark- eller vattenområde har blivit **förorenat av hantering** som omfattas av tillämpningsområdet för Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10). Ovanstående gäller inte om hanteringen är tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) eller prövas inom ramen för en annan tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken.	6 kap 2 § och 7 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Tillsyn i samband med **medgivande av undantag** från kraven i Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10).	8 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10).	Timavgift
Övrig tillsyn av hantering av brandfarliga vätskor och spillolja. Gäller inte om hanteringen är tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) eller prövas inom ramen för en annan tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken.	Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 26 kap 3 § miljöbalken, 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
FLUORERADE VÄXTHUSGASER		
Tillsyn		
Underrättelse och samråd innan installation eller konvertering sker av sådan utrustning som innehåller 14 ton koldioxidekvivalenter **f-gas** eller mer om valet av utrustning och köldmedium inte behandlas inom ramen för en ansökan om tillstånd eller en anmälan enligt 9 kap miljöbalken.	14 § förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser, 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift

Rapport om det under någon del av ett kalenderår finns minst 14 ton koldioxidekvivalenter i en stationär anläggning eller i en mobil utrustning som omfattas av läckagekontroll enligt 11 § eller enligt artikel 3.3 andra stycket och 4.1-4.3 i EU-förordningen om f-gaser.	15 § förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser, 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 1
Övrig tillsyn av fluorerade växthusgaser, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
OZONNEDBRYTANDE ÄMNEN		
Tillsyn		
Utrustning i **motorfordon, flyg** och **tåg** som innehåller kontrollerade ämnen.	Förordning (EU) 2024/573, förordning (EU) 2024/590, 2 kap 31 § p 6 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
VÄXTSKYDDSMEDEL		
Prövning av ansökan		
Ansökan om särskilt tillstånd till **yrkesmässig användning av växtskyddsmedel**. 1. inom idrotts- och fritidsanläggningar, 2. vid planerings- och anläggningsarbeten, 3. på vägområden samt grusytor och andra mycket genomsläppliga ytor, och 4. på ytor av asfalt, betong eller andra hårdgjorda material.	2 kap 40 och 40 a §§ förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel	Timavgift
Ansökan om tillstånd att **yrkesmässigt använda växtskyddsmedel utomhus inom ett vattenskyddsområde** som har inrättats före den 1 januari 2018 eller där föreskrifterna inte har ändrats efter den 1 januari 2018.	6 kap 1 och 2 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2), 2 kap 36 § 2 st förordningen(2014:425) om bekämpningsmedel och 7 kap 22 § miljöbalken	Timavgift

Ansökan om **dispens från förbudet att använda växtskyddsmedel** 1. **på ängs- eller betesmark** som inte är lämplig att plöja men som kan användas till slåtter eller bete, 2. **på skolgårdar eller gårdar till förskolor eller på lekplatser** som allmänheten har tillträde till, 3. **i parker eller trädgårdar** eller andra områden som i första hand är avsedda att vara **rekreationsområden** som allmänheten har tillträde till, 4. **inom koloniträdgårdsområden eller i växthus** som inte används yrkesmässigt, 5. **på tomtmark för bostadshus** eller på krukväxter i hemträdgårdsmiljö, eller 6. **på växter inomhus utom i produktionslokaler, lagerlokaler och liknande lokaler.**	2 kap 37 och 39 §§ förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel	Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan om **yrkesmässig användning av växtskyddsmedel.**	2 kap 41 och 41a §§ Förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel	Timavgift
Tillsyn		
Underrättelse vid olyckor då en större mängd växtskyddsmedel läckt ut eller kan befaras läcka ut. Timavgift tas endast ut för nedlagd handläggningstid när underrättelsen föranleder handläggning.	9 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2), 2 kap 31 § p 5 och 2 kap 32 § 1 st p 2b miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Underrättelse om vattentäkt, grundvatten eller en sjö eller ett vattendrag befaras bli förorenat av växtskyddsmedel. Timavgift tas endast ut för nedlagd handläggningstid när underrättelsen föranleder handläggning.	9 kap 3 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2), 2 kap 31 § p 5 och 2 kap 32 § 1 st p 2b miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Övrig tillsyn av växtskyddsmedel, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 31 § p 5, 2 kap 32a § p 1 och p 2 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift

BIOCIDPRODUKTER		
Prövning av ansökan		
Ansökan om **undantag från bestämmelserna om information och underrättelse** i 4 kap 1-3 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3). Gäller inte biocidprodukter som innehåller nematoder, insekter eller spindeldjur.	1 kap 1§ och 4 kap 4 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3)	Timavgift
Tillsyn		
Tillsyn vid bekräftelse på **underrättelse** i samband med **spridning av biocidprodukt** på en plats som allmänheten har tillträde till som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2. Gäller inte biocidprodukter som innehåller nematoder, insekter eller spindeldjur. Timavgift tas endast ut för nedlagd handläggningstid när underrättelsen föranleder handläggning.	1 kap 1§ och 4 kap 2 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Övrig tillsyn av biocidprodukter, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2. Gäller inte biocidprodukter som innehåller nematoder, insekter eller spindeldjur.	Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
PCB		
Prövning av ansökan		
Ansökan om **dispens** från kravet om avlägsnande av PCB-produkt i byggnader och anläggningar.	17 b § förordningen (2007:19) om PCB m.m.	Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan om **avlägsnande av fogmassa eller halkskyddad golvmassa** enligt 17, 17 a eller 17 b § förordning (2007:19) om PCB m.m.	18 § förordningen (2007:19) om PCB m.m.	Timavgift
Tillsyn		
Övrig tillsyn av PCB-varor och PCB-produkter som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	Förordningen (2007:19) om PCB m.m., 26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift

KOSMETISKA PRODUKTER		
Tillsyn		
Tillsyn enligt miljöbalken eller kontroll enligt förordning (EU) 2019/1020 av kosmetiska produkter samt utförande av de uppgifter enligt artiklarna 24, 25.1, 25.5 första stycket, 26, 27.1 och 27.5 i förordning (EG) nr 1223/2009 som ska skötas av behörig myndighet.	26 kap 30a-32 och 33 §§ miljöbalken, förordning (EU) 2019/1020, förordning (EG) nr 1223/2009, 2 kap 34 § 2 och 3st miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
ÖVRIGT AVSEENDE KEMISKA PRODUKTER		
Tillsyn		
Primärleverantörers och andra än primärleverantörers hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor som inte innebär utsläppande på marknaden, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 32 § miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor i andra verksamheter än miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap miljöbalken, utom när det gäller den tillsyn över primärleverantörers utsläppande på marknaden av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor som Kemikalieinspektionen ansvarar för enligt 21 § första stycket 1 a och b.	2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Övrig tillsyn av kemiska produkter eller utförande av kontroll enligt förordning (EU) 2019/1020, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	1 kap 19 och 20 §§, 2 kap 32 och 32 a-d §§ samt 2 kap 19 § p 7-9, p 11-14, p 16, p 17, p 19 miljötillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st miljöbalken, förordning (EU) 2019/1020 (marknadskontroll-förordningen)	Timavgift
AVGIFT FÖR VISS ÖVRIG VERKSAMHET		
ÄRENDEN OM ALLMÄNNA HÄNSYNSREGLER ENLIGT 2 KAP MILJÖBALKEN		
Tillsyn		
Hushållning med energi samt användning av förnyelsebara energikällor, i verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 5 § samt 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
I verksamhet eller vid **vidtagande av åtgärd** som inte omfattas av fast avgift i taxebilaga 2, utnyttja möjligheterna att 1. minska mängden **avfall,** 2. minska mängden **skadliga ämnen i material och produkter,**	2 kap 5 § samt 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift

3. minska de **negativa effekterna av avfall**, och 4. **återvinna avfall.**		
Övrig tillsyn över att **miljöbalkens hänsynsregler** efterlevs, i verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 2-4 §§ miljöbalken 26 kap 3§ 3 st miljöbalken	Timavgift
ÄRENDEN ENLIGT 7 OCH 12 KAP MILJÖBALKEN		
Prövning av ansökan		
Ansökan om tillstånd till verksamhet eller åtgärd som inte får utföras utan tillstånd enligt föreskrifter för **natur- eller kulturreservat** eller **vattenskyddsområde.**	Gällande föreskrifter	Timavgift
Ansökan om tillstånd till **åtgärd som är förbjuden** för att den strider mot syftet med det tilltänkta skyddet av ett område eller föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen enligt 7 kap 24 §.	7 kap 24 § miljöbalken	Timavgift
Ansökan om **dispens** eller **undantag från föreskrifter för natur- eller kulturreservat, naturminne, djur- och växtskyddsområde eller vattenskyddsområde.**	Gällande föreskrifter, 7 kap 7 § miljöbalken, 9 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.	Timavgift
Ansökan om **nya** eller **ändrade villkor** i ett beslut om tillstånd eller dispens avseende natur- eller kulturreservat, naturminne, djur- och växtskyddsområde eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter, 7 kap 7 § miljöbalken, 9 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.	Timavgift
Ansökan om **dispens** från förbudet att **bedriva en verksamhet** eller vidta en åtgärd **som kan skada naturmiljön i ett biotopskyddsområde**.	7 kap 11 § 2 st miljöbalken, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Ansökan om undantag från bestämmelserna i 23 §, 23 a §, 24 § p 2 och p 3, 25 §, 28 a §, 28 b § och 28 d § i jordbruksverkets föreskrifter om **miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring** om omständighet har uppstått som verksamhetsutövaren varken kunnat eller borde ha förutsett och inte heller kunnat påverka.	36 § föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring (SJVFS 2021:37), 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § p 7 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Handläggning av anmälan		

Anmälan om en **verksamhet eller åtgärd inom natur- eller kulturreservat eller vattenskyddsområde** som kräver anmälan enligt föreskrifter meddelade för natur- eller kulturreservat eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter	Timavgift
Anmälan för **samråd av en åtgärd som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt** enligt andra bestämmelser i miljöbalken och som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön.	12 kap 6 § miljöbalken	Timavgift
Tillsyn		
Naturreservat, kulturreservat, naturminnen, biotopskyddsområden, vattenskyddsområden som kommunen har beslutat om, **djur- och växtskyddsområden** som kommunen har meddelat föreskrifter om, område eller föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen enligt 7 kap 24 § miljöbalken, **strandskyddet** utom det som länsstyrelsen har tillsyn över enligt 2 kap 7 § p 2 miljötillsynsförordningen (2011:13).	2 kap 9 § och 2 kap 7 § p 2 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Verksamhet som berörs av föreskrifter i fråga om 1. begränsningar av **antalet djur** i ett jordbruk, 2. försiktighetsmått för **gödselhanteringen,** och 3. **växtodlingen** och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	12 kap 10 § miljöbalken, 2 kap 32 § miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Tillsyn av skyddade områden enligt 7 kap miljöbalken som har beslutats av länsstyrelsen, om länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Skötsel av jordbruksmark och annan markanvändning vid jordbruket enligt 7, 8 och 12 kap. miljöbalken, om länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § p 7 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
ÄRENDEN OM VERKSAMHETER SOM ORSAKAR MILJÖSKADOR ENLIGT 10 KAP MILJÖBALKEN		
Handläggning av anmälan		
Anmälan om att vidta en **avhjälpandeåtgärd** med anledning av en **föroreningsskada**.	10 kap 1§ miljöbalken, 28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Tillsyn		
Underrättelse om **upptäckt av en förorening** på en fastighet och föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Timavgift tas endast ut för nedlagd handläggningstid när underrättelsen föranleder handläggning.	10 kap 11 § miljöbalken	Timavgift

Underrättelse om **upptäckt av en överhängande fara** för att en verksamhet eller åtgärd medför en **allvarlig miljöskada**. Timavgift tas endast ut för nedlagd handläggningstid när underrättelsen föranleder handläggning.	10 kap 12 och 14 §§ miljöbalken	Timavgift
Underrättelse om **upptäckt av att en allvarlig miljöskada har uppstått**. Timavgift tas endast ut för nedlagd handläggningstid när underrättelsen föranleder handläggning.	10 kap 13 och 14 §§ miljöbalken	Timavgift
Föroreningsskador som inte omfattas av länsstyrelsens ansvar enligt 2 kap. 29 § första stycket 3 miljötillsynsförordningen.	2 kap 31 § p 3 miljö-tillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
Andra miljöskador enligt 10 kap. 1 § miljöbalken, om skadorna har orsakats av en verksamhet eller åtgärd som den kommunala nämnden har tillsynsansvaret för.	2 kap 31 § p 4 miljö-tillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
ÄRENDEN OM AVFALL ENLIGT 15 KAP MILJÖBALKEN		
Prövning av ansökan		
Ansökan om dispens från förbudet att hantera avfall när kommunen ska ansvara för en viss hantering av avfall.	15 kap 25 § p 1 miljöbalken	Timavgift
Ansökan om tillstånd från en fastighetsinnehavare att **på fastigheten själv återvinna eller bortskaffa avfall** även om ett sådant tillstånd inte krävs.	15 kap 25 § p 2 miljöbalken	Avgiftsnivå 1
Ansökan om dispens från en fastighetsägare eller verksamhet från kravet i 3 kap 7 § på utsortering av bioavfall och/eller kravet i 3 kap 8 § på utsortering av förpackningsavfall.	3 kap 27 § avfalls-förordningen (2020:614)	Timavgift
Ansökan om dispens från den som producerar förpackningsavfall i en yrkesmässig verksamhet från kravet i 3 kap 9 § första stycket att skilja förpackningen från dess innehåll.	3 kap 31 § avfalls-förordningen (2020:614)	Timavgift
Ansökan om dispens från kraven på utsortering och separat insamling av bygg- och rivningsavfall i 3 kap 19 och 25 §§.	3 kap 33 § avfalls-förordningen (2020:614)	Timavgift
Ansökan om **dispens** från skyldighet att **lämna avfall till kommunen** enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering.	9 kap 2 § avfallsförordning (2020:614), Renhållningsföreskrifter för Dalslandskommunerna	Avgiftsnivå 1
Ansökan om **dispens** från kravet på att lämna kommunalt avfall, eller avfall som omfattas av kommunalt ansvar enligt 15 kap. 20 § MB, till kommunen vid **eget bortskaffande** på fastigheten av **latrin** eller **annat avfall från avloppsanordning**.	15 kap. 25 § MB, Renhållningsföreskrifter för Dalslandskommunerna	Timavgift

Övriga ansökningar om **undantag/dispens** enligt **kommunens föreskrifter om avfallshantering.**	9 kap 1 och 2 §§ avfalls-förordningen (2020:614) Renhållningsföreskrifter för Dalslandskommunerna	Timavgift
Övriga ansökningar gällande avfall och avfallshantering enligt **miljöbalken** och **tillhörande förordningar.**	15 kap. MB, 9 kap 1 – 2 §§ avfallsförordningen (2020:614)	Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan från fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare att på fastigheten själv **kompostera** eller på annat sätt behandla annat avfall än trädgårdsavfall som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 § MB.	5 kap 15 § avfallsförordningen (2020:614), 27 § Renhållningsföreskrifter för Dalslandskommunerna	Timavgift
Övriga anmälningar enligt **kommunens föreskrifter om avfallshantering.**	9 kap 1 och 2 §§ avfalls-förordningen (2020:614) Renhållningsföreskrifter för Dalslandskommunerna	Timavgift
Övriga anmälningar gällande avfall och avfallshantering enligt **miljöbalken** och **tillhörande förordningar.**	15 kap. MB, 9 kap 1 – 2 §§ avfallsförordningen (2020:614)	Timavgift
Tillsyn		
I fråga om hur 17–22 och 28 §§ förordningen (2021:996) om engångsprodukter uppfylls lokalt.	2 kap 31 § p 7 miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift
Distributörers hantering av avfall enligt förordning (EU) 2023/1542, batteriförordningen	2 kap 31 § p 8 miljötillsynsförordningen (2011:13), artiklarna 62, 64, 66, 67 och 74.4 i förordning (EU) 2023/1542	Timavgift
Behandlingsanläggningsaktörers hantering av avfall enligt förordning (EU) 2023/1542, batteriförordningen, och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt Taxebilaga 2.	2 kap 31 § p 9 miljötillsynsförordningen (2011:13), artiklarna 65, 70.3 och 71 i förordning (EU) 2023/1542	Timavgift
Övrig tillsyn över avfall och avfallshantering som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
ÄRENDEN ENLIGT 26 KAP MILJÖBALKEN		
Tillsyn		
Tillsyn avseende **stängselgenombrott.**	26 kap 11 § miljöbalken, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift
MARKNADSKONTROLL OCH KONTROLL ENLIGT EU 625/2017 (KONTROLLFÖRORDNINGEN)		

Tillsyn		
Marknadskontroll och **kontroll enligt EU 625/2017,** tillsyn enligt de förordningar som anges i 26 kap. 30 § MB.	26 kap. 30 § MB och där angivna förordningar	Timavgift
ÖVRIGA ÄRENDEN INOM MILJÖBALKENS OMRÅDE		
Prövning av ansökan		
Ansökan om tillstånd eller dispens enligt **miljöbalken** och **angränsande regelverk** i **andra frågor** än vad som i övrigt anges i bilaga 1.		Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan enligt **miljöbalken** och **angränsande regelverk** i **andra frågor** än vad som i övrigt anges i bilaga 1.		Timavgift

BILAGA 2 – Årlig avgift för tillsyn

JORDBRUK			
Djurhållning			
Beskrivning	**Prövningsnivå**	**Avgift**	**Beskrivning**
1.10-i och 1.11	B	9	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 2 kap. 1 eller 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar. För IUV-verksamheter (-i) görs ett tillägg till den årliga tillsynsavgiften motsvarande 9 timmars handläggningstid i enlighet med 28 § i denna taxa.
1.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Uppodling av annan mark än jordbruksmark för jordbruksproduktion			
1.30	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
VATTENBRUK			
Fiskodling och övervintring av fisk			
5.10	B	15	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 3 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 15 timmar.
UTVINNING, BRYTNING OCH BEARBETNING AV TORV, OLJA, GAS, KOL, MALM, MINERAL, BERG, NATURGRUS OCH ANNAT			
Berg, naturgrus och andra jordarter			
10.11-1	B	18	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar om tillståndet gäller för **mer än 200 000 ton.**
10.11-2	B	18	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar om tillståndet gäller för **mer än 50 000 ton men högst 200 000 ton.**
10.11-3	B	9	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar om tillståndet gäller för **mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton.**
10.11-4	B	9	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar, om tillståndet gäller för **mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton.**

10.11-5	B	6	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om **tillståndet inte omfattas av någon av 1- 4**.
10.20-1	B	9	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för täkt av **torv**.
10.20-2	B	18	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar för **annan täkt än som avses i 1**, om tillståndet gäller för **mer än 200 000 ton**.
10.20-3	B	18	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar för **annan täkt än som avses i 1**, om tillståndet gäller för **mer än 50 000 ton men högst 200 000 ton**.
10.20-4	B	9	4 . För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för **annan täkt än som avses i 1**, om tillståndet gäller för **mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton**.
10.20-5	B	9	5 . För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för **annan täkt än som avses i 1**, om tillståndet gäller för **mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton**.
10.20-6	B	6	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar för **annan täkt än som avses i 1**, om **tillståndet inte omfattas av någon av 1-5**.
10.40	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
10.50	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
LIVSMEDEL OCH FODER			
Livsmedel och foder av animaliska råvaror			
15.50	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Livsmedel och foder av kombinerade råvaror			
15.151	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Mjölkprodukter			
15.180	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

Annan livsmedelstillverkning			
15.260	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 25 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Foder av animaliska och vegetabiliska råvaror			
15.115	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 10 a § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
TRÄVAROR			
20.20-1	B	64	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för produktion som omfattar mer än 200 000 kubikmeter per kalenderår.
20.20-2	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för produktion som omfattar 200 000 kubikmeter eller mindre per kalenderår.
20.30	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
20.40	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
20.70	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
20.80	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
KEMISKA PRODUKTER			
Annan kemisk tillverkning			
24.44	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 44 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
24.46	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 46 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
GUMMI- OCH PLASTVAROR			
25.20	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 13 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för en produktion av mer än 100 ton per kalenderår.
25.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 13 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
25.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 13 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

MINERALISKA PRODUKTER			
Cement, betong, kalk, krita och gips			
26.110	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 13 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
26.150	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
METALL- OCH PLASTYTBEHANDLING, AVFETTNING OCH FÄRGBORTTAGNING			
28.25	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
28.71	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
METALLBEARBETNING			
Maskinell bearbetning			
34.80	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 8§ miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Skeppsvarv			
35.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
FÖRBRUKNING AV ORGANISKA LÖSNINGSMEDEL			
39.15-1	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om **förbrukningen av organiska lösningsmedel** uppgår till **mer än 25 ton men högst 50 ton per kalenderår**.
39.15-2	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om **förbrukningen av organiska lösningsmedel** uppgår till **högst 25 ton per kalenderår**.
39.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 19 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
39.35	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 19 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
39.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 19 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

HANTERING AV BRÄNSLEN OCH ANDRA KEMISKA PRODUKTER			
39.70	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 20 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
39.90	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 20 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
GAS- OCH VÄTSKEFORMIGA BRÄNSLEN, EL, VÄRME OCH KYLA			
Anaerob biologisk behandling			
40.02	C	7	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 7 timmar.
Framställning av gas- och vätskeformiga bränslen			
40.15	B	11	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 11 timmar.
Förbränning			
40.60	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Vindkraft			
40.90-1 och 40.95-1	B	13	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för **fler än 20 vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation) på land**.
40.90-2 och 40.95-2	B	6	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar för **högst 20 vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation) på land**.
40.100	C	3	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 15 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 3 timmar.
FORDONSSERVICE OCH DRIVMEDELSHANTERING			
50.10	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 23 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
50.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 23 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.

RENING AV AVLOPPSVATTEN			
90.10 och 90.11	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 28 kap. 1 eller 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för en **avloppsreningsanläggning** med anslutning av **fler än 2 000 personer men högst 20 000 personer** eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 2 000 personekvivalenter men högst 20 000 personekvivalenter.
90.16	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 28 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar för en **avloppsreningsanläggning** med anslutning av **fler än 500 personer men högst 2 000 personer** eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 500 personekvivalenter men högst 2 000 personekvivalenter.
90.16	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 28 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för en **avloppsreningsanläggning** med anslutning av **fler än 200 personer men högst 500 personer** eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 200 personekvivalenter men högst 500 personekvivalenter.
AVFALL			
Andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande			
90.430	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 70 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Biologisk behandling			
90.161	B	6	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
90.171	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 31 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Deponering			
90.341	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 26 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Animaliskt avfall			
90.241-1-i	B	90	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 32 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton per kalenderår. För IUV-verksamheter (-i) görs ett tillägg till den årliga tillsynsavgiften motsvarande 10 timmars handläggningstid i enlighet med 25 § i denna taxa.

90.241-2-i	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 32 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är 2 500 - 10 000 ton per kalenderår. För IUV-verksamheter (-i) görs ett tillägg till den årliga tillsynsavgiften motsvarande 10 timmars handläggningstid i enlighet med 25 § i denna taxa.
90-251	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 33 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Återvinning för anläggningsändamål			
90.131	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 34 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.141	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 35 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Elavfall			
90.90	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 44 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Förbränning			
90.230	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Lagring som en del av att samla in avfall			
90.30	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 48 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.40	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 49 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
90.50	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 50 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.60	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 51 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Mekanisk bearbetning och sortering			
90.100-1	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 40 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för verksamhet med mer än 50 000 ton hanterad avfallsmängd per kalenderår.
90-100-2	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 40 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för verksamhet med 50 000 ton eller mindre hanterad avfallsmängd per kalenderår.
90.110	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 41 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

90.70-1	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 42 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för verksamhet med mer än 75 000 ton hanterad avfallsmängd per kalenderår.
90.70-2	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 42 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för verksamhet med 75 000 ton eller mindre hanterad avfallsmängd per kalenderår.
90.80	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 43 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Uppgrävda massor			
90.370	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 37 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Förberedelse för återanvändning			
90.29	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 47 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Uttjänta fordon			
90.120	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 46 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Lagring av blandat bygg- och rivningsavfall, lättfraktion och stoft			
90.351	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 56 b § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
SKJUTFÄLT, SKJUTBANOR OCH SPORTANLÄGGNINGAR			
92.20	C	3	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 30 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 3 timmar.
92.30	C	3	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 30 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 3 timmar.

ANMÄLNINGSPLIKTIGA HÄLSOSKYDDSVERKSAMHETER			
38 § FMH, pkt 1	H	6	För hygienisk behandling **tatuering** med risk för blodsmitta eller annan smitta, är tillsynstiden 6 timmar.
38 § FMH, pkt 1	H	3	För hygienisk behandling **fotvård** med risk för blodsmitta eller annan smitta är tillsynstiden 3 timmar.
38 § FMH, pkt 1	H	3	För övrig hygienisk behandling med **risk för blodsmitta** eller **annan smitta**, är tillsynstiden 3 timmar.
38 § FMH, pkt 2	H	6	För **bassängbad** är tillsynstiden 6 timmar.
38 § FMH, pkt 3	H	6	För **skolor** är tillsynstiden 6 timmar.
38 § FMH, pkt 3	H	6	För **förskolor** är tillsynstiden 6 timmar.
Bostäder m.m.			
45 § FMH, pkt 1	UH	12	För byggnader, med en eller flera bostäder och tillhörande utrymmen, med återkommande klagomål och/eller återkommande brister är tillsynstiden 12 timmar.

BILAGA 3 – Timavgift för tillsyn

Bransch/Verksamhet	Prövningsnivå	Avgift
Övriga miljöfarliga verksamheter som inte reglerats i bilaga 1-2.	C och U	Timavgift
Detaljhandel: - Försäljning av kosmetiska produkter. - Försäljning av kemiska produkter. - Försäljning av särskilt farliga kemiska produkter. - Försäljning av bekämpningsmedel. - Försäljning av tryckimpregnerat virke. - Försäljning av varor i övrigt som omfattas av miljöbalken och angränsande lagstiftning.	U	Timavgift
Övriga ej anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter som inte reglerats i bilaga 1-2, bl.a. följande byggnader, lokaler och anläggningar: 1. byggnader som innehåller en eller flera bostäder och tillhörande utrymmen, 2. lokaler för undervisning, vård eller annat omhändertagande, 3. samlingslokaler där många människor brukar samlas, 4. hotell, pensionat och liknande lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds tillfällig bostad, 5. idrottsanläggningar, campinganläggningar, badanläggningar, strandbad och andra liknande anläggningar som är upplåtna för allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor, 6. lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling och där verksamheten inte endast omfattas av lagen (2021:363) om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar, och 7. lokaler för förvaring av djur.	UH	Timavgift

TAXA FÖR OFFENTLIG KONTROLL ENLIGT LAGEN OM FODER OCH ANIMALISKA BIPRODUKTER

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Dalslands miljönämnds kostnader för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet enligt lagen om foder och animaliska biprodukter och bestämmelser meddelade med stöd av denna lagstiftning, inklusive förordning om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter samt de EU-bestämmelser som lagstiftningen kompletterar.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgift enligt denna taxa betalas av den aktör vars verksamhet är föremål för nämndens offentliga kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen enligt 1 §, om inte annat följer av denna taxa.

Med aktör avses varje verksamhetsutövare och aktör som åläggs ansvar och skyldigheter enligt regleringen i 1 §.

3 § Avgiftsuttag sker

1. i förhållande till den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet (timavgift), se 14 -17 §§.
2. enligt de andra grunder som anges i taxan, se 11-13 §§.

4 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

- Handläggning av klagomål som inte leder till att bristande efterlevnad kan bekräftas.
- Handläggning som föranleds av att beslut fattade av nämnd och enligt lagen om foder och animaliska biprodukter och bestämmelser meddelade med stöd av denna lagstiftning, inklusive förordning om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter samt de EU-bestämmelser som lagstiftningen kompletterar överklagas.
- Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.
- Handläggning för att svara på remisser, exempelvis till prövningsmyndigheter.

5 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid eller övriga omständigheter, får nämnden i ett enskilt ärende besluta att sänka eller efterskänka avgifter enligt denna taxa.

Första stycket gäller dock inte en avgift för uppföljande kontroll enligt 15 §. En sådan avgift får endast ändras enligt de förutsättningar som anges i artikel 79.3 förordning (EU) 2017/625.

6 § Beslut om avgift enligt denna taxa fattas av Dalslands miljönämnd. Betalning av avgift ska ske till nämnden och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

7 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Dalslands miljönämnd ska för varje kalenderår (avgiftsår) därefter justera de i denna taxa antagna avgifterna (fasta avgifter och timtaxa) med den procentsats för Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) webbplats i oktober månad året före avgiftsåret.

Timavgift

8 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften 1 205 kronor (år 2026) per timme kontrolltid.

Avgiftsuttag sker i förhållande till den kontrolltid som fastställts för en anläggning eller i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende eller enligt andra grunder som anges i taxan.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid myndigheten i ärendet har använt för inläsning, beredning, föredragning, beslut, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, provtagning och kontroller i övrigt.

9 § För handläggning som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00, lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas en avgift ut som är en och en halv gånger ordinarie timavgift.

Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme per år tar nämnden inte ut någon avgift.

10 § En fast inställelsetid motsvarande 60 minuter tas ut för platsbesök vid offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen enligt 13-15 §§ denna taxa för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök.

Årlig avgift för planerad kontroll

11 § För planerad offentlig kontroll som ska säkerställa att bestämmelserna om animaliska biprodukter följs ska en fast årlig kontrollavgift betalas. Avgiftens storlek baseras på den kontrolltid miljönämnden bedömer som tillräcklig. Den årliga kontrollavgiften beräknas genom att kontrolltiden multipliceras med beslutad timavgift.

För kontrollobjekt som efterhandsdebiteras enligt förordningen (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, se 14 § i denna taxa.

12 § Fast årlig avgift omfattar kalenderår och får tas ut i förskott.

13 § Av 10 § förordningen (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter följer att den årliga avgiften ska betalas från och med det kalenderår som följer efter det att verksamheten påbörjats. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

Efterhandsdebitering av planerad kontroll för vissa kontrollobjekt

14 § För kontrollobjekt som efterhandsdebiteras enligt förordningen (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter gäller att avgift för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen av animaliska biprodukter ska betalas efter det att kontrollen har utförts.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften.

Avgift för uppföljande kontroll

15 § För offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad och som blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad påvisats ska en avgift betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften. För provtagning och analys av prover omfattar avgiften miljönämndens faktiska kostnader.

Avgift för utredning av klagomål

16 § För utredning av klagomål som leder till att bristande efterlevnad kan bekräftas ska en avgift betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften. För provtagning och analys av prover omfattar avgiften miljönämndens faktiska kostnader.

17 § För offentlig kontroll, och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen, som utförs med anledning av ett meddelande inom systemet för snabb varning enligt artikel 50 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, ska en avgift betalas om det efter det att aktören erhöll meddelandet blivit nödvändigt för miljönämnden att vidta åtgärder för att spåra eller återkalla de varor som omfattas av meddelandet.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften. Avgiften ska betalas av den aktör som innehar eller har importerat, producerat, bearbetat, framställt eller distribuerat de varor som omfattas av meddelandet.

Överklagande

18 § Miljönämndens beslut om avgift överklagas till länsstyrelsen.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

19 § Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2027 och tillämpas på ärenden som kommer in från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

TAXA FÖR OFFENTLIG KONTROLL ENLIGT LIVSMEDELSLAGSTIFTNINGEN

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Dalslands miljönämnds kostnader för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet enligt livsmedelslagen (2006:804), lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel och lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion samt de föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lagstiftning, inklusive förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, och de EU-bestämmelser som lagstiftningen kompletterar.

Med livsmedel i denna taxa avses även det som enligt 3 § 2 st. livsmedelslagen jämställs med livsmedel.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgift enligt denna taxa betalas av den aktör vars verksamhet är föremål för nämndens offentliga kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen enligt 1 §, om inte annat följer av denna taxa.

Med aktör avses varje livsmedelsföretagare, annan verksamhetsutövare och aktör inom ekologisk produktion som åläggs ansvar och skyldigheter enligt regleringen i 1 §.

3 § Avgift enligt denna taxa tas ut för

1. registrering och riskklassning av anläggningar och verksamheter (10 §)
2. planerad kontroll, (11 §)
3. uppföljande kontroll (12 §)
4. utredning av klagomål (13-14 §§)
5. korrigerande åtgärder (15 §)
6. exportkontroll och utfärdande av exportintyg (16 §)
7. importkontroll (17 §) samt
8. inköp under dold identitet (18 §)
9. offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i övrigt (19 §)

4 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

- Handläggning av klagomål som inte leder till att bristande efterlevnad kan bekräftas.
- Handläggning som föranleds av att beslut fattade av nämnd och enligt livsmedelslagen (2006:804), lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel och lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion samt de föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lagstiftning, inklusive förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, och de EU-bestämmelser som lagstiftningen kompletterar överklagas.

- Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.
- Handläggning för att svara på remisser, exempelvis till prövningsmyndigheter.

5 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning, tillsynsbehov eller övriga omständigheter, får Dalslands miljö- och energinämnd i ett enskilt ärende besluta att sänka en avgift enligt denna taxa.

Första stycket gäller dock inte en avgift för uppföljande kontroll enligt 12 §. En sådan avgift får endast ändras enligt de förutsättningar som anges i artikel 79.3 förordning (EU) 2017/625.

6 § Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme under ett och samma kalenderår får nämnden besluta att ingen timavgift ska tas ut av aktören under det kalenderåret.

Detsamma gäller andra avgifter enligt denna taxa än timavgift om beloppet i det enskilda fallet är så lågt att det inte är ekonomiskt motiverat att ta ut avgiften.

7 § Beslut om avgift fattas av Dalslands miljönämnd. Betalning av avgift ska ske till nämnden och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

8 § Timavgiften i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Dalslands miljönämnd ska för varje kalenderår (avgiftsår) därefter justera timavgiften med den procentsats för Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) webbplats i oktober månad året före avgiftsåret.

Timavgift

9 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften

1. 1 256 kronor (år 2026) per timme kontrolltid för planerad kontroll enligt 11 § i denna taxa.
2. 1 185 kronor (år 2026) per timme kontrolltid för kontroll enligt 10 § och 12 – 19 §§ denna taxa. Tid för resor debiteras.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen så som inläsning av ärendet, handläggning och beslut, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt.

Avgift för registrering och riskklassning

10 § För registrering och riskklassning av en anläggning för att driva verksamhet enligt 1 § tas avgift ut för faktiskt nedlagd handläggningstid multiplicerat med timavgiften. Detsamma gäller för den som anmäler en anläggning eller verksamhet som ska registreras enligt regelverket för material i kontakt med livsmedel.

Avgift för registrering och riskklassning ska betalas för varje anläggning som anmälan avser.

För omklassning till följd av ändringar i verksamheten eller att tidigare riskklassning är äldre än 5 år tas en avgift ut för faktiskt nedlagd handläggningstid multiplicerat med timavgiften.

Avgiftsskyldigheten gäller även den som anmäler registrering av en anläggning med anledning av att den övergått till en ny aktör.

Avgift för planerad kontroll

11 § För planerad kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen ska en avgift betalas efter det att kontrollen har utförts.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften.

Kontrollen utförs med det kontrollintervall som föranleds av anläggningens riskklassningsbeslut som fastställs av Dalslands miljönämnd.

Avgift för uppföljande kontroll

12 § För offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad, och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen, ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 9 § betalas om kontrollen blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften. För provtagning och analys av prover omfattar avgiften miljönämndens faktiska kostnader.

Avgift för utredning av klagomål

13 § För utredning av klagomål ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 9 § betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen i de fall där bristande efterlevnad hos aktören kan bekräftas.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften. För provtagning och analys av prover omfattar avgiften miljönämndens faktiska kostnader.

14 § För offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen som utförs efter ett meddelande inom systemet för snabb varning (RASSF) enligt artikel 50 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 8 §, om det efter det att aktören erhöll meddelandet blivit nödvändigt för nämnden att vidta åtgärder för att spåra eller återkalla de varor som omfattas av meddelandet.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften.

Avgiften ska betalas av den aktör som innehar eller har importerat, producerat, bearbetat, framställt eller distribuerat de varor som omfattas av meddelandet.

Avgift för korrigerande åtgärder

15 § För korrigerande åtgärder som blivit nödvändiga efter att bristande efterlevnad har konstaterats i syfte att åtgärda eller förebygga upprepning av den bristande efterlevnaden ska en avgift betalas motsvarande nämndens faktiska utgifter som hänger samman med åtgärden.

Avgift exportkontroll

16 § För exportkontroll som föranleds av införselbestämmelser i tredje land ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 8 § betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen samt för utfärdande av exportintyg och andra intyg.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften.

Avgiften ska betalas av den aktör som innehar den exportkontrollerade anläggningen.

Avgift importkontroll

17 § För kontroll av varor som importeras från ett tredje land ska en avgift enligt 9 § betalas av den aktör som ansvarar för sändningen, med ett belopp som motsvarar nämndens nedlagda kontrolltid för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen.

För uppföljning av prover som har lett till anmärkning ska en avgift enligt 9 § betalas med ett belopp som motsvarar nämndens nedlagda kontrolltid samt nämndens övriga faktiska utgifter.

Avgiften ska betalas av importören, dennes ombud eller den som annars ansvarar för livsmedlen.

Avgift för inköp under dold identitet

18 § För inköp under dold identitet som är nödvändiga för att kontrollera att ett livsmedel uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen ska en avgift motsvarande nämndens faktiska utgifter för köpet betalas.

Om ett inköp under dold identitet utförs som ett led i en klagomålskontroll enligt 13-14 §§ tas avgift enligt första stycket ut endast om bristande efterlevnad kan bekräftas.

Avgift för övrig offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

19 § För övrig offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen tas en avgift ut för handläggning enligt den lagstiftning som omfattas av denna taxa enligt 1 §.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften.

Överklagande

20§ Nämndens beslut om avgift överklagas till länsstyrelsen.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

21 § Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2027 och tillämpas på ärenden som kommer in från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

TAXA INOM STRÅLSKYDDSLAGSTIFTNINGENS OMRÅDE

Meddelad med stöd av 10 kap. 4 § strålskyddslagen (2018:396), 8 kap. 14 § strålskyddsförordningen (2018:506) och 19 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar.

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Dalslands miljönämnds kostnader för anmälningar och tillsyn enligt strålskyddslagen, strålskyddsförordningen och de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgiftsskyldig är den som:

1. Bedriver verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten och som omfattas av Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om anmälningsplikt, eller
2. Är fastighetsägare till en bostad eller lokal som allmänheten har tillträde till och som omfattas av skyldigheten att optimera strålskyddet i fråga om radon.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för:

- Tillsyn som sker med anledning av klagomål som är obefogat och inte kräver utredning,
- Handläggning som föranleds av att beslut fattade av miljönämnden enligt strålskyddslagen, strålskyddsförordningen och de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen överklagas.
- Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.

4 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

5 § Beslut om avgift enligt denna taxa fattas av Dalslands miljö- och energinämnd. Betalning av avgift ska ske till nämnden och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

6 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Dalslands miljönämnd ska för varje kalenderår (avgiftsår) därefter justera de i denna taxa antagna avgifterna (fasta avgifter och timavgift) med den procentsats för Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) webbplats i oktober månad året före avgiftsåret.

Timavgift

7 § Vid tillämpning av denna taxa är timavgiften handläggningskostnaden per hel timme handläggningstid 1 205 kronor (år 2026).

8 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid miljönämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, restid provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut.

9 § Timavgift tas ut för faktiskt nedlagd nedlagd handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar, och andra kontroller som utförs vardagar mellan 19:00 och 07:00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar tas avgift ut med en 1,5 gånger ordinarie timavgift.

10 § En fast inställelsetid motsvarande 30 minuter tas ut vid planerade tillsynsbesök för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök. Ordinarie tillsyn av verksamheter med en fast årlig avgift enligt 10 § denna taxa omfattas ej.

En fast inställelsetid motsvarande 60 minuter tas ut för platsbesök vid händelsestyrd tillsyn som inte kan anstå för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök.

Avgifter för anmälningsärenden

11 § Avgift för handläggning av anmälan av verksamhet i vilket kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som anmälan avser. Avgift med anledning av anmälan av sådant solarium baseras på 4 timmars handläggningstid. Avgiften för handläggning av anmälan beräknas genom att handläggningstiden multipliceras med timtaxan. Avgift tas inte ut om anmälan återtas innan handläggning påbörjas.

12 § Utöver avgift med anledning av handläggning av anmälan, kan avgift för tillsyn i övrigt komma att tas ut för den verksamhet eller åtgärd anmälan avser enligt vad som anges i denna taxa.

Avgifter för återkommande tillsyn

13 § För återkommande tillsyn av verksamhet i vilket kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten betalas en årlig tillsynsavgift som baseras på en tillsynstid på 3 timmar per år. Den årliga tillsynsavgiften beräknas genom att tilldelad tillsynstid multipliceras med timtaxan.

14 § Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Sådan avgift ska betalas från och med det kalenderår som följer efter det att beslut om anmälan skett. För tillsyn som sker dessförinnan och som inte ingår i avgift för handläggning av anmälan, tas timavgift ut. Fast årlig avgift ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

Avgifter för tillsyn i övrigt

15 § Avgifter för tillsyn i övrigt ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.

Verkställighet av beslut

16 § Av 10 kap. 3 § strålskyddslagen framgår att beslut enligt den lagen ska gälla omedelbart om inte annat bestäms.

Överklagande

17 § Av 10 kap. 2 § strålskyddslagen följer att beslut om avgift kan överklagas hos förvaltningsrätten.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

18 § Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2027 och tillämpas på ärenden som kommer in från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

TAXA FÖR PRÖVNING OCH TILLSYN ÖVER AVFALLSHANTERING I FRITIDSBÅTSHAMNAR

Med stöd av 6 kap. 8 § andra stycket lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, förskriver Dalslands miljönämnd följande:

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Dalslands miljönämnds kostnader för prövning och tillsyn enligt lagen om åtgärder mot förorening från fartyg.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgiftsskyldig är den som bedriver en verksamhet inom miljönämndens tillsynsansvar enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

- Tillsyn som föranleds av klagomål som är obefogat, och inte kräver utredning.
- Handläggning som föranleds av att beslut fattade av miljönämnden enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg eller bestämmelser meddelade med stöd av lagen överklagas.
- Handläggning av överklagande av miljönämndens eller en överinstans beslut.
- Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.

4 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

5 § Beslut om avgift enligt denna taxa fattas av miljönämnden. Betalning av avgift ska ske till nämnden och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

6 § Timavgiften i denna taxa är bestämd med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) månad året före det år taxan börjar gälla.

Dalslands miljönämnd ska för varje kalenderår (avgiftsår) därefter justera timavgiften med den procentsats för Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) webbplats i oktober månad året före avgiftsåret.

Timavgift

7 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften

1. 1 205 kronor (år 2026) per timme handläggningstid för prövning av frågor om att godkänna avfallshanteringsplaner när det gäller verksamhet på platser som ankommer på miljönämnden enligt 3 kap. 9 § lagen om förorening från fartyg.
2. 1 205 kronor (år 2026) per timme handläggningstid för tillsyn enligt 6 kap. 5 a § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg.

8 § I de fall avgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet, såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, besiktningar, provtagningar och kontroller, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av ärendet.

9 § Timavgift tas ut för faktisk nedlagd handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år tas ingen avgift ut. För godkännande av plan för mottagning och hantering av avfall tas avgift ut, även om handläggningen understiger en halvtimme.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timtaxan.

10 § En fast inställelsetid motsvarande 30 minuter tas ut vid planerade tillsynsbesök för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök.

En fast inställelsetid motsvarande 60 minuter tas ut för platsbesök vid händelsestyrd prövning och tillsyn som inte kan anstå för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök.

Överklagande

11 § Bestämmelser om överklagande av miljönämndens beslut enligt denna taxa finns i 9 kap. 2 § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

12 § Denna taxa gäller från och med den 1 januari 2027 och tillämpas på ärenden som kommer in från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

TAXA FÖR TILLSYN ENLIGT LAGEN OM SPRÄNGÄMNESPREKURSORER

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Dalslands miljönämnds kostnader för tillsyn enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1148 av den 20 juni 2019 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer, om ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 och om upphävande av förordning (EU) nr 98/2013.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgiftsskyldiga är de som är ekonomiska aktörer enligt förordningen om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer och som tillhandahåller sprängämnesprekursorer till enskilda. Avgift enligt denna taxa ska betalas för handläggning och andra åtgärder vid tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer (2014:799).

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för:

- Tillsyn som sker med anledning av klagomål som är obefogat,
- Handläggning som föranleds av att beslut fattade av miljönämnden enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer eller bestämmelser meddelade med stöd av lagen eller EU-bestämmelser inom lagens tillämpningsområde överklagas.
- Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.

4 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

5 § Beslut om avgift fattas av Dalslands miljö- och energinämnd. Betalning av avgift ska ske till nämnden och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

6 § Timavgiften i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Dalslands miljönämnd ska för varje kalenderår (avgiftsår) därefter justera timavgiften med den procentsats för Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) webbplats i oktober månad året före avgiftsåret.

Timavgift

7 § Vid tillämpning av denna taxa är timavgiften handläggningskostnaden per hel timme handläggningstid 1 205 kronor (år 2026).

8 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid miljönämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, restid, provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut.

9 § Avgift tas ut för faktiskt nedlagd handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar, och andra kontroller som utförs vardagar mellan 19:00 och 07:00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar tas avgift ut med en 1,5 gånger ordinarie timavgift.

10 § En fast inställelsetid motsvarande 30 minuter tas ut vid planerade tillsynsbesök för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök.

En fast inställelsetid motsvarande 60 minuter tas ut för platsbesök vid händelsestyrd tillsyn som inte kan anstå för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök.

Avgifter för tillsyn

11 § Avgifter för tillsyn ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.

Överklagande

12 § Av 17 § lagen om sprängämnesprekursorer följer att beslut om avgift kan överklagas hos länsstyrelsen.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

13 § Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2027 och tillämpas på ärenden som kommer in från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

Taxor inom miljönämndens ansvarsområde

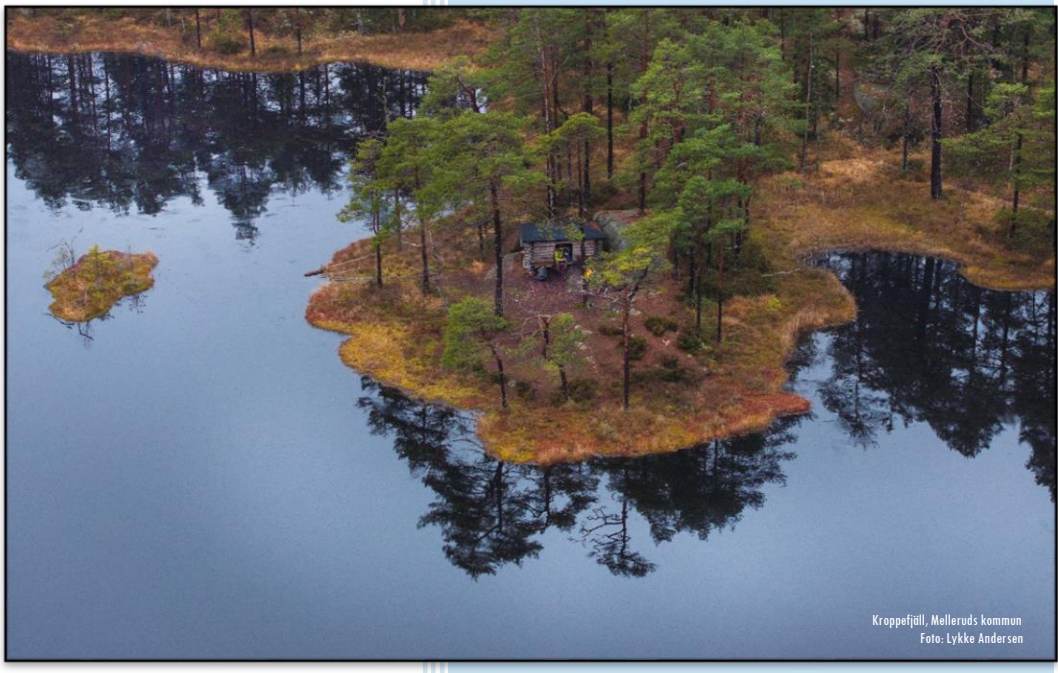

Kroppefjäll, Melleruds kommun
Foto: Lykke Andersen

Dalslands miljönämnd

BENGTSFORS KOMMUN · DALS-EDS KOMMUN · Färgelanda kommun · MELLERUDS KOMMUN

Innehåll

TAXA INOM MILJÖBALKENS OMRÅDE OCH ANGRÄNSANDE REGELVERK ... 3
Inledande bestämmelser ... 3
Allmänna bestämmelser om avgift ... 3
Timavgift m.m. ... 4
Avgifter för ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag ... 4
Avgifter för anmälningsärenden ... 5
Avgifter för återkommande och regelbunden tillsyn ... 5
Avgifter i särskilda fall ... 6
Allmänna bestämmelser om fasta avgifter och tilläggsavgifter ... 7
Avgift för tillsyn i övrigt ... 7
Avgifter för kontroll och annan offentlig verksamhet ... 8
Verkställighet av beslut ... 8
Överklagande ... 8
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser ... 8
BILAGA 1 – Avgifter för prövning och viss tillsyn ... 9
BILAGA 2 – Årlig avgift för tillsyn ... 23
BILAGA 3 – Timavgift för tillsyn ... 32
TAXA FÖR OFFENTLIG KONTROLL ENLIGT LAGEN OM FODER OCH ANIMALISKA BIPRODUKTER ... 33
Inledande bestämmelser ... 33
Allmänna bestämmelser om avgift ... 33
Timavgift ... 34
Årlig avgift för planerad kontroll ... 34
Efterhandsdebitering av planerad kontroll för vissa kontrollobjekt ... 34
Avgift för uppföljande kontroll ... 35
Avgift för utredning av klagomål ... 35
Överklagande ... 35
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser ... 35
TAXA FÖR OFFENTLIG KONTROLL ENLIGT LIVSMEDELSLAGSTIFTNINGEN ... 36
Inledande bestämmelser ... 36
Allmänna bestämmelser om avgift ... 36
Timavgift ... 37
Avgift för registrering och riskklassning ... 37
Avgift för planerad kontroll ... 38

Avgift för uppföljande kontroll 38
Avgift för utredning av klagomål 38
Avgift för korrigerande åtgärder 39
Avgift exportkontroll 39
Avgift importkontroll 39
Avgift för inköp under dold identitet 39
Avgift för övrig offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet 39
Överklagande 40
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser 40
TAXA INOM STRÅLSKYDDSLAGSTIFTNINGENS OMRÅDE 41
Inledande bestämmelser 41
Allmänna bestämmelser om avgift 41
Timavgift 41
Avgifter för anmälningsärenden 42
Avgifter för återkommande tillsyn 42
Avgifter för tillsyn i övrigt 42
Verkställighet av beslut 43
Överklagande 43
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser 43
TAXA FÖR PRÖVNING OCH TILLSYN ÖVER AVFALLSHANTERING I FRITIDSBÅTSHAMNAR 44
Inledande bestämmelser 44
Allmänna bestämmelser om avgift 44
Timavgift 44
Överklagande 45
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser 45
TAXA FÖR TILLSYN ENLIGT LAGEN OM SPRÄNGÄMNESPREKURSORER 46
Inledande bestämmelser 46
Allmänna bestämmelser om avgift 46
Timavgift 46
Avgifter för tillsyn 47
Överklagande 47
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser 47

TAXA INOM MILJÖBALKENS OMRÅDE OCH ANGRÄNSANDE REGELVERK

Denna taxa meddelas med stöd av 27 kap. 1 § andra stycket miljöbalken (1998:808) och 2 § andra stycket lagen (2014:140) med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn.

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Dalslands miljönämnds kostnader för prövning, tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller EU-förordningar och bestämmelser som genomför EU-direktiv inom miljöbalkens tillämpningsområde eller marknadskontrollagstiftningen inom miljöbalkens tillämpningsområde, bland annat vad gäller naturvård och kulturvård, skydd av områden, miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, verksamheter som orsakar miljöskador, vattenverksamhet, skötsel av jordbruksmark, kemiska produkter, biotekniska organismer och varor, avfall och producentansvar.

Utöver vad som anges i denna taxa kan ersättning till kommunen utgå bland annat enligt 26 kap. 22 § andra stycket miljöbalken för undersökningskostnader och enligt 25 kap. 2 § miljöbalken för rättegångskostnader.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgift enligt denna taxa ska betalas för

1. Handläggning och andra åtgärder med anledning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag.
2. Handläggning och andra åtgärder med anledning av anmälan av verksamhet eller åtgärd.
3. Handläggning och andra åtgärder vid tillsyn, kontroll och annan offentlig verksamhet.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

- Tillsyn som föranleds av klagomål som är obefogat, och inte kräver utredning.
- Handläggning som föranleds av att beslut fattade av nämnd och enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller EU-bestämmelser inom miljöbalkens tillämpningsområde överklagas,
- Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.

4 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

5 § Beslut om avgift eller om nedsättning eller efterskänkning av avgift enligt denna taxa fattas av Dalslands miljönämnd. Betalning av avgift ska ske till nämnden och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

6 § Enligt 27 kap. 3 § miljöbalken är alla som är skyldiga att betala en avgift enligt denna taxa, eller ersättning enligt 26 kap. 22 § miljöbalken, skyldiga att lämna de uppgifter som behövs för att avgiftens eller ersättningens storlek ska kunna bestämmas.

7 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)~~. Utgångspunkt för indexuppräkningen är~~ oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Dalslands miljönämnd ska ~~in~~för varje kalenderår (avgiftsår) därefter justera de i denna taxa antagna avgifterna (fasta avgifter och timtaxa) med den procentsats för Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) ~~hemsida i~~ webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

8 § Dalslands miljönämnd får besluta om ändringar i taxebilagorna 1–3 med anledning av ändrade regler om prövningsnivåer eller prövningsplikt ~~ändrade verksamhetskoder~~, så länge ändringarna inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Timavgift m.m.

9 § Vid tillämpning av denna taxa är timavgiften 1 205 kronor (år 2026) per hel timme handläggningstid. Avgiften i ett ärende beräknas genom att handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.

10 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid miljönämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, besiktningar, restid och provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av ärendet.

11 § Timavgift tas ut för faktisk nedlagd handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år tas ingen timavgift ut.

För inspektioner, mätningar, och andra kontroller som utförs vardagar mellan 19:00 och 07:00, lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar tas avgift ut med en 1,5 gånger ordinarie timtaxan.

12 § En fast inställelsetid motsvarande 30 minuter tas ut vid planerade tillsynsbesök för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök. Ordinarie tillsyn av verksamheter med en fast årlig avgift enligt bilaga 2 omfattas ej.

En fast inställelsetid motsvarande 60 minuter tas ut för platsbesök vid händelsestyrd prövning och tillsyn som inte kan anstå samt för extraordinär tillsyn enligt 29 § för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök. Prövningsärenden med fast avgift enligt bilaga 1 omfattas ej.

Avgifter för ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag

13 § Avgift för prövning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag ska betalas som antingen fast avgift genom tillämpning av den avgiftsnivå som anges i taxebilaga 1 eller i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan eller enligt de grunder i övrigt som anges i taxebilaga 1.

Avgift för prövning ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som ansökningen avser.

14 § Om det i ett beslut om tillstånd föreskrivs att en anordning inte får tas i bruk förrän den har besiktigats och godkänts av miljönämnden ingår kostnaden för en sådan besiktning i den

fasta avgiften. Kan anordningen inte godkännas vid den besiktningen och ny besiktning måste ske vid ytterligare ett tillfälle, tas timavgift ut för den ytterligare handläggningstiden.

15 § Avgift för prövning av ansökan om tillstånd, dispens eller undantag ska erläggas av sökanden.

16 § Avgift för prövning ska erläggas även om ansökan avslås. Avgift tas inte ut för en ansökan som återkallas innan handläggning påbörjas.

17 § I ärenden om ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som prövas av nämnden är sökanden i förekommande fall även skyldig att ersätta nämndens kostnader enligt 19 kap. 4 och 5 §§ miljöbalken för sakkunniga som har tillkallats av nämnden och för kungörelser i ärendet. Sökanden är även skyldig att ersätta nämndens kostnader för kungörelser i ärendet om tillstånd, dispens eller undantag enligt 7 kap. miljöbalken eller förordningen (1998:1252) om områdesskydd.

18 § Utöver avgift för prövning av ansökan om tillstånd, dispens eller undantag, kan avgift komma att tas ut för annan handläggning avseende den verksamhet eller åtgärd som prövningen avser enligt vad som anges i denna taxa.

Avgifter för anmälningsärenden

19 § Avgift för handläggning av anmälan av verksamhet eller åtgärd ska betalas som antingen fast avgift genom tillämpning av den avgiftsnivå som anges i taxebilaga 1 eller i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan eller enligt de grunder i övrigt som anges i taxebilaga 1.

Avgift med anledning av handläggning av anmälan ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som anmälan avser.

Avgift för handläggning av anmälan av anmälningspliktig ändring av verksamhet (anmälningspliktig ändring av A- eller B verksamhet respektive anmälningspliktig ändring av C-verksamhet eller avloppsanordning) ska betalas i form av timavgift.

Avgift tas inte ut för en anmälan som återkallas innan handläggningen har påbörjats.

20 § Avgift för handläggningen av anmälan ska betalas av den som driver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden.

I ärenden om anmälan av miljöfarlig verksamhet med beteckningen C i miljöprövningsförordningen är denne i förekommande fall skyldig att ersätta nämndens kostnader för kungörelse i ärendet.

21 § Utöver avgift med anledning av handläggning av anmälan, kan avgift för tillsyn komma att tas ut för den verksamhet eller åtgärd som anmälan avser enligt vad som anges i denna taxa.

Avgifter för återkommande och regelbunden tillsyn

22 § Med återkommande tillsyn avses planerad tillsyn över sådan miljöfarlig verksamhet eller åtgärder med en fastställd prövningsnivå (A eller B) enligt miljöprövningsförordningen samt tillsyn över miljöfarlig verksamhet eller åtgärder med fastställd anmälningsplikt (C) enligt miljöprövningsförordningen, eller hälsoskyddsverksamheter som ska anmälas enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (H).

23 § Med regelbunden tillsyn avses planerad tillsyn över sådana verksamheter eller åtgärder som saknar fastställda krav på anmälan (”U” och ”UH”).

24 § För återkommande tillsyn över sådan miljöfarlig verksamhet eller åtgärder med en fastställd prövningsnivå (A eller B) enligt miljöprövningsförordningen ska en fast årlig avgift betalas enligt vad som framgår av taxebilaga 2.

I taxebilaga 2 är verksamheterna indelade i verksamhetsgrupper där varje verksamhetsgrupp har en rubrik. Endast en avgift inom varje verksamhetsgrupp ska ingå i beräkningen av tillsynsavgiften. Avgiften ska motsvara den högsta avgiften som verksamheten omfattas av inom verksamhetsgruppen.

Om verksamheten omfattas av avgift i fler än en verksamhetsgrupp, ska den högsta avgiften i varje verksamhetsgrupp läggas samman enligt följande. Den högsta avgiften ska ingå i beräkningen med sitt fulla värde. Var och en av de övriga delavgifterna ska ingå i beräkningen med en fjärdedel (25 %) av sitt fulla värde. Om summan överstiger 130 procent av det fulla beloppet för den högsta avgiften, ska den del som överstiger 130 procent inte ingå i tillsynsavgiften.

25 § För återkommande tillsyn över sådan verksamhet eller åtgärd med fastställd anmälningsplikt (C) enligt miljöprövningsförordningen, eller hälsoskyddsverksamheter som ska anmälas enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (H), ska en fast årlig avgift betalas enligt vad som framgår av taxebilaga 2.

Den årliga avgiften ska tas ut motsvarande den högsta avgiften som verksamheten omfattas av inom verksamhetsgruppen.

För verksamheter med två eller flera verksamhetskoder ska avgiften för verksamheterna läggas samman. Avgiften från verksamhetsgruppen med det högst angivna timantalet i taxebilaga 2 ska ingå i beräkningen med sitt fulla värde. Om summan överstiger 125 procent av det fulla beloppet för den högsta avgiften, ska den del som överstiger 125 procent inte ingå i tillsynsavgiften.

26 § För regelbunden tillsyn över sådana verksamheter eller åtgärder som saknar fastställda krav på anmälan (”U” och ”UH”) och som anges i bilaga 3 ska avgift betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.

27 § För verksamheter som tillståndsprövats ska avgiften bestämmas med utgångspunkt ifrån vad som anges i tillståndsbeslutet i fråga om produktionsvolym eller liknande.

Avgifter i särskilda fall

Industriutsläppsverksamhet

28 § För industriutsläppsverksamheter, det vill säga verksamheter som markeras med (-i) i miljöprövningsförordningen, ska utöver fast årlig avgift enligt taxebilaga 2 betalas ett årligt tillägg till den årliga tillsynsavgiften motsvarande 9 timmars handläggningstid multiplicerat med aktuell timtaxa. Tillägg tas endast ut för de industriutsläppsverksamheter där slutsatser om bästa tillgängliga teknik som anges i 2 kap. industriutsläppförordningen (2013:250) för verksamheten har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning. Avgiften tas ut året efter att slutsatserna offentliggjorts.

När verksamhetens årliga tillsynsavgift enligt bilaga 2 är lägre än tilläggsavgiften, ska tilläggsavgiften endast tas ut med ett belopp som motsvarar den årliga tillsynsavgiften.

I beslut om tilläggsavgift ska prövas om det föreligger skäl för nedsättning av avgiften enligt 4 §.

Tillägg för industriutsläppsverksamheter ska betalas tillsammans med den fasta årliga avgiften.

Extraordinär tillsynsavgift

29 § För verksamheter som omfattas av fast årlig tillsynsavgift får nämnden i särskild ordning besluta om extraordinär tillsynsavgift. Sådan avgift tas ut för ett visst år om den faktiskt utförda tillsynen överskrider den tillsynstid som motsvaras av den fasta avgiften och denna tillsyn är föranledd av att verksamhetsutövaren bryter mot villkor, inte följer föreläggande eller förbud eller större driftstörning som kan medföra risk för skada eller olägenhet av större betydelse för människors hälsa, miljön eller andra intressen som skyddas enligt miljöbalken.

Extraordinär tillsynstid beräknas som timavgift enligt 9-12 §§ och ska betalas i efterskott av den som är verksamhetsutövare vid tillsynens utförande.

Tillkommande avgift i särskilda fall

30 § Timavgift enligt 9–12 §§ ska även betalas för nämndens arbete med anledning av

1. beslut om sådana villkor av mindre betydelse som prövningsmyndigheten med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken överlåtit till den kommunala tillsynsmyndigheten att besluta om, eller
2. tillsynsmyndighetens arbete med anledning av omprövning av tillstånd eller villkor enligt 24 kap. 5 § miljöbalken.

Allmänna bestämmelser om fasta avgifter och tilläggsavgifter

31 § Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Sådan avgift ska betalas från och med det kalenderår som följer efter att det att beslut om tillstånd till verksamhet meddelats eller anmälan skett eller - i de fall tillstånd eller anmälan inte krävts - verksamheten har påbörjats. För tillsyn som sker dessförinnan tas timavgift ut.

Fast årlig avgift ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

32 § Avgift för tillsyn betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärd som föranleder avgiften. Tillsyn över miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken ska betalas av den som enligt det 10 kap. miljöbalken är ansvarig för avhjälpande eller kostnader.

Avgift för tillsyn i övrigt

33 § Avgift för tillsyn i övrigt, även för handläggning med anledning av underrättelser eller information, ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan eller enligt de grunder som i övrigt anges i taxebilaga 1.

34 § Avgift för tillsyn betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten, vidtar åtgärd eller i annat fall kan anses ha gett upphov till olägenheter som föranleder tillsynsåtgärden. Avgift för tillsyn över miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken ska betalas av den som enligt det 10 kap. miljöbalken är ansvarig för avhjälpande eller kostnader.

Avgifter för kontroll och annan offentlig verksamhet

35 § När kontrollförordningen (EU) 2017/625 är tillämplig ska avgift för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad, och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen, betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden för kontrollen multipliceras med timtaxan. Sådan avgift tas bara ut om kontrollen blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

36 § För ~~kommunens~~ miljönämndens handläggning inom miljöbalkens tillämpningsområde som avser marknadskontroll enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 ska avgift betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan enligt de grunder som anges i taxebilaga 1.

Verkställighet av beslut

37 § Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 4 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken framgår att miljönämndens beslut om avgift får verkställas enligt utsökningsbalken.

38 § Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 5 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken framgår att miljönämnden får förordna att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart, även om det överklagas.

Överklagande

39 § Av 19 kap. 1 § miljöbalken följer att beslut om avgift kan överklagas hos länsstyrelsen.

Beslut om avgift för marknadskontroll överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

40 § Denna taxa träder i kraft den ~~1 december 2025~~ 1 januari 2027 och tillämpas på ärenden som kommer in från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

BILAGA 1 – Avgifter för prövning och viss tillsyn

Avgiftsnivå	Timmar
Avgiftsnivå 1	2 h
Avgiftsnivå 1b	3 h
Avgiftsnivå 2	4 h
Avgiftsnivå 3	8 h
Timavgift	Timavgift

MILJÖFARLIG VERKSAMHET OCH HÄLSOSKYDD		
Prövning av ansökan		
Beskrivning	**Lagrum**	**Avgift**
Ansökan om tillstånd till inrättande av en **avloppsanordning med vattentoalett** och utsläpp till mark eller vatten för **1-25 personekvivalenter.**	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 3
Ansökan om tillstånd till inrättande av en **avloppsanordning med vattentoalett** och utsläpp till mark eller vatten för **26-200 personekvivalenter.**	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Ansökan om tillstånd för inrättande av annan avloppsanordning än med vattentoalett enligt vad kommunen har föreskrivit för att skydda människors hälsa eller miljön.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Avgiftsnivå 3
Ansökan om tillstånd till **anslutande av en vattentoalett till en befintlig avloppsanordning.**	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Ansökan om tillstånd till inrättande av **värmepumpsanläggning** för utvinning av värme ur mark, ytvatten, eller grundvatten som **ej** är lokaliserad inom eller i anslutning till område med misstänkt eller konstaterad förorening i mark eller vatten enligt vad kommunen har föreskrivit för att skydda människors hälsa eller miljön.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Avgiftsnivå 1b

Ansökan om tillstånd till inrättande av **värmepumpsanläggning** för utvinning av värme ur mark, ytvatten, eller grundvatten som **är lokaliserad** inom eller i anslutning till område med **misstänkt eller konstaterad förorening i mark eller vatten** enligt vad kommunen har föreskrivit för att skydda människors hälsa eller miljön.	17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Timavgift
Ansökan om tillstånd till **hållande av vissa djur** inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	39 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Timavgift
Ansökan om **dispens för spridning av naturligt gödsel, slam** och annan orenlighet inom område med detaljplan eller intill sådant område enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	40 och 42 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Avgiftsnivå 2
Ansökan om tillstånd eller dispens i **andra frågor** enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Timavgift
Ansökan om **tillstånd eller dispens enligt vad som anges i skyddsföreskrifter för vattenskyddsområde** meddelade med stöd av 7 kap 22 § miljöbalken.	7 kap 22 § miljöbalken, Föreskrifter för vattenskyddsområde	Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan om **miljöfarlig verksamhet**.	9 kap 6 §, 1 kap 10 § miljöprövningsförordningen (2013:251)	Timavgift
Anmälan om **ändring av miljöfarlig verksamhet**.	1 kap 11 § miljöprövnings-förordningen (2013:251)	Timavgift
Anmälan om inrättande av en **avloppsanordning utan vattentoalett** för **1-25 personekvivalenter**.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Avgiftsnivå 2
Anmälan om inrättande av en **avloppsanordning utan vattentoalett** för **26-200 personekvivalenter**.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Anmälan om inrättande av **annat slag av toalett än vattentoalett** enligt vad kommunen har föreskrivit för att skydda människors hälsa eller miljön.	13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Avgiftsnivå 1

Anmälan om **ändring av en avloppsanordning**.	14 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Anmälan om **anläggande av gödselstad** eller annan upplagsplats för djurspillning inom ett område med detaljplan eller intill sådant område enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa.	37 och 42 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Lokala förskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Timavgift
Anmälan i **andra frågor** enligt vad **kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa**.	40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap 12 § miljöbalken	Timavgift
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds **hygienisk behandling** som innebär risk för **blodsmitta** eller annan smitta på grund av användningen av skalpeller, akupunkturnålar, piercingsverktyg eller andra liknande skärande eller stickande verktyg. Verksamhet som omfattas av lagen (2021:363) om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar är inte anmälningspliktig.	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet med **bassängbad** för allmänheten, eller som på annat sätt används av många människor.	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Anmälan om att driva eller arrangera anmälningspliktig hälsoskyddsverksamhet som utgörs av **förskola**, öppen förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, förskoleklass, **grundskola**, grundsärskola, **gymnasieskola**, gymnasiesärskola, specialskola, sameskola eller internationell skola.	38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Anmälan om att uppföra eller använda ett **kyltorn** som inte ingår i en verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251).	38a § och 38 c § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Anmälan enligt vad som anges i skyddsföreskrifter för vattenskyddsområde meddelade med stöd av 7 kap 22 § miljöbalken.	7 kap 22 § miljöbalken	Timavgift
Tillsyn		
Annan miljöfarlig verksamhet, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2 eller timavgift enligt taxebilaga 3.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 1 miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift

Byggnader, lokaler och anläggningar som kräver särskild uppmärksamhet och som inte omfattas av avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2 eller taxebilaga 3; 1. byggnader som innehåller en eller flera **bostäder** och tillhörande utrymmen, 2. lokaler för **undervisning, vård eller annat omhändertagande,** 3. **samlingslokaler** där många människor brukar samlas, 4. **hotell, pensionat och liknande lokaler** där allmänheten yrkesmässigt erbjuds tillfällig bostad, 5. **idrottsanläggningar, campinganläggningar, badanläggningar, strandbad** och andra liknande anläggningar som är upplåtna för allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor, 6. lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds **hygienisk behandling** och där verksamheten inte endast omfattar estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar, 7. lokaler för **förvaring av djur.**	26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 45 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Annan hälsoskyddsverksamhet, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
VATTENVERKSAMHET		
Prövning av ansökan		
Ansökan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa om tillstånd till inrättande och användande av ny anläggning för grundvattentäkt och denna inte kräver tillstånd enligt 11 kap miljöbalken.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken Gällande föreskrifter	Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa om inrättande och användande av ny anläggning för grundvattentäkt och denna inte kräver tillstånd enligt 11 kap miljöbalken.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken Gällande föreskrifter	Timavgift
Anmälan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa om användande av befintlig anläggning för grundvattentäkt.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken Gällande föreskrifter	Timavgift
Tillsyn		
Anläggning för grundvattentäkt som kräver tillstånd eller anmälan enligt vad kommunen har föreskrivit för att förhindra olägenheter för människors hälsa och som inte kräver tillstånd enligt 11 kap miljöbalken.	9 kap 10 § 2 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 2 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift

KEMISKA PRODUKTER OCH BIOTEKNISKA ORGANISMER		
LAGRING AV BRANDFARLIGA VÄTSKOR		
Tillsyn		
~~**Information innan installation** påbörjas eller hantering inleds~~ ~~- i **cistern** ovan eller i mark med tillhörande rörledningar som rymmer mer än 1 m³ brandfarliga vätskor eller olja utanför vattenskyddsområde *eller*~~ ~~- i **cistern** ovan eller i mark med tillhörande rörledningar som rymmer mer än 150 liter brandfarliga vätskor eller olja inom vattenskyddsområde.~~ Tillsyn i samband med information till tillsynsmyndigheten enligt Naturvårdverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10). Ovanstående gäller inte om hanteringen är tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) eller prövas inom ramen för en annan tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken.	1 kap 2 ~~1~~ § och 3 kap 1 och 2 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Tillsyn i samband med **information** till tillsynsmyndigheten om cistern som **tagits ur bruk** eller vid underrättelse då det finns anledning att **misstänka** att ett mark- eller vattenområde har blivit **förorenat av hantering** som omfattas av tillämpningsområdet för Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10). ~~**Information om cistern som tagits ur bruk.**~~ Ovanstående gäller inte om hanteringen är tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) eller prövas inom ramen för en annan tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken.	6 ~~1~~ kap 2 ~~1~~ § och 7 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Tillsyn i samband med **medgivande av undantag** från kraven i Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10).	8 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10).	Timavgift
Övrig tillsyn av hantering av brandfarliga vätskor och spillolja. Gäller inte om hanteringen är tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) eller prövas inom ramen för en annan tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken.	~~1 kap 1 §~~ Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10), 26 kap 3 § miljöbalken, 2 kap 31 och 32 §§ ~~p5~~ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift

FLUORERADE VÄXTHUSGASER		
Tillsyn		
Underrättelse och samråd innan installation eller konvertering sker av sådan utrustning som innehåller 14 ton koldioxidekvivalenter **f-gas** eller mer om valet av utrustning och köldmedium inte behandlas inom ramen för en ansökan om tillstånd eller en anmälan enligt 9 kap miljöbalken.	14 § förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser, 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift
Rapport om det under någon del av ett kalenderår finns minst 14 ton koldioxidekvivalenter i en stationär anläggning eller i en mobil utrustning som omfattas av läckagekontroll enligt 11 § eller enligt artikel 3.3 andra stycket och 4.1-4.3 i EU-förordningen om f-gaser.	15 § förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser, 2 kap 31 och 32 §§ miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Avgiftsnivå 1
Övrig tillsyn av fluorerade växthusgaser, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 31 och 32 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
OZONNEDBRYTANDE ÄMNEN		
Tillsyn		
Utrustning i **motorfordon, flyg** och **tåg** som innehåller kontrollerade ämnen.	Förordning (EU) 2024/573, förordning (EU) 2024/590, 2 kap 31 § p 6 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
VÄXTSKYDDSMEDEL		
Prövning av ansökan		
Ansökan om särskilt tillstånd till **yrkesmässig användning av växtskyddsmedel**. 1. inom idrotts- och fritidsanläggningar, 2. vid planerings- och anläggningsarbeten, 3. på vägområden samt grusytor och andra mycket genomsläppliga ytor, och 4. på ytor av asfalt, betong eller andra hårdgjorda material.	2 kap 40 och 40 a §§ förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel	Timavgift
Ansökan om tillstånd att **yrkesmässigt använda växtskyddsmedel utomhus inom ett vattenskyddsområde** som har inrättats före den 1 januari 2018 eller där föreskrifterna inte har ändrats efter den 1 januari 2018.	6 kap 1 och 2 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2), 2 kap 36 § 2 st förordningen(2014:425) om bekämpningsmedel och 7 kap 22 § miljöbalken	Timavgift

Ansökan om **dispens från förbudet att använda växtskyddsmedel** 1. **på ängs- eller betesmark** som inte är lämplig att plöja men som kan användas till slåtter eller bete, 2. **på skolgårdar eller gårdar till förskolor eller på lekplatser** som allmänheten har tillträde till, 3. **i parker eller trädgårdar** eller andra områden som i första hand är avsedda att vara **rekreationsområden** som allmänheten har tillträde till, 4. **inom koloniträdgårdsområden eller i växthus** som inte används yrkesmässigt, 5. **på tomtmark för bostadshus** eller på krukväxter i hemträdgårdsmiljö, eller 6. **på växter inomhus utom i produktionslokaler, lagerlokaler och liknande lokaler.**	2 kap 37 och 39 §§ förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel	Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan om **yrkesmässig användning av växtskyddsmedel.**	2 kap 41 och 41a §§ Förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel	Timavgift
Tillsyn		
Underrättelse vid olyckor då en större mängd växtskyddsmedel läckt ut eller kan befaras läcka ut. Timavgift tas endast ut för nedlagd handläggningstid när underrättelsen föranleder handläggning.	9 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2), 2 kap 31 § p 5 och 2 kap 32 § 1 st p 2b miljötillsynsförordningen (2011:13) ~~i lydelsen som gäller fr o m 1 juli 2018~~.	Timavgift
Underrättelse om vattentäkt, grundvatten eller en sjö eller ett vattendrag befaras bli förorenat av växtskyddsmedel. Timavgift tas endast ut för nedlagd handläggningstid när underrättelsen föranleder handläggning.	9 kap 3 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2), 2 kap 31 § p 5 och 2 kap 32 § 1 st p 2b miljötillsynsförordningen (2011:13) ~~i lydelsen som gäller fr o m 1 juli 2018~~.	Timavgift
Övrig tillsyn av växtskyddsmedel, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 31 § p 5, 2 kap 32a § p 1 och p 2 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift

BIOCIDPRODUKTER		
Prövning av ansökan		
Ansökan om **undantag från bestämmelserna om information och underrättelse** i 4 kap 1-3 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3). Gäller inte biocidprodukter som innehåller nematoder, insekter eller spindeldjur.	1 kap 1§ och 4 kap 4 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3)	Timavgift
Tillsyn		
Tillsyn vid bekräftelse på **underrättelse** i samband med **spridning av biocidprodukt** på en plats som allmänheten har tillträde till som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2. Gäller inte biocidprodukter som innehåller nematoder, insekter eller spindeldjur. Timavgift tas endast ut för nedlagd handläggningstid när underrättelsen föranleder handläggning.	1 kap 1§ och 4 kap 2 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Övrig tillsyn av biocidprodukter, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2. Gäller inte biocidprodukter som innehåller nematoder, insekter eller spindeldjur.	Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS2015:3), 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
PCB		
Prövning av ansökan		
Ansökan om **dispens** från kravet om avlägsnande av PCB-produkt i byggnader och anläggningar.	17 b § förordningen (2007:19) om PCB m.m.	Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan om **avlägsnande av fogmassa eller halkskyddad golvmassa** enligt 17, 17 a eller 17 b § förordning (2007:19) om PCB m.m.	18 § förordningen (2007:19) om PCB m.m.	Timavgift
Tillsyn		
Övrig tillsyn av PCB-varor och PCB-produkter som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	Förordningen (2007:19) om PCB m.m., 26 kap 3 § 3 st miljöbalken, 2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift

KOSMETISKA PRODUKTER		
Tillsyn		
Tillsyn enligt miljöbalken eller kontroll enligt förordning (EU) 2019/1020 av kosmetiska produkter samt utförande av de uppgifter enligt artiklarna 24, 25.1, 25.5 första stycket, 26, 27.1 och 27.5 i förordning (EG) nr 1223/2009 som ska skötas av behörig myndighet.	26 kap 30a-32 och 33 §§ miljöbalken, förordning (EU) 2019/1020, förordning (EG) nr 1223/2009, 2 kap 34 § 2 och 3st miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
~~Kosmetiska produkter, de uppgifter som enligt artiklarna 24, 25.1, 25.5 första stycket, 26, 27.1 och 27.5 i förordning (EG) nr 1223/2009 ska skötas av behörig myndighet, samt rådgöra med Läkemedelsverket innan åtgärder vidtas enligt artikel 27.1 i förordningen.~~	~~Förordning (EG) nr 1223/2009, 2 kap 34 § miljötillsyns-förordningen (2011:13)~~	~~Timavgift~~
~~Marknadskontroll i fråga om kosmetiska produkter med fullgörande av de uppgifter som anges i 1 kap 5 § 3 st p 1 i miljötillsynsförordningen genom att inrätta lämpliga förfaranden enligt artikel 18.2 i förordning (EG) nr 765/2008 för att~~ ~~a) följa upp klagomål och rapporter om risker relaterade till produkter som omfattas av harmoniserad gemenskapslagstiftning,~~ ~~b) bevaka olyckor och hälsoskador som dessa produkter misstänks ha orsakat,~~ ~~c) kontrollera att korrigerande åtgärder har vidtagits,~~ ~~d) följa upp vetenskaplig och teknisk kunskap i säkerhetsfrågor.~~	~~Förordning (EG) nr 1223/2009, 2 kap 35 § 1 st miljötillsynsförordningen (2011:13), artikel 18.2 förordning (EG) nr 765/2008~~	~~Timavgift~~
ÖVRIGT AVSEENDE KEMISKA PRODUKTER		
Tillsyn		
Primärleverantörers och andra än primärleverantörers hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor som inte innebär utsläppande på marknaden, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 32 § miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor i andra verksamheter än miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap miljöbalken, utom när det gäller den tillsyn över primärleverantörers utsläppande på marknaden av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor som Kemikalieinspektionen ansvarar för enligt 21 § första stycket 1 a och b. ~~utövar över primärleverantörers utsläppande på marknaden~~	2 kap 31 § p 5 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Övrig tillsyn av kemiska produkter eller utförande av kontroll enligt förordning (EU) 2019/1020, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	1 kap 19 och 20 §§, 2 kap 32 och 32 a-d §§ samt 2 kap 19 § p 7-9, p 11-14, p 16, p 17, p 19 miljötillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st	Timavgift

	miljöbalken, förordning (EU) 2019/1020 (marknadskontroll-förordningen)	
AVGIFT FÖR VISS ÖVRIG VERKSAMHET		
ÄRENDEN OM ALLMÄNNA HÄNSYNSREGLER ENLIGT 2 KAP MILJÖBALKEN		
Tillsyn		
Hushållning med energi samt användning av förnyelsebara energikällor, i verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 5 § samt 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
I verksamhet eller vid **vidtagande av åtgärd** som inte omfattas av fast avgift i taxebilaga 2, utnyttja möjligheterna att 1. minska mängden **avfall**, 2. minska mängden **skadliga ämnen i material och produkter**, 3. minska de **negativa effekterna av avfall**, och 4. **återvinna avfall**.	2 kap 5 § samt 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
Övrig tillsyn över att **miljöbalkens hänsynsregler** efterlevs, i verksamhet eller vid vidtagande av åtgärd som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	2 kap 2-4 §§ miljöbalken 26 kap 3§ 3 st miljöbalken	Timavgift
ÄRENDEN ENLIGT 7 OCH 12 KAP MILJÖBALKEN		
Prövning av ansökan		
Ansökan om tillstånd till verksamhet eller åtgärd som inte får utföras utan tillstånd enligt föreskrifter för **natur- eller kulturreservat** eller **vattenskyddsområde**.	Gällande föreskrifter	Timavgift
Ansökan om tillstånd till **åtgärd som är förbjuden** för att den strider mot syftet med det tilltänkta skyddet av ett område eller föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen enligt 7 kap 24 §.	7 kap 24 § miljöbalken	Timavgift
Ansökan om **dispens** eller **undantag från föreskrifter för natur- eller kulturreservat, naturminne, djur- och växtskyddsområde eller vattenskyddsområde**.	Gällande föreskrifter, 7 kap 7 § miljöbalken, 9 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.	Timavgift
Ansökan om **nya** eller **ändrade villkor** i ett beslut om tillstånd eller dispens avseende natur- eller kulturreservat, naturminne, djur- och växtskyddsområde eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter, 7 kap 7 § miljöbalken, 9 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.	Timavgift
Ansökan om **dispens** från förbudet att **bedriva en verksamhet** eller vidta en åtgärd **som kan skada naturmiljön i ett biotopskyddsområde**.	7 kap 11 § 2 st miljöbalken, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 §	Timavgift

	miljötillsynsförordningen (2011:13)	
Ansökan om undantag från bestämmelserna i 23 §, 23 a §, 24 § p 2 och p 3, 25 §, 28 a §, 28 b § och 28 d § i jordbruksverkets föreskrifter om **miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring** om omständighet har uppstått som verksamhetsutövaren varken kunnat eller borde ha förutsett och inte heller kunnat påverka.	36 § föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring (SJVFS 2021:37), 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § p 7 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan om en **verksamhet eller åtgärd inom natur- eller kulturreservat eller vattenskyddsområde** som kräver anmälan enligt föreskrifter meddelade för natur- eller kulturreservat eller vattenskyddsområde.	Gällande föreskrifter	Timavgift
Anmälan för **samråd av en åtgärd som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt** enligt andra bestämmelser i miljöbalken och som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön.	12 kap 6 § miljöbalken	Timavgift
Tillsyn		
~~**Strandskydd**~~ **Naturreservat, kulturreservat, naturminnen, biotopskyddsområden, vattenskyddsområden** som kommunen har beslutat om, **djur- och växtskyddsområden** som kommunen har meddelat föreskrifter om, område eller föremål som omfattas av ett interimistiskt beslut meddelat av kommunen enligt 7 kap 24 § miljöbalken, **strandskyddet** utom det som länsstyrelsen har tillsyn över enligt 2 kap 7 § p 2 miljötillsynsförordningen (2011:13).	2 kap 9 § och 2 kap 7 § p 2 miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Verksamhet som berörs av föreskrifter i fråga om 1. begränsningar av **antalet djur** i ett jordbruk, 2. försiktighetsmått för **gödselhanteringen**, och 3. **växtodlingen** och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	12 kap 10 § miljöbalken, 2 kap 32 § miljötillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift
Tillsyn av skyddade områden enligt 7 kap miljöbalken som har beslutats av länsstyrelsen, om länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn.	1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljötillsynsförord-ningen (2011:13)	Timavgift
Skötsel av jordbruksmark och annan markanvändning vid jordbruket enligt 7, 8 och 12 kap. miljöbalken, om länsstyrelsen har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn, som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § p 7 miljö-tillsynsförordningen (2011:13)	Timavgift

~~**Övrig tillsyn** av skötsel av jordbruksmark och annan markanvändning i jordbruket och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.~~	~~2 kap 8 § p 7 samt 1 kap 19 och 20 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13) eller 26 kap 3 § 3 st miljöbalken~~	~~Timavgift~~
ÄRENDEN OM VERKSAMHETER SOM ORSAKAR MILJÖSKADOR ENLIGT 10 KAP MILJÖBALKEN		
Handläggning av anmälan		
Anmälan om att vidta en **avhjälpandeåtgärd** med anledning av en **föroreningsskada**.	10 kap 1§ miljöbalken, 28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Timavgift
Tillsyn		
Underrättelse om **upptäckt av en förorening** på en fastighet och föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Timavgift tas endast ut för nedlagd handläggningstid när underrättelsen föranleder handläggning.	10 kap 11 § miljöbalken	Timavgift
Underrättelse om **upptäckt av en överhängande fara** för att en verksamhet eller åtgärd medför en **allvarlig miljöskada**. Timavgift tas endast ut för nedlagd handläggningstid när underrättelsen föranleder handläggning.	10 kap 12 och 14 §§ miljöbalken	Timavgift
Underrättelse om **upptäckt av att en allvarlig miljöskada har uppstått**. Timavgift tas endast ut för nedlagd handläggningstid när underrättelsen föranleder handläggning.	10 kap 13 och 14 §§ miljöbalken	Timavgift
Föroreningsskador som inte omfattas av länsstyrelsens ansvar enligt 2 kap. 29 § första stycket 3 miljötillsynsförordningen.	2 kap 31 § p 3 miljö-tillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
Andra miljöskador enligt 10 kap. 1 § miljöbalken, om skadorna har orsakats av en verksamhet eller åtgärd som den kommunala nämnden har tillsynsansvaret för.	2 kap 31 § p 4 miljö-tillsynsförordningen (2011:13), 26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
ÄRENDEN OM AVFALL ENLIGT 15 KAP MILJÖBALKEN		
Prövning av ansökan		
Ansökan om dispens från förbudet att hantera avfall när kommunen ska ansvara för en viss hantering av avfall.	15 kap 25 § p 1 miljöbalken	Timavgift
Ansökan om tillstånd från en fastighetsinnehavare att **på fastigheten själv återvinna eller bortskaffa avfall** även om ett sådant tillstånd inte krävs.	15 kap 25 § p 2 miljöbalken	Avgiftsnivå 1

~~Ansökan om dispens från krav i 3 kap. avfallsförordningen.~~	~~3 kap 15 – 15 b §§ samt 19 a avfallsförordning (2020:614)~~	~~Timavgift~~
Ansökan om dispens från en fastighetsägare eller verksamhet från kravet i 3 kap 7 § på utsortering av bioavfall och/eller kravet i 3 kap 8 § på utsortering av förpackningsavfall.	3 kap 27 § avfalls-förordningen (2020:614)	Timavgift
Ansökan om dispens från den som producerar förpackningsavfall i en yrkesmässig verksamhet från kravet i 3 kap 9 § första stycket att skilja förpackningen från dess innehåll.	3 kap 31 § avfalls-förordningen (2020:614)	Timavgift
Ansökan om dispens från kraven på utsortering och separat insamling av bygg- och rivningsavfall i 3 kap 19 och 25 §§.	3 kap 33 § avfalls-förordningen (2020:614)	Timavgift
Ansökan om **dispens** från skyldighet att **lämna avfall till kommunen** enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering.	9 kap 2 § avfallsförordning (2020:614), Renhållningsföreskrifter för Dalslandskommunerna	Avgiftsnivå 1
Ansökan om **dispens** från kravet på att lämna kommunalt avfall, eller avfall som omfattas av kommunalt ansvar enligt 15 kap. 20 § MB, till kommunen vid **eget bortskaffande** på fastigheten av **latrin** eller **annat avfall från avloppsanordning**.	15 kap. 25 § MB, Renhållningsföreskrifter för Dalslandskommunerna	Timavgift
Övriga ansökningar om **undantag/dispens** enligt **kommunens föreskrifter om avfallshantering**.	9 kap 1 och 2 §§ avfalls-förordningen (2020:614) Renhållningsföreskrifter för Dalslandskommunerna	Timavgift
Övriga ansökningar gällande avfall och avfallshantering enligt **miljöbalken** och **tillhörande förordningar.**	15 kap. MB, 9 kap 1 – 2 §§ avfallsförordningen (2020:614)	Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan från fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare att på fastigheten själv **kompostera** eller på annat sätt behandla annat avfall än trädgårdsavfall som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 § MB.	5 kap 15 § avfallsförordningen (2020:614), 27 § Renhållningsföreskrifter för Dalslandskommunerna	Timavgift
Övriga anmälningar enligt **kommunens föreskrifter om avfallshantering**.	9 kap 1 och 2 §§ avfalls-förordningen (2020:614) Renhållningsföreskrifter för Dalslandskommunerna	Timavgift
Övriga anmälningar gällande avfall och avfallshantering enligt **miljöbalken** och **tillhörande förordningar.**	15 kap. MB, 9 kap 1 – 2 §§ avfallsförordningen (2020:614)	Timavgift
Tillsyn		

I fråga om hur 17–22 och 28 §§ förordningen (2021:996) om engångsprodukter uppfylls lokalt.	2 kap 31 § p 7 miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift
Distributörers hantering av avfall enligt förordning (EU) 2023/1542, batteriförordningen	2 kap 31 § p 8 miljötillsynsförordningen (2011:13), artiklarna 62, 64, 66, 67 och 74.4 i förordning (EU) 2023/1542	Timavgift
Behandlingsanläggningsaktörers hantering av avfall enligt förordning (EU) 2023/1542, batteriförordningen, och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt Taxebilaga 2.	2 kap 31 § p 9 miljötillsynsförordningen (2011:13), artiklarna 65, 70.3 och 71 i förordning (EU) 2023/1542	Timavgift
Övrig tillsyn över avfall och avfallshantering som inte omfattas av fast avgift för tillsyn enligt taxebilaga 2.	26 kap 3 § 3 st miljöbalken	Timavgift
ÄRENDEN ENLIGT 26 KAP MILJÖBALKEN		
Tillsyn		
Tillsyn avseende **stängselgenombrott**.	26 kap 11 § miljöbalken, 1 kap 19 och 20 §§ samt 2 kap 8 § miljötillsyns-förordningen (2011:13)	Timavgift
MARKNADSKONTROLL OCH KONTROLL ENLIGT EU 625/2017 (KONTROLLFÖRORDNINGEN)		
Tillsyn		
Marknadskontroll och **kontroll enligt EU 625/2017**, tillsyn enligt de förordningar som anges i 26 kap. 30 § MB.	26 kap. 30 § MB och där angivna förordningar	Timavgift
ÖVRIGA ÄRENDEN INOM MILJÖBALKENS OMRÅDE		
Prövning av ansökan		
Ansökan om tillstånd eller dispens enligt **miljöbalken** och **angränsande regelverk** i **andra frågor** än vad som i övrigt anges i bilaga 1.		Timavgift
Handläggning av anmälan		
Anmälan enligt **miljöbalken** och **angränsande regelverk** i **andra frågor** än vad som i övrigt anges i bilaga 1.		Timavgift

BILAGA 2 – Årlig avgift för tillsyn

JORDBRUK			
Djurhållning			
Beskrivning	**Prövningsnivå**	**Avgift**	**Beskrivning**
1.10-i och 1.11	B	9	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 2 kap. 1 eller 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar. För IUV-verksamheter (-i) görs ett tillägg till den årliga tillsynsavgiften motsvarande 9 timmars handläggningstid i enlighet med 28 § i denna taxa.
1.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Uppodling av annan mark än jordbruksmark för jordbruksproduktion			
1.30	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
VATTENBRUK			
Fiskodling och övervintring av fisk			
5.10	B	15	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 3 kap. 3 ~~1~~ § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 15 timmar.
UTVINNING, BRYTNING OCH BEARBETNING AV TORV, OLJA, GAS, KOL, MALM, MINERAL, BERG, NATURGRUS OCH ANNAT			
Berg, naturgrus och andra jordarter			
10.11-1	B	18	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar om tillståndet gäller för **mer än 200 000 ton.**
10.11-2	B	18	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar om tillståndet gäller för **mer än 50 000 ton men högst 200 000 ton.**
10.11-3	B	9	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar om tillståndet gäller för **mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton.**
10.11-4	B	9	4. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar, om tillståndet gäller för **mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton.**

10.11-5	B	6	5. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar om **tillståndet inte omfattas av någon av 1- 4**.
10.20-1	B	9	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för täkt av **torv**.
10.20-2	B	18	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar för **annan täkt än som avses i 1**, om tillståndet gäller för **mer än 200 000 ton**.
10.20-3	B	18	3. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar för **annan täkt än som avses i 1**, om tillståndet gäller för **mer än 50 000 ton men högst 200 000 ton**.
10.20-4	B	9	4 . För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för **annan täkt än som avses i 1**, om tillståndet gäller för **mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton**.
10.20-5	B	9	5 . För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för **annan täkt än som avses i 1**, om tillståndet gäller för **mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton**.
10.20-6	B	6	6. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 4 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar för **annan täkt än som avses i 1**, om **tillståndet inte omfattas av någon av 1-5**.
10.40	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
10.50	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 4 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
LIVSMEDEL OCH FODER			
Livsmedel och foder av animaliska råvaror			
15.50	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Livsmedel och foder av kombinerade råvaror			
15.151	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Mjölkprodukter			
15.180	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 16 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

Annan livsmedelstillverkning			
15.260	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 25 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Foder av animaliska och vegetabiliska råvaror			
15.115 ~~15.360~~	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 5 kap. 10 a ~~32~~ § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
TRÄVAROR			
20.20-1	B	64	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för produktion som omfattar mer än 200 000 kubikmeter per kalenderår.
20.20-2	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för produktion som omfattar 200 000 kubikmeter eller mindre per kalenderår.
20.30	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
20.40	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
20.70	B	13	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 8 kap. 8 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
20.80	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 8 kap. 9 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
KEMISKA PRODUKTER			
Annan kemisk tillverkning			
24.44	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 44 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
24.46	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 12 kap. 46 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
GUMMI- OCH PLASTVAROR			
25.20	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 13 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för en produktion av mer än 100 ton per kalenderår.
25.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 13 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
25.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 13 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

MINERALISKA PRODUKTER			
Cement, betong, kalk, krita och gips			
26.110	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 13 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
26.150	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 14 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
METALL- OCH PLASTYTBEHANDLING, AVFETTNING OCH FÄRGBORTTAGNING			
28.25	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
28.71	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 16 kap. 7 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
METALLBEARBETNING			
Maskinell bearbetning			
34.80	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 8§ miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Skeppsvarv			
35.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 18 kap. 10 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
FÖRBRUKNING AV ORGANISKA LÖSNINGSMEDEL			
39.15-1	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om **förbrukningen av organiska lösningsmedel** uppgår till **mer än 25 ton men högst 50 ton per kalenderår**.
39.15-2	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar om **förbrukningen av organiska lösningsmedel** uppgår till **högst 25 ton per kalenderår**.
39.30	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 19 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
39.35	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 19 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
39.50	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 19 kap. 6 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.

HANTERING AV BRÄNSLEN OCH ANDRA KEMISKA PRODUKTER			
39.70	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 20 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
39.90	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 20 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
GAS- OCH VÄTSKEFORMIGA BRÄNSLEN, EL, VÄRME OCH KYLA			
Anaerob biologisk behandling			
40.02	C	7	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 7 timmar.
Framställning av gas- och vätskeformiga bränslen			
40.15	B	11	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 5 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 11 timmar.
Förbränning			
40.60	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 11 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Vindkraft			
40.90-1 och 40.95-1	B	13	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för **fler än 20 vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation) på land**.
40.90-2 och 40.95-2	B	6	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 21 kap. 13 eller 14 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar för **högst 20 vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation) på land**.
40.100	C	3	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 21 kap. 15 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 3 timmar.
FORDONSSERVICE OCH DRIVMEDELSHANTERING			
50.10	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 23 kap. 1 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
50.20	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 23 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.

RENING AV AVLOPPSVATTEN			
90.10 och 90.11	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 28 kap. 1 eller 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för en **avloppsreningsanläggning** med anslutning av **fler än 2 000 personer men högst 20 000 personer** eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 2 000 personekvivalenter men högst 20 000 personekvivalenter.
90.16	C	18	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 28 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 18 timmar för en **avloppsreningsanläggning** med anslutning av **fler än 500 personer men högst 2 000 personer** eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 500 personekvivalenter men högst 2 000 personekvivalenter.
90.16	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 28 kap. 4 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar för en **avloppsreningsanläggning** med anslutning av **fler än 200 personer men högst 500 personer** eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 200 personekvivalenter men högst 500 personekvivalenter.
AVFALL			
Andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande			
90.430	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 70 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Biologisk behandling			
90.161	B	6	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 30 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
90.171	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 31 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Deponering			
90.341	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 26 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Animaliskt avfall			
90.241-1-i	B	90	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 32 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 90 timmar om den tillförda avfallsmängden är mer än 10 000 ton per kalenderår. För IUV-verksamheter (-i) görs ett tillägg till den årliga tillsynsavgiften motsvarande 10 timmars handläggningstid i enlighet med 25 § i denna taxa.

90.241-2-i	B	30	För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 32 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar om den tillförda avfallsmängden är 2 500 - 10 000 ton per kalenderår. För IUV-verksamheter (-i) görs ett tillägg till den årliga tillsynsavgiften motsvarande 10 timmars handläggningstid i enlighet med 25 § i denna taxa.
90-251	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 33 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Återvinning för anläggningsändamål			
90.131	B	13	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 34 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.141	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 35 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Elavfall			
90.90	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 44 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Förbränning			
90.230	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 17 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Lagring som en del av att samla in avfall			
90.30	B	13	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 48 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.40	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 49 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
90.50	B	13	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 50 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar.
90.60	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 51 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
Mekanisk bearbetning och sortering			
90.100-1	B	64	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 40 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 64 timmar för verksamhet med mer än 50 000 ton hanterad avfallsmängd per kalenderår.
90-100-2	B	30	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 40 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för verksamhet med 50 000 ton eller mindre hanterad avfallsmängd per kalenderår.

90.110	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 41 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
90.70-1	B	30	1. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 42 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 30 timmar för verksamhet med mer än 75 000 ton hanterad avfallsmängd per kalenderår.
90.70-2	B	13	2. För en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 29 kap. 42 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 13 timmar för verksamhet med 75 000 ton eller mindre hanterad avfallsmängd per kalenderår.
90.80	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 43 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Uppgrävda massor			
90.370	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 37 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Förberedelse för återanvändning			
90.29	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 47 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Uttjänta fordon			
90.120	C	9	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 46 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 9 timmar.
Lagring av blandat bygg- och rivningsavfall, lättfraktion och stoft			
90.351	C	6	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 29 kap. 56 b § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 6 timmar.
SKJUTFÄLT, SKJUTBANOR OCH SPORTANLÄGGNINGAR			
92.20	C	3	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 30 kap. 2 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 3 timmar.
92.30	C	3	För en verksamhet som är anmälningspliktig enligt 30 kap. 3 § miljöprövningsförordningen är tillsynstiden 3 timmar.

ANMÄLNINGSPLIKTIGA HÄLSOSKYDDSVERKSAMHETER			
38 § FMH, pkt 1	H	6	För hygienisk behandling **tatuering** med risk för blodsmitta eller annan smitta, är tillsynstiden 6 timmar.
38 § FMH, pkt 1	H	3	För hygienisk behandling **fotvård** med risk för blodsmitta eller annan smitta är tillsynstiden 3 timmar.
38 § FMH, pkt 1	H	3	För övrig hygienisk behandling med **risk för blodsmitta** eller **annan smitta**, är tillsynstiden 3 timmar.
38 § FMH, pkt 2	H	6	För **bassängbad** är tillsynstiden 6 timmar.
38 § FMH, pkt 3	H	6	För **skolor** är tillsynstiden 6 timmar.
38 § FMH, pkt 3	H	6	För **förskolor** är tillsynstiden 6 timmar.
Bostäder m.m.			
45 § FMH, pkt 1	UH	12	För byggnader, med en eller flera bostäder och tillhörande utrymmen, med återkommande klagomål och/eller återkommande brister är tillsynstiden 12 timmar.

BILAGA 3 – Timavgift för tillsyn

Bransch/Verksamhet	Prövningsnivå	Avgift
Övriga miljöfarliga verksamheter som inte reglerats i bilaga 1-2.	C och U	Timavgift
Detaljhandel: - Försäljning av kosmetiska produkter. - Försäljning av kemiska produkter. - Försäljning av särskilt farliga kemiska produkter. - Försäljning av bekämpningsmedel. - Försäljning av tryckimpregnerat virke. - Försäljning av varor i övrigt som omfattas av miljöbalken och angränsande lagstiftning.	U	Timavgift
Övriga ej anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter som inte reglerats i bilaga 1-2, bl.a. följande byggnader, lokaler och anläggningar: 1. byggnader som innehåller en eller flera bostäder och tillhörande utrymmen, 2. lokaler för undervisning, vård eller annat omhändertagande, 3. samlingslokaler där många människor brukar samlas, 4. hotell, pensionat och liknande lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds tillfällig bostad, 5. idrottsanläggningar, campinganläggningar, badanläggningar, strandbad och andra liknande anläggningar som är upplåtna för allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor, 6. lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling och där verksamheten inte endast omfattas av lagen (2021:363) om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar, och 7. lokaler för förvaring av djur.	UH	Timavgift

TAXA FÖR OFFENTLIG KONTROLL ENLIGT LAGEN OM FODER OCH ANIMALISKA BIPRODUKTER

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Dalslands miljönämnds kostnader för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet enligt lagen om foder och animaliska biprodukter och bestämmelser meddelade med stöd av denna lagstiftning, inklusive förordning om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter samt de EU-bestämmelser som lagstiftningen kompletterar.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgift enligt denna taxa betalas av den aktör vars verksamhet är föremål för nämndens offentliga kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen enligt 1 §, om inte annat följer av denna taxa.

Med aktör avses varje verksamhetsutövare och aktör som åläggs ansvar och skyldigheter enligt regleringen i 1 §.

3 § Avgiftsuttag sker

1. i förhållande till den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet (timavgift), se 14 -17 §§.
2. enligt de andra grunder som anges i taxan, se 11-13 §§.

4 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

- Handläggning av klagomål som inte leder till att bristande efterlevnad kan bekräftas.
- Handläggning som föranleds av att beslut fattade av nämnd och enligt lagen om foder och animaliska biprodukter och bestämmelser meddelade med stöd av denna lagstiftning, inklusive förordning om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter samt de EU-bestämmelser som lagstiftningen kompletterar överklagas.
- Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.
- Handläggning för att svara på remisser, exempelvis till prövningsmyndigheter.

5 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid eller övriga omständigheter, får nämnden i ett enskilt ärende besluta att sänka eller efterskänka avgifter enligt denna taxa.

Första stycket gäller dock inte en avgift för uppföljande kontroll enligt 15 §. En sådan avgift får endast ändras enligt de förutsättningar som anges i artikel 79.3 förordning (EU) 2017/625.

6 § Beslut om avgift enligt denna taxa fattas av Dalslands miljönämnd. Betalning av avgift ska ske till nämnden och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

7 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)~~. Utgångspunkt för indexuppräkningen är~~ oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Dalslands miljönämnd ska ~~in~~för varje kalenderår (avgiftsår) därefter justera de i denna taxa antagna avgifterna (fasta avgifter och timtaxa) med den procentsats för Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) ~~hemsida~~ webbplats i oktober månad året före avgiftsåret.

Timavgift

8 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften 1 205 kronor (år 2026) per timme kontrolltid.

Avgiftsuttag sker i förhållande till den kontrolltid som fastställts för en anläggning eller i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende eller enligt andra grunder som anges i taxan.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid myndigheten i ärendet har använt för inläsning, beredning, föredragning, beslut, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, provtagning och kontroller i övrigt.

9 § För handläggning som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00, lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas en avgift ut som är en och en halv gånger ordinarie timavgift.

Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme per år tar nämnden inte ut någon avgift.

10 § En fast inställelsetid motsvarande 60 minuter tas ut för platsbesök vid offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen enligt 13-15 §§ denna taxa för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök.

Årlig avgift för planerad kontroll

11 § För planerad offentlig kontroll som ska säkerställa att bestämmelserna om animaliska biprodukter följs ska en fast årlig kontrollavgift betalas. Avgiftens storlek baseras på den kontrolltid miljönämnden bedömer som tillräcklig. Den årliga kontrollavgiften beräknas genom att kontrolltiden multipliceras med beslutad timavgift.

För kontrollobjekt som efterhandsdebiteras enligt förordningen (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, se 14 § i denna taxa.

12 § Fast årlig avgift omfattar kalenderår och får tas ut i förskott.

13 § Av 10 § förordningen (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter följer att den årliga avgiften ska betalas från och med det kalenderår som följer efter det att verksamheten påbörjats. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

Efterhandsdebitering av planerad kontroll för vissa kontrollobjekt

14 § För kontrollobjekt som efterhandsdebiteras enligt förordningen (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter gäller att avgift för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen av animaliska biprodukter ska betalas efter det att kontrollen har utförts.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften.

Avgift för uppföljande kontroll

15 § För offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad och som blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad påvisats ska en avgift betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften. För provtagning och analys av prover omfattar avgiften miljönämndens faktiska kostnader.

Avgift för utredning av klagomål

16 § För utredning av klagomål som leder till att bristande efterlevnad kan bekräftas ska en avgift betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften. För provtagning och analys av prover omfattar avgiften miljönämndens faktiska kostnader.

17 § För offentlig kontroll, och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen, som utförs med anledning av ett meddelande inom systemet för snabb varning enligt artikel 50 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, ska en avgift betalas om det efter det att aktören erhöll meddelandet blivit nödvändigt för miljönämnden att vidta åtgärder för att spåra eller återkalla de varor som omfattas av meddelandet.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften. Avgiften ska betalas av den aktör som innehar eller har importerat, producerat, bearbetat, framställt eller distribuerat de varor som omfattas av meddelandet.

Överklagande

18 § Miljönämndens beslut om avgift överklagas till länsstyrelsen.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

19 § Denna taxa träder i kraft den ~~1 december 2025~~ 1 januari 2027 och tillämpas på ärenden som kommer in från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

TAXA FÖR OFFENTLIG KONTROLL ENLIGT LIVSMEDELSLAGSTIFTNINGEN

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Dalslands miljönämnds kostnader för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet enligt livsmedelslagen (2006:804), lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel och lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion samt de föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lagstiftning, inklusive förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, och de EU-bestämmelser som lagstiftningen kompletterar.

Med livsmedel i denna taxa avses även det som enligt 3 § 2 st. livsmedelslagen jämställs med livsmedel.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgift enligt denna taxa betalas av den aktör vars verksamhet är föremål för nämndens offentliga kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen enligt 1 §, om inte annat följer av denna taxa.

Med aktör avses varje livsmedelsföretagare, annan verksamhetsutövare och aktör inom ekologisk produktion som åläggs ansvar och skyldigheter enligt regleringen i 1 §.

3 § Avgift enligt denna taxa tas ut för

1. registrering och riskklassning av anläggningar och verksamheter (10 §)
2. planerad kontroll, (11 §)
3. uppföljande kontroll (12 §)
4. utredning av klagomål (13-14 §§)
5. korrigerande åtgärder (15 §)
6. exportkontroll och utfärdande av exportintyg (16 §)
7. importkontroll (17 §) samt
8. inköp under dold identitet (18 §)
9. offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i övrigt (19 §)

4 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

- Handläggning av klagomål som inte leder till att bristande efterlevnad kan bekräftas.
- Handläggning som föranleds av att beslut fattade av nämnd och enligt livsmedelslagen (2006:804), lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel och lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion samt de föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lagstiftning, inklusive förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, och de EU-bestämmelser som lagstiftningen kompletterar överklagas.

- Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.
- Handläggning för att svara på remisser, exempelvis till prövningsmyndigheter.

5 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning, tillsynsbehov eller övriga omständigheter, får Dalslands miljö- och energinämnd i ett enskilt ärende besluta att sänka en avgift enligt denna taxa.

Första stycket gäller dock inte en avgift för uppföljande kontroll enligt 12 §. En sådan avgift får endast ändras enligt de förutsättningar som anges i artikel 79.3 förordning (EU) 2017/625.

6 § Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme under ett och samma kalenderår får nämnden besluta att ingen timavgift ska tas ut av aktören under det kalenderåret.

Detsamma gäller andra avgifter enligt denna taxa än timavgift om beloppet i det enskilda fallet är så lågt att det inte är ekonomiskt motiverat att ta ut avgiften.

7 § Beslut om avgift fattas av Dalslands miljönämnd. Betalning av avgift ska ske till nämnden och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

8 § Timavgiften i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)~~. Utgångspunkt för indexuppräkningen är~~ oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Dalslands miljönämnd ska ~~in~~för varje kalenderår (avgiftsår) därefter justera timavgiften med den procentsats för Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) ~~hemsida~~ webbplats i oktober månad året före avgiftsåret.

Timavgift

9 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften

1. 1 256 kronor (år 2026) per timme kontrolltid för planerad kontroll enligt 11 § i denna taxa.
2. 1 185 kronor (år 2026) per timme kontrolltid för kontroll enligt 10 § och 12 – 19 §§ denna taxa. Tid för resor debiteras.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen så som inläsning av ärendet, handläggning och beslut, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt.

Avgift för registrering och riskklassning

10 § För registrering och riskklassning av en anläggning för att driva verksamhet enligt 1 § tas avgift ut för faktiskt nedlagd handläggningstid multiplicerat med timavgiften. Detsamma gäller för den som anmäler en anläggning eller verksamhet som ska registreras enligt regelverket för material i kontakt med livsmedel.

Avgift för registrering och riskklassning ska betalas för varje anläggning som anmälan avser.

För omklassning till följd av ändringar i verksamheten eller att tidigare riskklassning är äldre än 5 år tas en avgift ut för faktiskt nedlagd handläggningstid multiplicerat med timavgiften.

Avgiftsskyldigheten gäller även den som anmäler registrering av en anläggning med anledning av att den övergått till en ny aktör.

Avgift för planerad kontroll

11 § För planerad kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen ska en avgift betalas efter det att kontrollen har utförts.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften.

Kontrollen utförs med det kontrollintervall som föranleds av anläggningens riskklassningsbeslut som fastställs av Dalslands miljönämnd.

Avgift för uppföljande kontroll

12 § För offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad, och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen, ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 9 § betalas om kontrollen blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften. För provtagning och analys av prover omfattar avgiften miljönämndens faktiska kostnader.

Avgift för utredning av klagomål

13 § För utredning av klagomål ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 9 § betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen i de fall där bristande efterlevnad hos aktören kan bekräftas.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften. För provtagning och analys av prover omfattar avgiften miljönämndens faktiska kostnader.

14 § För offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen som utförs efter ett meddelande inom systemet för snabb varning (RASSF) enligt artikel 50 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 8 §, om det efter det att aktören erhöll meddelandet blivit nödvändigt för nämnden att vidta åtgärder för att spåra eller återkalla de varor som omfattas av meddelandet.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften.

Avgiften ska betalas av den aktör som innehar eller har importerat, producerat, bearbetat, framställt eller distribuerat de varor som omfattas av meddelandet.

Avgift för korrigerande åtgärder

15 § För korrigerande åtgärder som blivit nödvändiga efter att bristande efterlevnad har konstaterats i syfte att åtgärda eller förebygga upprepning av den bristande efterlevnaden ska en avgift betalas motsvarande nämndens faktiska utgifter som hänger samman med åtgärden.

Avgift exportkontroll

16 § För exportkontroll som föranleds av införselbestämmelser i tredje land ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 8 § betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen samt för utfärdande av exportintyg och andra intyg.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften.

Avgiften ska betalas av den aktör som innehar den exportkontrollerade anläggningen.

Avgift importkontroll

17 § För kontroll av varor som importeras från ett tredje land ska en avgift enligt 9 § betalas av den aktör som ansvarar för sändningen, med ett belopp som motsvarar nämndens nedlagda kontrolltid för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen.

För uppföljning av prover som har lett till anmärkning ska en avgift enligt 9 § betalas med ett belopp som motsvarar nämndens nedlagda kontrolltid samt nämndens övriga faktiska utgifter.

Avgiften ska betalas av importören, dennes ombud eller den som annars ansvarar för livsmedlen.

Avgift för inköp under dold identitet

18 § För inköp under dold identitet som är nödvändiga för att kontrollera att ett livsmedel uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen ska en avgift motsvarande nämndens faktiska utgifter för köpet betalas.

Om ett inköp under dold identitet utförs som ett led i en klagomålskontroll enligt 13-14 §§ tas avgift enligt första stycket ut endast om bristande efterlevnad kan bekräftas.

Avgift för övrig offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

19 § För övrig offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen tas en avgift ut för handläggning enligt den lagstiftning som omfattas av denna taxa enligt 1 §.

Avgiften beräknas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften.

Överklagande

20§ Nämndens beslut om avgift överklagas till länsstyrelsen.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

21 § Denna taxa träder i kraft den ~~1 december 2025~~ 1 januari 2027 och tillämpas på ärenden som kommer in från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

TAXA INOM STRÅLSKYDDSLAGSTIFTNINGENS OMRÅDE

Meddelad med stöd av 10 kap. 4 § strålskyddslagen (2018:396), 8 kap. 14 § strålskyddsförordningen (2018:506) och 19 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar.

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Dalslands miljönämnds kostnader för anmälningar och tillsyn enligt strålskyddslagen, strålskyddsförordningen och de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgiftsskyldig är den som:

1. Bedriver verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten och som omfattas av Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om anmälningsplikt, eller
2. Är fastighetsägare till en bostad eller lokal som allmänheten har tillträde till och som omfattas av skyldigheten att optimera strålskyddet i fråga om radon.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för:

- Tillsyn som sker med anledning av klagomål som är obefogat och inte kräver utredning,
- Handläggning som föranleds av att beslut fattade av miljönämnden enligt strålskyddslagen, strålskyddsförordningen och de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen överklagas.
- Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.

4 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

5 § Beslut om avgift enligt denna taxa fattas av Dalslands miljö- och energinämnd. Betalning av avgift ska ske till nämnden och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

6 § Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)~~. Utgångspunkt för indexuppräkningen är~~ oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Dalslands miljönämnd ska inför varje kalenderår (avgiftsår) därefter justera de i denna taxa antagna avgifterna (fasta avgifter och timavgift) med den procentsats för Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) ~~hemsida~~ webbplats i oktober månad året före avgiftsåret.

Timavgift

7 § Vid tillämpning av denna taxa är timavgiften handläggningskostnaden per hel timme handläggningstid 1 205 kronor (år 2026).

8 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid miljönämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, restid provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut.

9 § Timavgift tas ut för faktiskt nedlagd nedlagd handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar, och andra kontroller som utförs vardagar mellan 19:00 och 07:00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar tas avgift ut med en 1,5 gånger ordinarie timavgift.

10 § En fast inställelsetid motsvarande 30 minuter tas ut vid planerade tillsynsbesök för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök. Ordinarie tillsyn av verksamheter med en fast årlig avgift enligt 10 § denna taxa omfattas ej.

En fast inställelsetid motsvarande 60 minuter tas ut för platsbesök vid händelsestyrd tillsyn som inte kan anstå för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök.

Avgifter för anmälningsärenden

11 § Avgift för handläggning av anmälan av verksamhet i vilket kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som anmälan avser. Avgift med anledning av anmälan av sådant solarium baseras på 4 timmars handläggningstid. Avgiften för handläggning av anmälan beräknas genom att handläggningstiden multipliceras med timtaxan. Avgift tas inte ut om anmälan återtas innan handläggning påbörjas.

12 § Utöver avgift med anledning av handläggning av anmälan, kan avgift för tillsyn i övrigt komma att tas ut för den verksamhet eller åtgärd anmälan avser enligt vad som anges i denna taxa.

Avgifter för återkommande tillsyn

13 § För återkommande tillsyn av verksamhet i vilket kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten betalas en årlig tillsynsavgift som baseras på en tillsynstid på 3 timmar per år. Den årliga tillsynsavgiften beräknas genom att tilldelad tillsynstid multipliceras med timtaxan.

14 § Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Sådan avgift ska betalas från och med det kalenderår som följer efter det att beslut om anmälan skett. För tillsyn som sker dessförinnan och som inte ingår i avgift för handläggning av anmälan, tas timavgift ut. Fast årlig avgift ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

Avgifter för tillsyn i övrigt

15 § Avgifter för tillsyn i övrigt ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.

Verkställighet av beslut

16 § Av 10 kap. 3 § strålskyddslagen framgår att beslut enligt den lagen ska gälla omedelbart om inte annat bestäms.

Överklagande

17 § Av 10 kap. 2 § strålskyddslagen följer att beslut om avgift kan överklagas hos förvaltningsrätten.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

18 § Denna taxa träder i kraft den ~~1 december 2025~~ 1 januari 2027 och tillämpas på ärenden som kommer in från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

TAXA FÖR PRÖVNING OCH TILLSYN ÖVER AVFALLSHANTERING I FRITIDSBÅTSHAMNAR

Med stöd av 6 kap. 8 § andra stycket lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, förskriver Dalslands miljönämnd följande:

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Dalslands miljönämnds kostnader för prövning och tillsyn enligt lagen om åtgärder mot förorening från fartyg.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgiftsskyldig är den som bedriver en verksamhet inom miljönämndens tillsynsansvar enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

- Tillsyn som föranleds av klagomål som är obefogat, och inte kräver utredning.
- Handläggning som föranleds av att beslut fattade av miljönämnden enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg eller bestämmelser meddelade med stöd av lagen överklagas.
- Handläggning av överklagande av miljönämndens eller en överinstans beslut.
- Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.

4 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

5 § Beslut om avgift enligt denna taxa fattas av miljönämnden. Betalning av avgift ska ske till nämnden och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

6 § Timavgiften i denna taxa är bestämd med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)~~. Utgångspunkt för indexuppräkningen är oktober~~ månad året före det år taxan börjar gälla.

Dalslands miljönämnd ska ~~in~~för varje kalenderår (avgiftsår) därefter justera timavgiften med den procentsats för Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) ~~hemsida~~ webbplats i oktober månad året före avgiftsåret.

Timavgift

7 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften

1. 1 205 kronor (år 2026) per timme handläggningstid för prövning av frågor om att godkänna avfallshanteringsplaner när det gäller verksamhet på platser som ankommer på miljönämnden enligt 3 kap. 9 § lagen om förorening från fartyg.

2. 1 205 kronor (år 2026) per timme handläggningstid för tillsyn enligt 6 kap. 5 a § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg.

8 § I de fall avgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet, såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, besiktningar, provtagningar och kontroller, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av ärendet.

9 § Timavgift tas ut för faktisk nedlagd handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år tas ingen avgift ut. För godkännande av plan för mottagning och hantering av avfall tas avgift ut, även om handläggningen understiger en halvtimme.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timtaxan.

10 § En fast inställelsetid motsvarande 30 minuter tas ut vid planerade tillsynsbesök för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök.

En fast inställelsetid motsvarande 60 minuter tas ut för platsbesök vid händelsestyrd prövning och tillsyn som inte kan anstå för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök.

Överklagande

11 § Bestämmelser om överklagande av miljönämndens beslut enligt denna taxa finns i 9 kap. 2 § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

12 § Denna taxa gäller från och med den ~~1 december 2025~~ 1 januari 2027 och tillämpas på ärenden som kommer in från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

TAXA FÖR TILLSYN ENLIGT LAGEN OM SPRÄNGÄMNESPREKURSORER

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Dalslands miljönämnds kostnader för tillsyn enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1148 av den 20 juni 2019 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer, om ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 och om upphävande av förordning (EU) nr 98/2013.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgiftsskyldiga är de som är ekonomiska aktörer enligt förordningen om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer och som tillhandahåller sprängämnesprekursorer till enskilda. Avgift enligt denna taxa ska betalas för handläggning och andra åtgärder vid tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer (2014:799).

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för:

- Tillsyn som sker med anledning av klagomål som är obefogat,
- Handläggning som föranleds av att beslut fattade av miljönämnden enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer eller bestämmelser meddelade med stöd av lagen eller EU-bestämmelser inom lagens tillämpningsområde överklagas.
- Upprättande av ansökan och utförande av talan om utdömande av vite.

4 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

5 § Beslut om avgift fattas av Dalslands miljö- och energinämnd. Betalning av avgift ska ske till nämnden och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

6 § Timavgiften i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)~~. Utgångspunkt för indexuppräkningen är~~ oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Dalslands miljönämnd ska ~~in~~för varje kalenderår (avgiftsår) därefter justera timavgiften med den procentsats för Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på Sveriges Kommuners och Regioners (SKR:s) ~~hemsida~~ webbplats i oktober månad året före avgiftsåret.

Timavgift

7 § Vid tillämpning av denna taxa är timavgiften handläggningskostnaden per hel timme handläggningstid 1 205 kronor (år 2026).

8 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid miljönämnden har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, restid, provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut.

9 § Avgift tas ut för faktiskt nedlagd handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar, och andra kontroller som utförs vardagar mellan 19:00 och 07:00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar tas avgift ut med en 1,5 gånger ordinarie timavgift.

10 § En fast inställelsetid motsvarande 30 minuter tas ut vid planerade tillsynsbesök för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök.

En fast inställelsetid motsvarande 60 minuter tas ut för platsbesök vid händelsestyrd tillsyn som inte kan anstå för fram- och återresa oavsett resans längd, faktiskt nedlagd tid eller om resan samordnas med andra besök.

Avgifter för tillsyn

11 § Avgifter för tillsyn ska betalas i form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.

Överklagande

12 § Av 17 § lagen om sprängämnesprekursorer följer att beslut om avgift kan överklagas hos länsstyrelsen.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

13 § Denna taxa träder i kraft den ~~1 december 2025~~ 1 januari 2027 och tillämpas på ärenden som kommer in från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 89 Dnr KS-2025-000080000

Dals-Ed & Co

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har beslutat att dela upp Tillväxtverkets medel för Dals-Ed & Co. i tre potter. Styrgruppen för Dals-Ed & Co föreslår en omfördelning av potterna för att kunna tillgodose ett förslag på belysning på delar av Strandpromenaden, vilket ska beslutas av kommunstyrelsen.

Förslaget baseras på ett medborgarförslag där man önskar att strandpromenaden får belysning samt snöröjs vintertid, från sjöstugetomten till Gröne Backe Camping.

Förslaget om belysning uppskattas till 770 kr och bedöms ge ett bestående mervärde för hela samhället.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse till KSAU 2026-09-09 - Melissa Lazarides

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna förslaget till ny fördelning inom ramen för Dals-Ed & Co.

Expedieras till

KS

Dals-Ed & Co.

Sammanfattning och konsekvensbeskrivning
Kommunstyrelsen har beslutat att dela upp Tillväxtverkets medel för Dals-Ed & Co. i tre potter. Styrgruppen för Dals-Ed & Co föreslår en omfördelning av potterna för att kunna tillgodose ett förslag på belysning på delar av Strandpromenaden, vilket ska beslutas av kommunstyrelsen.

Av tabellen nedan framgår tidigare fördelning, vad som hittills nyttjas samt förslag till ny fördelning.

Område	Tidigare beslutad pott	Beviljade förslag	Ny föreslagen pott
Platsutveckling	647 tkr	258 tkr	1 087 tkr
Marknadsföring	300 tkr	19 tkr	65 tkr
Evenemang	300 tkr	95 tkr	95 tkr
Totalt:	1 247 tkr	372 tkr	1 247 tkr

Bedömning

Förslaget baseras på ett medborgarförslag där man önskar att strandpromenaden får belysning samt snöröjs vintertid, från sjöstugetomten till Gröne Backe Camping.

Förslaget om belysning uppskattas till 770 kr och bedöms ge ett bestående mervärde för hela samhället.

Beslutsförslag
Kommunstyrelsen beslutar att godkänna förslaget till ny fördelning inom ramen för Dals-Ed & Co.

I tjänsten

Melissa Lazarides,
Destinationsutvecklare

Expedieras till
Här ska framgå till vilka beslutet ska skickas.
Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 95 Dnr KS-2026-000158344

Håbols reningsverk

Sammanfattning av ärendet

Vid år 2028 löper nuvarande arrendeavtal ut för reningsverket i Håbol. Kommunen har tillsammans med nuvarande jordägare försökt få till stånd ett nytt arrendeavtal eller en förlängning av nuvarande. Ännu har dessa förhandlingar inte inneburit framgång för kommunen eller jordägaren. I takt med att avtalstiden löper ut ämnar kommunen söka en så god lösning som möjligt för kollektivet. Med bakgrund av detta har kommunstyrelsen önskat ta kontakt med en jurist för att få klarhet i de olika vägarna framåt.

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av information gällande ärendet från VA-chef och uppdrar åt denne att ta fram beslutsförslag i ärendet inför kommunstyrelsens nästa sammanträde 2026-09-23.

Expedieras till
KS
VA-Chef

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 98 Dnr KS-2026-000095000

Obesvarade motioner och medborgarförslag - 2026

Sammanfattning av ärendet

Enligt Arbetsordning för Kommunfullmäktige i Dals-Eds kommun ska redovisning av obesvarade motioner och medborgarförslag göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober. Enligt kommunallagen 5 kap. 35 § bör motioner/medborgarförslag beredas så att de kan föreläggas fullmäktige för beslut inom ett år från det att motionen och medborgarförslaget väcktes. Om beredningen inte avslutas inom denna tid ska detta och vad som framkommit vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige har då att ta ställning till om motionen/medborgarförslaget ska avskrivas från vidare handläggning eller om handläggningen ska fortsätta

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse nämndsekreterare – 2026-09-01

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslutsförslag

Kommunfullmäktige tar del av redovisningen enligt ovan och beslutar att handläggningen ska fortsätta av samtliga redovisade motioner och medborgarförslag.

Expedieras till

KS/KF

Obesvarade motioner och medborgarförslag - 2026

Sammanfattning av ärendet
Enligt Arbetsordning för Kommunfullmäktige i Dals-Eds kommun ska redovisning av obesvarade motioner och medborgarförslag göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober. Enligt kommunallagen 5 kap. 35 § bör motioner/medborgarförslag beredas så att de kan föreläggas fullmäktige för beslut inom ett år från det att motionen och medborgarförslaget väcktes. Om beredningen inte avslutas inom denna tid ska detta och vad som framkommit vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige har då att ta ställning till om motionen/medborgarförslaget ska avskrivas från vidare handläggning eller om handläggningen ska fortsätta

Inkom	Rubrik
231212	**Motion – angående offentliganställdas utökade anmälningsplikt gentemot papperslösa**

Ärendets gång

Motion har inkommit 2023-12-12 från Johanna Collin (V) och Leif Granell (V) angående offentliganställdas utökade anmälningsplikt gentemot papperslösa.

Kommunfullmäktige beslutar 2024-02-14 § 6 att remittera motionen till kommunstyrelsen för beredning.
Kommunstyrelsens arbetsutskott behandlar ärendet vid sammanträde 2024-03-13 § 44 och beslutar att remittera motionen till kommunledningsförvaltningen för beredning.
Tjänsteskrivelse har inkommit från tf. kommundirektör med förslag till remissvar.
Ärendet har behandlats på kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-08-14 § 138 och därefter i kommunstyrelsen 2024-08-28 § 135.
Kommunfullmäktige beslutar 2024-09-11 § 76 att bordlägga ärendet till nästkommande sammanträde.
Kommunfullmäktige beslutar 2024-10-09 § 85 att kommunen avvaktar svar på motionen tills kommande lagförslag.

Inkom	Rubrik
241119	**Motion – Kommunbygderåd i Dals-Ed**

Ärendets gång

Motion har inkommit 2026-02-25 från Christina Virevik (C) angående bildande av ett kommunbygderåd i Dals-Ed.

Kommunfullmäktige beslutar 2026-03-12 § 29 att remittera motionen till kommunstyrelsen för beredning.
Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar 2026-04-08 § 46 att remittera rubricerad motion till kanslienheten för beredning av ärendet.
Förslag på reglemente samt tjänsteskrivelse har inkommit 2026-08-06 från nämndsekreterare.
Ärendet har behandlats av kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-08-12 § 82 samt kommunstyrelsen 2026-08-26 § 100.

Inkom	Rubrik
260605	**Motion – Vildsvin på tallriken**

Ärendets gång
Motion har inkommit 2026-06-05 från Kenneth Gustavsson (C) om vildsvin på tallriken.

Kommunfullmäktige beslutar 2026-06-17 § 62 att remittera motionen till kommunstyrelsen för beredning.
Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar 2026-08-12 § 81 att remittera rubricerad motion till samhällsbyggnadschef för beredning.

Inkom	Rubrik
241119	**Medborgarförslag – Gatubelysning och vinterväghållning Strandpromenaden nedanför sockenstugan upp till campingen**

Ärendets gång
Medborgarförslag har inkommit 2024-11-19 om gatubelysning och vinterväghållning längs Strandpromenaden nedanför sockenstugan upp till campingen.

Kommunfullmäktige beslutar 2024-12-11 § 113 att remittera medborgarförslaget till kommunstyrelsen för beredning.
Kommunstyrelsens arbetsutskott behandlar ärendet vid sammanträde 2025-01-15 § 8 och beslutar att remittera medborgarförslaget till samhällsbyggnadschef för beredning.

Inkom	Rubrik
260330	**Medborgarförslag – Upprustning av broar-spångar samt uppmärkning av leder vid området Tavlan**

Ärendets gång
Medborgarförslag har inkommit 2026-03-30 om att rusta upp trasiga och undermåliga

broar och spångar samt märka ut olika vandringsleder vid området Tavlan.

Kommunfullmäktige beslutar 2026-04-08 § 39 att remittera rubricerat medborgarförslag till kommunstyrelsens arbetsutskott för beredning.
Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar 2026-05-13 § 59 att remittera rubricerat medborgarförslag till samhällsbyggnadschef för beredning av ärendet samt första kontakt med markägare.

Inkom	Rubrik
260414	**Medborgarförslag - Arvodering av kommunfullmäktigeledamöter**

Ärendets gång
Medborgarförslag har inkommit 2026-04-14 gällande arvodering av kommunfullmäktigeledamöter.

Kommunfullmäktige beslutar 2026-05-06 § 50 att remittera rubricerat medborgarförslag till kommunstyrelsens arbetsutskott för beredning.
Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar 2026-05-13 § 60 att remittera rubricerat medborgarförslag till den parlamentariska gruppen för beredning.
Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar 2026-08-12 § 85 att avvakta med behandling av ärendet kring medborgarförslaget tills ärendet av arvodesreglementet har beslutats av kommunfullmäktige.

Inkom	Rubrik
260602	**Medborgarförslag - Anläggning av häck längs Nössemarksvägen 11**

Ärendets gång
Medborgarförslag har inkommit 2026-06-02 om att anlägga en häck vid Nössemarksvägen 11, vid infarten till Topperudsvägen.

Kommunfullmäktige beslutar 2026-06-17 § 61 att remittera rubricerat medborgarförslag till kommunstyrelsen för beredning.
Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar 2026-08-12 § 83 att remittera rubricerat medborgarförslag till samhällsbyggnadschef för beredning.

Inkom	Rubrik
260715	**Medborgarförslag – Bänkar vid badbryggan**

Ärendets gång
Medborgarförslag har inkommit 2026-07-15 om att placera två sittbänkar, rygg mot rygg på bryggan till hopptornet vid Lilla Le.

Kommunfullmäktige beslutar 2026-08-12 § 69 att remittera rubricerat medborgarförslag till kommunstyrelsen för beredning.

Inkom	Rubrik
260826	**Medborgarförslag – Omledning av timmertrafiken genom centrala Ed, Storgatan**

Ärendets gång
Medborgarförslag har inkommit 2026-08-26 om att omleda timmertrafiken genom centrala Ed, det vill säga Storgatan.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse nämndsekreterare – 2026-09-01

Beslutsförslag
Kommunfullmäktige tar del av redovisningen enligt ovan och beslutar att handläggningen ska fortsätta av samtliga redovisade motioner och medborgarförslag.

I tjänsten

Rebecca Lager
Nämndsekreterare

Denna tjänsteskrivelse har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrift.